

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΥΠΟ ΤΟ
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ Ν. 1622/86 (ΦΕΚ 92/Α) ΚΑΙ ΥΠΟ ΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ
ΤΟΥ Ν. 2503/97 (ΦΕΚ 107/Α)**

ΟΝΟΜΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗ : ΤΣΙΓΑΡΙΔΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΕΝΤΖΕΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΙΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	3
1. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.....	3
2. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.....	10
2.1. Η θεσμοθέτηση του νομαρχιακού - επαρχιακού αποκεντρωτικού συστήματος.....	10
2.2. Το σύστημα των διοικήσεων και των υποδιοικήσεων.....	12
3. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΜΟΝΑΡΧΙΑΣ.....	13
3.1. Επαναφορά του νομαρχιακού - επαρχιακού διοικητικού συστήματος. Ο ν. ΚΕ' της 8/12 1845 «Περί διοικητικής διαίρεσως της χώρας».....	14
3.2. Το νομαρχιακό διοικητικό σύστημα.....	14
3.3. Το επαρχιακό διοικητικό σύστημα.....	16
4. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.....	16
5. Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ «ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ» ΚΑΙ Η ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΝ.....	17
5.1. Η κατάργηση των γενικών διοικήσεων.....	18
5.2. Επανασύσταση των γενικών διοικήσεων.....	18
6. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1927.....	20
7. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΕΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΟΥ 1952.....	21
7.1. Η νομοθετική ρύθμιση της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης. Ο ν. 3200/1955 «Περί διοικητικής αποκεντρώσεως».....	22
7.2. Η επαρχία ως διοικητική μονάδα και ο θεσμός του Επαρχου.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο.....	25
1. Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΟ ΙΣΧΥΟΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΕΙΣ.....	25
2. Η ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	35
3. Η ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ ΩΣ ΘΕΣΜΙΚΗ ΕΓΓΥΗΝΗ.....	35
4. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.....	37
4.1. Η οργάνωση της διοίκησης σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα (Άρθρο 101 παρ. 1 του Συντάγματος).....	37
4.2. Τα κριτήρια της διοικητικής διαίρεσης της Χώρας (Άρθρο 101 παρ. 2 του Συντάγματος).....	38
4.3. Η άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας από τα περιφερειακά όργανα.....	42
Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν. 1622/86.....	49
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ. Ν. 1622/86, ΑΡΘΡΑ 65, 66 & 67.....	54
Η ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ 2503/97.....	57
ΝΟΜΟΣ 2503/97.....	59
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ.....	59
ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ.....	59
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ.....	60
ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ.....	61
ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΤΟΥ Ν. 1622/86 ΜΕ ΤΟ Ν. 2503/97.....	64

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ	67
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	72
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	72

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

1. Η οργάνωση της περιφερειακής διοίκησης κατά την Ελληνική Επανάσταση και κατά την Καποδιστριακή περίοδο.

Την περίοδο της Επανάστασης ένα σοβαρό θέμα που απασχολούσε τους Έλληνες ήταν η μορφή και ο τρόπος με τον οποίον θα συγκροτούνταν το Νεοελληνικό κράτος¹.

Υπήρχαν δύο πρότυπα πολιτειακής συγκρότησης του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους. Οι μεν γαιοκτήμονες και οι προεστοί ήθελαν ένα κράτος με κατοχυρωμένη την «τοπική αυτοδιοίκηση» και την «αποσυγκέντρωση», έτσι ώστε να μην υπάρξει αλλαγή στις κοινωνικές και οικονομικές σχέσεις, όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας².

¹Όπως επισημαίνει ο Ν. Πανταζόπουλος, Ο Καποδίστριας και ο πολιτικοκοινωνικός πλουραλισμός της εποχή του, σε : Ο Ιωάννης Καποδίστριας και η συγκρότηση του Ελληνικού Κράτους, Θεσσαλονίκη, 1938, σελ. 19, « Ήταν λοιπόν φυσικό, το κενό που προέκυψε από την κατάλυση της τυραννίας , οι δυναμικοί φορείς της επανάστασης να επιχειρήσουν να το καλύψουν, καταλαμβάνοντας την εξουσία, ανεξάρτητα από την ιδεολογία που συνειδητά ή για λόγους συμφέροντος, πρέσβευαν»

² Βλ. Γ. Κοντογιώργη, η τοπική αυτοδιοίκηση στο πολιτικό σύστημα σε: Πολιτικό σύστημα και πολιτική, Αθήνα, 1985, σελ. 90 επ., καθώς και Π. Διαμαντούρου, προσπάθεια δημιουργίας δυτικού τύπου κράτους στην επανάσταση και κοινωνικοπολιτικές συγκρούσεις, σε: η Επανάσταση του Εικοσιένα, δεύτερη έκδ., 1983, σελ. 157 επ.

Ενώ οι άλλες κοινωνικές δυνάμεις³ ήθελαν να δημιουργηθεί ένα κράτος δημοκρατικό και εθνικά αδιαίρετο που θα ταίριαζε στα δεδομένα εκείνης της περιόδου.

Η πρώτη προσπάθεια συγκρότησης του Νεοελληνικού Κράτους έγινε την 1^η Ιανουαρίου του 1822 στην Επίδαυρο (Α΄ Εθνοσυνέλευση), όπου ψηφίστηκε το πρώτο Σύνταγμα και έφερε τον τίτλο «Προσωρινό Πολίτευμα του Κράτους»⁴,

Κύρια χαρακτηριστικά του οποίου ήταν τα εξής:

1. Η εφαρμογή της διάκρισης των λειτουργιών⁵,
2. Η υιοθέτηση του αντιπροσωπευτικού συστήματος με τη λειτουργία της μιας Βουλής⁶,
3. Η κατοχύρωση ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων (όπως της ιδιοκτησίας, της τιμής, της θρησκευτικής συνείδησης κ.λ.π.)⁷.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Επίδαυρου, η διοίκηση του Κράτους ασκούσαν από 2 σώματα το «Βουλευτικό» και το «Εκτελεστικό», όπου η θητεία των μελών τους ήταν ετήσια⁸.

Στο Σύνταγμα αυτό γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στον τρόπο οργάνωσης της περιφερειακής διοίκησης.

³ Ο Γ. Κοντογώργης, όπ. παρ., σελ. 91 τονίζει ότι «Στην αντίπερα όχθη... στην οργάνωση και λειτουργία της κοινωνίας».

⁴ Κατά τον Α. Δασκαλάκη, οι Τοπικοί Οργανισμοί της Επανάστασης του 1821 και το πολίτευμα της Επίδαυρου, Αθήνα, 1980, σελ. 187 «Ο χαρακτηρισμός της προσωρινότητας... προερχόμενη εκ της ανάγκης συμβιβασμού των διισταμένων απόψεων.»

⁵ Στο προσωρινό Πολίτευμα της Επίδαυρου κατοχυρωνόταν η αρχή διάκρισης των λειτουργιών (Βουλευτικό- Εκτελεστικό -Δικαστικό). Σύμφωνα δε με το περιεχόμενο του άρθρου πζ΄ του Πολιτεύματος «Το Δικαστικόν είναι ανεξάρτητο από τας άλλας δύο δυνάμεις, την Εκτελεστικήν και την Βουλευτικήν».

⁶ Άρθρα κε΄-μδ΄ του Πολιτεύματος.

⁷ Βλ. άρθρ. α΄, δ΄ και ζ΄ του Πολιτεύματος.

⁸ Σύμφωνα με τα άρθρα θ΄ και ι΄ του Πολιτεύματος, σε : Κ. Μαυριά-Α. Παντελή, Συναγματικά Κείμενα Ελληνικά και Ξένα, δεύτερη έκδοση, Αθήνα- Κομοτηνή, 1990, σελ. 26 «Η διοίκησης σύγκεται εκ δύο σωμάτων, Βουλευτικού και Εκτελεστικού».

Με τον υπ αριθ. 12 νόμο της 30ης Απριλίου 1822 «Περί οργανισμού των Ελληνικών Επαρχιών»⁹ ρυθμίστηκε η περιφερειακή διοικητική οργάνωση. Οι συντάκτες του νόμου αυτού επηρεάστηκαν άμεσα από τις αντίστοιχες διατάξεις του γαλλικού νόμου της 17^{ης} Φεβρουαρίου 1802¹⁰ και από το κοινοτικό σύστημα, όπως αυτό λειτούργησε κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας.

Σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο, η τότε Ελλάδα διαιρέθηκε σε επαρχίες, οι οποίες αποτέλεσαν την πρώτη διοικητική μονάδα του απελευθερωμένου Ελληνικού Κράτους¹¹ και διαιρέθηκαν σε αντεπαρχίες πρώτης και δεύτερης τάξης και αυτές σε κοινότητες¹².

Σε κάθε επαρχία διοριζόταν ένας έπαρχος που υπαγόταν στο «Μινίτρο των Εσωτερικών Υποθέσεων» και ασκούσε τη διοίκηση της επαρχίας¹³.

Επίσης σε κάθε επαρχία διορίζονταν:

- Ένας Γενικός Γραμματέας¹⁴.
- Ένας Φροντιστής της Οικονομίας¹⁵.
- Ένας Φροντιστής του Πολέμου¹⁶.

⁹ Βλ. Γ. Δημακόπουλου, Ο κώδιξ των νόμων της Ελληνικής Επανάστασης 1822-1828, ανατ. Από την επέτ. Του Κέντρου ερεύνης της Ιστορίας του Ελληνικού Δικαίου, Αθήναι, 1966,σελ. 110.

¹⁰ Βλ. Γ. Δημακόπουλου, Η διοικητική οργάνωσις κατά την Ελληνικήν Επανάστασιν 1821-1827, εν Αθήναις, 1966, σελ. 110.

¹¹ Βλ. άρθρ. α΄ του ν. της 30ης Απριλίου 1822 «Περί οργανισμού των Ελληνικών Επαρχιών».

¹² Άρθρ. β΄ του ανωτέρω νόμου.

¹³ Άρθρ. γ΄ και ζ΄ του νόμου της 30ης Απριλίου 1822.

¹⁴ Το άρθρ. θ΄ του νόμου όριζε ότι « ο γενικός γραμματεύς προσυπογράφει εις όσα υπογράφει ο έπαρχος εκτός των μυστικών. Ενεργεί τα χρέη του επάρχου εις έλλειψιν εκείνου και διοικεί το γενικόν γραφείον».

¹⁵ Σύμφωνα με το άρθρο ι΄ «Ο φροντιστής της οικονομίας συνάγει τας προσόδους της Επαρχίας, κρατεί ακριβή λογαριασμό των εσόδων και των εξόδων».

¹⁶ Σύμφωνα με το άρθρ. ια΄ «Ο φροντιστής του πολέμου έχει την επιστασίαν των στρατιωτικών, προβλέπει όλα τα αναγκαία των στρατιωτών και φροντίζει περί της ευταξίας αυτών».

- Ένας φροντιστής της Θαλάσσης¹⁷.
- Ένας Φροντιστής της Αστυνομίας¹⁸.

Τα διοικητικά αυτά όργανα βοηθούσαν τους έπαρχους στο να διοικούν πιο εύκολα τις επαρχίες και παράλληλα μπορούσαν να επικοινωνούν απευθείας με την Κεντρική Διοίκηση¹⁹.

Οι αντέπαρχοι υπόκεινταν στον έπαρχο και εκτελούσαν τις διαταγές του, ενώ σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης αναφέρονταν αμέσως στον «Μινίστρο των Εσωτερικών Υποθέσεων»²⁰.

Πρώτη βαθμίδα Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούσε η κοινότητα, όπου εκεί εκλέγονταν τρεις (3) δημογέροντες μεταξύ των «φρονιμότερων και χρησιμότερων» κατοίκων της κοινότητας²¹ που ασκούσαν την κοινοτική διοίκηση.

Ο ένας από τους τρεις δημογέροντες επιλέγονταν από την διοίκηση για το αξίωμα του Προέδρου και επέβλεπε τις αστυνομικές υποθέσεις της κοινότητας²².

Συνεπώς ο Πρόεδρος των δημογερόντων ήταν όργανο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και όργανο της Περιφερειακής Διοικητικής Οργάνωσης.

¹⁷ Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρ. ιβ' «Ο φροντιστής της θαλάσσης επαγρυπνεί εις το να φυλάττουν οι λιμενάρχαι τα χρέη των και δέχεται τας αναφοράς των, φροντιζών εισέτι δια τα πολεμικά πλοία της επαρχίας του».

¹⁸ Άρθρ. ιγ' «Ο φροντιστής της αστυνομίας έχει την φροντίδα των αστυνομικών υποθέσεων της επαρχίας και δίδει τας αναγκαίας διαταγάς προς τους υποφροντιστάς της αστυνομίας».

¹⁹ Βλ. άρθρ. ιδ του νόμου.

²⁰ Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου ιε' του παραπάνω νόμου.

²¹ Άρθρο ιθ'.

²² Βλ. άρθρ. κ' του νομοθετήματος αυτού.

Η μορφή αυτή της αποκεντρωμένης διοικητικής οργάνωσης απέβλεπε κυρίως στη συστηματικότερη είσπραξη των φόρων για την ικανοποίηση των διοικητικών αναγκών .

Ένα χρόνο αργότερα (1823), συνήλθε η δεύτερη Εθνοσυνέλευση στο Άστρος της Κυνουρίας, όπου εκτός από την αναθεώρηση του Συντάγματος τροποποιήθηκε και το σύστημα της διοικητικής οργάνωσης.

Συγκεκριμένα, με το ν. 12/30 Απριλίου 1823 «Περί οργανισμών των Ελληνικών επαρχιών», ο Ελλαδικός χώρος διαιρέθηκε εκ νέου σε επαρχίες, που διαιρέθηκαν σε κωμοπόλεις και χωριά ²³.

Σε κάθε επαρχία ως προϊστάμενη αρχή ορίστηκε ο έπαρχος, ο οποίος διοριζόταν από την διοίκηση και είχε τις εξής αρμοδιότητες:

- α) επέβλεπε τις πράξεις των επιστατών,
- β) εκτελούσε τις αποφάσεις των δικαστηρίων,
- γ) βοηθούσε τους επιστάτες, τους δημογέροντες και τον αστυνόμο στην εκτέλεση των καθηκόντων τους,
- δ) εκτελούσε δια μέσω των επιστατών και των δημογερόντων τις αποφάσεις της διοίκησης που αφορούσαν στη ρύθμιση στρατολογικών θεμάτων ²⁴.

Οι δημογέροντες διοικούσαν τις κωμοπόλεις και τα χωριά ²⁵, εκτελούσαν χρέη ειρηνοδίκη και παράλληλα ήταν υποχρεωμένοι να εκτελούν τις διαταγές του έπαρχου ²⁶.

Με το ψήφισμα της 3^{ης} Απριλίου 1827, ο Ιωάννης Καποδίστριας εξελέγη Κυβερνήτης της Ελλάδος και παράλληλα η Γ' Εθνοσυνέλευση θέσπισε το Σύνταγμα της Τροιζήνας (όπου και έλαβε χώρα) ²⁷.

²³ Άρθρα α' και β' του νόμου.

²⁴ Βλ. αρθρ. δ', ζ', η', ι', ια', και ιβ' του παραπάνω νόμου.

²⁵ Άρθρο ηθ' του νόμου.

²⁶ Άρθρο λα', λγ', του νόμου 12/20 Απριλίου 1823.

Σύμφωνα με τον καταστατικό χάρτη, η εκτελεστική λειτουργία ανατέθηκε στον Κυβερνήτη ²⁸, ο οποίος διορίζε τους έξι γραμματείς (Υπουργούς) της επικρατείας.

Η Γ' Εθνοσυνέλευση αναδιάρθρωσε τον τρόπο οργάνωσης της περιφερειακής διοίκησης. Με τη θέσπιση του νόμου της 1^{ης} Μαΐου 1827 «Διάταξις Διοικήσεως της Ελλάδος»²⁹, η χώρα διαιρέθηκε σε ευρείες περιοχές, τα «θέματα»³⁰, δηλαδή άθροισμα των επαρχιών, ενώ η επαρχία διατηρήθηκε ως εκλογική περιφέρεια και ως μονάδα Τ.Α.³¹.

Σε κάθε θέμα διοριζόταν από τον Κυβερνήτη ένας διοικητής, ο οποίος αναφερόταν στη Κυβέρνηση «δια του Γραμματέως των Εσωτερικών».

Ο διοικητής του θέματος είχε τις εξής αρμοδιότητες ³²:

- Φρόντιζε για την εσωτερική πειθαρχία του θέματος, με την άσκηση συγκεκριμένων αστυνομικών καθηκόντων .
- Εκτελούσε τις αποφάσεις των δικαστηρίων.
- Κατάρτιζε το χάρτη του θέματος και φρόντιζε για τη μη πώληση και μεταφορά αρχαιοτήτων εκτός της επικράτειας.
- Εκτελούσε τα κυβερνητικά διατάγματα με τη μεσολάβηση των επαρχιακών δημογερόντων.
- Ελόπτευε τις πράξεις των δημογερόντων.

²⁷ Βλ. Χ. Κοριζή, Αι πολιτικά δυνάμεις εις την Γ' Εθνικήν Συνέλευσιν και το Σύνταγμα της Τροιζήνας, ΤοΣ 1975, σελ.113 επ.

²⁸ Άρθρο 41 και 110 του Συντ. της Τροιζήνας, σε : Κ, Μαυριά - Α. Παντελή, όπ. Παρ., σελ 48 και 52.

²⁹ Βλ. Σ. Αντωνιάδου, Τα δημοτικά, όπ. Παρ., σελ 144 επ., Α. Μάμουκα, όπ. Παρ., τομ Θ', σελ 121 επ.

³⁰ Άρθρα α' και β' του νόμου αυτού.

³¹ Βλ. άρθρ. 3 του Συντ. της Τροιζήνας.

³² Σύμφωνα με τα άρθρα θ' και ιη' του συγκεκριμένου νομοθετήματος.

Στις 18 Ιανουαρίου 1828 εκδίδεται ψήφισμα ³³, το οποίο προέβλεπε τη διάλυση της Βουλής και την ίδρυση ενός άλλου σώματος, του «Πανελληνίου» ³⁴, που αριθμούσε 27 μέλη και ασκούσε συμβουλευτικές αρμοδιότητες ³⁵.

Βασικές επιδιώξεις του Κυβερνήτη ήταν η αναδιοργάνωση του αποκεντρωτικού συστήματος διοίκησης, προκειμένου να επιτευχθεί διοικητική ομοιομορφία και παράλληλα να διασφαλισθεί η πολιτική ενότητα της Ελληνικής επικράτειας. Για το σκοπό αυτό εκδόθηκε το ψήφισμα υπ αριθμ.1 της 13^{ης} Απριλίου 1828 ³⁶, σύμφωνα με το οποίο η Πελοπόννησος διαιρέθηκε σε επτά (7) τμήματα (το τμήμα περιελάμβανε αριθμό επαρχιών), η δε νησιωτική χώρα σε έξι(6) ³⁷. Στα πλαίσια του ψηφίσματος αυτού, εκδόθηκαν τρία διατάγματα που αφορούσαν στην οργάνωση της περιφερειακής διοίκησης και της Τ.Α..

Σύμφωνα με το διάταγμα 1669 της 13^{ης} Απριλίου 1828, ³⁸ τη διοίκηση του τμήματος ανέλαβε ένας έκτακτος επίτροπος ³⁹.

Οι επίτροποι αποτελούσαν τα κυβερνητικά όργανα σε περιφερειακό επίπεδο, εκτελούσαν δε τις κυβερνητικές διαταγές και παράλληλα ενημέρωναν την κεντρική διοίκηση για την εσωτερική κατάσταση του τμήματος ⁴⁰.

³³ Βλ. αναλ. Π. Πετρίδη, Νεοελληνική πολιτική ιστορία, 1828-1843, τομ. Α', Θεσσαλονίκη, 1981, σελ. 279 επ..

³⁴ Βλ. άρθρ. Β' παρ. 1 του ψηφίσματος.

³⁵ Όπως όριζε η παρ. 7 του άρθρ. Β' του παραπάνω ψηφίσματος.

³⁶ Βλ. Γ. Δημακόπουλου, Ο Κώδιξ των Ψηφισμάτων της Ελληνικής πολιτείας, οπ. Παρ., σελ. 44.

³⁷ Άρθρο Α και Β' του ψηφίσματος.

³⁸ Βλ. Γ. Δημακόπουλου, οπ. Παρ., σελ. 44.

³⁹ Άρθρ. 1 του διατ..

⁴⁰ Άρθρ. 2 του διατ..

2. Η λειτουργία του αποκεντρωτικού διοικητικού συστήματος κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας.

Μετά την δολοφονία του Κυβερνήτη ακολουθεί μια ταραχώδης περίοδο εμφυλίου πολέμου και αναρχίας ⁴¹. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση συνήλθε στο Άργος και αργότερα στο Ναύπλιο η Ε' Εθνοσυνέλευση, η οποία συνέταξε και ψήφισε στις 15 Μαρτίου 1832 το «Ηγεμονικόν Σύνταγμα».

Το Σύνταγμα αυτό ψηφίστηκε ενόψει του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου (1/13 Φεβρουαρίου 1832) και σύμφωνα με το περιεχόμενο του οποίου, οι τρεις μεγάλες δυνάμεις (Αγγλία - Γαλλία - Ρωσία) είχαν ήδη ορίσει τον Πρίγκιπα Όθωνα της Βαυαρίας «κυρίαρχον Ηγεμόνα» της Ελλάδος ⁴².

Μέχρι την ενηλικίωση του Όθωνα τη διακυβέρνηση της χώρας ανέλαβε η τριμελής Βαυαρική Αντιβασιλεία ⁴³, σκοπός της οποίας υπήρξε η ανασυγκρότηση του Νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους.

Για το λόγο αυτό η Αντιβασιλεία αναδιάρθρωσε το σύστημα της περιφερειακής διοικητικής οργάνωσης του κράτους.

2.1. Η θεσμοθέτηση του νομαρχιακού - επαρχιακού αποκεντρωτικού συστήματος.

Το διάταγμα της 3/15 Απριλίου 1833 «Περί διαίρεσεως του Βασιλείου και της διοικήσεως του» ⁴⁴ που αντέγραφε τον τρόπο οργάνωσης

⁴¹ Βλ. ενδεικτ. Α. Βακαλόπουλου, Η περίοδος της αναρχίας 1831-1833.

⁴² Βλ. Π. Πετρίδη, Νεοελληνική πολιτική ιστορία 1828-1843, οπ. Παρ. σελ. 457 επ.

⁴³ Για το περιεχόμενο της Συνθήκης του Λονδίνου, βλ. Π. Πετρίδη, οπ. Παρ., σελ. 458 απ..

⁴⁴ Φ.Ε.Κ. 12/6 Απριλίου 1833, καθώς και Λ. Μάουερ, Ο Ελληνικός λαός, (μετ. Χ. Πράτσικα), τομ. Β', Αθήναι, σελ. 83 απ.

του Γαλλικού περιφερειακού διοικητικού συστήματος, πρόβλεπε την διαίρεση της Χώρας σε 10 νομούς και 42 επαρχίες ⁴⁵.

Ανώτερη διοικητική μονάδα ορίστηκε ο νομός, που περιελάμβανε συγκεκριμένο αριθμό επαρχιών και η διοικητική διεύθυνση κάθε νομού ανήκε στο Νομάρχη πλαισιωμένο από το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

Στο διάταγμα της 26/8 Μαΐου 1833 «Περί αρμοδιότητας των Νομαρχών, και τα περί κατά τας Νομαρχίας υπηρεσίας» ⁴⁶ προσδιορίστηκαν οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στα περιφερειακά όργανα.

Οι Νομάρχες υπάγονταν στη Γραμματεία των Εσωτερικών ⁴⁷ και εκτελούσαν τις εντολές των Γραμματέων της επικράτειας ⁴⁸.

Οι αρμοδιότητες που ασκούσαν ήταν γενικής φύσεως, όπως :

α) να διαφυλάσσουν τους νόμους και τα διατάγματα, τα οποία είναι στην δική τους αρμοδιότητα.

β) να βοηθούν την κυβέρνηση στο να στερεώσει και να επαιξήσει την ευημερία του λαού.

Το διοικητικό σύστημα της Αντιβασιλείας προέβλεπε την υποδιαίρεση των νομών σε επαρχίες που αποτελούσαν μονάδα της περιφερειακής διοίκησης ⁴⁹.

Η διοίκηση των επαρχιών ανατέθηκε στους έπαρχους που ανελάμβαναν την εκτέλεση των κυβερνητικών διαταγμάτων σε επαρχιακό επίπεδο, ενώ παράλληλα επέβλεπαν και επόπτευαν τη λειτουργία των δήμων.

⁴⁵ Άρθρ. 1 του παραπάνω διατάγματος.

⁴⁶ Φ.Ε.Κ. 17 Απριλίου/4 Μαΐου 1833

⁴⁷ Άρθρ. 3 παρ. 2 του παραπάνω διατάγματος.

⁴⁸ Άρθρ. 3 παρ. 1 του διατάγματος.

⁴⁹ Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 17 του διατ. , της 3/15 Απριλίου 1833 «Περί της διαίρεσεως του Βασιλείου και της διοικήσεως του».

2.2. Το σύστημα των διοικήσεων και των υποδιοικήσεων.

Η μεταβολή του νομαρχιακού - επαρχιακού συστήματος υπαγορεύτηκε κυρίως από την έλλειψη των οικονομικών πόρων, προκειμένου να λειτουργήσουν οι νομαρχιακές και οι επαρχιακές υπηρεσίες, καθώς και από την ανάγκη της άμεσης επίλυσης των προβλημάτων που απασχολούσαν τους κατοίκους των επαρχιών⁵⁰

Για το σκοπό αυτό, εκδόθηκε το διάταγμα της 20ης Ιουνίου 1836 «Περί διοικητικού οργανισμού», με το οποίο αναδιαρθρώθηκε ο τρόπος της περιφερειακής διοικητικής οργάνωσης.

Οι θέσεις των Νομαρχών, των νομοδιευθυντών και των επαρχών καταργήθηκαν, ενώ αντίθετα διατηρήθηκε η διοικητική διαίρεση σε νομούς και επαρχίες.

Η Ελλάδα διαιρέθηκε σε τριάντα (30) γεωγραφικά διαμερίσματα, τις διοικήσεις και σε δεκαοχτώ (18) υποδιοικήσεις.

Σε κάθε διοίκηση ορίστηκε προϊστάμενη αρχή, ο διοικητής, και σε κάθε υποδιοίκηση, ο υποδιοικητής⁵¹.

Η υπηρεσιακή κατάσταση και οι αρμοδιότητες των διοικητών και των υποδιοικητών⁵² καθορίστηκαν με το διάταγμα της 3^{ης} Ιουλίου 1836. Η διοίκηση των επαρχιών ανατέθηκε στους διοικητές, οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για την εκτέλεση των νόμων και των διαταγμάτων⁵³.

⁵⁰ Βλ. το προοίμιο του διατάγματος της 20ης Ιουνίου 1836 «Περί διοικητικού οργανισμού» Φ.Ε.Κ. της 21ης Ιουνίου 1836, σελ. 125.

⁵¹ Όπως καθόριζε η διάταξη του άρθρου 2 του παραπάνω διατάγματος.

⁵² Φ.Ε.Κ. 32 της 3ης Ιουλίου 1836. Σελ. 37 απ.

⁵³ Βλ. αρθρ. 3 του παραπάνω διατάγματος.

Δεν επιτρεπόταν η αυθαίρετη έκδοση διαταγμάτων που θα επέβαλαν φορολογικές επιβαρύνσεις στους διοικούμενους ή άλλες ποινές ⁵⁴.

Οι διοικητές ήταν άμεσα εξαρτώμενοι από την Κ.Δ. και ήταν στην δικαιοδοσία Της Γραμματείας των Εσωτερικών και εκτελούσαν τις εντολές των κεντρικών κρατικών οργάνων ⁵⁵

Οι υποδιοικητές υπάγονταν στους διοικητές και εκτελούσαν τις εντολές τους, προετοιμάζαν τις υποθέσεις και τις υπέβαλαν στον αρμόδιο διοικητή.

Το περιφερειακό διοικητικό σύστημα, λειτούργησε σύμφωνα με τα Βαυαρικά πρότυπα στα πλαίσια ενός μοναρχικού πολιτεύματος που είχε κύριο γνώρισμα τη δημιουργία μιας υπέρ-συγκεντρωτικής εξουσίας ⁵⁶.

3. Η οργάνωση του διοικητικού περιφερειακού συστήματος κατά την περίοδο της Συνταγματικής Μοναρχίας.

Το Σύνταγμα του 1844 ⁵⁷ καθιέρωσε το πολίτευμα της συνταγματικής ή περιορισμένης μοναρχίας.

Πηγή και φορέας της κρατικής εξουσίας ήταν ο Μονάρχης, ο οποίος αυτοπεριορίστηκε, αυτοδεσμεύτηκε με την παραχώρηση του Συντάγματος ⁵⁸

⁵⁴ Βλ. αρθρ. 6 του διατάγματος.

⁵⁵ Άρθρο 19 του διατάγματος.

⁵⁶ Βλ. Κ. Τσουκαλά, όπ. Παρ., σελ. 282, του ίδιου, Το πρόβλημα της πολιτικής πελατείας στην Ελλάδα του 19^{ου} αιώνα, σε : κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις στην Ελλάδα , όπ. Παρ., σελ. 75 απ.

⁵⁷ Ι. Πετρόπουλου - Α. Κουμαριανού, Η θεμελίωση του Ελληνικού κράτους (1833 - 1843), όπ. Παρ., σελ. 227 απ.

⁵⁸ Ν. Αλεβιζάτου, όπ. Παρ., σελ 63, Α. Παντελή, Ζητήματα συνταγματικών επιφυλάξεων, Αθήνα- Κομοτηνή, 1984, σελ 82.

Πρόκειται για μια «συνθήκη»μεταξύ του Βασιλέως και του Έθνους⁵⁹, κατά την οποία καμία Συνταγματική μεταρρύθμιση δεν μπορούσε να επιτελεσθεί χωρίς την σύμφωνη γνώμη του Μονάρχη, χωρίς να συναφθεί νέα «συνθήκη», μεταξύ των συμβαλλομένων⁶⁰.

3.1. Επαναφορά του νομαρχιακού - επαρχιακού διοικητικού συστήματος Ο ν. ΚΕ΄ της 8/12 1845 «Περί διοικητικής διαίρεσεως της χώρας».

Ο ν. κε΄ 8/12 1845 «Περί διοικητικής διαίρεσεως της χώρας»⁶¹ επανέφερε το νομαρχιακό και επαρχιακό τρόπο διοικητικής οργάνωσης⁶².

Η χώρα διαιρέθηκε σε 10 νομούς και 49 επαρχίες⁶³.

Η διοίκηση του νομού ανατέθηκε στο νομάρχη⁶⁴, ενώ σε κάθε επαρχία προϊστάμενη αρχή ήταν ο έπαρχος⁶⁵.

Επίσης στη διοικητική περιφέρεια του νομού και της επαρχίας, σκόπιμη κρίθηκε η σύσταση και λειτουργία νομαρχιακού και επαρχιακού συμβουλίου⁶⁶.

3.2. Το νομαρχιακό διοικητικό σύστημα.

Με το Βασιλικό διάταγμα της 29/12/1845 «Περί καθηκόντων των Νομαρχών και της υπηρεσίας αυτών»⁶⁷, ο Νομάρχης ήταν υπεύθυνος για

⁵⁹ Βλ. Γ. Δασκαλάκη, οπ. Παρ.,σελ 56,Α. Μάνεση, οπ.παρ., σελ 190 απ. επίσης πρβλ, Ν.Ι.Σαριπόλου, Πραγματεία του Συνταγματικού Δικαίου, τ. Α΄, Αθήνα ,1851, σελ.158, Α. Βαμβέτσου, Εισαγωγή εις το Ελληνικόν Εκκλησιαστικόν Δίκαιον, Αθήνα, 1914,σελ. 126.

⁶⁰ Όπως επισημαίνει ο Α. Μάνεσης, οπ.παρ.,σελ. 190.

⁶¹ Φ.Ε.Κ. 8/12/1845 , σελ 36 απ.

⁶² Για τις ανάγκες που υπαγόρευσαν τη μεταβολή του τρόπου της περιφερειακής διοικητικής οργάνωσης, βλ, Μ. Μαθιουδάκη - Α. Ανδρονόπουλου, Αποκέντρωσις- Αυτοδιοίκησης , οπ. Παρ., σελ 44 απ.

⁶³ Άρθρο 1 του νομοθετήματος..

⁶⁴ Βλ. άρθρο 15 του παραπάνω νόμου.

⁶⁵ Βλ. άρθρο 16 του παραπάνω νόμου.

την διοίκηση του νομού⁶⁸, ο οποίος ως άμεσος εκπρόσωπος του Βασιλέα στα γεωγραφικά όρια του νομού, μεριμνούσε για την εφαρμογή των νόμων και των διαταγμάτων σε νομαρχιακό επίπεδο⁶⁹.

Του απονεμήθηκαν επίσης δικαστικές αρμοδιότητες όπως :

1. Τη σύλληψη και ανάκριση των υπόπτων τέλεσης αξιόποινων πράξεων⁷⁰.
2. Τη συμμετοχή του στην εκλογή των ενόρκων.
3. Τη δικαιοδοσία για την επίλυση των διοικητικών υποθέσεων, του «αμφισβητούμενου διοικητικού»⁷¹.
4. Η άρση των συγκρούσεων μεταξύ των δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών⁷².

Παράλληλα ο Νομάρχης ασκούσε αρμοδιότητες αστυνομικής φύσεως και ήταν επίσης υπεύθυνος για την προστασία της Ανατολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας καθώς και για όλα τα θέματα εκπαίδευσης. Λάμβανε δε τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη των δήμων και επόπτευε τις δημοτικές αρχές.

Ο Νομάρχης όφειλε να αναφέρεται για κάθε θέμα στον αρμόδιο Υπουργό και μόνο αν υπήρχε ανάγκη λάμβανε τα απαραίτητα μέτρα για την πρόληψη των καταστάσεων, που θα έθεταν σε άμεσο κίνδυνο τους κατοίκους των νομών⁷³.

⁶⁶ Βλ. άρθρ. 15 εδ. 3 και 16 εδ. 2 του παραπάνω νόμου.

⁶⁷ Φ.Ε.Κ. 1845, σελ. 40.

⁶⁸ Άρθρο 1 του διατάγματος.

⁶⁹ Βλ. άρθρο 7 παρ. 2 του ανωτέρω διατάγματος.

⁷⁰ Άρθρο 3, εδ. 3 του παραπάνω διατάγματος.

⁷¹ Συγκεκριμένα, ο Νομάρχης ασκούσε αρμοδιότητες σχετικά με : α) την επίλυση των διαφορών του φόρου επιτηδεύματος, β) την εκλογή των ειδικών παρέδρων, γ) την αποζημίωση επί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων για λόγους δημόσιας ανάγκης.

⁷² Βλ. Θ. Φλογαίτη, Αι αναγκαία νομοθετικά μεταρρυθμίσεις, Αθήναις, 1897, σελ. 202.

⁷³ Άρθρο 16 του διατάγματος.

3.3. Το επαρχιακό διοικητικό σύστημα

Ο έπαρχος διοριζόταν όπως και ο Νομάρχης, με την έκδοση Βασιλικού διατάγματος με πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών ⁷⁴.

Ο έπαρχος εκτελούσε τα καθήκοντα του Νομάρχη στα γεωγραφικά πλαίσια της επαρχίας αλλά υπό την επίβλεψη του Νομάρχη ⁷⁵, ο οποίος μπορούσε να τροποποιεί και να ακυρώνει τις πράξεις του.

Οι έπαρχοι δηλαδή λειτούργησαν ως ενδιάμεσο όργανο μεταξύ της νομαρχιακής και της δημοτικής αρχής.

4. Η λειτουργία της αποκεντρωμένης διοίκησης κατά την περίοδο της Βασιλευομένης Δημοκρατίας.

Με το Σύνταγμα του 1864 ⁷⁶ καθιερώθηκε ως πολίτευμα η Βασιλευομένη Δημοκρατία ⁷⁷.

Βασιλευομένη γιατί ο ανώτατος άρχοντας ήταν ισόβιος και κληρονομικός και Δημοκρατία γιατί ως πηγή και φορέας της κρατικής εξουσίας αναγνωριζόταν ο λαός.

Το άρθρο 21 του Συντάγματος του 1864 όριζε ότι «Η εκλογή των δημοτικών αρχών θέλει να γίνεσθαι δι' άμεσου, καθολικής και μυστικής δια σφαιριδίων ψηφοφορίας». Συνεπώς δεν κατοχύρωνε το περιεχόμενο του θεσμού της Τ.Α, αλλά ρυθμίστηκε μόνο ο τρόπος εκλογής των αυτοδιοικούμενων οργάνων.

⁷⁴ Βλ. Γ. Αγγελόπουλου, *οπ. Παρ.*, σελ 185.

⁷⁵ Βλ. άρθρο 1 του διαταγ. Της 6/12/1845, Φ.Ε.Κ. (33) 17/12/1845.

⁷⁶ Βλ. Κ. Μαυριά - Α. Παντελή, *Συνταγματικά κείμενα*, *οπ. Παρ.*, σελ 94 απ.,

⁷⁷ Αρ. Μάνεση, *Η δημοκρατική αρχή εις το Σύνταγμα του 1864*, σε: *Συνταγματική θεωρία και πράξη*, Θεσσαλονίκη, 1980, σελ 65 απ.,

5. Η διοικητική οργάνωση των «Νέων Χωρών» και η θεσμοθέτηση των περιφερειακών διοικήσεων.

Η διοικητική οργάνωση των «στρατιωτικώς κατεχομένων περιοχών», μετά τις επιχειρήσεις του 1912 - 1913, τέθηκε άμεσα και επιτακτικά.

Για το σκοπό αυτό θεσπίζεται ο ν. ΔΡΛΔ΄ της 28^{ης} Φεβρουαρίου 1913 «Περί διοικήσεως των στρατιωτικώς κατεχομένων περιοχών»⁷⁸, που εισήγαγε το θεσμό των «γενικών διοικήσεων».

Οι διοικητικές αυτές περιφέρειες ήταν ευρύτερες σε σχέση με τους νομούς, περιελάμβαναν, δηλαδή, ένα συγκεκριμένο αριθμό νομών. Ενώ η υπόλοιπη Ελλάδα διαιρούνταν σε νομούς, οι «Νέες Χώρες» διαιρέθηκαν σε μεγάλα γεωγραφικά διαμερίσματα τις «γενικές διοικήσεις».

Η διοίκηση αυτών των περιοχών ανατέθηκε στο «γενικό διοικητή», που ήταν μέλος της Κυβέρνησης ή εντολοδόχος αυτής⁷⁹.

Οι αρμοδιότητες του ήταν οι εξής :

1. επέβλεπε την οργάνωση των δημοσίων υπηρεσιών της περιφέρειας.
2. διόριζε και έπαυε τους υπαλλήλους.
3. εξέδιδε τα απαραίτητα κανονιστικά διατάγματα και ελάμβανε τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των εκτάκτων αναγκών.

Ο ν. 524 της 24/12/1914 «Περί διοικητικής διαρρέσεως και διοικήσεως των Νέων Χωρών»⁸⁰, συστηματοποίησε τον τρόπο διοικητικής οργάνωσης των απελευθερωμένων περιοχών.

Οι γενικές διοικήσεις υποδιαιρέθηκαν σε νομούς και υποδιοικήσεις⁸¹.

⁷⁸ Φ.Ε.Κ. (12) της 2 Μαρτίου 1913, σελ. 121 απ..

⁷⁹ Βλ. άρθρ. 1 του νόμου.

⁸⁰ Φ.Ε.Κ. (404) της 31/12/1914.

⁸¹ Το άρθρο 1 του παραπάνω νόμου όριζε ότι «Αι Νέαι Χώραι», πλην της Ηπείρου και των νήσων, διαιρούνται διοικητικώς (εις γενικάς διοικήσεις) και νομούς, η Μακεδονία, η Ήπειρος και αι νήσοι του Αιγαίου δύνανται να υποδιαιρεθώσι πλην των νομών και εις υποδιοικήσεις.

Η διοίκηση των νομών δόθηκε στο Νομάρχη⁸² και το σύνολο των αρμοδιοτήτων του ήταν σύμφωνο με το Βασιλικό Διάταγμα της 5/12/1845.

5.1. Η κατάργηση των γενικών διοικήσεων.

Το 1915 υπήρξε πολιτική και εθνική κρίση έπειτα από την παραίτηση του Ελευθέριου Βενιζέλου και σχηματίστηκε Κυβέρνηση υπό τον Δημήτριο Γούναρη.

Η νέα Κυβέρνηση εξέδωσε διάταγμα με το οποίο καταργούσε το θεσμό των γενικών διοικήσεων και οι «Νέες Χώρες» διαίρουσαν σε νομούς και υποδιοικήσεις.

5.2 Επανασύσταση των γενικών διοικήσεων.

Με το ψήφισμα του ν. 1149 της 5^{ης} Φεβρουαρίου 1918 «Περί των γενικών διοικήσεων⁸³», επανίσχυσε ο θεσμός των γενικών διοικήσεων. Οι γενικές διοικήσεις διορίζονταν με Βασιλικό Διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου⁸⁴. Οι Γενικοί Διοικητές προϊστάμενοι των πολιτικών, αστυνομικών και διοικητικών αρχών της περιφέρειας.

Οι αρμοδιότητες του Γενικού Διοικητή ήταν οι εξής:

- α) ασκούσε την πειθαρχική εξουσία επί των πολιτικών και διοικητικών υπαλλήλων, των Δημάρχων, Προέδρων των Κοινοτήτων, καθώς και επί των δημοτικών, κοινοτικών εκκλησιαστικών συμβούλων ή επιτρόπων.
- β) ακύρωνε ή μεταρρύθμιζε τις αστυνομικές διατάξεις

καταργούνται Δε αι Γενκαί Διοικήσεις της Ηπείρου και των νήσων του Αιγαίου και η Διοίκησις της Σάμου

⁸² άρθρο 4 του νόμου.

⁸³ Φ.Ε.Κ. (12) Φεβρουαρίου 1918, σελ187 απ.

⁸⁴ Άρθρο 2 του παραπάνω νόμου.

γ) ενέκρινε τις πράξεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων σχετικά με την επιβολή φόρων και ασκούσε αρμοδιότητες οικονομικής φύσεως.

Με την έκδοση διαταγμάτων μεταβιβάστηκαν στους Γενικούς Διοικητές αρμοδιότητες οι οποίες ήταν αντικείμενο διαφόρων Υπουργών (γεωργίας, παιδείας).

Για να υπάρξει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του θεσμού των γενικών διοικήσεων θεσπίζεται ο ν. 3265 της 10ης Ιανουαρίου 1925 «Περί καθορισμού της δικαιοδοσίας των Γενικών Διοικητών και των Νομαρχών»⁸⁵.

Λίγο αργότερα με το διάταγμα της 25/1/1925 μεταβιβάζονται ευρύτερες αρμοδιότητες από την Κεντρική Διοίκηση στα ανώτερα όργανα της περιφερειακής διοίκησης, δηλαδή τους γενικούς διοικητές⁸⁶.

Συγκεκριμένα στους γενικούς διοικητές ανατέθηκαν αρμοδιότητες των Υπουργών Εσωτερικών, Παιδείας, Δημοσίων Έργων, Γεωργίας Συγκοινωνιών και Υγείας⁸⁷.

Η μεταβίβαση υπουργικών αρμοδιοτήτων στους Γενικούς Διοικητές δεν εντάσσεται στα πλαίσια ενός προγράμματος διοικητικής αποκέντρωσης αλλά οφείλεται κυρίως σε εθνικούς λόγους.

Η μεταφορά των Υπουργικών αρμοδιοτήτων σε ένα διοικητικά περιφερειακό όργανο, δεν πραγματώνει το θεσμικό περιεχόμενο της διοικητικής αποκέντρωσης, αλλά αντίθετα μετατρέπεται σε διοικητική συγκέντρωση περιφερειακού επιπέδου.

⁸⁵ Φ.Ε.Κ. (7)της 12/1/1925

⁸⁶ Φ.Ε.Κ. της 26/1/1925

⁸⁷ Άρθρο 2, απ. του παραπάνω βασ. διατάγματος

6. Η λειτουργία της διοικητικής αποκέντρωσης στα πλαίσια του Συντάγματος του 1927.

Με το ψήφισμα του Συντάγματος του 1927⁸⁸, ολοκληρώθηκε η πρώτη περίοδος της Δεύτερης Ελληνικής Δημοκρατίας, που χαρακτηρίζεται από τους αλληπάληλους πολιτικούς κλυδωνισμούς, προϊόν της επέμβασης του στρατού στη πολιτική ζωή της χώρας.

Το Σύνταγμα αυτό κατοχύρωνε για πρώτη φορά τη λειτουργία των θεσμών της Τ.Α. και της διοικητικής αποκέντρωσης.

Ειδικά η διάταξη του άρθρου 107 του Συντάγματος του 1927 όριζε ότι « το Κράτος διαιρείται εις περιφέρειας, εντός των οποίων οι πολίται διαχειρίζονται απ' ευθείας τας τοπικάς υποθέσεις, ως ο νόμος θέλει ορίσει».

Η κοινότητα αποτελεί απαραίτητως την πρώτη βαθμίδα Τ.Α., οι οποίοι πρέπει να κατ'ελάχιστον όριον δύο βαθμοί ανεξαρτητως των δήμων και των συνδέσμων των κοινοτήτων.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 108, «Η διοίκησης του κράτους οργανούται κατά σύστημα αποκεντροδικόν, εις τρόπον ώστε η κρατική εξουσία να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο προσιτή εις τους πολίτας και να λύονται τα αφορούντα τη διοίκηση ζητήματα το ταχύτερο και επί τη βάσει αμεσώτερης αντιλήψεως των αφοροσών αυτήν συνθηκών. Αι Κεντρικαί υπηρεσίαι πρέπει να έχουν μόνον τη γενικήν εποπτείαν και διεύθυνσιν».

Από το παραπάνω απορρέει ότι για την ενεργοποίηση της διάταξης του άρθρου 108 του Συντάγματος του 1927 ο κοινός νομοθέτης μεταβίβασε στα όργανα της αποκεντρωμένης διοίκησης αποφασιστικές και ευρύτατες αρμοδιότητες, με απώτερο σκοπό την άμεση επίλυση των προβλημάτων

⁸⁸ Βλ. Α. Σβώλου, *Συνταγματικόν Δίκαιον*, όπ παρ., σελ. 71.

που απασχολούσαν τους κατοίκους των περιφερειών. Η μεταφορά όμως των υπουργικών αρμοδιοτήτων επικεντρώθηκε στα ανώτερα διοικητικά όργανα της περιφέρειας, στους γενικούς διοικητές, χωρίς να επεκταθεί και στα κατώτερα όργανα της περιφερειακής διοίκησης, με αποτέλεσμα ο «συγκεντρωτισμός» να μεταφερθεί αυτούσιος στην περιφέρεια.

Με την επιβολή του δικτατορικού καθεστώτος της 4^{ης} Αυγούστου 1936⁸⁹, υπήρξε μια τάση επαναπροσδιορισμού του νομαρχιακού αποκεντρωτικού συστήματος.

Ο Α.Ν. 130 του 1936 «Περί επεκτάσεως της αρμοδιότητας του Νομάρχου»⁹⁰, μεταβιβάζει στους Νομάρχες αυξημένες αρμοδιότητες και ενδυναμώνει το θεσμό της νομαρχιακής αποκέντρωσης

Ο Νομάρχης ήταν εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στο νομό και προϊστάτο των πολιτικών, των διοικητικών και των αστυνομικών αρχών.

Μεταβιβάστηκε επίσης η αποφασιστική αρμοδιότητα, των Υπουργών, να αποφασίζει ο Νομάρχης για όλα τα αντικείμενα της αρμοδιότητας τους, εκτός από εκείνα που θα ορίζονταν με την έκδοση Βασιλικών Διαταγμάτων.

Ο Α.Ν. 1179/1938 «Περί Νομαρχών», καθόριζε αναλυτικά τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζονταν στα περιφερειακά διοικητικά όργανα και αφορούσαν στο σύνολο σχεδόν των τομέων της κυβερνητικής πολιτικής.

7. Η λειτουργία της διοικητικής αποκέντρωσης στα πλαίσια του Συντάγματος του 1952.

Το Σύνταγμα του 1952⁹¹ επανέλαβε αυτούσια διατάξεις του Συντάγματος 1864/1911⁹².

⁸⁹ Φ.Ε.Κ. (410) 1936, ΣΕΑ. 2153.

Το πολίτευμα της χώρας σύμφωνα με το περιεχόμενο της διάταξης του αρ. 21 παρ. 1 ήταν Βασιλευομένη Δημοκρατία.

Το Σύνταγμα του 1952 κατοχύρωνε το θεσμό της διοικητικής αποκέντρωσης, σε συνδυασμό με το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ειδικότερα, η διάταξη του αρ. 99 παρ.1 όριζε ότι «Η διοικητική οργάνωση του Κράτους βασίζεται εις την αποκέντρωσιν και την τοπικήν αυτοδιοίκησιν, ως ο νόμος ορίζει»⁹³.

Η Συνταγματική αυτή διάταξη αναγνώρισε τη διοικητική αποκέντρωση και τη Τοπική Αυτοδιοίκηση ως θεμελιώδη στοιχεία της κρατικής οργάνωσης.

Με τον όρο «διοικητική αποκέντρωση», αναφέρεται στον εμπλουτισμό των αρμοδιοτήτων των περιφερειακών κρατικών οργάνων, ιδιαίτερα των Νομαρχών, προκειμένου να διευρυνθεί ο κύκλος των θεμάτων, που διεκπεραιώνονται από τα όργανα αυτά⁹⁴.

7.1. Η νομοθετική ρύθμιση της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης. Ο ν. 3200/1955 «Περί διοικητικής αποκεντρώσεως».

Ο ν. 3200/1955⁹⁵ «Περί διοικητικής αποκεντρώσεως» υπήρξε το σπουδαιότερο νομοθέτημα που θεσπίστηκε στα πλαίσια του αρ. 99 του Συντάγματος του 1952⁹⁶.

⁹⁰ Άρθρο 1 του α.ν

⁹¹ Βλ. αναλ. Η. Κυριακόπουλου, Το χρονικόν του ισχύοντος Συντάγματος, Θεσσαλονίκη, 1956.

⁹² Βλ. Γ. Σβώλου -Γ. Βλάχου, Το Σύνταγμα της Ελλάδος, Μέρος Ι, τομ. Α', Αθήναι, 1954, σελ. 22-23, Χ. Σγουρίτσα, Συνταγματικόν Δίκαιον, οπ. παρ., σελ. 177, Α. Μάνεση, Συνταγματικόν Δίκαιον, οπ. παρ., σελ. 316.

⁹³ Βλ.Κ. Μαυρία - Α. Παντελή, όπ. Παρ., σελ. 212.

⁹⁴ Όπως επισημαίνει ο Φ. Βεγλερής, Η διοικητική οργάνωση, Αθήναι, 1963, σελ. 103.

⁹⁵ Φ.Ε.Κ. (97) της 23ης Απριλίου 1955.

⁹⁶ Το άρθρο 1 του ν. 3200/1955 όριζε ότι « επί σκοπώ εκπληρώσεως της εν άρθρο 99 του Συντάγματος επιταγής...».

Ο ν. 3200/1955 απετέλεσε σταθμό για τη λειτουργία του αποκεντρωτικού συστήματος της χώρας μας, αφού :

- αποκατέστησε την ομοιομορφία της περιφερειακής διοίκησης με τη θεσμοθέτηση της νομαρχιακής αποκέντρωσης.
- υπήρξε συστηματοποίηση και συντονισμός των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν στα περιφερειακά όργανα.
- απέβλεπε στην αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό του αποκεντρωτικού διοικητικού συστήματος.

Τα περιφερειακά όργανα διοίκησης, είχαν αποκλειστική αρμοδιότητα επί των θεμάτων που αφορούν στην περιφέρεια εκ μέρους των οργάνων της κεντρικής διοίκησης⁹⁷.

Αναμφίβολα, ο νομοθέτης επεδίωξε τη συρρίκνωση των αρμοδιοτήτων που έπρεπε να μεταβιβασθούν στα περιφερειακά όργανα, αφού ανάθεσε τον προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων αυτών στα όργανα της κεντρικής διοίκησης.

Επίσης η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 3200/1955, όριζε ότι τα όργανα της κεντρικής διοίκησης είχαν την ευχέρεια να αφαιρούν αρμοδιότητες από τα περιφερειακά όργανα και παράλληλα αρμοδιότητες Νομαρχών να μεταβιβάζονται στα περιφερειακά όργανα των διαφόρων υπουργείων, ενώ αρμοδιότητες των Υπουργών, που αφορούσαν σε θέματα της περιφέρειας, δεν απονέμονται στους Νομάρχες αλλά στα όργανα αυτά. Η διάταξη αυτή δεν ταίριαζε με το κανονιστικό περιεχόμενο της διάταξης του άρθρου 1, γιατί η σταδιακή επαναφορά των αρμοδιοτήτων των οργάνων της περιφερειακής διοίκησης στα όργανα της Κεντρικής Διοίκησης

⁹⁷ ΣτΕ 1009-1010-1011/1957, 273/1958.

αποδυνάμωσε σε σημαντικό βαθμό το θεσμό της διοικητικής αποκέντρωσης⁹⁸.

7.2. Η επαρχία ως διοικητική μονάδα και ο θεσμός του Επαρχου.

Το σύστημα περιφερειακής διοικητικής οργάνωσης, ολοκληρώθηκε με την ίδρυση επαρχιών σε ορισμένες παραμεθόριες περιοχές⁹⁹.

Με τη διάταξη του αρ. 22 του Βασιλικού Διατάγματος του 864/1960 «Περί οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών»¹⁰⁰ προσδιορίστηκαν τα γεωγραφικά όρια των επαρχιών, όπου λειτουργούσαν διοικητικές μονάδες, τα επαρχεία.

Η διοίκηση των μονάδων αυτών ανατέθηκε στους Επαρχούς¹⁰¹, οι οποίοι διορίζονταν και απολύονταν, μετά από πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών¹⁰².

Οι Έπαρχοι δεν ασκούσαν συγκεκριμένες αρμοδιότητες, αλλά όσες τους εκχωρούσε ο Νομάρχης¹⁰³.

Συγκεκριμένα, επόπτευαν τους Δήμους και τις Κοινότητες και υπέβαλλαν στους οικείους νομάρχες εκθέσεις για την κατάσταση των δημοτικών και κοινοτικών αρχών στις επαρχίες. Λειτουργούσαν δηλαδή ως ενδιάμεσα όργανα μεταξύ του Νομάρχη και των δημοτικών και κοινοτικών

⁹⁸ Βλ. Μ. Μαθιουδάκη - Β. Ανδρονόπουλου, Αποκέντρωση - Αυτοδιοικήσεις, οπ. παρ., σελ. 266

⁹⁹ Βλ. Π. Φωκά, Η επαρχία ως περιφερειακή μονάδα και ο Έπαρχος ως αντιπρόσωπος - περιφερειακόν όργανον της Κεντρικής Διοικήσεως, Ε.Τ.Α 1966, σελ. 10 απ.

¹⁰⁰ Φ.Ε.Κ. (211) 1969, σελ. 2133 απ.

¹⁰¹ Βλ. αρθρ. 2 παρ. 1 εδ. α' του παραπάνω Βασιλικού Διατάγματος.

¹⁰² Άρθρο 19 του ν.δ. 3436/1956 «Περί Νομαρχών και Επαρχών».

¹⁰³ Άρθρο 29 παρ. 1 εδ. β', γ', δ', ε' του Βασιλικού Διατάγματος 864/1960 «Περί οργανισμού του Υπουργείου Εσωτερικών».

αρχών της επαρχίας και ενεργούσαν υπό την επίβλεψη και την καθοδήγηση των Νομαρχών.

Αναλύοντας τις διατάξεις του ν. 3200/1955, βλέπουμε ότι οι Υπουργικές αρμοδιότητες ανατέθηκαν στο μονομελές περιφερειακό διοικητικό όργανο, δηλαδή το Νομάρχη, με αποτέλεσμα η επιδιωκόμενη αποκέντρωση να μετατραπεί ουσιαστικά σε συγκέντρωση αρμοδιοτήτων σε ένα όργανο με κυβερνητική αποστολή.

Εφόσον λοιπόν δεν ανατέθηκαν αποφασιστικές αρμοδιότητες στα περιφερειακά κρατικά όργανα, η τεχνική υποδομή των περιφερειακών υπηρεσιών ήταν ανεπαρκής και η στελέχωση των υπηρεσιών δεν ήταν με εξειδικευμένο προσωπικό, το αποτέλεσμα ήταν να μην λειτουργήσει σωστά ο θεσμός της διοικητικής αποκέντρωσης¹⁰⁴.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

1. Η οργάνωση της εκτελεστικής λειτουργίας στο ισχύον Σύνταγμα και Εννοιολογικές διευκρινήσεις

Σε ένα ενιαίο κράτος, όπως η Ελληνική Δημοκρατία, η διοίκηση οργανώνεται διαφορετικά από ότι σε ένα ομοσπονδιακό, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, ο Καναδάς, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κ.λ.π..

¹⁰⁴ Βλ. γενικά, Δ. Φαρού, Η διοικητική αποκέντρωσις Ε.Τ.Α. 1955, σελ 19 καθώς και Α. Τάχου, παρατηρήσεις επί της εφαρμογής της διοικητικής αποκεντρώσεως εν Ελλάδι, οπ. παρ., σελ. 12.

Η Ελληνική Δημοκρατία διαθέτει μια μόνη κρατική διοίκηση τόσο υπό την έννοια της οργανικής όσο και της δημοσιούπαλληλικής διάρθρωσης.

Το ισχύον Σύνταγμα του 1975/1986 περιέχει ορισμένες βασικές αρχές που ρυθμίζουν τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης.

Στο τρίτο μέρος (τμήμα ΣΤ' άρθρο 101 επ.), ρυθμίζεται η διοικητική οργάνωση του κράτους, στο πλαίσιο συγκεκριμένων αρχών, με βάση τις οποίες ο κοινός νομοθέτης υποχρεούται να προβεί στη ρύθμιση των ειδικών θεμάτων της διοικητικής οργάνωσης.

Η δημόσια διοίκηση στη χώρα μας γνώρισε τρία διοικητικά συστήματα.

Το συγκεντρωτικό, το αποκεντρωτικό και την αυτοδιοίκηση.

Κατά το συγκεντρωτικό σύστημα ¹⁰⁵, οι αποφασιστικές αρμοδιότητες ασκούνται από όργανα που εδρεύουν στο κέντρο ¹⁰⁶.

Η έδρα του Υπουργείου αποτελεί και έδρα κάθε ουσιώδους διοικητικής δραστηριότητας.

¹⁰⁵ Για το συγκεντρωτικό τρόπο διοικητικής οργάνωσης βλ. Φ. Βεγλερή, Η διοικητική οργάνωση, οπ. παρ., σελ. 12 επ., Ε. Σπηλιωτόπουλου, όπ. Παρ., σελ. 237 επ., Α. Τάχου, Ελληνικό διοικητικό δίκαιο, όπ. Παρ., σελ. 155 επ., Δ. Κοντόγιωργα - Θεοχαρόπουλου, Δίκαιο διοικητικής οργάνωσης του κράτους, οπ. παρ, σελ. 13 επ., Σ. Φλογαίτη, Θεμελιώδεις έννοιες διοικητικής οργάνωσης, Αθήνα -Κομοτηνή, 1981, σελ. 42 επ., Θ. Παναγόπουλου, Συστήματα διοικητικής οργάνωσης στη Χώρα μας, ΕΔΔΔ 1988, σελ. 113 επ., g. Timsit, Τα νέα πρότυπα διοικήσεως (μετ. Ν. Μαρκουλάκη), Διοικ. Μετ 3 (1989), σελ. 9επ. Ηαυίου Μ., Σύστημα Διοικητικού Δικαίου και Δημοσίου Δικαίου, (μετ. Δ. Τσουπλάκιδου - Γ. Παπαχατζή), τ. Α', Αθήναι, 1936, σελ. 107 επ.

¹⁰⁶ βλ. Γ. Παπαχατζή, Σύστημα ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου, έκτη έκδοση, σελ. 248, καθώς και Η. Κυριακόπουλου, Ελληνικόν Διοικητικόν Δίκαιον, τομ. Β', Θεσσαλονίκη, 1961, σελ. 1 επ., Μ. Δενδιά, Διοικητικόν Δίκαιον, Τομ. Β', τεύχ. α', 1964, σελ. 75 επ.

Η μορφή αυτή διοίκησης εφαρμόστηκε για μεγάλη χρονική περίοδο σε κράτη, που ανεξάρτητα από την εδαφική τους έκταση ή τον πληθυσμό τους, οι κρατικές δραστηριότητες ήταν περιορισμένες. Είναι το σύστημα που χαρακτηρίζει την εποχή του απολυταρχισμού και της τυραννίας, σε αντίθεση με την αποκέντρωση ή το αποκεντρωτικό σύστημα που θεωρήθηκε ως απαραίτητο συστατικό στοιχείο της δημοκρατίας.

Στο πλαίσιο της διοικητικής οργάνωσης των σύγχρονων κρατών υπάρχει συνδυασμός των δύο οργανωτικών συστημάτων, (του συγκεντρωτικού και του από-συγκεντρωτικού)¹⁰⁷, αφού στοιχεία συγκέντρωσης συνυπάρχουν με στοιχεία της περιφερειακής ή αποκεντρωμένης διοίκησης.

Από τον παραπάνω ορισμό, είναι εύκολο να καθοριστούν τα χαρακτηριστικά του **συγκεντρωτικού συστήματος**, όπως εφαρμόστηκε στις πρώτες μορφές κρατικής οργάνωσης:

α) Η άσκηση της διοίκησης γίνεται μόνο από τα όργανα του Κράτους ή καλύτερα από όργανα του νομικού προσώπου του Κράτους.

β) Όλες οι αποφασιστικές αρμοδιότητες ασκούνται από όργανα της κεντρικής διοίκησης.

γ) Τα περιφερειακά κρατικά όργανα κι ακόμη και τα τοπικά κρατικά όργανα, έχουν ιεραρχική εξάρτηση από τα όργανα της κεντρικής διοίκησης.

¹⁰⁷ Κατά τον Θ. Τσάτσο, Η Τοπική Αυτοδιοίκησης εν Ελλάδι, ΕΤΑ 1933, η διοικητική αποκέντρωση και η τοπική αυτοδιοίκηση υπάγονται στη γενικότερη έννοια της αποσυγκέντρωσης, αφού και στις δύο περιπτώσεις ανατίθεται σε μη κεντρικές αρχές η εκτέλεση των τοπικών έργων.

Η οριοθέτηση μεταξύ συγκεντρωτικού και αποκεντρωτικού συστήματος διοικητικής οργάνωσης, είναι απόλυτα εφικτή μόνο στο εννοιολογικό επίπεδο ¹⁰⁸.

Η αποκεντρωμένη κρατική διοίκηση δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτοτελώς αλλά μόνο σε άμεση συνάρτηση με την κεντρική διοίκηση.

Οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των κεντρικών και των περιφερειακών οργάνων προσδιορίζουν το σύστημα της διοικητικής οργάνωσης.

Κατά το **αποκεντρωτικό σύστημα**, ορισμένες αποφασιστικές αρμοδιότητες ασκούνται από τα κρατικά όργανα που εδρεύουν στην περιφέρεια. Το πρώτο βήμα για την εφαρμογή του αποκεντρωτικού συστήματος γίνεται με την τοποθέτηση των κρατικών οργάνων στα επί μέρους γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας, με άλλα λόγια με την αποδοχή ενός αντίποδα του συγκεντρωτικού συστήματος.

Τα όργανα αυτά υπαγόμενα στην κεντρική διοίκηση είναι επιφορτισμένα με συμβουλευτικό και εκτελεστικό έργο, σε αντίθεση με τα κεντρικά που διατηρούν αποφασιστικές αρμοδιότητες ακόμη και για τοπικού ενδιαφέροντος θέματα.

Αν στα περιφερειακά αυτά όργανα μεταβιβαστούν ή εκχωρηθούν αποφασιστικές αρμοδιότητες, μόνο τότε μπορεί να γίνεται λόγος για αποκέντρωση.

Η μεταβίβαση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων και μόνο από τα κεντρικά στα περιφερειακά όργανα δεν ολοκληρώνει την έννοια της αποκέντρωσης. Θα ήταν προτιμότερο, τα τοπικού ενδιαφέροντος θέματα να είχαν ανατεθεί σε άλλα όργανα, τοπικά εκλεγμένα, χωρίς καμία υπαγωγή και ιεραρχική εξάρτηση από τα κεντρικά όργανα της διοίκησης. Μια τέτοια

¹⁰⁸ Δ. Τσάτσος, Συνταγματικό Δίκαιο, οπ. παρ., σελ. 390.

εξέλιξη οδηγεί πιο πολύ στην έννοια της αποκέντρωσης και φυσικά στο θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η αποκέντρωση ή το αποκεντρωτικό σύστημα είναι θεσμός συνταγματικά κατοχυρωμένος.

Με το Σύνταγμα του 1975, καθώς και με τα προηγούμενα Συντάγματα καθιερώνεται το αποκεντρωτικό σύστημα (άρθρο 101 παρ.1).

Στις παρ. 2 και 3 του ίδιου άρθρου καθορίζονται τα στοιχεία της έννοιας του αποκεντρωτικού συστήματος και γίνεται σαφής αντιστοίχιση από την έννοια της αυτοδιοίκησης, που είναι ιδιαίτερος θεσμός.

Με την περιγραφή των διατάξεων του άρθρου 101 του ισχύοντος συντάγματος, καθορίζονται με σαφήνεια τα χαρακτηριστικά στοιχεία του αποκεντρωτικού συστήματος, που είναι:

α) Διάκριση μεταξύ κεντρικών και περιφερειακών οργάνων της κρατικής διοίκησης, η οποία γίνεται με βάση τη διοικητική διαίρεση της χώρας, που διαμορφώνεται σύμφωνα με τις γεωοικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες.

β) Άσκηση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων, από τα περιφερειακά κρατικά όργανα για υποθέσεις της περιφέρειας τους.

γ) Ιεραρχική σχέση των περιφερειακών οργάνων προς τα όργανα της κεντρικής διοίκησης.

Κάθε σύστημα οργάνωσης της διοίκησης βασίζεται σε μια σειρά από πλεονεκτήματα εφόσον υπερισχύουν των μειονεκτημάτων. Έτσι, θα μπορούσε να γίνει αναφορά εδώ στα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του αποκεντρωτικού συστήματος οργάνωσης της διοίκησης.

Πλεονεκτήματα

- Η απαλλαγή των οργάνων της κεντρικής διοίκησης από τις υποθέσεις περιφερειακού ή και τοπικού ενδιαφέροντος.
- Η μείωση του φόρτου εργασίας των οργάνων της κεντρικής διοίκησης.
- Η ταχύτερη διεκπεραίωση και η ολοκλήρωση των υποθέσεων των πολιτών.
- Η μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών.
- Η άμεση σχέση των ενδιαφερομένων με τα όργανα της περιφερειακής διοίκησης.
- Η γρήγορη και σωστή πληροφόρηση των πολιτών.
- Η έλλειψη πολιτικών παρεμβάσεων.
- Η επί τόπου λήψη αποφάσεων.

Μειονεκτήματα

- Η αύξηση διοικητικών υπηρεσιών.
- Η αύξηση του αριθμού των διοικητικών οργάνων.
- Η αύξηση των δαπανών.
- Η ελλιπής στελέχωση και υλικοτεχνική υποστήριξη.

Αποκέντρωση λοιπόν σημαίνει, πρώτον τη σύσταση περιφερειακών κρατικών οργάνων και δεύτερον την ανάθεση σ' αυτά αποφασιστικών αρμοδιοτήτων.

Τα όργανα δηλαδή αυτά έχουν την δυνατότητα να εκδίδουν εκτελεστές διοικητικές πράξεις, των οποίων η ισχύς δεν εξαρτάται από την

προηγούμενη έγκριση, ούτε από τον έλεγχο σκοπιμότητας των κεντρικών οργάνων.

Με την εφαρμογή του αποκεντρωτικού συστήματος διοίκησης, οι πολίτες έχουν άμεση πρόσβαση στο διοικητικό μηχανισμό του κράτους, γεγονός που συμβάλλει στην άμεση επίλυση των προβλημάτων τους¹⁰⁹

Τα όργανα αυτά παραμένουν κρατικά, δεν αποσπώνται δηλαδή από τον κρατικό μηχανισμό ούτε αποκτούν νομική προσωπικότητα και υπόκεινται σε πλήρη ιεραρχικό έλεγχο και όχι απλά σε εποπτεία, όπως οι Ο.Τ.Α ή άλλα Ν.Π.Δ.Δ.

Στη χώρα μας η αποκέντρωση εμφανίστηκε υπό δύο μορφές:

α) Ως νομαρχιακή, στο πλαίσιο της οποίας η κατά χώρο άσκηση των παραχωρηθεισών αρμοδιοτήτων, επεκτεινόταν στα όρια του νομού.

Πρόκειται για την *αποκέντρωση πρώτου βαθμού*.

β) Ως υπέρ-νομαρχιακή ή διανομαρχιακή. Πρόκειται για τις γενικές διοικήσεις, τις περιφερειακές διοικήσεις, τις περιφέρειες (ν. 1622/86), ως μονάδες προγραμματισμού της ανάπτυξης και τελευταία τις Περιφέρειες ως ενιαίες διοικητικές μονάδες (*αποκέντρωση δευτέρου βαθμού*).

Χαρακτηριστικά αυτής της μορφής αποκέντρωσης είναι:

ι) Η υφή της ως δευτέρου βαθμού αποκέντρωσης. Οι Περιφέρειες εποπτεύουν και καθοδηγούν περισσότερους νομούς.

ii) Οι Περιφέρειες έχουν δυνατότητα να ασκήσουν ευρύτερες αποφασιστικές αρμοδιότητες σε σχέση με τους νόμους.

¹⁰⁹ Ενδεικτική ήταν η διατύπωση του άρθρου 108 του Συντάγματος του 1927 « Η διοίκηση του κράτους οργανούται κατά το αποκεντρωτικόν εις τρόπον ώστε η κρατική εξουσία να είναι όσον το δυνατόν περισσότερον προσιτήν εις τους πολίτας...».

Κατά το σύστημα της αυτοδιοίκησης, διοικητικές αρμοδιότητες ασκούνται από διοικητική μονάδα που βρίσκεται εκτός του σώματος των άμεσων κρατικών υπηρεσιών (δηλαδή εκτός του νομικού προσώπου του κράτους) και είναι οργανωμένη ως ξεχωριστό νομικό πρόσωπο με δικούς του προσωπικούς φορείς και αιρετά όργανα διοίκησης.

Η αποσαφήνιση των θεμελιωδών στοιχείων, που συγκροτούν το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να αποδειχθεί η άμεση συνάρτηση της διοικητικής αποκέντρωσης με την τοπική αυτοδιοίκηση¹¹⁰.

Ο συντακτικός νομοθέτης προσδίδει στο θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης ουσιαστικό περιεχόμενο, αναλυτικότερα :

1. Αναθέτει τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (άρθρο 102 παρ. 1 εδ. β').
2. Απονέμει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης διοικητική αυτοτέλεια (άρθρο 102 παρ. 2 εδ α').
3. Προβλέπει την ανάδειξη των δημοτικών και κοινοτικών αρχών με τη διενέργεια άμεσων και καθολικών εκλογών (άρθρο 102 παρ.2 εδ. α').
4. Κατοχυρώνει την οικονομική αυτοτέλεια ως απαραίτητη προϋπόθεση για την εκπλήρωση της αποστολής των οργανισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης (άρθρο 102 παρ. 6 εδ. α').

Συνεπώς οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης είναι τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που διοικούν τις τοπικές υποθέσεις, διαθέτουν διοικητική και δημοσιονομική αυτοτέλεια και διευθύνονται από (τα τοπικά) αιρετά όργανα.

¹¹⁰ Κατά τον Γ. Βλάχο, Διαλεκτική της αποκεντρώσεως και της αυτοδιοικήσεως στην οργάνωση του ελληνικού κοινωνικό - πολιτικού χώρου, όπ. Παρ., σελ. 171, στα πλαίσια του ενιαίου, δηλαδή του μη ομόσπονδου κράτους, η αποκέντρωση και η αυτοδιοίκηση αλληλοεξαρτώνται και συντρέχουν, χωρίς όμως να συγχέονται ή να ταυτίζονται.

Πρόκειται, δηλαδή για νομικά πρόσωπα διακεκριμένα του νομικού προσώπου του κράτους, τα οποία οργανώνονται με δημοκρατικές και αντιπροσωπευτικές διαδικασίες και μορφοποιούν τα κοινωνικά συμφέροντα στα όρια των διοικητικών ενοτήτων.

Το οργανωτικό σχήμα της τοπικής αυτοδιοίκησης παρουσιάζει ορισμένα κοινά σημεία με το σχήμα της διοικητικής αποκέντρωσης.

Αναλυτικά :

- I. Το εδαφικό ή χωρικό στοιχείο, προσδιορίζει τον κύκλο των αρμοδιοτήτων των αιρετών, καθώς και των κρατικών αποκεντρωμένων οργάνων, σε σχέση με τα όργανα της κεντρικής διοίκησης ¹¹¹.
- II. Τα όργανα της αποκέντρωσης και της αυτοδιοίκησης αναλαμβάνουν τη διοίκηση των «περιφερειακών» ή των «τοπικών υποθέσεων» με απώτερο σκοπό την προαγωγή των πολυμερών συμφερόντων (οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών κ.λ.π.) των κατοίκων της περιφέρειας.
- III. Η έκταση και η σημασία των αποφασιστικών αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται στα αποκεντρωμένα ή τα τοπικά αιρετά όργανα θεωρείται απαραίτητος όρος για την καλή και σωστή λειτουργία του αποκεντρωτικού συστήματος διοικητικής οργάνωσης ¹¹².

Εκτός όμως από πολλά κοινά σημεία, υπάρχουν και σημαντικές διαφορές.

¹¹¹ Βλ. Δ. Κοντόγιωργα -Θεοχαροπούλου, Δίκαιο διοικητικής οργάνωσης του κράτους σπ. παρ., σελ.37.

¹¹² Γ. Παπαχατζής, Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου, σπ. παρ., σελ. 249 «Απεναντίας Δε λέγεται ότι έχει εφαρμοσθεί το αποκεντρωτικό σύστημα, όταν επί μεγάλου αριθμού περιπτώσεων έχει από το νόμο παρασχεθεί, προκειμένου περί υποθέσεων των περιφερειών, αποφασιστική αρμοδιότης σε περιφερειακές αρχές. Από το πλήθος των περιπτώσεων αυτών - ή ακόμα καλύτερα, από τη σπουδαιότητα τους - εξαρτάται και ο βαθμός της εφαρμογής της διοικητικής αποκεντρώσεως στην ορισμένη εκείνη χώρα και στη δεδομένη εκείνη εποχή.

Αναλυτικά, η συνταγματική κατοχύρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνίσταται στην άσκηση διοικητικών αρμοδιοτήτων που αφορούν στο σύνολο των τοπικών υποθέσεων από διοικητικές μονάδες, που λειτουργούν εκτός του σώματος των κρατικών υπηρεσιών και οργανώνονται αυτοτελώς, δηλαδή ως νομικά πρόσωπα ξεχωριστά από το κράτος ¹¹³, ενώ η διοικητική αποκέντρωση λειτουργεί στο πλαίσιο της κρατικής διοικητικής οργάνωσης και δεν αναιρεί την ενότητα της κρατικής εξουσίας, την οποία οργανώνει σε περιφερειακό επίπεδο.

Τα όργανα της αποκεντρωμένης διοίκησης αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ως εκ τούτου υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ¹¹⁴, ενώ οι αυτοδιοικούμενοι τοπικοί οργανισμοί υπόκεινται σε διοικητική εποπτεία που δεν εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους ¹¹⁵.

Επίσης, σημαντικό κριτήριο διάκρισης μεταξύ αποκέντρωσης και αυτοδιοίκησης καθίσταται, ο τρόπος ανάδειξης των οργάνων τους ¹¹⁶.

Η αυτοδιοίκηση πραγματοποιεί την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας σε τοπικό επίπεδο, όπου τα τοπικά όργανα αναδεικνύονται με τη διενέργεια εκλογών, ενώ τα αποκεντρωμένα κρατικά όργανα διορίζονται από την κεντρική διοίκηση.

¹¹³ Βλ. ενδεικτ. Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, σπ. παρ., σελ. 420 ΕΠ., σ. Φλογαίτη, Θεμελιώδεις έννοιες διοικητικής οργάνωσης, πο. Παρ., σελ. 63 επ.

¹¹⁴ Αναλυτικά για τον ιεραρχικό έλεγχο, βλ. παρακ.

¹¹⁵ Βλ. παρακ.

¹¹⁶ Η τοπική αυτοδιοίκηση έχει πολιτική χροιά και η λειτουργική της υπόσταση προϋποθέτει την αντιπαράθεση απόψεων, διεκδικήσεων και προτάσεων που στα πλαίσια του δημοκρατικού διαλόγου αποκρυσταλλώνονται σε κοινές συνισταμένες και ανταναικλούν το συσχετισμό δυνάμεων σε τοπικό επίπεδο, βλ. Δ. Κοντόγιωργα - Θεοχαροπούλου, σπ. παρ., που τονίζει ότι το φαινόμενο της αυτοδιοίκησης είναι σύνθετο και πολύπλοκο και πρέπει να διερευνάται από: διοικητική, πολιτική και τεχνική άποψη, βλ., Hill H., Die politisch - demokratische Funktion der kommunalen Selbstverwaltung nach der Reform, 1987.

2. Η νομική φύση της Διοικητικής Αποκέντρωσης.

Σύμφωνα με το περιεχόμενο του άρθρου 101 του Συντάγματος, ο κοινός νομοθέτης υποχρεούται να διαμορφώσει το απαραίτητο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του αποκεντρωτικού τρόπου διοικητικής οργάνωσης με γνώμονα τις κατευθύνσεις και τις αρχές της παραπάνω συνταγματικής επιταγής και με απώτερο σκοπό την πραγμάτωση και ολοκλήρωση της αποκέντρωσης. Μέχρι την καθιέρωση αυτού του πλαισίου, τίθεται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 118 παρ. 3 του Συντάγματος, άμεσος φραγμός σε οποιαδήποτε θεσμική επέκταση των κεντρικών οργάνων σε βάρος των περιφερειακών, αφού ορίζεται ότι οι διατάξεις που ισχύουν για την κατανομή των διοικητικών αρμοδιοτήτων, εξακολουθούν να εφαρμόζονται και μπορεί να τροποποιούνται, μόνον με τη μεταφορά ειδικών αρμοδιοτήτων από τις κεντρικές στις περιφερειακές υπηρεσίες.

Από τον συνδυασμό των συγκεκριμένων συνταγματικών διατάξεων προκύπτει ότι ο κοινός νομοθέτης επιβάλλει την εφαρμογή μιας θεσμικά διευρυμένης διοικητικής αποκέντρωσης ανάλογης με την τοπική αυτοδιοίκηση¹¹⁷.

3. Η Διοικητική Αποκέντρωση ως θεσμική εγγύηση.

Η διοίκησή του κράτους οφείλει, κατά το άρθρο 101 παρ. 1 να οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα διοίκησης.

Ειδικότερα:

¹¹⁷ Βλ. Π. Παυλόπουλου, Η συνταγματική κατοχύρωση της αποκέντρωσης ΕΔΔΔ 1990, σελ. 499 (υποσ. Αρ. 46).

1. Η διοίκηση του κράτους οργανώνεται σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα (παρ. 1).
2. Η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεω - οικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες.
3. Τα περιφερειακά κρατικά όργανα έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειας τους. Οι κεντρικές υπηρεσίες, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες, έχουν τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο των περιφερειακών οργάνων, όπως ο νόμος ορίζει.

Τα εννοιολογικά στοιχεία που συγκροτούν την ουσία της διοικητικής αποκέντρωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 101 του Συντάγματος, συνίστανται:

- 1) Στη διάκριση μεταξύ των κεντρικών και περιφερειακών οργάνων του νομικού προσώπου του κράτους με βάση την εδαφική διοικητική διαίρεση της Χώρας.
- 2) Στην άσκηση αποφασιστικών και σημαντικών αρμοδιοτήτων από τα κρατικά περιφερειακά όργανα επί των υποθέσεων της περιφέρειας τους.
- 3) Στην πραγμάτωση και ολοκλήρωση της αποκέντρωσης με την μεταφορά ειδικών αρμοδιοτήτων από τις κεντρικές προς τις αποκεντρωμένες αρχές.

Το άρθρο 101 του Συντάγματος κατοχυρώνει τα δύο θεμελιώδη στοιχεία της λειτουργικής υπόστασης της διοικητικής αποκέντρωσης, δηλαδή, τη σύσταση αποκεντρωμένων οργάνων και την ανάθεση σ' αυτά αποφασιστικών αρμοδιοτήτων.

Ο νομοθέτης υποχρεούται να συγκεκριμενοποιήσει το θεσμικό περιεχόμενο της διοικητικής αποκέντρωσης, κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ορθολογική οργάνωση και λειτουργία αυτής.

Επίσης, οφείλει να οργανώσει τη διοικητική λειτουργία με γνώμονα την ενίσχυση και προαγωγή του αποκεντρωτικού συστήματος, που πραγματώνεται με την μεταβίβαση αποφασιστικών αρμοδιοτήτων στις αποκεντρωμένες αρχές. Παράλληλα η θεσμοθέτηση νέων αποκεντρωμένων μορφών οργάνωσης, με την συμμετοχή των πολιτών, συμβάλλει στην ενδυνάμωση της διοικητικής αποκέντρωσης¹¹⁸.

4. Τα στοιχεία της συνταγματικής κατοχύρωσης της Διοικητικής Αποκέντρωσης.

4.1 Η οργάνωση της διοίκησης σύμφωνα με το αποκεντρωτικό σύστημα (Άρθρο 101 παρ. 1 του Συντάγματος)

Ο όρος «αποκεντρωτικό σύστημα», αν και αναφέρεται συνολικά στον τρόπο οργάνωσης της διοίκησης, περιλαμβάνει την αποκέντρωση που αντιδιαστέλλεται προς την τοπική αυτοδιοίκηση, η λειτουργική υπόσταση της οποίας κατοχυρώνεται από το άρθρο 102 του Συντάγματος.

Η εφαρμογή της αποκέντρωσης προϋποθέτει τη σύνθεση αρμοδιοτήτων των κεντρικών και των περιφερειακών οργάνων.

Από τη ρύθμιση του άρθρου 101 του Συντάγματος, απορρέει ότι το αποκεντρωτικό σύστημα συναρτάται άμεσα προς το συγκεντρωτικό. Οι σχέσεις αλληλεξάρτησης που ρυθμίζουν τη λειτουργία των δύο αυτών συστημάτων διοικητικής οργάνωσης, αποτυπώνεται στη διάταξη του άρθρου 101 παρ. 3.

Από το πλέγμα των σχέσεων αυτών και ιδιαίτερα από την υπαγωγή των περιφερειακών οργάνων, στον ιεραρχικό έλεγχο των οργάνων της

¹¹⁸ Βλ αναλυτικά Δ. Κοντόγιωργα- Θεοχαρόπουλου, Δίκαιο διοικητικής οργάνωσης του κράτους, σπ. παρ., σέλ. 42 επ.

κεντρικής διοίκησης,¹¹⁹ τίθεται εύλογα το ερώτημα, εάν το αποκεντρωτικό σύστημα συνιστά απλώς μια «κεντρόφυγη» τάση, μια παραλλαγή του συγκεντρωτικού¹²⁰ ή ως «σύστημα» διαθέτει ανεξάρτητο και αυθύπαρκτο περιεχόμενο και αποκλίνει σε σημαντικό βαθμό από το συγκεντρωτικό οργανωτικό πρότυπο.

Η συνταγματική ρύθμιση του άρθρου 101 παρ. 1 κατοχυρώνει το αποκεντρωτικό σύστημα διοικητικής οργάνωσης, αλλά δεν προσδιορίζει τις βαθμίδες της περιφερειακής διοίκησης¹²¹, δεν επιτάσσει, δηλαδή, τη λειτουργία συγκεκριμένου σχήματος περιφερειακής διοικητικής οργάνωσης.

4.2. Τα κριτήρια της διοικητικής διαίρεσης της Χώρας (Άρθρο 101 παρ. 2 του Συντάγματος).

Η διαίρεση της Χώρας σε γεωγραφικές περιφέρειες είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη λειτουργία του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης.

Το γεωγραφικό - εδαφικό στοιχείο αποτελεί απαραίτητο όρο για την οργάνωση και λειτουργία της περιφερειακής διοίκησης¹²².

Η ίδρυση και συγκρότηση διοικητικών οργάνων με κριτήριο την ιδιαίτερη σχέση της διοικητικής δραστηριότητας με ορισμένη περιφέρεια, συνιστά την έννοια της οργάνωσης της διοίκησης με γνώμονα το εδαφικό στοιχείο¹²³

¹¹⁹ Για την έννοια και τις μορφές του ιεραρχικού ελέγχου, βλ. παρακ.

¹²⁰ Βλ. Δ. Κοντόγιωργα - Θεοχαροπούλου, όπ. Παρ., σελ 52 επ., Auffer M - Herve E - Meny Y., La d'econcentration, οπ παρ., σελ 9

¹²¹ Αντίθετα στη διάταξη του άρθρου 102 παρ. 1 του Συντάγματος καθορίζεται ότι την πρώτη βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες.

¹²² Βλ. Δ. Κοντόγιωργα - Θεοχαρόπουλου, οπ. παρ., σελ 35 επ.

¹²³ Βλ. Σ. Λύτρα, οπ. παρ., σελ 20.

Με βάση την εδαφική διαίρεση, τα περιφερειακά κρατικά όργανα αναλαμβάνουν τη διευθέτηση των υποθέσεων που ανακύπτουν σε περιφερειακό επίπεδο.

Η διάταξη του άρθρου 101 παρ. 3 του ισχύοντος Συντάγματος ορίζει ότι τα περιφερειακά κρατικά όργανα έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα για τις υποθέσεις της περιφέρειας τους, εκτός από ειδικές αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στις κεντρικές υπηρεσίες. Συνεπώς, ο γεωγραφικός χώρος προσδιορίζει το σύνολο των υποθέσεων που μεταβιβάζονται στα αποκεντρωμένα όργανα.

Η διοικητική διαίρεση της Χώρας έχει καθολική μορφή, αναφέρεται, δηλαδή, σε ολόκληρη την επικράτεια και δεν αφορά σε ορισμένα μόνον τμήματα ή διαμερίσματα.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 101 παρ. 2 του Συντάγματος, η διοικητική διαίρεση της Χώρας διαμορφώνεται με βάση τις γεω-οικονομικές, κοινωνικές και συγκοινωνιακές συνθήκες.

Ο συντακτικός νομοθέτης δηλαδή, δεν καθορίζει τις βαθμίδες που συναρθρώνουν το σύστημα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης¹²⁴, θεσπίζει όμως τα κριτήρια με βάση τα οποία ο κοινός νομοθέτης υποχρεούται να διαμορφώσει το σχήμα της περιφερειακής κρατικής διοίκησης.

Συνεπώς ο νομοθέτης πρέπει να αξιολογήσει και να συγκεκριμενοποιήσει το περιεχόμενο των παραπάνω κριτηρίων, προκειμένου να προβεί στην εδαφική διαμόρφωση των διοικητικών ενότητων.

Πρέπει να επισημανθεί ότι στην ευρεία έννοια των συνθηκών αυτών, υπάρχουν και άλλα δεδομένα, όπως π.χ οι πολιτιστικές συνθήκες.

4.2.1 Οι γεω - οικονομικές συνθήκες.

Ο όρος γεω - οικονομικές συνθήκες περιλαμβάνει τις οικονομικές και τις γεωλογικές συνθήκες που επικρατούν σε μια συγκεκριμένη περιοχή.

Απαραίτητο στοιχείο για την οικονομική ανάπτυξη μιας περιοχής, αποτελεί η εδαφική της διάπλαση και γενικότερα το φυσικό περιβάλλον, όπως εμφανίζεται κάτω από την επίδραση των κλιματολογικών συνθηκών¹²⁵.

Παραδείγματα γεω - οικονομικών συνθηκών, αναφέρονται οι περιπτώσεις γεωγραφικών διαμερισμάτων που αποτελούνται από μεγάλες πεδινές ή ορεινές εκτάσεις και των οποίων ο δείκτης οικονομικής ανάπτυξης εξαρτάται από την εδαφική μορφολογία.

Για την εδαφική διοικητική διαίρεση, απαιτείται η πλήρης καταμέτρηση των φυσικών συνθηκών και των πλουτοπαραγωγικών πόρων, σε συνδυασμό με τις οικονομικές ιδιαιτερότητες των διαφόρων περιοχών.

4.2.2 Οι κοινωνικές συνθήκες.

Οι κοινωνικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή συμβάλλουν στο προσδιορισμό ενός υποσυνόλου ή μιας ενότητας πολιτών - κατοίκων μιας συγκεκριμένης περιοχής που παρουσιάζει ιδιαίτερα συνεκτικά στοιχεία κοινωνικού χαρακτήρα. Στην ευρεία έννοια των συνθηκών αυτών υπάγονται:

¹²⁴ Βλ. τη σχετική τροπολογία, Πρακτικά Ολομέλειας της Επιτροπής του Σ

¹²⁵ Βλ. Α. Παρουσιά, *οπ. παρ.*, σελ. 21.

- I. Οι γενικές κοινωνικές συνθήκες, που διαμορφώνονται με βάση τα κοινά ήθη και έθιμα, τις παραδόσεις κ.λ.π.¹²⁶
- II. Οι δημογραφικές συνθήκες, που καθορίζονται από την σύνθεση του πληθυσμού κατά κοινωνικές κατηγορίες και ομάδες, την κατανομή του πληθυσμού στην έκταση του συγκεκριμένου χώρου, καθώς και την γεωγραφική κινητικότητα του.
- III. Οι κοινωνικές οικονομικές συνθήκες, που καταμετρώνται με βάση την κύρια απασχόληση του πληθυσμού μιας περιοχής και παράλληλα χαρακτηρίζουν από κοινωνικοοικονομική άποψη τη συγκεκριμένη περιοχή.
- IV. Οι κοινωνικές ψυχολογικές συνθήκες, που ανακύπτουν από τη διαφορά του πολιτιστικού επιπέδου μιας περιοχής, σε σύγκριση με άλλη (όμορη) καθώς και από τους τρόπους που εκδηλώνεται η συμπεριφορά των κοινωνικών ομάδων των διαφόρων περιοχών.
- V. Οι κοινωνικές περιβαλλοντικές συνθήκες που διαμορφώνονται με βάση την ικανότητα προσαρμογής του πληθυσμού μιας περιοχής στις επικρατούσες κλιματολογικές συνθήκες καθώς και τον τρόπο εκμετάλλευσης και αξιοποίησης των φυσικών και πλουτοπαραγωγικών πόρων.

4.2.3 Οι συγκοινωνιακές συνθήκες.

Για την εδαφική διοικητική διαίρεση της Χώρας πρέπει να αξιολογούνται και οι «συγκοινωνιακές» συνθήκες και συγκεκριμένα να υπολογίζεται η γεωφυσική - γεωγραφική θέση της περιοχής σε σχέση με τη

¹²⁶ Βλ. Α. Παρουσιά οπ. παρ. σελ., 22.

δυνατότητα επικοινωνίας, τόσο με το αστικό κέντρο όσο και με τις λοιπές περιφέρειες της Χώρας ¹²⁷.

Τα κριτήρια αυτά αφορούν ιδίως στη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών κάτω από δυσμενείς κλιματολογικές και μετεωρολογικές συνθήκες.

Πρόκειται, ιδίως για τις απομακρυσμένες από το κέντρο του γεωγραφικού διαμερίσματος ορεινές ή θαλάσσιες περιοχές, που αντιμετωπίζουν πολλαπλά και δισεπίλυτα προβλήματα επικοινωνίας κατά τη χειμερινή περίοδο ¹²⁸.

Οι δυσμενείς μετεωρολογικές συνθήκες έχουν ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των κατοίκων ορισμένων απομακρυσμένων περιφερειών και συνεπώς κρίνεται απαραίτητη η σύσταση διοικητικών μονάδων και υπηρεσιών (π.χ επαρχιών) για την θεραπεία των αναγκών που προκύπτουν σε τοπικό επίπεδο και τη διασφάλιση των συμφερόντων των συγκεκριμένων διοικητικών ενοτήτων.

4.3. Η άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας από τα περιφερειακά όργανα.

Τα ουσιαστικό περιεχόμενο της διοικητικής αποκέντρωσης συνίσταται στο ότι μέρος των αρμοδιοτήτων της κεντρικής διοίκησης ανατίθεται σε όργανα που έχουν ως έδρα την περιφέρεια.

Στην παρ 3 του άρθρου 101 προβλέπεται η ανάθεση της άσκησης της γενικής αποφασιστικής αρμοδιότητας για τις υποθέσεις της περιφέρειας, στα όργανα της περιφερειακής κρατικής διοίκησης (εκτός από ειδικές αρμοδιότητες) και δεύτερον, αναγνωρίζεται στα κεντρικά όργανα η κατεύθυνση, ο συντονισμός και ο έλεγχος των περιφερειακών οργάνων.

¹²⁷ Βλ. Α. Τάχου, Ελληνικό διοικητικό δίκαιο, οπ. παρ., σελ. 166.

¹²⁸ Κατά τον Α. Παρουτσά, οπ. παρ., σελ. 24.

4.3.1 Η άσκηση γενικής αρμοδιότητας.

Η αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων προσδιορίζεται και από την τοπική έκταση στην οποία αναφέρεται.

Κατά τόπον αρμοδιότητα των διοικητικών οργάνων σημαίνει την τοπική έκταση της καθ' ύλην αρμοδιότητας.

Ειδικότερα, οι πράξεις ατομικού ή κανονιστικού περιεχομένου που εκδίδονται εκ μέρους των οργάνων της κεντρικής διοίκησης έχουν ως αποδέκτες τους πολίτες ανεξάρτητα από το σύνδεσμο τους με συγκεκριμένο γεωγραφικό τμήμα της ελληνικής επικράτειας, ενώ οι αποφάσεις των οργάνων της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης προσδιορίζονται με αυστηρά τοπικά κριτήρια.

Η δυνατότητα, συνεπώς ενός οργάνου να ασκήσει τη δραστηριότητα του σε ορισμένο τμήμα της εδαφικής έκτασης του κράτους ή σε σχέση με όσα πρόσωπα συνδέονται με ορισμένο τμήμα της εδαφικής έκτασης του κράτους, καλείται κατά τόπον αρμοδιότητα ¹²⁹. Η ανάθεση, δηλαδή, των αρμοδιοτήτων δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένους κλάδους της διοίκησης αλλά καλύπτει το σύνολο της διοικητικής δραστηριότητας.

4.3.2 Η άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας.

Η άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας εκ μέρους των περιφερειακών διοικητικών οργάνων, συνεπάγεται την έκδοση διοικητικών πράξεων για τη ρύθμιση των υποθέσεων της περιφέρειας, δηλαδή, θεμάτων

¹²⁹ Βλ. Σ. Λύτρα, Η οργάνωση της Δημόσιας Διοίκησης οπ. παρ., σελ. 118.

που αφορούν σε ένα «υποσύνολο» του λαού που συνδέεται με τη συγκεκριμένη χωρική ενότητα¹³⁰.

Οι διοικητικές αυτές πράξεις πρέπει να είναι άμεσα εκτελεστές, να παράγουν άμεσα έννομα αποτελέσματα, μεταβάλλοντας την υπάρχουσα νομική πραγματικότητα. Πρέπει, δηλαδή, να ανατίθεται αποφασιστική αρμοδιότητα επί των περιφερειακών υποθέσεων, χωρίς οι συγκεκριμένες αποφάσεις των αποκεντρωμένων οργάνων να τελούν «υπό την έγκρισιν» των οργάνων της κεντρικής διοίκησης.

Ο συντακτικός νομοθέτης απονέμει στα περιφερειακά όργανα αποφασιστική αρμοδιότητα, αφ' ενός χρησιμοποιώντας τον επιθετικό προσδιορισμό «αποφασιστική», για να υποδηλώσει τη μορφή της αρμοδιότητας που ασκούν τα αποκεντρωμένα όργανα, αφ' ετέρου ορίζοντας ότι οι κεντρικές υπηρεσίες έχουν μόνον τη γενική κατεύθυνση, το συντονισμό και τον έλεγχο των περιφερειακών οργάνων.

4.3.3 Οι υποθέσεις της «περιφέρειας».

Οι περιφερειακές υποθέσεις αντιδιαστέλλονται προς τις γενικές ή κρατικές και προς τις τοπικές υποθέσεις.

Ειδικότερα, οι κρατικές υποθέσεις συνδέονται αναπόσπαστα με την εξυπηρέτηση του γενικού ή δημοσίου συμφέροντος¹³¹, έχουν δηλαδή, προεχόντως γενικό χαρακτήρα και συνεπώς υπάγονται στην αρμοδιότητα των οργάνων της κεντρικής διοίκησης.

¹³⁰ Π. Δαγτόγλου, *οπ παρ.*, σελ 435.

¹³¹ Όπως αναφέρει ο Ε. Σπηλιωτόπουλος *οπ παρ.*, σελ 88 « Καταρχήν το δημόσιο συμφέρον, βάσει του αντικειμενικού κριτηρίου, συμπίπτει αμέσως με το συμφέρον όλων των μελών της κρατικής κοινωνίας, διότι αφορά την ικανοποίηση βασικών αναγκών που μπορούν να έχουν όλα τα μέλη αυτά...»

Αντίθετα, οι περιφερειακές υποθέσεις έχουν τοπικό χαρακτήρα, προσδιορίζονται, δηλαδή με αυστηρά τοπικά κριτήρια και η διευθέτηση τους αποσκοπεί στην προαγωγή του συμφέροντος της περιφέρειας.

Η αρμοδιότητα των οργάνων της κεντρικής διοίκησης πρέπει να προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου και να συνδέεται με τη ρύθμιση συγκεκριμένου θέματος¹³².

4.3.4. Η άσκηση ιεραρχικού ελέγχου επί των οργάνων της αποκεντρωμένης διοίκησης.

Η ιεραρχία, αντικατοπτρίζει το συνδετικό ιστό της διοικητικής οργάνωσης, αφού με τον τρόπο αυτό και ειδικότερα με την παγίωση ορισμένου τύπου σχέσεων, διασφαλίζεται η ενότητα δράσης και ο συντονισμός των κρατικών οργάνων για την επίτευξη προδιαγεγραμμένων στόχων.

Η ιεραρχική οργάνωση της δημόσιας διοίκησης συνεπάγεται την άσκηση ιεραρχικού ελέγχου, που συνιστάται στην αρμοδιότητα του ανωτέρου διοικητικού οργάνου, να απευθύνει κατευθυντήριες οδηγίες προς το κατώτερο, σχετικά με τον τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων του καθώς και στην αρμοδιότητα του ανωτέρου οργάνου, να τροποποιεί ή να ανακαλεί τις πράξεις του κατωτέρου οργάνου¹³³.

4.4.1 Μορφές ιεραρχικού ελέγχου.

Ο ιεραρχικός έλεγχος που ασκείται επί των περιφερειακών κρατικών οργάνων, διακρίνεται σε έλεγχο νομιμότητας και σκοπιμότητας καθώς και σε έλεγχο προληπτικό και κατασταλτικό.

¹³² Βλ. Α. Ραΐκου, Η συνταγματική κατοχύρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης εις τα σύγχρονα κράτη, οπ. παρ., σελ. 111, Α. Παρούσα, οπ. παρ., σελ 28.

Κριτήρια διάκρισης θεωρούνται η νομιμότητα ή σκοπιμότητα της απόφασης των οργάνων της αποκεντρωμένης διοίκησης καθώς και ο έλεγχος του Προϊσταμένου οργάνου πριν ή μετά την έκδοση της πράξης.

4.4.1^α Ο έλεγχος νομιμότητας.

Η μορφή του ελέγχου αποβλέπει στην ορθή ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την οργάνωση και λειτουργία του δημοσίου νομικού προσώπου.

Το προϊστάμενο διοικητικό όργανο ελέγχει εάν οι πράξεις του υφισταμένου οργάνου εναρμονίζονται με το περιεχόμενο συγκεκριμένης διάταξης νόμου ή εάν το ιεραρχικά κατώτερο όργανο, συμμορφώθηκε προς τους κανόνες που διέπουν τη δράση του και καθορίζουν το περιεχόμενο της ενέργειας του.¹³⁴

Το προϊστάμενο όργανο, κατά την άσκηση του παραπάνω ελέγχου, δεν εγκρίνει την πράξη του υφισταμένου οργάνου, στην περίπτωση κατά την οποία αντιτίθεται προς το περιεχόμενο συγκεκριμένης διάταξης του νόμου. Ακόμη, το προϊστάμενο όργανο μπορεί να τροποποιήσει και να ακυρώσει την πράξη του κατωτέρου οργάνου για παράβαση νόμου.

4.4.1^β Ο έλεγχος σκοπιμότητας.

Με τον έλεγχο ουσίας ή σκοπιμότητας εξετάζεται το σκόπμο ή μη των πράξεων των κατώτερων διοικητικών οργάνων. Το προϊστάμενο όργανο ελέγχει την ουσία της πράξεως του υφισταμένου οργάνου και δεν εγκρίνει

¹³³ Δ. Κοντόγιωργα - - Θ. εοχαρόπουλου, οπ. παρ., σελ. 420 επ.

¹³⁴ Βλ. Σ. Λύτρα, οπ. παρ., σελ. 39.

την έκδοση της ή ακυρώνει αυτή εφόσον δεν συμφωνεί με το σκοπό της συγκεκριμένης ρύθμισης¹³⁵.

Ο έλεγχος σκοπιμότητας διενεργείται είτε προληπτικά με τη μη έγκριση της πράξης, με το περιεχόμενο της οποίας διαφωνεί το ιεραρχικά ανώτερο όργανο, είτε κατασταλτικά, με την ακύρωση ή τροποποίηση της πράξης για λόγους ουσίας¹³⁶.

Ο έλεγχος σκοπιμότητας ή ουσίας επί των πράξεων των υφισταμένων οργάνων ασκείται μόνον, όταν προβλέπεται ρητά ή σαφώς προκύπτει από τις σχετικές διατάξεις.

4.4.1γ Ο προληπτικός έλεγχος.

Η μορφή αυτή ελέγχου ασκείται πριν από την έκδοση των πράξεων των διοικητικών οργάνων με την έκδοση οδηγιών ή εγκυκλίων με το περιεχόμενο των οποίων καθορίζεται ο τρόπος ενέργειας των υφιστάμενων οργάνων¹³⁷.

Ο προληπτικός έλεγχος διασφαλίζει κυρίως την ενότητα της διοικητικής δραστηριότητας καθώς και τον συντονισμό της δράσης των διοικητικών οργάνων.

Η εκτεταμένη άσκηση προληπτικού ελέγχου επί των πράξεων των αποκεντρωμένων κρατικών οργάνων, μειώνει σε σημαντικό βαθμό την αποτελεσματική λειτουργία του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης και μετατρέπει τα όργανα αυτά σε «εκτελεστικά όργανα» της κεντρικής διοίκησης.

¹³⁵ Βλ. Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, οπ. παρ., σελ. 467 επ.

¹³⁶ Σ. Λύτρα, οπ. παρ., σελ. 40.

¹³⁷ Βλ. Δ. Κοντόγιωργα - Θεοχαρόπουλου, οπ. παρ., σελ. 421 επ.

4.4.1δ Ο κατασταλτικός έλεγχος.

Ο ιεραρχικός αυτός έλεγχος ασκείται εκ μέρους του ανωτέρου ιεραρχικού οργάνου, μετά την έκδοση της πράξης του κατωτέρου οργάνου.

Ο κατασταλτικός έλεγχος συμπληρώνει τον προληπτικό έλεγχο και παρέχει τη δυνατότητα στο προϊστάμενο όργανο, να επέμβει μετά την έκδοση της πράξης από το υφιστάμενο όργανο ¹³⁸.

Η μορφή του ιεραρχικού αυτού ελέγχου, έχει ως αποτέλεσμα την τροποποίηση ή την ακύρωση της πράξης των κατωτέρων οργάνων. Ο έλεγχος αυτός ασκείται αυτεπαγγέλτως, ως απόρροια, δηλαδή του ιεραρχικού τρόπου οργάνωσης της διοίκησης, είτε μετά από την άσκηση της διοικητικής προσφυγής (άρθρο 10 παρ. 1 του Συντάγματος) ¹³⁹.

Με την άσκηση του κατασταλτικού ιεραρχικού ελέγχου διασφαλίζεται κυρίως η αρχή της νομιμότητας που ρυθμίζει τη δράση της διοικητικής λειτουργίας.

¹³⁸ Σ. Λύτρα, οπ. παρ., σελ. 37.

¹³⁹ Το τεκμήριο του ιεραρχικού ελέγχου των πράξεων των διοικητικών οργάνων απορρέει και από τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 1 του Συντάγματος, «Καθένας οι πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα τηρώντας τους νόμους του κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον που υπέβαλλέ την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο», βλ. Κ. Ρέμελη, Οι άτυπες διοικητικές προσφυγές, όπ. Παρ., σελ. 15 επ.

Η Περιφέρεια σύμφωνα με το ν. 1622/86

Σημαντική τομή στην οργάνωση της κρατικής αποκεντρωμένης διοίκησης, σε διανομαρχιακό επίπεδο, αποτελεί ο νόμος 1622/86 (Τοπική Αυτοδιοίκηση-Περιφερειακή Ανάπτυξη και Δημοκρατικός Προγραμματισμός) ¹⁴⁰.

Τα σύστημα των Περιφερειών που θεσμοθετήθηκε με τον παραπάνω νόμο, σκοπό έχει να καταστήσει την Περιφέρεια διοικητική μονάδα, αρμόδια για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό της περιφερειακής ανάπτυξης.

Η διοικητική περιφέρεια, η ονομασία και η έδρα των περιφερειών καθορίζονται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος - Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων (λαμβάνοντας υπ' όψη τις συγκοινωνιακές, τις πληθυσμιακές, οικονομικές και γεωγραφικές συνθήκες που επικρατούν στην κάθε περιοχή), μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ¹⁴¹

Με το π.δ. 51/1987 « Καθορισμός των Περιφερειών της Χώρας για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό της περιφερειακής ανάπτυξης», το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του ν. 1622/86, η χώρα διαιρέθηκε σε (13) Περιφέρειες και είναι οι εξής :

1. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

έδρα : Κομοτηνή

Νομοί 5 : Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Δράμας, Καβάλας.

2. ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

έδρα : Θεσσαλονίκη

¹⁴⁰ Φ.Ε.Κ. Α' 92/14-7-1986.

¹⁴¹ Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 61 παρ. 1 του Ν. 1622/86.

Νομοί 7 : Σερρών, Θεσσαλονίκης, Χαλκιδικής, Κιλίκης, Πέλλας, Ημαθίας, Πιερίας.

3. ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

έδρα : Κοζάνη

Νομοί 4 : Φλώρινας, Κοζάνης, Καστοριάς, Γρεβενών.

4. ΗΠΕΙΡΟΥ

έδρα : Ιωάννινα

Νομοί 4 : Ιωαννίνων, Άρτας, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας.

5. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

έδρα : Λάρισα

Νομοί 4 : Λάρισας, Μαγνησίας, Καρδίτσας, Τρικάλων.

6. ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

έδρα : Κέρκυρα

Νομοί 4 : Κέρκυρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας, Ζακύνθου.

7. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

έδρα : Πάτρα

Νομοί 3 : Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας.

8. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

έδρα : Λαμία

Νομοί 5 : Φθιώτιδας, Ευρυτανίας, Φωκίδας, Βοιωτίας, Ευβοίας.

9. ΑΤΤΙΚΗΣ

έδρα : Αθήνα

Νομοί 1: Αττικής

10. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

έδρα : Τρίπολη

Νομοί 5: Κορινθίας, Αργολίδας, Αρκαδίας, Λακωνίας, Μεσσηνίας.

11. ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

έδρα : Μυτιλήνη

Νομοί 3: Λέσβου, Χίου, Σάμου.

12. ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

έδρα : Ερμούπολη
Νομοί 2 : Κυκλάδων, Δωδεκανήσου.

13. ΚΡΗΤΗΣ

έδρα : Ηράκλειο
Νομοί 4 : Λασιθίου, Ηρακλείου, Ρεθύμνης, Χανίων

Η περιφερειακή διοικητική οργάνωση, αποσκοπεί στο συντονισμό, σχεδιασμό και προγραμματισμό της αναπτυξιακής διαδικασίας και παράλληλα στον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης ¹⁴².

Η Περιφέρεια, με το ν. 1622/86, δεν συνιστά τον τρίτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά μορφοποιεί συγκεκριμένο επίπεδο κρατικής διοίκησης και συγκεκριμένα το δεύτερο βαθμό της διοικητικής αποκέντρωσης ¹⁴³.

Δηλαδή δεν συστήνει μια ενιαία διοικητική μονάδα από το σύνολο των διανομαρχιακών υπηρεσιών.

¹⁴² Βλ. σχετικά στην εισηγητική έκθεση του Ν. 1622/86 « Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός». Εξ άλλου, όπως τόνισε ο Κ. Σημίτης, Πρακτικά Βουλής, Συν. ΠΝΓ', 12 - Ιουνίου - 1986, σελ. 7725 « Το νομοσχέδιο το οποίο συζητάμε σήμερα, χωρίς να παραβιάζει τη βασική αρχή της ιεραρχικής εξάρτησης μεταξύ των βαθμών της τοπικής αυτοδιοίκησης ή μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και της κεντρικής διοίκησης, θεσμοθετεί διαδοχικές επί μέρους συνθέσεις, θεσμοθετεί έτσι τη συνοχή των προγραμμάτων σε εθνικό περιφερειακό και νομαρχιακό επίπεδο. Αποτελεί έτσι το νομοσχέδιο ένα βήμα για την ουσιαστική εδραίωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού, τόσο σε τοπικό επίπεδο, όσο και σε περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο». Πάντως ο τότε αρχηγός της Αξιωματικής Αντιυπολίτευσης τόνισε ότι η κατάθεση του νομοσχεδίου δεν υπαγορεύτηκε από την αναγκαιότητα της ρύθμισης θεμάτων σχετικά με την τοπική αυτοδιοίκηση και διοικητική αποκέντρωση αλλά οφείλεται σε κομματικούς υπολογισμούς, βλ. Κ. Μητσοτάκη, όπ. παρ., σελ. 7881. Επίσης Ο Γ. Σουφλιάς, όπ. παρ., σελ. 7664, υπογράμμισε ότι « Για το Δημοκρατικό προγραμματισμό. Δεν θα έπρεπε.. να τον ονομάζεται δημοκρατικό προγραμματισμό, αλλά κεντρικό προγραμματισμό. Διότι, τίποτα δεν αποφασίζει καμία βαθμίδα, χωρίς την ασφυκτική επίβλεψη και αποφασιστική αρμοδιότητα της πιο πάνω βαθμίδας.»

¹⁴³ Βλ. Ε. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, όπ. παρ., σελ. 294, Δ. Τσάτσου, Συνταγματικό Δίκαιο. τ. Β', όπ. παρ., σελ. 394.

Η ευθύνη για τη λειτουργία και τη στελέχωση των διανομαρχιακών υπηρεσιών άνηκε κυρίως στο Υπουργό.

Η σύσταση των Περιφερειών σε συνδυασμό με τη νομαρχιακή διοικητική διαίρεση, αποτελεί το σύστημα της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης το οποίο διαρθρώνεται σε δύο επίπεδα, που λειτουργούν ανεξάρτητα μεταξύ τους.

Είναι αναγκαία όμως μια εννοιολογική διευκρίνιση στο σημείο αυτό.

Η λέξη **Περιφέρεια**, όπως χρησιμοποιείται στο νόμο 1622/86, έχει διπλή σημασία, σημαίνει :

πρώτον : τη γεωγραφική περιοχή

δεύτερον : τη διοικητική ενότητα.

Η Περιφέρεια αποτελεί αφ' ενός γεωγραφική και αφ' ετέρου διοικητική μονάδα.

Με την πρώτη έννοια έχει όρια, εδαφική έκταση, πληθυσμό, έδρα, με τη δεύτερη έννοια, αποτελείται από όργανα και υπηρεσίες. Όργανα της Περιφέρειας είναι ο Γενικός Γραμματέας με τις υπ' αυτών υπηρεσίες και το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Η Περιφέρεια, ως βαθμίδα της αποκεντρωμένης διοίκησης, διαθέτει αυτοτελή διοικητική οργάνωση, που περιλαμβάνει τις διανομαρχιακές υπηρεσίες των υπουργείων, των οποίων η χωρική αρμοδιότητα αναδιαρθρώθηκε έτσι, ώστε η έδρα και η οργάνωση τους να συμπίπτει με την περιφερειακή οργάνωση¹⁴⁴.

Το σύνολο των οργάνων της Περιφέρειας και η έδρα τους ονομάζεται Περιφέρεια.

Σύμφωνα με το ν. 1622/86, η Περιφέρεια δεν έχει νομική προσωπικότητα, δεν είναι όργανο ή αρχή.

Διοικητικές πράξεις δεν εκδίδει η Περιφέρεια αλλά ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας.

Η Περιφέρεια, όπως τη θέσπισε ο νόμος 1622/86, σκοπό είχε να εξασφαλίσει το σχεδιασμό, το προγραμματισμό και συντονισμό της ανάπτυξης, με βάση γεωγραφικές ενότητες μεγαλύτερες από εκείνων των νομών και επιπλέον να αποτελέσει πλαίσιο για την ενιαία οργάνωση των αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών.

Όσον αφορά στον πρώτο σκοπό θεσμοθέτησης της Περιφέρειας, πρέπει να παρατηρηθεί ότι πράγματι υπήρχε ανάγκη σχεδιασμού της ανάπτυξης, με βάση ευρύτερες γεωγραφικές ενότητες από τους νομούς, οι οποίοι με τα σύγχρονα μέτρα κρίνονται πολυάριθμοι και υπερβολικά περιορισμένης έκτασης.

Όσον αφορά στο δεύτερο σκοπό, ο οποίος έχει και αυτός άμεση σχέση με το ζήτημα της ανάπτυξης των Περιφερειών, δικαιολογείται και απαντά στην ανάγκη ορθολογικοποίησης της οργάνωσης των διανομαρχιακών υπηρεσιών των υπουργείων.

Ο οικονομικός, περιβαλλοντικός και χωροταξικός σχεδιασμός της «διατηρησίμου ανάπτυξης» (Sustainable development), που επέβαλλε η διάσκεψη του Ρίο (1992), δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί σε γεωγραφικό επίπεδο μικρότερο της Περιφέρειας ¹⁴⁵.

Προς την κατεύθυνση αυτή, οδηγεί και η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση του Μάαστριχτ, σύμφωνα με την οποία συνιστάται κοινοτική «Επιτροπή των Περιφερειών» ¹⁴⁶, που αποτελείται από αντιπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και της Περιφερειακής διοίκησης ¹⁴⁷.

¹⁴⁴ Άρθρο 68 παρ. 1 εδάφιο α' Ν. 1622/86.

¹⁴⁵ Βλ. οπ. παρ.

¹⁴⁶ Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 του παρ. 1 του Χάρτη της Κοινότητας για τις Περιφέρειες, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως Περιφέρειες

Αναλυτικά στα άρθρα 198^Α, 198Β και 198Γ, για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπεται ότι, η «Επιτροπή των Περιφερειών» ασκεί γνωμοδοτικές αρμοδιότητες σε σημαντικούς τομείς της Κυβερνητικής πολιτικής (παιδεία, υγεία, κ.λ.π.).

Στα πλαίσια της συνταγματικής διάταξης για την χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, τη διαμόρφωση, την ανάπτυξη και την πολεοδόμηση, προκειμένου να έχουμε τους καλύτερους δυνατούς όρους διαβίωσης (άρθρο 24 παράγραφος 2) καθίσταται αναπόφευκτη και επιτακτική η άσκηση της ρυθμιστικής αρμοδιότητας του Κράτους, μέσω της Περιφερειακής διαίρεσης του χώρου, με απώτερο σκοπό το χωροταξικό σχεδιασμό και προγραμματισμό της περιφερειακής ανάπτυξης (Regional Development).

Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας. Ν. 1622/86, άρθρα 65, 66 & 67

Όργανα της Περιφερειακής Διοίκησης, είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας και το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 65 του ν. 1622/86, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας είναι μετακλητός υπάλληλος με βαθμό 1^ο των ειδικών θέσεων.

θεωρούνται οι περιοχές που σχηματίζουν μια γεωγραφική ενότητα και διαθέτουν πληθυσμό με κοινά χαρακτηριστικά.

¹⁴⁷ Κατά τον Γ. Παπαδημητρίου, Ευρωπαϊκή Ένωση και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, Τοπική Αυτοδιοίκηση - Αποκέντρωση, τ. 2 - 3, 1993, σελ. 12 « Κατά την απόδοση στην Ελληνική της Συνθήκης του Μάαστριχτ, η κυβέρνηση αντικατέστησε κατά τρόπο "ταχυδακτυλουργικό" τον όρο τοπική και περιφερειακή αυτοδιοίκηση του άρθρου 198^Α με τον όρο "Τοπική Αυτοδιοίκηση και Περιφερειακή Διοίκηση... Η πρόθεση της κυβέρνησης να νοθεύσει την σύνθεση της ελληνικής αντιπροσωπείας στο νέο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, διαμέσου αυτής, τη θεσμική καθαρότητα της επιτροπής είναι καταφανής...»

Διορίζεται και παύεται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ¹⁴⁸.

Σε κάθε Περιφέρεια, συνιστώνται δύο ενιαίες θέσεις ειδικών συμβούλων και ειδικών συνεργατών, των οποίων οι αρμοδιότητες ρυθμίζονται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 1320/1983. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των Γενικών Γραμματέων, στην άσκηση των καθηκόντων τους, αποσπώνται με απόφαση τους, μέχρι τρεις υπάλληλοι από τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης και χωρίς χρονικό περιορισμό της απόσπασης (άρθρο 65 του ν. 1622/86).

Κατά το άρθρο 66 του ίδιου νόμου (ν. 1622/86), ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας είναι εκπρόσωπος της Κυβέρνησης και είναι υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στα θέματα που αφορούν στην Περιφέρεια ¹⁴⁹.

Είναι προϊστάμενος όλων των πολιτικών, λιμενικών και αστυνομικών υπηρεσιών σε περιφερειακό επίπεδο, που υπάγονταν απ' ευθείας στον κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό.

Το σύνολο των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών διανομαρχιακού επιπέδου των Υπουργείων μεταβιβάζονται αποκλειστικά στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας και ασκούνται είτε από τον ίδιο είτε από αρμόδια περιφερειακά όργανα, τα οποία ο Γενικός Γραμματέας εξουσιοδοτεί, έτσι ώστε να υπογράφουν "Με εντολή Γενικού Γραμματέα", αποφάσεις, έγγραφα, εντάλματα ή άλλες πράξεις της αρμοδιότητάς του.

Το άρθρο 67 του ν. 1622/86 ρυθμίζει επίσης θέματα σχετικά με την υπηρεσιακή κατάσταση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Η

¹⁴⁸ Βλ. άρθρο 65 παράγραφο 1 και 2 του παραπάνω νόμου.

¹⁴⁹ Βλ. άρθρο 66 παράγραφο 1 του ν. 1622/86.

μετάθεση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, γίνεται με Προεδρικό Διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού των Εσωτερικών.

Για τα θέματα που έχουν να κάνουν με την υπηρεσιακή του κατάσταση υπάγεται στο Υπουργείο των Εσωτερικών, ενώ για τα επιμέρους θέματα διαφόρων Υπουργείων, που αναλαμβάνει ως όργανο της Περιφέρειας υπάγεται στον καθ' ύλην Υπουργό.

Λαμβάνει τις αποδοχές και τα έξοδα παράστασης των Γενικών Γραμματέων των Υπουργείων καθώς και κατ' αποκοπή τα έξοδα κίνησης για τις εκτός έδρας μετακινήσεις του, τα οποία καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών των Εσωτερικών και των Οικονομικών.

Για την αποζημίωση του, ως Πρόεδρο του Περιφερειακού Συμβουλίου και των μελών αυτού, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 1505/1984 (Φ.Ε.Κ. 194).

Ο νομοθέτης δεν αποσαφηνίζει, εάν ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, είναι προϊστάμενος του συνόλου των διοικητικών οργάνων, που δρουν εντός των ορίων της Περιφέρειας ή μόνον εκείνων που λειτουργούν σε διανομαρχιακό επίπεδο.

Αν δεχθούμε την πρώτη άποψη, είναι πιθανό να οδηγήσει σε συγκρούσεις σχετικά με την άσκηση αρμοδιότητας και ιεραρχίας μεταξύ των δύο οργάνων της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, δηλαδή του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και του Νομάρχη¹⁵⁰.

Οι Γενικοί Γραμματείς της Περιφέρειας και οι Νομάρχες, προϊστανται δύο ανεξάρτητων βαθμίδων κρατικής διοίκησης και συνεπώς δεν ιδρύεται ιεραρχική σχέση μεταξύ των οργάνων αυτών.

Κατά των πράξεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας ασκείται η ειδική διοικητική προσφυγή, που προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 ¹⁵¹.

Η αναδιοργάνωση της κρατικής περιφερειακής διοίκησης σύμφωνα με το νόμο 2503/97

Ο νόμος 2503/97 « Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. 107 Α΄ 30.5.1997) έρχεται να συμπληρώσει και να υλοποιήσει, έναν από καιρό επιδιωκόμενο σκοπό, αυτόν της μετεξέλιξης της Περιφέρειας σε ενιαία διοικητική μονάδα.

Ο νόμος αυτός ενισχύει την αποκέντρωση, καθιστώντας την Περιφέρεια **“ενιαία αποκεντρωμένη διοικητική μονάδα του κράτους”**, με δικό της προσωπικό, δικές της υπηρεσίες και δικό της προϋπολογισμό.

Ο νομοθέτης δεν προχώρησε μέχρι του σημείου να αναγνωρίσει νομική προσωπικότητα στη Περιφέρεια, ώστε αυτή να αποτελέσει το τρίτο βαθμό αυτοδιοίκησης.

¹⁵⁰ Βλ. Σ. Φλογαίτη, Το Ελληνικό Διοικητικό Σύστημα, οπ. παρ., σελ 161.

¹⁵¹ Βλ. Ε. Σπηλιώτοπουλου, οπ. παρ. , σελ. 296, Σ. Φλογαίτη, οπ. παρ., σελ. 163, Ε. Βελώνια, Περιφερειακή Διοίκηση/ Τοπική Αυτοδιοίκηση : Υφιστάμενη κατάσταση, σε : Μ. Μαθιουδάκη/ Ανδρονόπουλου, Το Ελληνικό Κράτος, Το Πολίτευμα / Η Εκτελεστική Λειτουργία, Διοικητική Μεταρρύθμιση 31-32 , 1987, σελ 105.

Η Περιφέρεια του ν. 2503/97 δεν αποσπάστηκε από το νομικό πρόσωπο του Κράτους.

Καινοτομίες και αλλαγές του ν. 2503/97.

- Συνιστά, στις 13 Περιφέρειες ως ενιαία αποκεντρωμένη διοικητική μονάδα του Κράτους, την Περιφέρεια .
- Ενοποιεί τις διάσπαρτες διανομαρχιακές υπηρεσίες των υπουργείων, σε ενιαία οργανωτική δομή, με στόχο τη βελτίωση του συντονιστικού και προγραμματικού ρόλου της Περιφέρειας και παράλληλα τις αποδεσμεύει από τις κεντρικές υπηρεσίες των αντίστοιχων υπουργείων.
- Όπου επιβάλλεται, καταργούνται, ενοποιούνται ή εντάσσονται σε ενιαία οργανωτική μονάδα της Περιφέρειας, υπηρεσίες διαφορετικών υπουργείων με ομοειδή αντικείμενα.
- Στελεχώνει τις Περιφέρειες με δικό τους προσωπικό.
- Αναβαθμίζει το ρόλο του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ο οποίος μεταξύ άλλων, είναι ο γενικός διατάκτης του Προϋπολογισμού της Περιφέρειας.
- Θεσμοθετεί όργανα εναρμόνισης των περιφερειακών πολιτικών.

- Συγκροτεί την αναγκαία οργανωτική δομή, ώστε η Περιφέρεια να αποτελεί κατά τον αποτελεσματικότερο τρόπο τον συνδυαστικό κρίκο μεταξύ της Κεντρικής Διοίκησης με την Αυτοδιοίκηση.
- Καθιστά την Περιφέρεια, εκτός από προγραμματική και διοικητική μονάδα του Κράτους, ικανή να ανταποκρίνεται στην αποστολή της, ως φορέας σχεδιασμού, προγραμματισμού και συντονισμού της περιφερειακής ανάπτυξης, στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδιασμού.

Νόμος 2503/97

“ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ”

Υπηρεσιακή κατάσταση

Ο Γενικός Γραμματέας είναι ο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης για την άσκηση της Κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα που αφορούν στην Περιφέρεια.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είναι μετακλητός υπάλληλος με βαθμό 1^ο των ειδικών θέσεων, που διορίζεται, παύεται και μετακινείται από Περιφέρεια σε Περιφέρεια με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου, κατόπιν εισηγήσεως του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Ο Γενικός Γραμματέας, για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση, υπάγεται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Οι Γενικοί Γραμματείς λαμβάνει τις αποδοχές και τα έξοδα παράστασης των Γενικών Γραμματέων των υπουργείων, καθώς και κατ' αποκοπή τα έξοδα κίνησης για τις εκτός έδρας μετακινήσεις τους. Τα τελευταία καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του Υπουργού Οικονομικών. Οι Γενικοί Γραμματείς όταν απουσιάζουν ή κωλύονται, εξακολουθούν να λαμβάνουν τα έξοδα παράστασης.

Αρμοδιότητες

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας:

- προϊστάται όλων των Υπηρεσιών της Περιφέρειας.
- κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει τη δράση των υπηρεσιών και των υπαλλήλων της Περιφέρειας.
- είναι πειθαρχικός προϊστάμενος των υπαλλήλων της Περιφέρειας και μπορεί να επιβάλλει την ποινή της επίπληξης και του προστίμου μέχρι και των αποδοχών ενός μηνός.
- προϊστάται επίσης των Αστυνομικών, των Πυροσβεστικών και των Λιμενικών υπηρεσιών στη Περιφέρεια.
- Στο Γενικό Γραμματέα, της Περιφέρειας ανήκουν αποκλειστικά οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί ή μεταβιβασθεί στις υπηρεσίες της Περιφέρειας, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που του παρέχει ο νόμος ή ανατίθεται σ' αυτόν βάση του νόμου.

- εποπτεύει τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου που εδρεύουν στην Περιφέρεια και δεν εποπτεύονται από Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Δήμους, Κοινότητες και Υπουργεία, κατά την κείμενη νομοθεσία¹⁵².
- μπορεί με απόφαση του να μεταβιβάζει στο Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας, στους προϊσταμένους Διευθύνσεων και γενικά σε προϊσταμένους υπηρεσιακών μονάδων της Περιφέρειας, ορισμένες αρμοδιότητες ή και το δικαίωμα να υπογράφουν **“με εντολή Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας”**.
- Μπορεί επίσης να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του ως πειθαρχικού προϊσταμένου στο Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 1558/1985 όπως ισχύει. Ο Γενικός Διευθυντής της Περιφέρειας αναπληρώνει το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, όταν απουσιάζει ή κωλύεται και ασκεί τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα όταν η θέση είναι κενή.

Προσφυγή κατά των πράξεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Οι διατάξεις του άρθρου 8 του νόμου 3200/1955 (Φ.Ε.Κ. 97/Α) εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις του Γενικού Γραμματέα της

¹⁵² Με προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται να διατηρείται η εποπτεία Ν.Π.Δ.Δ. από τα Υπουργεία αν ειδικοί λόγοι το επιβάλλουν. Για όσα Ν.Π.Δ.Δ. δεν εκδοθεί προεδρικό διάταγμα, η εποπτεία μετά την πάροδο του εξαμήνου περιέρχεται αυτοδικαίως στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Περιφέρειας. Οι σχετικές προσφυγές ασκούνται ενώπιον του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας, ως περιφερειακό όργανο του Κράτους, είναι ιεραρχικός υφιστάμενος των Υπουργών, των οποίων ασκεί τις αρμοδιότητες, και οι οποίοι ασκούν συνεπώς (αυτεπαγγέλτως) τον προληπτικό και τον κατασταλακτικό ιεραρχικό έλεγχο. Ο νόμος προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης ειδικής διοικητικής προσφυγής κατά των εκτελεστών (ατομικών και κανονιστικών) πράξεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, η οποία ασκείται μέσα σε προθεσμία 30 ημερών.

Η προσφυγή κατατίθεται στην υπηρεσία της Περιφέρειας ή στο αρμόδιο Υπουργείο και χωρεί, εφόσον δεν προβλέπεται, η άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής κατά της πράξης.

Τον κατασταλακτικό έλεγχο μπορεί να ασκήσει και Υπουργός αυτεπαγγέλτως, μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών, εάν δεν έχει ασκηθεί η ειδική διοικητική προσφυγή. Εξάλλου, η αρμοδιότητα του Υπουργού για άσκηση του ιεραρχικού ελέγχου στις πράξεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας δεν περιορίζεται στις πράξεις που έχουν εκδοθεί με βάση τις διατάξεις για την αποκέντρωση, αλλά περιλαμβάνει όλες τις πράξεις που έχουν εκδοθεί με βάση οποιαδήποτε διάταξη, εφόσον δεν ορίζεται ρητά το αντίθετο.

Ο Υπουργός οφείλει να αποφασίσει επί της προσφυγής σε προθεσμία εξήντα (60) ημερών από την περιέλευση της προσφυγής στο Υπουργείο, ή την υποβολή της σ' αυτό.

Η προθεσμία αυτή είναι ανατρεπτική, δηλαδή μετά την πάροδο της, θεωρείται ότι η προσφυγή έχει απορριφθεί και ο Υπουργός είναι κατά χρόνο αναρμόδιος να επληφθεί της υπόθεσης. Στην περίπτωση αυτή, η αιτιολογία της εποπτικής πράξης αποτελεί και αιτιολογία της σωπηρής απόρριψης.

Η διενέργεια συμπληρωματικής έρευνας καθώς και η διεξαγωγή συναφούς αλληλογραφίας, δεν αναστέλλουν την προθεσμία. Ανατρεπτική επίσης είναι η τριακονθήμερη προθεσμία μέσα στην οποία οφείλει να αποφασίσει ο Υπουργός, σε περίπτωση που δίνεται διοικητική αναστολή.

Η αποκλειστική εξηκονθήμερη (60) προθεσμία αυτή αφορά μόνο στην απόφαση του Υπουργού επί της υποβαλλόμενης σε πρώτο χρόνο προσφυγής κατά της απόφασης και όχι την απόφαση του Υπουργού επί τυχόν ασκούμενης στη συνέχεια αίτησης θεραπείας κατά της επί της προσφυγής απόφασης του. **· Η απόφαση του Υπουργού που εκδίδεται εκπρόθεσμα είναι άκυρη.**

Η διοίκηση δεν υποχρεούται να κοινοποιεί τις προσφυγές που ασκούνται στον Υπουργό, σ' αυτούς που ενδεχομένως θίγονται από την ακύρωσή τους

Η προσφυγή κατά των αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στον Υπουργό, οδηγεί σε νέα κρίση της υπόθεσης από άποψη νομιμότητας και όχι στην κατ' ουσίαν έρευνα της.

Ο Υπουργός ασκεί κατά συνέπεια μόνο έλεγχο νομιμότητας της εποπτικής πράξης, στον οποίο περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της πληρότητας της αιτιολογίας, στις περιπτώσεις που αυτή απαιτείται, όπως και ο έλεγχος της ύπαρξης τυχόν πλάνης περί τα πράγματα.

Στην απόφαση του Υπουργού με την οποία απορρίπτεται προσφυγή κατά της απόφασης του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας , δεν ενσωματώνεται η απόφαση η οποία διατηρεί την αυτοτέλεια και εκτελεσιότητα της, εφόσον ελέγχεται μόνο για την παράβαση νόμου.

Όπως υποστηρίχθηκε, στην περίπτωση αυτή η υπόθεση δε μεταβιβάζεται εξολοκλήρου στη δευτεροβάθμια αρχή.

Η αδυναμία προσβολής της αρχικής πράξης θα ήταν αντίθετη προς τη Συνταγματική διάταξη με την οποία καθιερώνεται το ένδικο μέσο της αίτησης ακύρωσης, δεδομένου ότι σε κανένα χρονικό σημείο της συγκεκριμένης εκτελεστής πράξης δεν κατέστη δυνατή η άσκηση του ένδικου αυτού μέσου. Στην περίπτωση αυτή κατά συνέπεια δεν πρόκειται για σύνθετη διοικητική ενέργεια. Εμποδίζεται μόνο η αυτοτελής προσβολή της αρχικής πράξης, η οποία διαφορετικά θα επέτρεπε τη συ-προβολή της με την πράξη του δευτεροβάθμιου οργάνου.

Η παράλληλη ύπαρξη δύο εκτελεστών πράξεων οι οποίες προβάλλονται συγχρόνως, δεν επηρεάζει την επιβαλλόμενη εξάντληση των προβλεπόμενων διοικητικών διαδικασιών.

Ομοιότητες και διαφορές του ν. 1622/86 με το ν. 2503/97

Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθούν κάποιες διαφορές και ομοιότητες των δύο αυτών νομοθετημάτων (ν. 1622/86 και ν. 2503/97) έτσι ώστε να μπορέσουν να μπορέσουμε να καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα.

Είναι φυσικό ο νομοθέτης να έχει επηρεασθεί από εκείνον του 1986, αλλά κυρίως να έχει διδαχθεί από τις ατέλειες και να προχωρήσει ακόμα και σε καινοτομίες,

Συγκριτικά:

- **Ο νόμος 1622/86** δεν συστήνει μια ενιαία διοικητική μονάδα από το σύνολο των διανομαρχιακών υπηρεσιών.

Ορίζει όμως, ότι εντός 6 (έξι) μηνών από τη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι διανομαρχιακές υπηρεσίες θα πρέπει να αναδιαρθρωθούν.

Επιβάλλει επίσης την αναδιάρθρωση σε περιφερειακό επίπεδο όλων των φορέων του δημόσιου τομέα. Ενώ σύμφωνα με το νόμο 2503/97, στην Περιφέρεια ενοποιούνται οι διάσπαρτες διανομαρχιακές υπηρεσίες των υπουργείων σε ενιαία οργανωτική δομή, με στόχο τη βελτίωση του συντονιστικού και προγραμματικού λόγου της Περιφέρειας και παράλληλα τις αποδεσμεύει από τις κεντρικές υπηρεσίες των αντίστοιχων υπουργείων.

- Με το ν. 1622/86 «Τοπική Αυτοδιοίκηση, Περιφερειακή Ανάπτυξη και Δημοκρατικό Προγραμματισμός», προβλέπεται ως κύρια αποστολή της Περιφέρειας ο σχεδιασμός, ο συντονισμός και ο προγραμματισμός της ανάπτυξης με βάση τις γεωγραφικές ενότητες, ευρύτερες του νομού.

Με το ν. 2503/97 και τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται, η Περιφέρεια αποκτά και διοικητικό ρόλο. Όπως προκύπτει από την πιο πάνω αποστολή, από την περιγραφή των αρμοδιοτήτων των μονάδων της Περιφέρειας αλλά και από τις αρμοδιότητες που έχει ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας και από αυτές που θα αποκτήσει, οι λειτουργίες της ενιαίας διοικητικής μονάδας της Περιφέρειας, που αποτελεί το ακραίο τμήμα του κράτους, το οποίο κάνει τον επιτελικό σχεδιασμό της ανάπτυξης και πρέπει να είναι οι εξής :

- ◆ Πολιτική λειτουργία.
- ◆ Λειτουργία σχεδιασμού - Προγραμματισμού.
- ◆ Οικονομική λειτουργία.
- ◆ Συντονισμού - Εφαρμογή.
- ◆ Διοικητική λειτουργία.
- ◆ Συντονισμού ελέγχου.

Τις λειτουργίες αυτές διεκπεραιώνουν συγκεκριμένες υπηρεσιακές μονάδες και όργανα της Περιφέρειας, τα οποία προβλέπει ο ν. 2503/97 αλλά και παλιότεροι νόμοι όπως ο 1622/86 και ο ν. 2218/94 κ.λ.π..

- Και στους δυο αυτούς νόμους (1622/86 και 2503/97), δεν έχει αναγνωριστεί η Περιφέρεια ως νομική προσωπικότητα, δεν είναι όργανο ή αρχή.

Διοικητικές πράξεις δεν εκδίδει η Περιφέρεια αλλά ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας. Ως προς το σημείο αυτό η Περιφέρεια του ν. 1622/86 δεν διαφέρει από την Περιφέρεια του ν. 2503/97

- Η λέξη **Περιφέρεια** όπως χρησιμοποιείται στο ν. 1622/86 και στον ν. 2503/97, έχει διπλή σημασία, σημαίνει πρώτον τη γεωγραφική περιοχή και δεύτερον τη διοικητική ενότητα.

Η Περιφέρεια αποτελεί λοιπόν αφ' ενός γεωγραφική και αφ' ετέρου διοικητική μονάδα. Με τη **πρώτη έννοια** έχει όρια, εδαφική έκταση, πληθυσμό και έδρα.

Με τη **δεύτερη έννοια** αποτελείται από όργανα και υπηρεσίες. Όργανα της Περιφέρειας είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας και τα Περιφερειακό Συμβούλιο. Το σύνολο των οργάνων της Περιφέρειας και η έδρα τους ονομάζεται **Περιφέρεια**.

- Όσον αφορά την υπηρεσιακή του κατάσταση, δεν υπάρχει καμία ουσιαστική διαφορά στο Γενικό Γραμματέα του ν. 1622/86 και στο Γενικό Γραμματέα του ν. 2503/97, ισχύουν ακριβώς οι ίδιες ρυθμίσεις με κάποιες παραλήψεις του ν. 2503/97 σχετικά με τα άτομα τα οποία θα καταλαμβάνουν τις θέσεις των ειδικών συμβούλων και των ειδικών συνεργατών, όπως γίνεται στο άρθρο 65 του 1622/86, οι οποίες όμως θέσεις αναφέρονται στο άρθρο 2 του ν. 2503/97.

- Με τις διατάξεις του ν. 2503/97 μπορεί να γίνει αντιληπτή η αύξηση των αρμοδιοτήτων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας σε σχέση με το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας του ν. 1622/86

Με το ν. 2503/97 αποσαφηνίζεται ότι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας προϊστατο όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας άρα και των διανομαρχιακών, ενώ με το ν. 1622/86 υπήρχε σύγχυση σχετικά με το αν προϊστατο των αρχών μόνο που είχαν έδρα την Περιφέρεια ή και των υπηρεσιών διανομαρχιακού επιπέδου.

Πλέον οι αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας είναι πιο εξειδικευμένες και πιο ξεκάθαρες. Αποτέλεσμα αυτής της οργάνωσης των αρμοδιοτήτων του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας είναι η αποτελεσματικότητα στο έργο που του έχει από την Κεντρική Διοίκηση.

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η αποκέντρωση ενισχύθηκε ακόμη περισσότερο με τη μεταβίβαση 139 νέων αρμοδιοτήτων στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών. Οι αρμοδιότητες αυτές, τις οποίες ασκούσαν τα Υπουργεία, μεταβιβάστηκαν με το ν. 2647/1998 (Φ.Ε.Κ. 237/Α' / 22 - 10 - 98) «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στις Περιφέρειες και στην Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» και αφορούν σημαντικά ζητήματα δημόσιας πολιτικής. Αναφορικά οι αρμοδιότητες αυτές είναι οι εξής:

A. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

- I. Οργανωτικά Θέματα Περιφέρειας
- II. Θέματα Προϋπολογισμού Περιφέρειας

- III. Θέματα Προσωπικού Περιφέρειας
- IV. Θέματα Διοικητικής Μέριμνας
- V. Θέματα κρατικών αυτοκινήτων και Επικοινωνιών
- VI. Θέματα Εθνικής Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Προστασίας

- A1. Θέματα Περιφερειακού Συμβουλίου
- A2. Θέματα Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης

B. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΩΝ ΑΥΤΟΔΙΟΚΗΣΕΩΝ

Γ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Τ.Α

- I. Προσωπικό Ο.Τ.Α.
- II. Οικονομικά Θέματα - Περιουσία Ο.Τ.Α
- III. Έργα και Προμήθειες Ο.Τ.Α.
- IV. Ν.Π.Δ.Δ, Ν.Π.Ι.Δ., Επιχειρήσεις, Σύνδεσμοι

Δ. ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

- I. Σχεδιασμός Περιφερειακής Πολιτικής
- II. Εφαρμογή Προγραμμάτων, διαχείριση έργων και η εφαρμογή των διατάξεων για τα κίνητρα.
- III. Διαχείριση υδατικών πόρων

Ε. ΘΕΜΑΤΑ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ

- I. Δημόσια Υγεία - Υπηρεσίες Υγείας
- II. Θέματα Πρόνοιας

ΣΤ. ΘΕΜΑΤΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

- I. Εκτέλεση Δημοσίων Έργων
- II. Έλεγχος Κατασκευής Έργων
- III. Συντήρηση Έργων

Z. ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ

- I. Περιβαλλοντικός και Χωροταξικός Σχεδιασμός
- II. Πολεοδομικός Σχεδιασμός και εφαρμογές

H. ΘΕΜΑΤΑ ΔΑΣΩΝ (ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ)

- I. Σχεδιασμός Δασικής Προστασίας
- II. Προστασία Δασών

H1. ΘΕΜΑΤΑ ΔΑΣΩΝ (Επιπέδου Νομού)

- I. Προγραμματισμός μελετών και εκτέλεση έργων
- II. Διοίκηση και Διαχείριση Δημοσίων Δασών
- III. Προστασία Δασών
- IV. Θέματα Δασονομείων
- V. Επιθεωρήσεις Δασών

Θ. ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- I. Γεωργική Ανάπτυξη
- II. Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων

I. Αρμοδιότητες που μεταβιβάστηκαν με το ν. 2647/1998 (Φ.Ε.Κ. 237/22 - 10 - 98) στους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών και οι οποίες δεν έχουν κατανεμηθεί σε υπηρεσίες .

- I. Θέματα Παιδείας
- II. Θέματα ανάπτυξης
- III. Θέματα Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- IV. Θέματα Πολιτισμού
- V. Θέματα Εμπορικής Ναυτιλίας
- VI. Θέματα Μεταφορών και Επικοινωνιών

ΙΑ. Συναρμοδιότητες Υπουργών που μεταβιβάστηκαν στους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών με το ν. 2647/1998 (Φ.Ε.Κ. 237/ 22 - 10 - 98) και δεν έχουν κατανεμηθεί σε μονάδες

ΙΒ. ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ (ν. 2647/98, άρθρ. 9)

ΙΓ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ν. 2683/1999 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ και άλλες διατάξεις»

ΙΔ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ν. 2672/98 « Οικονομική πόροι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις».

ΙΕ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΑΣΗ ΤΟΥ ν. 2690/99 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις».

ΙΣΤ. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ, ΠΟΥ ΠΕΡΙΗΛΘΑΝ ΣΕ ΑΥΤΟΥΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ (αρθρ. 14 παρ. 2 ν. 2399/96).

- I. Τομέας Υγείας
- II. Τομέας Πρόνοιας
- III. Θέματα Δασικών Υπηρεσιών
- IV. Θέματα Αλιείας
- V. Θέματα Εργασίας
- VI. Θέματα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- VII. Θέματα Ανάπτυξης

- VIII. Θέματα Εθνικής Άμυνας
- IX . Θέματα Δικαιοσύνης
- X. Θέματα Εμπορικής Ναυτιλίας
- XI. Θέματα Πολιτισμού
- XII. Θέματα Παιδείας και Θρησκευμάτων (εποπτεία Ν.Π.Δ.Δ)

ΙΖ. ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Συμπεράσματα

Η αποκεντρωμένη κρατική οργάνωση από την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης μέχρι την ψήφιση του ισχύοντος Συντάγματος αναζητεί, χωρίς επιτυχία, την οριστική της μορφή. Κατά την περίοδο αυτή, το σύστημα της διοικητικής διαίρεσης κυμάνθηκε αφ' ενός μεν, μεταξύ νομαρχιακού και επαρχιακού συστήματος και αφ' ετέρου δε, μεταξύ νομαρχιακής αποκέντρωσης και του συστήματος των γενικών διοικήσεων ή των διοικητικών περιφερειών.

Οι αλλεπάλληλες μεταβολές που επακολούθησαν αναφορικά με το σχήμα της αποκεντρωμένης διοίκησης οφείλεται κυρίως στο γεγονός, ότι ο τρόπος διοικητικής οργάνωσης συνδέθηκε αναπόσπαστα με το εκλογικό σύστημα.

Η διοικητική διαίρεση στη βάση ευρύτερων γεωγραφικών διαμερισμάτων, των γενικών διοικήσεων δεν συνέβαλε ουσιαστικά στην επίλυση των προβλημάτων της περιφέρειας αλλά ανταποκρινόταν στην αντιμετώπιση προβλημάτων εθνικής σημασίας¹⁵³.

Ο ν. 3200/1955 «Περί διοικητικής αποκεντρώσεως» για πρώτη φορά προσέδωσε τη μορφή του συστήματος στην άσκηση των αρμοδιοτήτων και ιδίως των Νομαρχών και εγκαθίδρυσε πλέον το νομαρχιακό αποκεντρωτικό σύστημα καταργώντας το σύστημα των γενικών διοικήσεων, όμως ο θεσμός της διοικητικής αποκέντρωσης υπολειτούργησε, αφού οι

¹⁵³ Γ. Παπαχατζή, Σύστημα του ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δίκαιου, οπ. παρ., σελ. 255.

αρμοδιότητες που αφορούσαν σε θέματα «τοπικής σημασίας» επαναφέρθηκαν σταδιακά στη Κεντρική Διοίκηση¹⁵⁴

Συνοπτικά, τα συμπεράσματα που απορρέουν μετά από διερεύνηση του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης είναι τα εξής:

1. Η διαρρύθμιση του αποκεντρωτικού διοικητικού συστήματος δεν ταίριαζε απόλυτα στις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες του ελλαδικού χώρου.
2. Η προσαρμογή στη χώρα μας αλλοδαπών διοικητικών οργανωτικών προτύπων δεν ανταποκρινόταν στα δεδομένα της ελληνικής κοινωνίας.
3. Η ασάφεια των νομοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με την κατανομή των διοικητικών αρμοδιοτήτων επέφερε την αποδυνάμωση του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης, αφού λειτούργησε σε όφελος των οργάνων της κεντρικής διοίκησης.

Με το ν. 1622/86 η διοικητική διαίρεση της Χώρας σε γεωγραφικά διαμερίσματα ευρύτερα των νομών συμβάλλει στον αναπτυξιακό σχεδιασμό και προγραμματισμό και παράλληλα στην ορθολογικότερη οργάνωση καθώς και στον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης σε περιφερειακό επίπεδο. Ο ν. 1622/86 αποσκοπεί στην ανασυγκρότηση των Περιφερειών και στην ανάδειξη τους σε αυτοδύναμες, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ενότητες. Η περιφερειακή διαίρεση του ελλαδικού χώρου και ειδικότερα η αναλογία του αριθμού των Περιφερειών προς τον αριθμό των κατοίκων δεν ανταποκρίνεται πλήρως στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας. Κατά τη διαίρεση της ελληνικής επικράτειας σε

¹⁵⁴ Α. Τάχου, παρατηρήσεις επί της εφαρμογής της διοικητικής αποκέντρωσης εν Ελλάδι, οπ. παρ., σελ. 12.

γεωγραφικά διαμερίσματα ευρύτερα των νομών, θα πρέπει να συνεκτιμώνται:

1. Ο αριθμός των Περιφερειών,
2. Τα γεωγραφικά όρια αυτών και
3. Το αστικό κέντρο των Περιφερειών.

Για την ορθολογική περιφερειοποίηση της Χώρας, σύμφωνα με το ν. 1622/86 πρέπει να διερευνώνται και να αξιολογούνται τα γεω - οικονομικά κριτήρια των περιοχών, προκειμένου ο προσδιορισμός των Περιφερειών να προσανατολίζεται στη δημιουργία λειτουργικών και «αυτοδύναμων» Περιφερειών, ικανών να επεξεργασθούν κατά τρόπο αποτελεσματικό τα εθνικά και κοινοτικά προγράμματα ανάπτυξης.

Αναφορικά με τις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας πρέπει να ειπωθεί πως αυτές είναι πολύ περιορισμένες, είναι ο εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στην Περιφέρεια και τα καθήκοντα του δεν είναι πολύ καλά αποσαφηνισμένα, σε σημείο που να υπάρχει ομοιότητα με τα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του Νομάρχη. Ευτυχώς που και οι δύο προϊστάντο διαφορετικών και ανεξάρτητων βαθμίδων Κρατικής Διοίκησης.

Η αναδιοργάνωση της Περιφερειακής Διοίκησης επιβαλλόταν από τις εξελίξεις στο εσωτερικό της Χώρας αλλά και στο ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο είναι ενταγμένη (Ευρωπαϊκή Ένωση). Ο νόμος 2503/97 αποτελεί μέρος ενός γενικότερου σχεδίου για την αλλαγή του διοικητικού συστήματος της Χώρας.

Οι επιλογές του νομοθέτη του ν. 2503/97 για την ενίσχυση της Περιφέρειας πηγάζουν από την πεποίθηση ότι αυτή ανταποκρίνεται καλλίτερα στις κοινωνικές, οικονομικές συνθήκες της εποχής μας και ότι

αποτελεί το καταλληλότερο πλαίσιο για την ανασύνταξη της κρατικής περιφερειακής διοίκησης μετά τη ίδρυση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Η ενίσχυση της Περιφέρειας αποτελεί διεθνή τάση και η Περιφέρεια αποτελεί το θεσμό του μέλλοντος. Πολλές ευρωπαϊκές Χώρες Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία έχουν θεσμοθετήσει την Περιφέρεια ως τρίτο βαθμό αυτοδιοίκησης, ο οποίος επιδεικνύει μάλιστα εξαιρετικό δυναμισμό. Έτσι για παράδειγμα Περιφέρειες (Regions) της Γαλλίας όπως η Provence - Alpes Cote d' Azour, η Rhone Alpes και άλλες, έχουν ανοίξει γραφεία (πρεσβείες) στην Ιταλία, στο Βέλγιο, στην Κίνα, στο Κεμπέκ αναπτύσσοντας έτσι μια διεθνή στρατηγική αντιπροσώπευσης.

Άλλες πάλι Χώρες διατηρούν αντιπροσώπους στις Βρυξέλλες που τους εξασφαλίζουν επικοινωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (commission).

Το Ιταλικό παράδειγμα των Περιφερειών είναι ακόμη πιο κοντά στο ομοσπονδιακό σύστημα οργάνωσης της Πολιτείας. Οι Ιταλικές Περιφέρειες έχουν νομοθετικές αρμοδιότητες για την ρύθμιση ορισμένων θεμάτων. Με τις Ιταλικές Περιφέρειες έχουν πολλές ομοιότητες οι Ισπανικές Περιφέρειες. Το παράδειγμα της Γαλλίας, όσον αφορά τη νομική μορφή της Περιφέρειας, η οποία αποτελεί το τρίτο βαθμό αυτοδιοίκησης (Collectivete' regionale), είναι πιο κοντά στην ελληνική πραγματικότητα και θα μπορούσε να αποτελέσει πηγή ιδεών και για τον Έλληνα νομοθέτη.

Στην ανάγκη ανάδειξης της Περιφέρειας σε Ο.Τ.Α. τρίτης βαθμίδας και στην Ελλάδα, παραπέμπουν θεσμοί όπως η επιτροπή των Περιφερειών, η οποία δημιουργήθηκε βάση του άρθρου 198 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στην οποία συμμετέχουν 129 αντιπρόσωποι Ο.Τ.Α. τρίτης βαθμίδας (Περιφερειών)¹⁵⁵.

¹⁵⁵ Ο ρόλος της Επιτροπής των Περιφερειών είναι συμβουλευτικός για θέματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στη Βουλή, αρμόδιο Κυβερνητικό Στέλεχος, υποστήριξε ότι η Ελλάδα θα διευρύνει τη χωρική αρμοδιότητα των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, δε θα προχωρήσει σε ίδρυση τρίτου βαθμού αυτοδιοίκησης σε επίπεδο Περιφέρειας και αναφέρθηκε στο παράδειγμα "μικρών" χωρών της Ευρωπαϊκής ένωσης που έχουν δύο βαθμούς αυτοδιοίκησης (Δανία, Σουηδία)¹⁵⁶.

Σε αυτό το νομοσχέδιο (2503/97) όσον αφορά τις αρμοδιότητες του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ο νομοθέτης ήταν πιο γενναιόδωρος. Δόθηκαν πολλές και ουσιαστικές αρμοδιότητες στο Γενικό γραμματέα σε αντίθεση με το ν. 1622/86 και τις αρμοδιότητες του τότε Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που ήταν υποτυπώδης, δικαιολογημένα βέβαια εφόσον ο θεσμός ήταν καινούργιος και σε πειραματικό στάδιο.

¹⁵⁶ Συγκεκριμένα, ο τότε υφυπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κ. Λ. Παπαδήμας είπε: « Τρίτος βαθμός αυτοδιοίκησης υπήρξε σε πολλές Χώρες της Ευρώπης, αλλά στη τελευταία πενταετία αρχίζει να μαζεύεται πλέον απ' όλες τις Χώρες. Κατάλαβαν ότι είναι πολυτέλεια οι τρεις βαθμοί...αλλάζει το επίπεδο χωρικής εφαρμογής του θεσμού. Δηλαδή σαν να πούμε ότι στην Ελλάδα, μετά από λίγα χρόνια , θα μπορέσει ο δεύτερος βαθμός να είναι στο επίπεδο της Περιφέρειας». (Πρακτικά Βουλής 6 - 5 - 1997)

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Ν.	Αναγκαστικός Νόμος
αναλ.	αναλυτικά
αρ.	άρθρο
Βλ.	Βλέπε
διατ.	Διατάγματος
Διοικ. Μετ.	Διοικητική Μεταρρύθμιση
εδ.	εδάφιο
ΕΔΔΔ	Επιθεώρηση Δημοσίου Διοικητικού Δικαίου
Ε.Ε	Ευρωπαϊκή Ένωση
εκδ.	έκδοση
ε.π.	επόμενη
Ε.Τ.Α	Επιθεώρηση Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.	Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης
Ε.Υ.Δ.Ε.	Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων
Κ.Δ	Κεντρική Διοίκηση
κ.λ.π.	και τα λοιπά
μετ.	μετάφραση
ν.	νόμος
Ν.Π.Δ.Δ.	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
οπ. παρ.	όπως παραπάνω
Ο.Τ.Α	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
π.δ	προεδρικό διάταγμα
Π.Δ.Ε.	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
πρβλ.	παράβαλε
Σ.Α.Ε.	Συλλογικές Αποφάσεις Έργων
σελ.	σελίδα
Στ.Ε	Συμβούλιο της Επικρατείας
Συντ.	Σύνταγμα
Τ.Α.	Τοπική Αυτοδιοίκηση
τεύχ.	τεύχος
τόμ.	Τόμος
υπ. αριθ.	Υπ' αριθμόν
Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων
υποσ.	Υποσημείωση
Φ.Ε.Κ.	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Α. Βαμβέτσου, "Εισαγωγή εις το Ελληνικόν Εκκλησιαστικόν Δίκαιον", Αθήνα 1914.
2. Φ. Βεγλερή, "Η διοικητική οργάνωσις".
3. Γ. Βλάχος, "Οι Συνταγματικές ελευθερίες στην πράξη".
4. Π. Δ. Δαγτόγλου, "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο", Τρίτη έκδοση αναθεωρημένη και συμπληρωμένη, Αθήνα - Κομοτηνή 1992.
5. Α. Δασκαλάκη, "Οι Τοπικοί Οργανισμοί της Επανάστασεως του 1821 και το πολίτευμα της Επιδάουρου", Αθήναι 1980.
6. Γ. Δημακόπουλου, "Ο κώδιξ των ψηφισμάτων της Ελληνικής Πολιτείας", Αθήνα 1966.
7. Π. Διαμαντούρου, "Η Επανάσταση του εικοσιένα", δεύτερη έκδοση 1983.
8. Γ. Κοντογιώργη, "Πολιτικό σύστημα και πολιτική", Αθήνα 1985.
9. Δ. Κοντόγιωργα - Θεοχαρόπουλου, "Δίκαιο διοικητικής οργανώσεως του Κράτους".
10. Χ. Κοριζή, "Αι πολιτικάί δυνάμεις εις την Γ' Εθνοσυνέλευση και το Σύνταγμα της Τροιζήνας", 1975.
11. Μ. Μαθιουδάκης-Β. Ανδρονόπουλος, "Αποκέντρωσις - Αυτοδιοικήσεως", Αθήνα 1974.
12. Α. Μάνεσης, "Συνταγματική θεωρία και πράξη", Θεσσαλονίκη 1980.
13. Α. Μάνεσης, "Συνταγματικό Δίκαιο Ι", Θεσσαλονίκη 1980.
14. Κ. Μαυρία - Α. Παντελή, "Συνταγματικά κείμενα Ελληνικά και Ξένα", δεύτερη έκδοση, Αθήνα - Κομοτηνή 1990.
15. Γρ. Α. Παγκάκη, "Εισαγωγή στη δημόσια διοίκηση", Β' έκδοση αναθεωρημένη, Αθήνα - Κομοτηνή 1991.
16. Θ. Παπαγόπουλου, "Συστήματα διοικητικής οργανώσεως στη χώρα μας", ΕΔΔΔ 1988.
17. Ν. Πανταζόπουλος, "Ο Καποδίστριας και οι πολιτικοκοινωνικός πλουραλισμός της εποχής του", Θεσσαλονίκη 1938.
18. Α. Παντελή, "Ζητήματα Συνταγματικών επιφυλάξεων", Αθήνα - Κομοτηνή 1984.
19. Γ. Παπαδημητρίου, "Ευρωπαϊκή Ένωση και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση", Τοπική Αυτοδιοίκηση - Αποκέντρωση, τ. 2 - 3, 1993.
20. Δ. Παπαδημητρόπουλος, "Η Κρατική Περιφερειακή Διοίκηση και η αναζητούμενη Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση", Τετράδια Αυτοδιοικήσεως, Επιστημονική Επιθεώρηση "περί τα κοινά των πόλεων", Αθήνα, τεύχος 1/99, Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.

21. Δ. Παπαδημητρόπουλος - Λ. Μαγνήσαλη, "Η Περιφέρεια θεσμός του Παρόντος και του Μέλλοντος", Συλλογή νομοθεσίας που αφορά στη διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, Αθήνα 1998.
22. Α. Παρούτσας, "Διοικητική αποκέντρωση και αρμοδιότητα των περιφερειακών οργάνων στο Σύνταγμα του 1975", Αθήνα 1977.
23. Γ. Παπαχατζή, Συστήματα ισχύοντος στην Ελλάδα Διοικητικού Δικαίου", τόμος Β', Θεσσαλονίκη.
24. Π. Παυλόπουλου, "Η Συνταγματική κατοχύρωση της Αποκέντρωσης", Αθήνα ΕΔΔΔ 1990.
25. Π. Πετρίδη, "Νεοελληνική Πολιτική Ιστορία", 1828 - 1843, τόμος Α', Θεσσαλονίκη 1981.
26. Ι. Πετρόπουλου - Α. Κουμαριανού, "Η θεμελίωση του Ελληνικού Κράτους (1833 - 1843)
27. Α. Τάχος, "Διοικητική επιστήμη", δεύτερη έκδοση, Θεσσαλονίκη 1985.
28. Α. Τάχος, "Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο", τέταρτη έκδοση, Θεσσαλονίκη 1993.
29. Α. Τσάτσος, "Συνταγματικό Δίκαιο", τόμος Β', Αθήνα - Κομοτηνή 1992.
30. Θ. Τσάτσος, "Η Τοπική Αυτοδιοίκησης εν Ελλάδι", Ε.Τ.Α 1933.
31. Ν. Σαριπόλου, "Πραγματεία του Συνταγματικού Δικαίου", τόμος Α', Αθήναι 1851.
32. Α. Σβώλου, "Συνταγματικόν Δίκαιον", τόμος Α', Αθήναι 1934.
33. Γ. Σβώλου - Γ. Βλάχου, "Το Σύνταγμα της Ελλάδος", μέρος Ι, τόμος Α', Αθήναι 1954.
34. Ε. Σπηλιωτόπουλου, "Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου", έκτη έκδοση, Αθήνα - Κομοτηνή.
35. Δ. Φιλίππου, "Σύνταγμα - Διοίκηση - Πολιτική, Η εξέλιξη και η λειτουργία του θεσμού της διοικητικής αποκέντρωσης και η διαμόρφωση του στα πλαίσια του σύγχρονου Ελληνικού Κράτους", Αθήνα - Κομοτηνή 1994.
36. Θ. Φλογαίτη, "Αι αναγκαίαι νομοθετικάί μεταρρυθμίσεις", Αθήναι 1897.
37. Σ. Φλογαίτη, "Θεμελιώδεις έννοιες διοικητικής οργανώσεως", Αθήνα 1981.
38. Δ. Ψαρού, "Η διοικητική αποκέντρωσις

ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Ιστοσελίδες στο internet, όπως:

www.remth.gr

www.pde.org.gr

www.alex-polinet.aneta.gr

www.in.gr

www.thea.gr

2. ν. 1622/86 (Φ.Ε.Κ. 92/ Α)

ν. 2503/97 (Φ.Ε.Κ. 107/Α)

3. Πρακτικά Βουλής των ν. 1622/86 και 2503/97

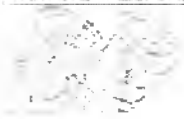
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

1

1/2017

1/2017

Βιογραφικό Σημείωμα

Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας

Ο **Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας** είναι εκπρόσωπος της Κυβέρνησης για την άσκηση της Κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα που αφορούν τη

Προϊστάται όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας. Κατευθύνει, συντονίζει, ελέγχει τη δράση των υπηρεσιών και των υπαλλήλων της Περιφέρειας. Προαστυνομικών, των πυροσβεστικών και λιμενικών υπηρεσιών στην Περιφέρει

Στο Γενικό Γραμματέα ανήκουν αποκλειστικά οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στις υπηρεσίες της Περιφέρειας, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα παρέχει ο νόμος ή ανατίθεται σ' αυτόν βάσει του νόμου.

Εποπτεύει :

- ο Ν.Π.Δ.Δ. που εδρεύουν στην Περιφέρεια και δεν εποπτεύονται από ν αυτοδιοικήσεις
- ο Δήμους
- ο Κοινότητες
- ο Υπουργεία

κατά την κείμενη νομοθεσία.

Ο Γενικός Γραμματέας με απόφασή του μπορεί να μεταβιβάζει στο Γενικό Δ Περιφέρειας, στους Προϊσταμένους Διευθύνσεων και γενικά σε προϊσταμέν μονάδων της Περιφέρειας, ορισμένες αρμοδιότητές του ή το δικαίωμα να υ περίπτωση με εντολή Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Μπορεί επίσης, αρμοδιότητές του ως πειθαρχικού προϊσταμένου στο Γενικό Διευθυντή της τα λοιπά ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 29 του Ν. 1559/1985 πειθαρχικός προϊστάμενος των υπαλλήλων της Περιφέρειας και μπορεί να ε της επίπληξης και του προστίμου μέχρι και των αποδοχών ενός μηνός.

Ο Γενικός Διευθυντής της Περιφέρειας αναπληρώνει το Γενικό Γραμματέα ό κωλύεται. Επίσης, ασκεί τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα όταν η θέση

Ο Γενικός Γραμματέας μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφασή του, υπαλλήλους της Περιφέρειας, Ομάδες Διοίκησης Έργου (Ο.Δ.Ε.).

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας που κατέχει κατά την κείμενη νομοε μετακλητού υπαλλήλου με βαθμό πρώτο (1^ο) των ειδικών θέσεων, διορίζετ μετακινείται από Περιφέρεια σε Περιφέρεια με πράξη του Υπουργικού Συμβ εκδίδεται μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησ Αποκέντρωσης.

Για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση υπάγεται Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Οι Γενικοί Γραμματείς της Περιφέρειας λαμβάνουν τις αποδοχές και τα έξοδα Γενικών Γραμματέων των υπουργείων, καθώς και κατ' αποκοπή έξοδα κίνησης έδρας μετακινήσεις τους.

Οι διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3200/1955 (ΦΕΚ 97 Α') εφαρμόζονται αν πράξεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Οι σχετικές προσφυγές ακ του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού.

Επιστροφή στην αρχή της σελίδας

Το ελληνικό πλεονέκτημα

© copyright 1999 Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης
email : webmaster@remth.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

Όργανα

Υπηρεσίες

Δομή της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

○ Όργανα

- Γενικός Γραμματέας
- Περιφερειακό Συμβούλιο

○ Υπηρεσίες

- Γενική Διεύθυνση
 - Περιφερειακές Διευθύνσεις στην Έδρα της Περιφέρειας
 - Περιφερειακές Διευθύνσεις στους Νομούς
 - Γραφείο Επικοινωνίας & Εξυπηρέτησης του Πολίτη
 - Τμήμα Π.Σ.Ε.Α.
- Περιφερειακό Ταμείο
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα
- Ομάδες Διοίκησης Έργου

Το ελληνικό πλεονέκτημα

Γενική Διεύθυνση

Περιφερειακό Ταμείο
Ανάπτυξης

Γραφείο Γενικού
Γραμματέα

Ομάδες Διοίκησης Έργου

Γραφείο Γενικού Γραμματέα

(εδ. 4, αρθ. 5, Ν. 2503/97)

Το Γραφείο του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας επικουρεί το Γενικό Γραμματέα στην άσκηση των καθηκόντων του, έχει την επιμέλεια της αλληλογραφίας του και της τήρησης των σχετικών αρχείων και στοιχείων, οργανώνει την επικοινωνία του με τις υπηρεσίες και τους πολίτες και μελετά ειδικά θέματα σχετικά με το αντικείμενο της αρμοδιότητάς του.

Στις αρμοδιότητες του Γραφείου επίσης ανήκουν :

- ο Η **πληροφόρηση** των μέσων ενημέρωσης της Περιφέρειας για τις κρατικές δραστηριότητες
- ο Η **δημοσιογραφική κάλυψη** γεγονότων και εκδηλώσεων γενικού ενδιαφέροντος ενημέρωση της κοινής γνώμης
- ο Η **ενημέρωση** της Κεντρικής Διοίκησης για ειδήσεις και δημοσιεύματα ιδιαίτερης σημασίας
- ο Η **μέριμνα** για την επαφή του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, καθώς των υπηρεσιών που υπάγονται σ' αυτόν, με τα μέσα ενημέρωσης
- ο Η **παροχή διευκολύνσεων και πληροφοριών** σε δημοσιογράφους

Αρχική

Περιεχόμενα

Αναζήτηση

Αλληλογραφία

Το ελληνικό πλεονέκτημα

Γενική Διεύθυνση

Περιφερειακό Ταμείο
Ανάπτυξης

Γραφείο Γενικού Γραμματέα

Ομάδες Διοίκησης Έργου

Ομάδες Διοίκησης Έργου

(εδ. 2, αρθ. 2, Ν. 2503/97)

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφασή να συγκροτεί από υπαλλήλους της Περιφέρειας Ομάδες Διοίκησης Έργου (Ο.Δ.Ε.).

Με την απόφαση συγκρότησης των Ο.Δ.Ε., ορίζονται ο υπεύθυνος και τα μέλη των Ομ και προσδιορίζεται το έργο και ο χρόνος περαίωσής του.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί με απόφασή του να ανακαλεί κατά τη δι εκτέλεσης του έργου το Συντονιστή, τον υπεύθυνο ή οποιοδήποτε μέλος των Ομάδων Διοίκησης Έργου.

Επικεφαλής των Ο.Δ.Ε. μπορεί να τοποθετείται για ορισμένο χρόνο Συντονιστής Έργων έχει τα εξής καθήκοντα :

- ο Διοικεί και συντονίζει τις εργασίες για την εκτέλεση του έργου και έχει την ευθύνη γενική εποπτεία και τον έλεγχο πορείας αυτού
- ο Διαμορφώνει σε συνεργασία με τους υπεύθυνους των Ο.Δ.Ε. το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων και έχει την ευθύνη εφαρμογής του

Σε κάθε Ομάδα Διοίκησης Έργου τοποθετείται υπεύθυνος διοίκησης έργου, που έχει τη ευθύνη για το σχεδιασμό και τις παραδοτέες εργασίες του έργου, τον προγραμματισμό την οργάνωσή του, τη διεξαγωγή του σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και γενικότερα παρακολούθηση και το έλεγχο πορείας του έργου.

Η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης του προσωπικού των Ομάδων Διοίκησης Έργου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Στην Περιφέρεια μέχρι σήμερα έχουν συσταθεί **δύο Ομάδες Διοίκησης Έργου** :

- ο Η μία για το πρόγραμμα **"Ιωάννης Καποδιστριας"**, που αφορά τη συγκρότηση νέων Δήμων και Κοινοτήτων της χώρας, με Συντονιστή τον **κ. Κωνσταντίνο Καλούδη**
- ο Η άλλη συγκροτήθηκε για το πρόγραμμα **"Ποιότητα για τον Πολίτη"**, για την καλύτερη επικοινωνία των πολιτών με την Περιφέρεια και την καλύτερη εξυπηρέτη τους από τις υπηρεσίες της, με Συντονιστή το Διευθυντή της Περιφέρειας **κ. Λάτσα Τσακμακίδη**.

Επιστροφή στην αρχή της σελίδας

[Αρχική](#)

[Περιεχόμενα](#)

[Αναζήτηση](#)

[Αλληλογραφία](#)

Το ελληνικό πλεονέκτημα

© copyright 1999 Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης

email : webmaster@remth.gr

[Home](#)

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

- Η Περιφέρεια
- Η Γενική Γραμματεία
- Έργα-Δραστηριότητες
- Εστιακό σημείο πληροφόρησης
 - ΟΔΕ
 - Χρήσιμες διευκύνσεις
 - Chat

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

1. Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΝΙΚΟΣ ΜΠΕΛΙΒΑΝΗΣ

Είναι εκπρόσωπος της Κυβέρνησης και υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα που αφορούν την Περιφέρεια. Ο Γενικός Γραμματέας προϊστάται όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει την δράση των Υπηρεσιών και των υπαλλήλων της Περιφέρειας. Είναι πειθαρχικός προϊστάμενος των υπαλλήλων της Περιφέρειας και μπορεί να επιβάλλει την ποινή της επίπληξης και του προστίμου μέχρι και των αποδοχών ενός μηνός. Επίσης προϊστάται των αστυνομικών, πυροσβεστικών και λιμενικών υπηρεσιών στην Περιφέρεια. Επιπλέον προεδρεύει του Περιφερειακού Συμβουλίου και του Περιφερειακού Ταμείου Ανάπτυξης.

Διαφορές των Υπηρεσιών

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Home

Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η Περιφέρεια
 Η Γενική Γραμματεία
 Έργα-Δραστηριότητες
 Εστιακό σημείο πληροφόρησης
 ΟΔΕ
 Χρήσιμες διευκύνσεις
 Chat

Η Περιφέρεια αποτελεί μία αυτοτελή Διοικητική Μονάδα αποκέντρωσης της Κρατικής Διοίκησης με αρμοδιότητες σχεδιασμού, προγραμματισμού, συντονισμού και εφαρμογής των πολιτικών για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της γεωγραφικής της περιοχής.

Ιδρυτικός της Περιφέρειας θεωρείται ο Ν. 1622/1986 (ΦΕΚ Α.92/14.7.1986) «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός». Η λέξη Περιφέρεια, όπως χρησιμοποιείται στον Ν. 1622/1986 αλλά και στους Ν. 2218/1994 και 2503/1997 έχει διπλή σημασία :

- Η Περιφέρεια αποτελεί γεωγραφική μονάδα που έχει συγκεκριμένα όρια, εδαφική έκταση, πληθυσμό και έδρα.
- Η Περιφέρεια αποτελεί διοικητική μονάδα και αποτελείται από όργανα και υπηρεσίες. Όργανα της Περιφέρειας είναι Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας με τις υπ'αυτόν υπηρεσίες το Περιφερειακό Συμβούλιο και το Περιφερειακό Ταμείο.

Ο νέος Νόμος 2503/97 (ΦΕΚ Α'107/30.5.97) «Διοίκηση, Οργάνωση, Στελέχωση της Περιφέρειας, Ρύθμιση Θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες Διατάξεις», δίνει στην Περιφέρεια τον χαρακτήρα ενιαίας αποκεντρωμένης μονάδας διοίκησης του κράτους, με δικό της προσωπικό, δικές της υπηρεσίες και δικό της προϋπολογισμό. Έχει δημοσιονομική αυτοτέλεια, ολοκληρωμένη και ανεξάρτητη από τα Υπουργεία οργανωτική διάρθρωση. Με το νέο θεσμικό πλαίσιο η Περιφέρεια εξοπλίζεται με σύγχρονους μηχανισμούς διαχείρισης των πιστώσεων έργων περιφερειακού χαρακτήρα (Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας-ΣΑΕΠ)

ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Index

- Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
- ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ
- ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η **Περιφέρεια**, είναι ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης του κράτους, που συμβάλλει στον εθνικό σχεδιασμό και στο πλαίσιο που σχεδιάζει, προγραμματίζει και εφαρμόζει τις πολιτικές για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική της **ανάπτυξη**.

Έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι Υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκτασή της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στους Νομούς ή τις Νομαρχίες, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Ιδρυτικός της Περιφέρειας θεωρείται ο Ν. 1622/1986 (ΦΕΚ Α.92/14.7.1986) «Τοπική Αυτοδιοίκηση - Περιφερειακή Ανάπτυξη - Δημοκρατικός Προγραμματισμός».

Η λέξη Περιφέρεια, όπως χρησιμοποιείται στον Ν. 1622/1986 αλλά και στους Ν. 2218/1994 και 2503/1997 έχει διπλή σημασία: Η Περιφέρεια αποτελεί **γεωγραφική μονάδα** που έχει συγκεκριμένα όρια, εδαφική έκταση, πληθυσμό και έδρα.

Η Περιφέρεια αποτελεί διοικητική μονάδα και αποτελείται από όργανα και υπηρεσίες. Όργανα της Περιφέρειας είναι Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας με τις υπ'αυτών υπηρεσίες το Περιφερειακό Συμβούλιο και το Περιφερειακό Ταμείο.

Η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης έχει την έδρα της στην **Κομοτηνή**, όπου βρίσκεται η Γενική Γραμματεία και οι Διευθύνσεις της με τοπική αρμοδιότητα την Περιφέρεια, όπως αυτές καθορίζονται από το άρθρο 6 του Ν. 2503/97. Επίσης Διευθύνσεις υπάρχουν στους Νομούς ή στις Νομαρχίες σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2503/97.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
14 ΙΟΥΛΙΟΥ 1986

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
92

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1627

Τοπική αυτοδιοίκηση — περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικές προγραμματισμός

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδεται τον ακόλουθο νόμο που φέρει η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΠΡΩΤΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΝΕΟΙ ΔΗΜΟΙ

Άρθρο 1.

Συνένωση δήμων και κοινοτήτων.

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1987, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και ύστερα από γνώμη του νομαρχιακού συμβουλίου, προσδιορίζονται σε κάθε τοπική γεωγραφική περιοχή (ενοτήτες) με βάση τις συγκοινωνιακές, πληθυσμιακές, γεωγραφικές, οικονομικές, ανικτές, πολιτιστικές και δημογραφικές συνθήκες. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, που εκδίδεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986, εξετάζονται τα κριτήρια του πρώτου εδαφίου.

2. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμοι και κοινότητες), που περιλαμβάνονται στις περιοχές αυτές, συνενώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (Δ.Κ.Κ., κλ. 76/1985, ΦΕΚ 27) και αποτελούν δήμο, ανεξάρτητα από το συνολικό πληθυσμό τους. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) που δε συμπεριλαμβάνονται στις γεωγραφικές ενότητες της παραγράφου 1 παραμένουν δήμοι και κοινότητες.

3. Η συνένωση των Ο.Τ.Α. της γεωγραφικής ενότητας της παραγράφου 1 γίνεται επίσης, αν ζητήσουν τη συνένωση τα 3/5 τουλάχιστον των Ο.Τ.Α. της ενότητας, εφόσον αυτοί αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 50% του πληθυσμού της. Το κλάσμα που προκύπτει κατά τον υπολογισμό των 3/5 στρογγυλοποιείται στην μέγιστη μεγαλύτερη ακέραιη μονάδα.

4. Για τη συνένωση εκδίδεται προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών. Το όνομα και η έδρα του νέου δήμου ορίζεται με το ίδιο διάταγμα, ύστερα από

γνώμη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων των Ο.Τ.Α. που ανήκουν στη γεωγραφική ενότητα της παρ. 1. Για την παρέχόμενη γνώμη αυτής ορίζεται, από το νομάρχη, τρίμηνη προθεσμία. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, η έλλειψη της γνωμοδότησης δεν εμποδίζει την έκδοση του προεδρικού διατάγματος.

5. Οι εκλογές για την ανάδειξη αρχών στους δήμους των παραγράφων 2 και 3 γίνονται μέσα σε τρεις μήνες από την αναχώρησή τους. Η ημερομηνία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη τρίμηνο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από τη διενέργεια των εκλογών και το μέρα που ορίζεται από το νομάρχη.

6. Από τις ρυθμίσεις του άρθρου αυτού εξαιρούνται οι δήμοι που περιλαμβάνονται στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 2.

Κίνητρα.

1. Στους νέους δήμους που προκύπτουν από τη συνένωση του άρθρου 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις που αφορούν τα κίνητρα που προβλέπονται από τις παραγράφους 8, 9 και 11 του άρθρου 4 του Δ.Κ.Κ. για μια τρίτη από την έναρξη της λειτουργίας τους. Στους δήμους αυτούς εφαρμόζονται και οι διατάξεις της παραγράφου 12 του άρθρου 4 του Δ.Κ.Κ. Κατά την κατάρτιση του νομαρχιακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων προβλέπεται για μια τρίτη ειδικό πρόγραμμα για τις αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων που συνενώνονται κατά το άρθρο 1. Το πρόγραμμα αυτό καταρτίζεται ύστερα από εισηγήσεις των νομαρχιακών συμβουλίων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών κατανέμονται στους Ο.Τ.Α. που συνενώνονται κατά το άρθρο 1 ποσό μέχρι το 1/2 του όλου εσόδου από το φόρο ακίνητης περιουσίας (Φ.Α.Π.) του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43) και τουλάχιστον ισόποσο χρηματικό ποσό από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Τα έσοδα από τις πηγές αυτές διατίθενται αποκλειστικά για:

- α. Κάλυψη αναγκών οργάνωσης και μηχανοργάνωσης.
- β. Προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού.
- γ. Κάλυψη της ίδιας συμμετοχής των Ο.Τ.Α. τα επιχειρήσεις που συνιστούν ή μετέχουν.
- δ. Κάλυψη υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν με προγραμματικές συμβάσεις.
- ε. Εκπόνηση μελετών και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης.

κού Συμβουλίου καθορίζεται ο χρόνος έναρξης της ισχύος των διατάξεων των άρθρων 19 έως και 30, ο χρόνος έναρξης των πρώτων εκλογών για την ανάδειξη των μελών των νομαρχιακών συμβουλίων και ο χρόνος εγκατάστασης των νέων αρχών των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

2. Τα νομαρχιακά συμβούλια του άρθρου 4 του ν. 1265/1982 (ΦΕΚ 26), καθώς και τα επαρχιακά συμβούλια του άρθρου 5 του ν. 1416/1984 καταργούνται από την έναρξη της λειτουργίας των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

3. Όπου στις κείμενες διατάξεις αναγράφεται «νομαρχιακό συμβούλιο» στο εξής νοείται το νομαρχιακό συμβούλιο του νόμου αυτού.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων προταρμόζονται οι διατάξεις των νόμων 1515/1985 και 1561/1985 στα σημεία που αναφέρονται στα όργανα διοίκησης των Οργανισμών Αθήνας και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα και στη διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των αναπτυξιακών προγραμμάτων, με σκοπό την εναρμόνιση με τις ρυθμίσεις που προβλέπουν τα άρθρα 22 παρ. 2, 62 παρ. 2 και 3, 72 παρ. 7 και 8, 73 παρ. 5 και 6 και 74 παρ. 6 του παρόντος.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 61.

Περιφέρειες.

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, καθορίζονται οι περιφέρειες στις οποίες διαιρείται η χώρα, για το σχεδιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό της περιφερειακής ανάπτυξης.

2. Με το ίδιο διάταγμα ορίζονται η έδρα και η ονομασία κάθε περιφέρειας.

Άρθρο 62.

Περιφερειακό συμβούλιο.

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται περιφερειακό συμβούλιο που αποτελείται από:

- α) το γενικό γραμματέα της περιφέρειας, ως πρόεδρο,
- β) τους νομάρχες των νομαρχιών που περιλαμβάνει η περιφέρεια,
- γ) τους προέδρους των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων των ίδιων νομών,
- δ) έναν εκπρόσωπο των τοπικών ενώσεων δήμων και κοινοτήτων από κάθε νομό της περιφέρειας, ο οποίος εκλέγεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από τη διοικούσα επιτροπή τους.

2. Κατεξίτηση της παραγράφου 1 το περιφερειακό συμβούλιο της περιφέρειας στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 1515/1985 (ΦΕΚ 18), αποτελείται από τα μέλη που προβλέπονται στην παρ. 1 και ειπλέον από: α) τους Δημάρχους Αθηναίων και Πειραιώς, β) τον Πρόεδρο της εκτελεστικής επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας, γ) έναν εκπρόσωπο του συνδέσμου διαιτηχών Αττικής και Πειραιώς, δ) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συννομοπεδικής Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), ε) έναν εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.), στ) έναν εκπρόσωπο του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (Ο.Ε.Ε.), ζ) έναν εκπρόσωπο του Εμπειρικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθήνας, η) έναν

εκπρόσωπο της Γενικής Συννομοπεδικής Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.) και θ) έναν εκπρόσωπο καθενός από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Πολιτισμού, Γεωργίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών. Η θητεία των μελών του περιφερειακού συμβουλίου των περιπτώσεων γ' έως και δ' της παραγράφου αυτής είναι διετής. Τα μέλη κατά ερίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από τις διοικήσεις των φορέων τους.

3. Το περιφερειακό συμβούλιο της παραγράφου 2, εκτός από τις αρμοδιότητες του άρθρου 63, ασκεί και τις αρμοδιότητες που κερδούν την έγκριση του ενιαίου προγράμματος του Συμβουλίου Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας του άρθρου 6 του ν. 1515/1985, το οποίο και καταργείται.

4. Ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου και ο αναπληρωτής του ορίζονται από τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου μεταξύ των υπαλλήλων των φορέων του δημόσιου τομέα της έδρας του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 63.

Αρμοδιότητες περιφερειακού συμβουλίου.

1. Το περιφερειακό συμβούλιο:

α) Διατυπώνει προς τους κεντρικούς φορείς του δημόσιου τομέα προτάσεις για έργα και μέτρα πολιτικής, εθνικής σημασίας, που αφορούν την περιφέρεια, αλλά εντάσσονται στο μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.

β) Καταρτίζει, ύστερα από σχετικές προτάσεις των νομαρχιακών συμβουλίων, το μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, στα πλαίσια του μεσοχρόνιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος.

γ) Διαμορφώνει τα πλαίσια για την κατάρτιση των μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων της περιφέρειας, εξειδικεύοντας το μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα και εγκρίνει τα μεσοχρόνια νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα.

δ) Καταρτίζει το ετήσιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 73.

ε) Αποφασίζει για τα ετήσια νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 73.

στ) Καταθέτει τις πιστώσεις του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων για έργα νομαρχιακής και τοπικής σημασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 74.

ζ) Διατυπώνει προς τους φορείς του δημόσιου τομέα προτάσεις για έργα και μέτρα πολιτικής που αφορούν την περιφέρεια και χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων, αλλά εντάσσονται στα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα των φορέων αυτών. Επίσης, γνωμοδοτεί για τα προγράμματα αυτά, πριν από την έγκρισή τους.

2. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του το περιφερειακό συμβούλιο υποδομηθείται από την Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, καθώς και από τους οργανισμούς και τις υπηρεσίες περιφερειακού επιπέδου.

Άρθρο 64.

Λειτουργία περιφερειακού συμβουλίου.

1. Η θητεία των αμελών μελών του περιφερειακού συμβουλίου της περιπτώσεως δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 είναι διετής.

2. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει με πρόκληση του προέδρου του, τουλάχιστο μια φορά το μήνα. Το περιφερειακό συμβούλιο συγκαλείται υποχρεωτικά από τον προ

δού του, ύστερα από έγγραφη αίτηση του ενός τρίτου των μελών του.

3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου ανακληρώνεται από το νομαρχία της έδρας του.

4. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να κατέχει στην συνεδρίαση προϊσταμένους των περιφερειακών ή νομαρχιακών υπηρεσιών, καθώς και προϊσταμένους άλλων φορέων του δημόσιου τομέα ως εισηγητές χωρίς όμως τα θέματα της αρμοδιότητάς τους.

5. Όλα τα θέματα που αφορούν τη λειτουργία του περιφερειακού συμβουλίου καθορίζονται με κανονισμό που καταρτίζεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

Άρθρο 65.

Σύσταση θέσεων — Διορισμός.

1. Σε κάθε περιφέρεια συνιστάται θέση μετακλητού γενικού γραμματέα με έδρα το των ειδικών θέσεων.

2. Ο γενικός γραμματέας της περιφέρειας διορίζεται και παύεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

3. Σε κάθε περιφέρεια συνιστώνται δύο ειδικές θέσεις ειδικών συμβούλων και ειδικών συνεργατών, οι οποίοι διαπύονται από τις σχετικές διατάξεις του ν. 1320/1983.

4. Για την εξυπηρέτηση των γενικών γραμματέων, στην απήτηση των καθηκόντων τους, αποσπώνται με απόφασή τους, μέχρι τρεις υπάλληλοι από τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα, κατά περίπτωση κάθε άλλης διατάξεως και χωρίς χρονικό περιορισμό της απόσπασης.

Άρθρο 66.

Αρμοδιότητες γενικού γραμματέα περιφέρειας.

1. Ο γενικός γραμματέας περιφέρειας είναι άμεσος εκπρόσωπος της Κυβέρνησης και υπεύθυνος για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα που αφορούν την περιφέρεια.

2. Ο γενικός γραμματέας περιφέρειας είναι προϊστάμενος όλων των πολιτικών, τεχνικών και δημοτικών υπηρεσιών περιφερειακού επιπέδου.

3. Οι αρμοδιότητες, που έχουν μεταβιβαστεί στις διανομαρχιακού επιπέδου υπηρεσίες, ανήκουν αποκλειστικά στο γενικό γραμματέα της περιφέρειας, ο οποίος μπορεί με απόφασή του να αναθέτει στα κλη' ύλην αρμόδια περιφερειακά όργανα των υπουργείων την εξουσία να υπογράφουν αμε εντολή γενικού γραμματέα, αποφάσεις, έγγραφα, εντάλματα ή άλλες πράξεις της αρμοδιότητάς του.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (ΦΕΚ 97) εφαρμόζονται αναλόγως και όταν πρόκειται για πράξεις του γενικού γραμματέα της περιφέρειας.

Άρθρο 67.

Υπηρεσιακή κατάσταση γενικού γραμματέα.

1. Η μετάθεση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών.

2. Ο γενικός γραμματέας για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών, ενώ για τα επόμενα θέματα που χειρίζεται, υπάγεται στο κατά περίπτωση αρμόδιο υπουργείο.

3. Οι γενικοί γραμματέες της περιφέρειας ληβάνουν τις αποδοχές και τα έξοδα παράστασης των γενικών γραμματέων των υπουργείων, καθώς και κατ' αποκοπή έξοδα κίνησης για τις εκτός έδρας μετακλήσεις τους. Τα τελευταία καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών.

4. Για την προκήρυξη του προέδρου και των μελών του περιφερειακού συμβουλίου εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 1505/1984 (ΦΕΚ 194).

Άρθρο 68.

Περιφερειακή διοικητική οργάνωση.

1. Οι υπηρεσίες διανομαρχιακού επιπέδου, που υφίστανται κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, αναδιοργανώνονται και η χωρική αρμοδιότητά τους, η έδρα τους και η οργάνωσή τους προσδιορίζονται με βάση την περιφερειακή διαίρεση της χώρας, σύμφωνα με το άρθρο 61.

Η αναδιοργάνωση γίνεται με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση υπουργού, μέσα σε έξι μήνες από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 61.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται και για την αναδιοργάνωση των περιφερειακών υπηρεσιών των υπόλοιπων φορέων του δημόσιου τομέα, η οποία γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τους φορείς αυτούς.

3. Η σύσταση νέων, περιφερειακού επιπέδου, υπηρεσιών του δημόσιου τομέα γίνεται υποχρεωτικά με βάση την περιφερειακή διάρθρωση της χώρας, σύμφωνα με το άρθρο 61.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Εσωτερικών και Εθνικής Οικονομίας, μπορούν, για ειδικούς λόγους, να εξαιρούνται φορείς του δημόσιου τομέα από τις διατάξεις των παραγράφων 1—3 του άρθρου αυτού.

5. Οι κάθε κατηγορίας δαπάνες λειτουργίας του γραφείου του γενικού γραμματέα της περιφέρειας, όπως οι αποδοχές και λοιπά λειτουργικά έξοδα, δαπάνουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Οι απαιτούμενες πιστώσεις για την αντιμετώπιση των δαπανών του προηγούμενου εδαφίου γραφονται στον προϋπολογισμό εόδων του Υπουργείου Εσωτερικών σε ξεχωριστό ειδικό φορέα.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών μπορούν να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής των διατάξεων της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 69.

Μεταβατική διάταξη.

1. Ενώσπου να εκλεγούν τα όργανα των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, συμμετέχει στο περιφερειακό συμβούλιο, αντί του προέδρου της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, ένα από τα μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου που προσδιορίζεται στην παράγραφο 1 περίπτωση γ' του άρθρου 4 του ν. 1235/1982 οριζόμενο με απόφαση του νομαρχιακού συμβουλίου.

2. Ο γενικός γραμματέας της περιφέρειας διορίζεται μετά τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται από το άρθρο 61.

3. Τα περιφερειακά συμβούλια συγκροτούνται μετά τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος που προβλέπεται από το άρθρο 61 και πάντως όχι πριν από την 1η Ιανουαρίου 1987.

4. Από την έναρξη της λειτουργίας των περιφερειακών συμβουλίων και ως την εγκατάσταση των οργάνων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, οι αρμοδιότητες των νομαρχιακών συμβουλίων που αναφέρονται στο δημοκρατικό προγραμματισμό, ασκούνται από τα νομαρχιακά συμβούλια του ν. 1235/1982.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Άρθρο 70.

Όργανα προγραμματισμού.

Όργανα προγραμματισμού είναι αυτά που συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης ή καταρτίζουν ή εγκρίνουν τα προγράμματα του άρθρου 71. Όργανα προγραμματισμού είναι:

α) οι κεντρικοί φορείς του δημόσιου ταμεία που έχουν τη αρμοδιότητα αυτή, β) τα περιφερειακά συμβούλια, γ) τα νομαρχιακά συμβούλια, δ) τα δημοτικά συμβούλια, καθώς και τα τοπικά συμβούλια των αναπτυξιακών συνδέσμων του άρθρου 183 του Δ.Κ.Κ.

Άρθρο 71.

Είδη αναπτυξιακών προγραμμάτων.

1. Τα αναπτυξιακά προγράμματα διακρίνονται σε μεσοχρόνια και ετήσια.
2. Μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα είναι: τα προγράμματα ανάπτυξης που έχουν χρονική διάρκεια μεγαλύτερη από ένα έτος.
3. Τα αναπτυξιακά προγράμματα αφορούν: α) τον εθνικό χώρο, β) τις περιφέρειες, γ) τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και δ) τους δήμους ή γεωγραφικές ενότητες του άρθρου 183 του Δ.Κ.Κ. και ονομάζονται αντίστοιχα: εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα, περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα, νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα και τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.
4. Προγράμματα, που δεν υπάγονται στις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων, ονομάζονται ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Άρθρο 72.

Διαδικασία κατάρτισης μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων.

1. Το μεσοχρόνιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, μετά από προτάσεις των κεντρικών φορέων του δημόσιου ταμεία και των περιφερειακών συμβουλίων και γνώμη του Εθνικού Συμβουλίου Αναπτυξιακής Πολιτικής.
2. Κάθε μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του αντίστοιχου μεσοχρόνιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος, από το περιφερειακό συμβούλιο της αντίστοιχης περιφέρειας, ύστερα από σχετικές προτάσεις των νομαρχιακών συμβουλίων της περιφέρειας και εγκρίνεται από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, ύστερα από σχετική γνώμη των αρμόδιων φορέων του δημόσιου ταμεία.
3. Κάθε μεσοχρόνιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται στα πλαίσια του αντίστοιχου μεσοχρόνιου περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος, από το νομαρχιακό συμβούλιο, ύστερα από σχετικές προτάσεις των δημοτικών συμβουλίων και των αναπτυξιακών συνδέσμων του άρθρου 183 του Δ.Κ.Κ. και εγκρίνεται από το αντίστοιχο περιφερειακό συμβούλιο.
4. Κάθε μεσοχρόνιο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται στα πλαίσια του αντίστοιχου μεσοχρόνιου νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος, από το δημοτικό συμβούλιο ή από τον αναπτυξιακό σύνδεσμο της γεωγραφικής ενότητας, την οποία αφορά, ύστερα από σχετικές προτάσεις των τοπικών συμβουλίων, του αντίστοιχου δήμου ή των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που έχουν συστήσει τον αναπτυξιακό σύνδεσμο και εγκρίνεται από το αντίστοιχο νομαρχιακό συμβούλιο.

5. Οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι καταρτίζουν μεσοχρόνια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα και συμμετέχουν με προτάσεις στη διαδικασία κατάρτισης μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, εφόσον δεν υπάρχουν δημοτικά συμβούλια στη γεωγραφική ενότητά τους ή τους έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα αυτή από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης που τους έχουν συστήσει. Τα κοινοτικά συμβούλια δεν καταρτίζουν μεσοχρόνια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα.

6. Για την αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής και την αναθεώρηση των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, ακολουθείται διαδικασία σύλλογης με τη διαδικασία κατάρτισής τους.

7. Το μεσοχρόνιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της περιφέρειας στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή Αθήνας, εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο περιοχή Αθήνας ο Οργανισμός Αθήνας. Ειδικά για τα μεσοχρόνια νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα των νομαρχιακών συμβουλίων, που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή Αθήνας, η έγκριση γίνεται από το περιφερειακό συμβούλιο μετά από γνώμη του Οργανισμού Αθήνας.

8. Το μεσοχρόνιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης εισηγείται στο νομαρχιακό συμβούλιο ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης. Ειδικά για τα μεσοχρόνια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα των δήμων και των αναπτυξιακών συνδέσμων που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης η έγκριση γίνεται από το νομαρχιακό συμβούλιο μετά από γνώμη του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

9. Τα μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα, εξειδικεύονται από τα αρμόδια όργανα προγραμματισμού κάθε χωρικής ενότητας, σε ετήσια βάση με χωροταξικό προσδιορισμό, διαχρονική κλιμάκωση και προσδιορισμό των απαιτούμενων πόρων, των έργων και δραστηριοτήτων που περιλαμβάνονται σε αυτά.

10. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού και κυρίως το περιεχόμενο των μεσοχρόνιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, ο τρόπος ενημέρωσης των οργάνων προγραμματισμού για τα προγραμματικά πλαίσια, μέσα στα οποία οφείλουν να καταρτίζουν τα μεσοχρόνια προγράμματά τους, η διαδικασία υποβολής των προτάσεων και υποβολής των προγραμμάτων για έγκριση, το περιεχόμενο της εξειδίκευσης των προγραμμάτων σε ετήσια βάση και οι υπηρεσίες προγραμματισμού.

Άρθρο 73.

Διαδικασία κατάρτισης ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων.

1. Κάθε ετήσιο εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια των αντίστοιχων μεσοχρόνιων εθνικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, που συντονίζει τους αρμόδιους κεντρικούς φορείς, και εγκρίνεται σύμφωνα με το νόμο.
2. Κάθε ετήσιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του ετήσιου εθνικού αναπτυξιακού προγράμματος και των αντίστοιχων μεσοχρόνιων περιφερειακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το περιφερειακό συμβούλιο της αντίστοιχης περιφέρειας. Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται έγκριση άλλης αρχής, εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση του ενός τρίτου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου, ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από εισήγηση του γενικού γραμματέα της περιφέρειας, αποφασίζουν, κατά το μέρος αυτό, από κοινού οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών και ο κατά περίπτωση συναρμόδιος υπουργός.
3. Κάθε ετήσιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται, στα πλαίσια του ετήσιου περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος και των αντίστοιχων μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το νομαρχιακό συμβούλιο της αντίστοιχης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται έγκριση άλλης αρχής, εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση είτε του νομάρχη είτε του ενός τρίτου των μελών του νομαρχιακού συμβουλίου, ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από εισήγηση του

γειακών χαρακτήρα της αντίστοιχης περιφέρειας, αποφασίζει, κατά το μέρος αυτό, το περιφερειακό συμβούλιο.

4. Κάθε ετήσιο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα καταρτίζεται στα πλαίσια του ετήσιου νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος και των αντίστοιχων μεσοχρόνιων τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, από το αντίστοιχο δημοτικό συμβούλιο ή αναπτυξιακό σύνδεσμο.

Για την κατάρτιση του προγράμματος αυτού δεν απαιτείται ειδική άλλη προήγ. εκτός αν υποστηριχθεί με γραπτή ένσταση του ενός τρίτου των μελών του, ότι αυτό εξέρχεται από τα παραπάνω πλαίσια. Στην περίπτωση αυτή, ύστερα από εισήγηση του προέδρου του αντίστοιχου νομαρχιακού συμβουλίου, αποφασίζει, κατά το μέρος αυτό, το νομαρχιακό συμβούλιο.

5. Το ετήσιο περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της περιφέρειας στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή Αθήνας εισηγείται στο περιφερειακό συμβούλιο ο Οργανισμός Αθήνας. Ειδικά τα ετήσια νομαρχιακά αναπτυξιακά προγράμματα των νομαρχιακών συμβουλίων που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας καταρτίζονται μετά από γνώμη του Οργανισμού Αθήνας.

6. Το ετήσιο νομαρχιακό αναπτυξιακό πρόγραμμα της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, στην οποία υπάγεται η ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης, εισηγείται στο νομαρχιακό συμβούλιο ο Οργανισμός Θεσσαλονίκης. Ειδικά τα ετήσια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα των δήμων και των κοινοτήτων των περιφερειών που περιλαμβάνονται στην ευρύτερη περιοχή Θεσσαλονίκης, καταρτίζονται μετά από γνώμη του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού και ιδίως το περιεχόμενο των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, οι διαδικασίες αξιολόγησης έργων για την ενταξη τους στα προγράμματα αυτά και ο τρόπος ενημέρωσης των οργάνων προγραμματισμού για τα προγραμματικά πλαίσια, μέσα στα οποία οφείλουν να καταρτίζονται τα ετήσια προγραμματικά τους. Για τη σύνταξη των απολογισμών εκτέλεσης των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των αντίστοιχων προγραμμάτων του επόμενου έτους, ακολουθούνται διαδικασίες σύλλογος με τη διαδικασία κατάρτισης και έγκρισης των προγραμμάτων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 74

Χρηματοδότηση ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων.

1. Κάθε ετήσιο αναπτυξιακό πρόγραμμα συνοδεύεται από το αντίστοιχο χρηματοδοτικό πρόγραμμα που εξασφαλίζει την πραγματοποίησή του.

2. Οι πόροι των χρηματοδοτικών προγραμμάτων προέρχονται από:

- α) πιστώσεις του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, β) πιστώσεις φορέων του δημόσιου τομέα, γ) ίδιους πόρους των φορέων αυτοδιοίκησης.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων κατανομείται για τη χρηματοδότηση έργων:

- α) εθνικής σημασίας, β) περιφερειακής σημασίας, γ) νομαρχιακής σημασίας και δ) τοπικής σημασίας, με βάση τα εξειδικευμένα μεσοχρόνια αναπτυξιακά προγράμματα των αντίστοιχων επιπέδων.

4. Με την απόφαση της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να κρατηθεί ποσοτό του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων για τη χρηματοδότηση, από κοινού με πόρους της τοπικής αυτοδιοίκησης, έργων των ετήσιων αναπτυξιακών προγραμμάτων τους, στα πλαίσια προγραμματικών συμβάσεων του άρθρου 27 του Δ.Κ.Κ. Για τη χρηματοδότηση των έρ-

γων αυτών, οι φορείς αυτοδιοίκησης δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν πιστώσεις του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων ή πιστώσεις φορέων του δημόσιου τομέα.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, κατανομονται οι πιστώσεις των περιπτώσεων δ', γ' και ε' της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, κατά περιφέρεια, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

6. Κάθε περιφερειακό συμβούλιο κατανέμει τις πιστώσεις των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 3 αυτού του άρθρου που του έχουν δοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, κατά νομαρχιακή αυτοδιοίκηση της περιφέρειας του, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

Η κατανομή των πιστώσεων των περιπτώσεων γ' και ε' της παραγράφου 3, για το μέρος τους, που αφορά την ευρύτερη περιοχή Αθήνας, γίνεται από το περιφερειακό συμβούλιο, κατά νομαρχιακή αυτοδιοίκηση της περιφέρειας, μετά από γνώμη του Οργανισμού Αθήνας. Η κατανομή των πιστώσεων της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3, για το μέρος που αφορά την ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης, γίνεται από το νομαρχιακό συμβούλιο κατά δήμο ή κοινότητα, μετά από γνώμη του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

7. Κάθε νομαρχιακό συμβούλιο κατανέμει τις πιστώσεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού που του έχουν δοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, κατά δήμο ή κοινότητα, με βάση το εθνικό πρότυπο περιφερειακής κατανομής πιστώσεων.

8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή αυτού του άρθρου και ιδίως η μέθοδος κατανομής του εθνικού προτύπου περιφερειακής κατανομής πιστώσεων του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων στις περιφέρειες, τις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα κριτήρια χαρακτηρισμού των έργων και δραστηριοτήτων εθνικής, περιφερειακής, νομαρχιακής ή τοπικής σημασίας, οι διαδικασίες σύναψης και το περιεχόμενο των προγραμματικών συμβάσεων, μεταξύ των διαφόρων οργάνων προγραμματισμού, καθώς και το περιεχόμενο των χρηματοδοτικών προγραμμάτων που συνοδεύουν τα ετήσια αναπτυξιακά προγράμματα.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΓΕΛΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 75.

Λειτουργία.

1. Για την προετοιμασία, την παρακολούθηση και τη συντονισμένη λειτουργία των νέων θεσμών που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου αυτού, συνιστάται διυπουργική επιτροπή από τους Υπουργούς Προεδρίας της Κυβερνήτης, Γνωστικών, Εθνικής Οικονομίας, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Οικονομικών, Γεωργίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων.

2. Για την προετοιμασία των εργασιών της διυπουργικής επιτροπής, μπορεί να συγκροτηθεί ομάδα εργασίας με κοινή απόφαση των υπουργών της προηγούμενης παραγράφου. Με όμοια απόφαση, μπορεί να συγκροτηθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών γραμματεία για την υποβοήθηση της διυπουργικής επιτροπής και της ομάδας εργασίας, στην οποία αποσπώνται για όσο χρόνο χρειαστεί υπάλληλοι δημοσίων υπηρεσιών και άλλων φορέων του δημόσιου τομέα.

Άρθρο 76.

1. Το ζ' άρθρο της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 76/1985, ΦΕΚ 27) αντικαθίσταται ως εξής:

α) Οι αποκείμενοι δικηγόροι και οι υπάλληλοι με έξιμη Α' ή Β' της γραμματείας όλων των πολιτικών, κοινικών δι-

δικαστηρίων και των εισαγγελιών αυτών, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμοιθων υποθηκοφυλακείων».

2. Το ια' εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του π.δ. 152/1985 «Κωδικοποίηση ε' ενιαίο κείμενο των διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή δικαστών» (ΦΕΚ 55) αντικαθίσταται ως εξής:

ια) Οι υπάλληλοι με έαθμό Α' ή Β' της γραμματείας των δικαστηρίων, δηλαδή του Συμβουλίου της Επικρατείας, όλων των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων, των εισαγγελιών της Γενικής Επιτροπείας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και των έμμοιθων υποθηκοφυλακείων».

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 61 του π.δ. 152/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Αν τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου δεν επαρκούν, το Α' Τμήμα του Άρειου Πάγου, αφού διαπιστώσει την ανεπάρκεια, μπορεί να διορίσει, για συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού και μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους της κατηγορίας ΠΕ με έαθμό Α' που έχουν πτυχίο Νομικής Σχολής».

4. Το εδάφιο με στοιχείο β' της παραγράφου 6 του άρθρου 61 του π.δ. 152/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

β) Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ονομαστικούς καταλόγους όλων των προσώπων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α' έως και γ', ε', στ', θ' έως και ια'».

5. Το εδάφιο με στοιχείο β' της παραγράφου 6 του άρθρου 61 του π.δ. 152/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

β) Το Ελεγκτικό Συνέδριο, ονομαστικούς καταλόγους των παρέμβων και εισηγητών του, καθώς και των διοικητικών υπαλλήλων του, που έχουν τα πρόσωπα της παραγράφου 4».

6. Η πρώτη περίοδος του εδαφίου με στοιχείο στ' της παραγράφου 6 του άρθρου 61 του π.δ. 152/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

στ) Οι νομάρχες, δια του Υπουργείου Εσωτερικών, ονομαστικές καταστάσεις, που συντάσσονται απ' αυτούς, για τους μόνιμους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους της περιφέρειάς τους, που μπορούν σύμφωνα με την παράγραφο 4 να διοριστούν αντιπρόσωποι της δικαστικής αρχής».

Άρθρο 77.

Διατάξεις που καταργούνται.

Η παρ. 2 του άρθρου 77, γενική ή ειδική, που είναι αντίθετη με τις διατάξεις αυτού του νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που διέπει, καταργείται.

Άρθρο 78.

Εξουσιοδότηση για κωδικοποίηση.

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργείου Εσωτερικών, επιτρέπεται η κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο όλων των διατάξεων του Δ.Κ.Κ., όπως τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με μεταγενέστερους νόμους και με το νόμο αυτόν, μεταβαλλόμενης της σειράς των άρθρων και παραγράφων, με σκοπό την εναρμόιση των διατάξεων μεταξύ τους, με φρασσελογική τυπική αλλαγή αυτών.

Άρθρο 79.

Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς αυτού του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 7 Ιουλίου 1986

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΠ. - ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ	ΑΓ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ
	ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΝΝΗΜΑΤΑΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣ.ΤΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ	ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Α - Μ. (ΜΕΛΙΝΑ) ΜΕΡΚΟΥΡΗ	ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ
	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΡΟΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ	ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ
	ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
ΕΥΑΓ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ	ΜΑΡΚΟΣ ΝΑΤΣΙΝΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ	ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ	ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 8 Ιουλίου 1986

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 107

30 Μαΐου 1997

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2503

Διοίκηση, οργάνωση, στελεχώνηση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1 Διοίκηση

1. Σε κάθε μια από τις Περιφέρειες στις οποίες διατίθεται η χώρα κατά τις διατάξεις του άρθρου 81, του Ν. 1622/1988 (ΦΕΚ 82 Α') και των κατ'εκτέλεση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων που καθορίζουν τη χωρική έκταση, την έδρα και τον πύλο των Περιφερειών, συνιστάται ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης του κράτους η Περιφέρεια, που οργανώνεται, διοικείται και στελεχώνεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

— Περιφέρεια συμβάλλει στον εθνικό σχεδιασμό και στο πλαίσιο του σχεδιάζει, προνομιματίζει και εφαρμόζει τις πολιτικές για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική της ανάπτυξη.

— Κάθε Περιφέρεια ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκταση της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στο χώρο η νομαρχία, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Δεν θίνονται με τις διατάξεις του παρόντος οι αρ-

μοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των δήμων και κοινοτήτων.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συγκροτείται στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης επιτροπή από υπαλλήλους του Υπουργείου, μέλους επιστημονικές και από έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (Ε.Ν.Α.Ε.), της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) και της Α.Δ.Ε.Δ.Υ. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχει και ένας Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας. Έργο της επιτροπής είναι η κατανόηση, μελέτη και ανάλυση των αρμοδιοτήτων της κεντρικής και περιφερειακής κρατικής διοίκησης και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και η εισήγηση για τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων που ασκούνται από τις κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων ή αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών στις Περιφέρειες, στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και στους δήμους και κοινότητες.

Στην επιτροπή συμμετέχουν κάθε έτος ενόχως με τις υπο εξέταση αρμοδιότητες εκπρόσωποι των αρμοδίων υπουργείων. Στην επιτροπή ορίζονται και δύο υπαλλήλοι που εκτελούν χρήση γραμματειακής εξυπηρέτησης.

Με προεδρικό διαταγμάτα, που εκδίδονται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατ'επίκληση αρμοδίου υπουργού μεταβιβάζονται μετά από εισήγηση της Επιτροπής της παρούσας περιόδου στις Περιφέρειες ή σε νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, δήμους και κοινότητες αρμοδιότητες που ασκούν περιφερειακές, νομαρχιακές ή τοπικές υποθέσεις και ασκούνται από υπουργείο ή αυτοτελή δημοσία υπηρεσία. Με τα ίδια διαταγμάτα μεταφέρονται: α) στους Ο.Τ.Α. οι απαραίτητοι πόροι και β) στις Περιφέρειες οι ανάγκες οργανικής θέσης προσωπικού, που προ-βλέπονται στις οργανικές θέσεις των Περιφερειών και καθορίζονται οι οργανικές μονάδες που θα ασκούν τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας που κατέχει κατά την κείμενη νομοθεσία θέση μετακλήτου υπαλλήλου με βάση ποσό (α) των ετήσιων θέσεων διορίζεται, προωθεί και μετακινείται από Περιφέρεια σε Περιφέρεια με προαφή του Υπουργικού Συμβουλίου που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσεως.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας είναι εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως και υπεύθυνος για την εκπόνηση της κυβερνητικής πολιτικής για τα θέματα που αφορούν την Περιφέρεια.

Ο Γενικός Γραμματέας προϊστάται όλων των υπηρεσιών της Περιφέρειας. Κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει τη θέση των υπηρεσιών και των υπαλλήλων της Περιφέρειας, είναι προϊστάμενος προϊστάμενος των υπαλλήλων της Περιφέρειας και μπορεί να επιβάλλει την ποινή της επιπλήξεως και του προστίμου μέχρι και των αποδοχών ενός μήνα. Ο Γενικός Γραμματέας προϊστάται επίσης των αστυνομικών, των πυροσβεστικών και λιμενικών υπηρεσιών στην Περιφέρεια.

Στο Γενικό Γραμματέα ανήκουν αποκλειστικά οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί ή μεταβιβασθεί στις υπηρεσίες της Περιφέρειας, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που του παραχωρεί ο νόμος ή ανατίθεται σ' αυτόν βάσει νόμου.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας εποπτεύει τα Ν.Π.Δ.Δ. που εδρεύουν στην Περιφέρεια και δεν εποπτεύονται από νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, δήμους, κοινοότητες και υπηρεσίες, κατά την κείμενη νομοθεσία.

Με προεδρικό διαταγή, που εκδίδονται μέσα σε εξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσεως και του κατά περίπτωση αρμοδίου υπουργού, επιτρέπεται να διατηρείται η εποπτεία Ν.Π.Δ.Δ. από τα υπουργεία, αν ειδικοί λόγοι το επιβάλλουν. Για όσα Ν.Π.Δ.Δ. δεν εκδίδει προεδρικό διαταγή κατά τα ανωτέρω, η εποπτεία μετά την παραδοχή του εξώπλου περιέρχεται αυτοδικαίως στο Γενικό Γραμματέα.

Ο Γενικός Γραμματέας με απόφαση του υπαρεί να μεταβιβάζει στο Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας, στους Προϊσταμένους Διευθύνσεων και γενικά σε προϊσταμένους υπηρεσιακών μονάδων της Περιφέρειας, ορισμένες αρμοδιότητες του ή το δικαίωμα να υπογράφουν κατά περίπτωση (με εντολή Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας). Μπορεί επίσης, να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του ως παθαρχικού προϊσταμένου στο Γενικό Διευθυντή της Περιφέρειας. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλογώς οι διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 1558/1985, όπως ισχύει. Ο Γενικός Διευθυντής της Περιφέρειας αναπληρώνει το Γενικό Γραμματέα όταν απουσιάζει ή κωλύεται. Επίσης, ασκεί τα καθήκοντα του Γενικού Γραμματέα όταν η θέση είναι κενή.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας για τα θέματα που αναφέρονται στην υπηρεσιακή του κατάσταση υποτάσσεται στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσεως.

Οι Γενικοί Γραμματέες της Περιφέρειας λαμβάνουν τις αποδοχές και τα έξοδα παραστάσεως των Γενικών Γραμματέων των υπουργείων, καθώς και κατά αποκοπή έξοδα κινήσεως για τις εκτός έδρας μετακινήσεις τους. Τα τελευταία καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών

Εσωτερικών, Δημοσίας Διοίκησης και Αποκεντρώσεως και Οικονομικών. Οι Γενικοί Γραμματέες, όταν απουσιάζουν ή κωλύονται, εξουσιοδοτούν να λαμβάνουν τα έξοδα παραστάσεως.

Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3200/1955 (ΦΕΚ 97 Α) εφαρμόζονται αναλογώς και για τις πράξεις του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Οι σχετικές αποφάσεις ασκούνται ενώπιον του κατά περίπτωση αρμοδίου υπευργού.

3. Σε κάθε Περιφέρεια λειτουργεί Περιφερειακό Συμβούλιο που αποτελείται από:

α) Το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας, ως Πρόεδρο.

β) Τους Προέδρους των Ενιαίων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και τους Νομαρχάρχες της Περιφέρειας.

γ) Έναν εκπρόσωπο από κάθε τοπική ένωση δήμων και κοινοτήτων που περιλαμβάνει η Περιφέρεια, ο οποίος εκλεγεται, μαζί με τον αναπληρωτή του, από τη δικούσια επιτροπή της Τ.Ε.Δ.Κ..

δ) Έναν εκπρόσωπο της περιφερειακής οργανώσεως καθενός των παρακάτω εσών:

- των Επιμελητηρίων των παραγωγικών τάξεων,
- του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος,
- του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος,
- του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος,
- της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.,
- της Π.Α.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.,
- της Γ.Σ.Ε.Ε..

Όπου δεν υφίσταται περιφερειακή οργάνωση ή η τοπική αρμοδιότητα της καλύπτει μέρος μόνο της χωρικής αρμοδιότητας της Περιφέρειας, οι εκπρόσωποι ορίζονται από τις νομαρχιακές οργανώσεις του φορέα. Ο τρόπος και η διαδικασία ορισμού καθορίζονται από το αρμόδιο συλλογικό όργανο διοικήσεως του κάθε φορέα.

Στις συνεδριάσεις του Περιφερειακού Συμβουλίου συμμετέχει άνευ ψήφου ο Γενικός Διευθυντής της Περιφέρειας.

Η προσκλήση για συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου γνωστοποιείται εγκαίρα στους βουλευτές των αντιστοιχών εκλογικών περιφερειών με την ημερομηνία διαταγή.

Κατ' εξαίρεση τα Περιφερειακά Συμβούλια των Περιφερειών Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Θοραίου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου αποτελούνται από τα μέλη που προβλέπονται πιο πάνω και επιπλέον,

- όσον αφορά το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Αττικής, επιπλέον των ως ανω και από:

- α. Τους Δημαρχούς Αθηναίων και Πειραιώς.
- β. Τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας.
- γ. Έναν εκπρόσωπο:

(1) του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθήνας,

(2) του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθήνας,

(3) του Συνδέσμου Βιομηχανών Αττικής και Πειραιώς και

(4) της Γενικής Συννομοσπονδίας Επαγγελματιών - Βιοτεχνών Ελλάδος.

δ. Τρεις εκπροσώπους της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων νομού Αττικής.

ε. Τον πρόεδρο του συμβουλίου της Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοικήσεως Αθηνών-Πειραιώς.

— όσον αφορά τα Περιφερειακά Συμβούλια των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας, Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου, επιπλέον των ως άνω και:

α. τους θηροκόμους των έργων που είναι πρωτεύουσες των νομών της Περιφέρειας.

β. τους προέδρους των νομαρχιακών συμβουλίων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων της Περιφέρειας.

— όσον αφορά τα Περιφερειακά Συμβούλια της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από:

α. το Δήμο της Θεσσαλονίκης.

β. τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

Οι αρμοδιότητες, ο τρόπος λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου, η συγκρότηση, η αποζημίωση των μελών ή εκτός έδρας αποζημίωση και οι δαπάνες μετακίνησης καθορίζονται από τις κείμενες σχετικές διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας, συγκροτείται Επιτροπή από ειδικούς επιστήμονες και από εκπροσώπους του Υπουργείου αυτού, του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, της Ε.Π.Α.Ε. και της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., όσον προς τις οποίες είναι η υποβολή εντός έξι (6) μηνών εισήγησης για την τροποποίηση των κείμενων διατάξεων των σχετικών με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου, καθώς και των διατάξεων που ευθιζούν το Δημοκρατικό Προγραμματισμό, προς την κατασκευή της προσαρμογής τους στις μεταβολές του δικαίτηκου συστήματος της χώρας, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική λειτουργία τους. Στην Επιτροπή ορίζονται και δύο υπάλληλοι που εκτελούν χρέη γραμματειακής εξυπηρέτησης.

4. Τα τη στήριξη της περιφερειακής διοίκησης της χώρας και την αναδιοργάνωση των περιφερειακών πολιτικών θέματα Συμβούλιο Περιφερειών στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το Συμβούλιο Περιφερειών αποτελείται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο, αναπληρωμένο από τον οριζόμενο από αυτόν Υφυπουργό του ίδιου Υπουργείου και τους Γενικούς Γραμματείς Περιφέρειας. Στο Συμβούλιο συμμετέχει και ο αρμόδιος Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου ανάλογα με τα εξεταζόμενα θέματα συμμετέχουν και οι αρμόδιοι υπάλληλοι, μπορεί δε να κάλουνται κατά περίπτωση και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Το Συμβούλιο συνερχεται τακτικά κάθε τρεις (3) μήνες και κατά περίπτωση για ειδικά θέματα σε έκτακτες συνεδριάσεις, καθώς και κατά τη διάρκεια καταρτίσης έπαινων και μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων. Συγκλείεται από τον Πρόεδρο του τακτικά ή κατά περίπτωση ή και μετά από πρόταση άλλου υπουργού για εξέταση θέματος της αρμοδιότητάς του. Μπορεί να συνεδριάζει σε ολομέλεια ή κατά τμήματα.

Το Συμβούλιο υποστηρίζεται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που έχουν πρόσκτη των συνεδριάσεων παρακολουθούν την εξέλιξη εφαρμογής των αποφάσεων και γενικότερα εξασφαλίζουν, ως προϋποθέσεις υλοποίησης

επικοινωνίας κέντρου και περιφερειών. Ειδικά Συντονιστικά Συμβούλια συνίστανται επίσης για τις Περιφέρειες: α) που εμπίπτουν στο χώρο αρμοδιότητας του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης και β) που εμπίπτουν στο χώρο αρμοδιότητας του Υπουργείου Αιγαίου, τα οποία συγκαλούνται και προεδρεύονται από τον Υπουργό Μακεδονίας - Θράκης και τον Υπουργό Αιγαίου, αντίστοιχα, κατά τα λοιπά εξεραζόμενων ανάλογα των ανω διατάξεων της παρούσας παραγράφου. Τα Ειδικά Συντονιστικά Συμβούλια έχουν αποστολή να συντονίζουν τη δράση των ενδοταχικών Περιφερειών και να αναπτύσσουν κοινές δράσεις μεταξύ τους.

Συνίσταται επίσης ειδικό συντονιστικό συμβούλιο για θέματα σχεδιασμού και παρακολούθησης αναπτυξιακών προγραμμάτων και κινητρών ιδιωτικών επενδύσεων, συγκαλούμενο και προεδρευόμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ή εκπρόσωπο του.

5. Με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δεν τίθενται και διατηρούνται υπέρ του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στα έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με συγκεκριμένες Σ.Α.Ε. και είναι ενταγμένα στο δεύτερο (2ο) Κ.Π.Σ., στο Ταμείο Συναχής, σε κοινοτικές πρωτοβουλίες και στο Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων με προέτα υλοποίησης το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μέχρι την ολοκλήρωσή τους και με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4, καθώς και οι αρμοδιότητες που αναφέρονται:

α. Στα έργα που εκτελούνται από τις Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων (Ε.Υ.Δ.Ε.), που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 679/1977 (ΦΕΚ 245 Α') και από ανωνύμες εταιρείες του άρθρου 5 του ν. 2229/1994.

β. Στα έργα που χαρακτηρίζονται ως Εθνικού Επιπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ανωτέρω ν. 679/1977.

γ. Στα ειδικά έργα ή ειδικές κατηγορίες έργων που χαρακτηρίζονται ως τέτοια με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων και έχουν προϋπολογισμό έξι δεκατομμυρίων (10.000.000.000) δραχ. και άνω.

δ. Στη συντήρηση όλων των έργων των ενταγμένων στα δεικνωτικά δίκτυα.

ε. Στον προγραμματισμό, την ιεραρχική, χρηματοδότηση και παρακολούθηση της πορείας όλων των ανωτέρω έργων και μελετών.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις (β) και (γ) ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων με απόφαση του καθορίζει τα αποφασισμένα όργανα, που μπορεί να είναι και οι αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των Περιφερειών.

6. Οι περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού, οι Επιθεωρήσεις Μεταλλείων του Υπουργείου Αναπτυξίας, οι Οικονομικές Επιθεωρήσεις του Υπουργείου Γεωργίας, τα Κέντρα Ελέγχου και Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων (Κ.Ε.Π.Π.Υ.Ε.Λ.), τα Αιματουρολογικά Φυτώρια, οι Δενδροκομικοί Σταθμοί, τα Κρατικά Κτήματα, οι Συννοριακοί Σταθμοί Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (Σ.Υ.Κ.Ε.Λ.), τα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Ζώων και

Τίτλος νομοσχεδίου και εισηγητές	Κατάθεση, συζήτηση και ψήφιση με τις αντίστοιχες συνεδριάσεις και σελίδες πρακτικών	Αριθμός νόμου	Αριθμός Φ.Ε.Κ.
<p>Κύρωση διεθνούς σύμβασης εργασίας υπ' αριθ.142 για το ρόλο του επαγγελματικού προσανατολισμού και της εκπαίδευσης στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Θ. Κουτσομπίνας; Φ. Πάλλη - Πετραλιά</p>	<p>Κατάθεση ΡΘ'14.5.87, σελ. 5567 Συζήτηση και ψήφιση ΡΚΗ'10.5.89, σελ. 5066-5067</p>	1856	141/Α'11.6.89
<p>Κύρωση διεθνούς σύμβασης εργασίας υπ' αριθ. 141/1975 για τις οργανώσεις των γεωργικών εργατών και το ρόλο τους στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Π. Στεφανιδής Ν. Κλείτος</p>	<p>Κατάθεση ΡΘ'14.5.87, σελ. 5567 Συζήτηση και ψήφιση ΡΚΗ'10.5.89, σελ. 5067-5069</p>	1855	141/Α'11.6.89
<p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ</p> <p>ΣΥΝΟΔΟΣ Α' (Ολομέλεια)</p> <p>Τοπική αυτοδιοίκηση, περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός.* ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Ι. Χαραλάμπους Ν. Αργυρόπουλος</p>	<p>Κατάθεση ΡΛΕ'19.5.86, σελ. 6733 Συζήτηση και ψήφιση ΡΝ'9.6.86, σελ. 7554-7592* ΡΝΒ'11.6.86, σελ. 7663-7699 ΡΝΓ'12.6.86, σελ. 7722-7749 ΡΝΕ'16.6.86, σελ. 7788-7813 ΡΝΗ'18.6.86, σελ. 7881-7930</p>	1622	92/Α'14.7.86
<p>ΣΥΝΟΔΟΣ Δ' (Ολομέλεια)</p> <p>Ευρωπαϊκή και συμπλήρωση της νομοθεσίας για την τοπική αυτοδιοίκηση, την αποκέντρωση και άλλες διατάξεις.* ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Γ. Παράκης Ι. Παναγιωτίδης</p>	<p>Κατάθεση στο Τμήμα Διακοπής των Εργασιών ΝΓ'20.9.88, σελ. 1293 Συζήτηση και ψήφιση ΝΒ'9.1.89, σελ. 2258-2278* ΝΔ'11.1.89, σελ. 2338-2360 ΝΕ'12.1.89, σελ. 2377-2403 ΝΖ'16.1.89, σελ. 2459-2488 ΞΓ'24.1.89, σελ. 2709-2731</p>	1632	54/Α'17.2.89
<p>Ευρωπαϊκή, αντικατάσταση και συμπλήρωση διατάξεων της νομοθεσίας για την εκλογή βουλευτών και άλλες διατάξεις.* ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Π. Κατσάρος Β. Μαντζώρης</p>	<p>Κατάθεση ΡΑ'17.3.89, σελ. 4129 Συζήτηση και ψήφιση ΡΣΤ'27.3.89, σελ. 4330-4360 ΡΖ'28.3.89, σελ. 4373-4401 ΡΗ'29.3.89, σελ. 4415-4445 ΡΘ'30.3.89, σελ. 4477-4510 ΡΙ'31.3.89, σελ. 4516-4556 ΡΙΣΤ'10.4.89, σελ. 4716-4722</p>	1847	105/Α'27-4-89

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΓΕΓΡΑΦΕΥΟΜΕΝΗΣ ΑΠΛΟΚΟΡΑΤΕΙΑΣ)
ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

ΠΡΟΧΗΡΙΑ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΔΑΒΥΡΑ

ΤΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ
Συνεδριάσεις ΠΝ - ΠΝΘ
9 Ιουλίου 1986 - 20 Ιουλίου 1986

ΑΘΗΝΑ 1986

είσασι εδώ κύριε Πρόεδρε, την προεπιλεγμένη Δευτέρα έλέπηται η συνέση. Αυτό προς λιγότερο σας και ύστερο τα Κόμματα. Όπως είναι γνωστό έχουν ψηφισθεί 3 άρθρα του Κανονισμού, του νέου Κανονιστικού και έχουν καταθεί στον παλιό Κανονισμό. Εφαρμόζεται ο παλιός Κανονισμός με το νέο ορισμό των Κομμάτων και τα τρία στη Βουλή είναι τέσσερα.

ηλικιότερα πριν ψηφισθούν αυτά τα δύο άρθρα, εφαρμόστηκε η συνέση να ορίζεται ειδικός Κοινοβουλευτικός Σαπός, χωρίς όμως να χάνει τα δικαιώματά του ο παλιός Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος και ο εκπληρωτής Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Αυτό είναι σύμφωνα με τον παλιό, κύριε Πρόεδρε. Όταν ήταν δύο τα κόμματα ήταν τα πολλαπλασιάζετε επί 2 θα γίνουν 4. Όταν είναι τα κόμματα και τα πολλαπλασιάζετε επί 3, τότε γίνεται 12.

έση, λοιπόν, το εγώ κύριε Πρόεδρε, με την εφαρμογή Κανονισμού. Όταν τα κόμματα — τα αναγνωριζόμενα στον Κανονισμό κόμματα είναι 4 — και ορίζουν είτε ειδικά 2 πρώτα, η Πλειοψηφία και η Αξιοκρατική Αντιποση και ειδικούς αρχητές τα δύο άλλα, νομίζω κύριε έρε ότι δεν είναι αναδόμηση του Κοινοβουλίου όταν να το λένε, μετά από τους ειρηγητές και τους ειδικούς έρες, οι ειδικοί Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι για να έρουν στην Υπουργό. Διότι και ο κ. Υπουργός ακόμα αν είναι απείρον το νομοσχέδιο μήλας 30 λεπτά. Και αν με τον Κανονισμό μιλούν άλλα 30 λεπτά ΜΑΧΙΟΙ Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι ή οι ειδικοί Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, με αποτέλεσμα, κύριε Πρόεδρε, οι έρες — και νομίζω ότι δε μιλώ μόνο για λογαριασμό μου αλλά μιλώ για όλους τους συναδέλφους οι δεν είναι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι ή εκπληρωτικοί Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι — να περιόχονται τελευταία μόρια, δηλαδή, σε βουλευτές τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας, εξαρτάται έξω από το ποιος έρχεται πρώτος ή στην δεύτερη. Αυτό, κύριε Πρόεδρε, γίνεται ό την Κυβέρνηση Έχει παρατηρηθεί και παλαιότερα, ερωσιάζομαι και στο τελευταίο νομοσχέδιο, το κατακόρο σκεπασμένο να υποστηρίξουν ένα νομοσχέδιο δύο Υπουργοί και να οριθεί, επιπλέον, και ειδικός Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος.

έλλους πεντε άνθρωποι να έχουν απεριόριστα δικαιώματα. Το ίδιο όμως για να είναι δικαίος συνέση και με τα κόμματα. Διότι και τα άλλα κόμματα δούσαν, ιδίως η ακριβή Αντιπολίτευση, ειδικό Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο, οποίος έκανε χρήση των δικαιωμάτων που δίνει ο Κανονισμός.

Θέλω να καταλήξω: Θέλω να καταλήξω στο εγώ: συζητείται κάποιο νομοσχέδιο και τα κόμματα ορίζουν ειρηγητές και τους ειδικούς αρχητές, που εκοσάζουν ως τις απόψεις των κομμάτων τους, και η Κυβέρνηση εκπροσωπείται από ειδικό Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο, από τον Υπουργό που υποστηρίζει το νομοσχέδιο ή έστω Υπουργός, νομίζω ότι απαιτείται από την πλευρά των άλλων κάποια αυτοσυγκράτηση — δε λέω από εγώ κύριε έρε, γιατί εγώ δε εφαρμόζετε τον Κανονισμό — να π θα πρέπει να δείξουν κάποια αυτοσυγκράτηση. Και νομίζω ιδιαίτερα στην Πλειοψηφία και στην Αξιοκρατική Αντιπολίτευση γιατί τα άλλα κόμματα δεν κάνουν κατά-

νομίζω ότι θα ήταν καλό είτε όταν το νομοσχέδιο συζητείται με την κανονική διαδικασία, είτε όταν συζητείται έρον, να υπάρξει κάποιο είδος αυτοπειθαρχίας, ώστε μηδενίζονται περίπου οι βουλευτές.

έση την αίτηση αυτή την υπογράφει και ο συναδέλφος λέζος μου είπε — δεν είχα σκοπό να το πω εγώ, αλλά επειδή δεν μπορεί να μιλήσει κανένας ότι θα πρέπει να γίνει — ότι η κατοχύρωση δικαιωμάτων στα ομακόδοντα είναι από τα πρώτα...

στη δική του περίπτωση που εκπροσωπεί ένα Κόμμα δεν μιλώ, την προεπιλεγμένη Δευτέρα, μετά τα μεσημέρια, που η τηλεόραση είχε εξαρτισθεί. Και μου λέει, επειδή δεν μπορεί να μιλήσει, να ακέρως ότι εκτός από τα άλλα, με την μεταμισούχια ομιλία εκπροσώπων Κομμάτων, τα Κόμματα αυτά δεν ακούγονται πούθενά. Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Κύριε Δραπέττα, πρέπει να γνωρίζετε, επειδή υπήρξατε βουλευτής και σε προηγούμενες περιόδους, όπου ίσως ο σήμερα ισχύων Κανονισμός, ότι γίνεται διορισμός, εκ μέρους αρχηγών κομμάτων, Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων ειδικών για ειδικά νομοσχέδια ερχόμενα προς συζήτηση στη Βουλή, των οποίων η συζήτηση διαρκεί μια ή περισσότερες της μιας ημέρες. Όταν αυτό συμβεί, αρχεί το δικαίωμα των τακτικών Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων, οι οποίοι δεν μετέχουν της συζητήσεως. Αυτό δε το γνωρίζει και ο κ. Καλούδης του ΚΚΕ και οι άλλοι συναδέλφοι οι οποίοι εκπροσωπούν ή εκπροσωπήσαν στη Βουλή τα κόμματα τα οποία τους εξουσιοδότησαν.

Συνεπώς δεν υπάρχει αυτό το οποίο εσείς θεωρείτε ως πρόβλημα, ότι δηλαδή μπορούν συγχρόνως ο τακτικός και ο ειδικός Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος να έχουν ένα ορισμένο ερωτικό δικαίωμα να μιλούν και να λαμβάνουν το λόγο κατά τη συζήτηση του ειδικού θέματος επί του οποίου ορίστηκε ο ειδικός εκπρόσωπος εκ μέρους του αρχηγού του κόμματος.

Γι' αυτό το λόγο έχω την ιδέα ότι δεν έπρεπε να υποστηρίξετε την άποψη αυτή, η οποία δεν διατυπώθη ποτέ στη Βουλή και σε προηγούμενες περιόδους.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ. Και οι Υπουργοί, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Κατά συνέπεια θα μπορούσε να λεχθεί μόνο σε σας ή και σε όλους τους συναδέλφους, επ' ευκαιρία της συζητήσεως και της επεξεργασίας του νέου Κανονισμού της Βουλής, αν μάλιστα μετέχετε της επιτροπής του Κανονισμού, να κάνετε μία πρόταση κατά την άποψή σας να γίνει μεταβολή του Κανονισμού. Μέχρις ότου όμως γίνει αυτή η μεταβολή, η οποία θα κερωθεί από τη Βουλή, δεν μπορείτε ούτε εσείς ούτε κανείς να επικαλείσθε καμία τέτοια παραβίαση του Κανονισμού. Αυτό τουλάχιστον εγώ δεν το ανέμενα από σας.

Κύριοι συναδέλφοι, εισερχόμενα στη συζήτηση του πρώτου νομοσχεδίου της ημερησίας διατάξεως: Μόνη συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου (οποιακή αυτοδιοίκηση, περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός), αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών.

Ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών έχει το λόγο.
ΑΓΑΠΕΜΕΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Γπ. Εσωτερικών). Κύριε Πρόεδρε, ξεκινάμε στο τέλος της συνόδου, όπως είναι γνωστό, και το νομοσχέδιο αυτό είναι ανάγκη να περάσει πρώτον από την Ολομέλεια της Βουλής.

Δεύτερον, είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο έχει 78 άρθρα. Η εμπειρία του τελευταίου νομοσχεδίου για τις καλύτερες έδειξε ότι δυστυχώς δεν προωθείται το νομοθετικό έργο αν και υπάρχει δυνατότητα για συζήτηση των νομοσχεδίων μέσα σε ένα εύλογο χρόνο αλλά γίνεται αντικείμενο για να επαναλαμβάνονται από τους κυρίους συναδέλφους θέματα, τα οποία έχουν λεχθεί αρκετές φορές. Φοβάμαι ότι και αυτό το νομοσχέδιο, αν δεν συζητηθεί με τη διαδικασία του επείγοντος δε θα μπορεί να τελειώσει με τη λήξη της συνόδου της Βουλής, γιατί ήδη είμαστε στις 10 Ιουνίου.

Άλλωστε είναι γνωστό ότι αυτό το νομοσχέδιο το επεξεργάστηκε η διακομματική επιτροπή σε 100 συνεδριάσεις, έχει τεθεί υπόψη των κομμάτων και σε τρεις τουλάχιστον συνεδριάσεις στο Υπουργείο των Εσωτερικών και εν πάση περιπτώσει είναι το νομοσχέδιο, το οποίο πήρε τη μεγαλύτερη

θέλω και τα κόμματα, και επομένως είναι γνωστές οι απόψεις.

Τέλος, τα πρώτα άρθρα του νομοσχεδίου είναι εκείνα τα οποία θα αποτελέσουν αντικείμενο συζήτησης. Τα άλλα θα παραχθούν πάρα πολύ τη Βουλή. Γι' αυτό παρακαλώ να κηρυχθεί επίσημο το νομοσχέδιο και να ληξει η συζήτηση του μέσα σε 3 ημέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Ο κ. Κουδέλας έχει το λόγο, σύμφωνα με το άρθρο 76 του Κανονισμού της Βουλής, ως αντιλέγων, περιοριζόμενος και εκείνος στα 5' λεπτά.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ, Κύριε Πρόεδρε, για πρώτη φορά κινούμαστε, ως αιτιολογία για να εισαχθεί το νομοσχέδιο με τη διαδικασία του επείγοντος, το να περιοριστεί η συζήτηση μέσα στη Βουλή. Λέμε ότι πρέπει να συζητηθεί με τη διαδικασία του επείγοντος ένα νομοσχέδιο, όταν είναι επείγον και όχι για να περιορίσουμε τους βουλευτές από το να μιλήσει.

Ισχυριστήκαμε ο κ. Υπουργός, ότι το προηγούμενο νομοσχέδιο συζητήθηκε πολύ εδώ. Συζητήθηκαν και οι συνάδελφοι που ήθελαν να πουν τη γνώμη τους κάθισαν και ξενύχτησαν, κύριε Πρόεδρε. Αντί να τους επαινέσουμε τους βουλευτές που συμμετέχουν, θα τους φέξουμε και θα καταργήσουμε τη συζήτηση στη Βουλή;

Εάν ο λόγος είναι να προλάβουμε μέχρι το τέλος της Συνόδου, εμείς προτιμάμε να συμβάλουμε. Να συμφωνήσουμε, να περιορίσουμε τον αριθμό των κειμένων της συζήτησης μέσα σ' ένα εύλογο χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων, κύριε Πρόεδρε—το λέμε στα ίσα, για να κηρύσουμε τις πολλές διαπραγματεύσεις, και τα πάρα—δώσε και τις εκπτώσεις—μέσα στις επόμενες 6 συνεδριάσεις να γίνει συζήτηση κανονική, με τη διαδικασία την κανονική, με το χρόνο που απαιτείται και έτσι οι συνάδελφοι θέλουν να μιλήσουν, να καθίσουν εδώ να ξενυχτήσουν και να μιλήσουν.

Είναι ένα πολύ σοβαρό θέμα. Ο ισχυρισμός του κ. Υπουργού, με συγχωρείτε, είναι αστείο, όταν λέει ότι συζητήθηκε σε 100 συνεδρίες της διακομματικής επιτροπής. Εδώ είναι Βουλή, κύριε Πρόεδρε. Αν ήταν οι συνεδρίες του κ. Υπουργού να άφριζαν τα νομοσχέδια, τότε δεν θα είχε μείνει τίποτα σ' αυτόν τον τόπο. Θα συζητήσουμε στη συνέχεια, τι ήταν αυτή η διακομματική επιτροπή και τι αυτές οι 100 συνεδρίες.

Εν πάση περιπτώσει. Είναι επείγον το νομοσχέδιο; Δεν είναι επείγον. Πάντα χρόνια περιμένουμε κύριε Πρόεδρε.

Την παραπάνω εβδομάδα το συζητήσαμε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή και παρακαλέσαμε τον κ. Υπουργό να το κηρύξει πιο πίσω, για να παρασταματηθούν καλύτερα οι συνάδελφοι και μας είπε ότι: «Δεν έχουμε άλλο νομοσχέδιο να συζητήσουμε και θα φέρομαι αυτό».

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Υπ. Εσωτερικών). Δεν είπα αυτό, δεν είναι κριδιάς.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Έτσι είπατε, κύριε Υπουργέ.

Σήμερα εδώ, για να μας εντυπωσιάσετε, προεικονήσατε 45 νομοσχέδια, κύριε Πρόεδρε. Και σας λέω από της ουσίας—και το γνωρίζετε—ότι το κόμμα μας έχει δηλώσει ότι, εφόσον κινουμαστε, προσπαθώντας για την κίνηση των συμβάσεων, από το Υπουργείο Εξωτερικών, θα διαγείν να περάσουν οι περισσότερες συμβάσεις και αν είναι κάποιες για συζήτηση, δεν θα χρειασθούμε ούτε μία συνεδρίαση. Ο κ. Υπουργός, όμως, πηδάει να ενημερώσει το κόμμα μας—του είπαμε να μας ενημερώσει μία μέρα νωρίτερα—και επομένως, ήταν ευτυχώς σήμερα να μη διαγείν να περάσουν συμβάσεις για τις οποίες δεν είναι απαραίτητα συνεδριάσεις.

Για το θέμα των συμβάσεων λοιπόν, για να ξεκινήσουμε, εμείς τουλάχιστον δεν θέλουμε ούτε μία συνεδρίαση. Για το θέμα που συζητούμε είναι πάρα πολύ σοβαρό. Και αν ο Υπουργός μας φέξει να περάσει τα νομοσχέδια, να μην

θα κάνει διάλογο, και τέτοιος διάλογος δεν έγινε σε κανένα επίπεδο, αλλά επειδή εμείς τον διάλογο αυτόν τον θέλουμε μέσα στη Βουλή.

Και δεν είναι δικαίωμα του κ. Υπουργού να κρίνει ότι έχει συζητηθεί το θέμα. Πού συζητήθηκε; Στους μονόλογους της τηλεόρασης που μιλάνε οι κυβερνητικοί, ή στα συνέδρια του τύπου εκείνου που μιλάει για μια ώρα ο κάθε Υπουργός και αν σηκωθεί κανένας να πει κάποια άλλη εκείνη του λέμε ότι «πέρασε η ώρα του χαριτισμού»; Τα δικαιώματα συζητήσεως μέσα στη Βουλή δεν τα κανονίζει ο Υπουργός, κύριε Πρόεδρε. Τα κανονίζει το Σύνταγμα πρώτα, ο Κανονισμός και το Προεδρείο που έχει καθήκον να διαφυλάξει αυτά τα δικαιώματα.

Σας παρακαλούμε πάρα πολύ. Εμείς κάνουμε τη δήλωση ότι μέσα σε 6 μέρες, δηλαδή το πολύ σε δυο εβδομάδες, συνηνομά να ολοκληρωθεί η συζήτηση. Παρακαλούμε, λοιπόν, να γίνει η συζήτηση με την κανονική διαδικασία και μέσα σ' αυτόν τον περιορισμένο χρόνο.

Σας ευχαριστώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ, Κύριε Πρόεδρε, το λόγο παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης), Κύριε Καλούδη, θα σας δώσω το λόγο. Έχετε, όμως, υπόψη σας ότι, κατά το άρθρο 76 του Κανονισμού, ο λόγος δίνεται στον λέγοντα και στον αντιλέγοντα μόνο. Μεταξύ αυτών περιορίζεται ο λόγος. Έλαβα τον λόγο ο κ. Υπουργός και απήγγειλε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως.

Ναμίτω, όμως, ότι πρέπει, έστω σε 2 λεπτά, να κινουδαί και η γνώμη των άλλων κομμάτων.

Ορίστε, κύριε Καλούδη έχετε το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ, Κύριε Πρόεδρε, νομίζω, ότι η καταχρηστή και όχι η χρήση του δικαιώματος της διαδικασίας του επείγοντος, έχει γίνει ο κίνδυνος για την Κοινοβουλευτική. Και μας δεν μπορούμε να συμασώνουμε και σ' αυτή την περίπτωση μ' αυτή την καταχρηστή. Πολύ περισσότερο, δε, που ακόμα ο κ. Υπουργός μας κινούσε μία καινούρια θεωρία, ότι όχι για τους λόγους που προέβλεπε το Σύνταγμα και ο Κανονισμός, αλλά γιατί μπορεί να γίνει εδώ πολύ συζήτηση να γίνουν επαναλήψεις, ότι να μην υπάρξει κωλυσιεργία πρέπει να περάσουμε σε τρεις μέρες ένα νομοσχέδιο για το οποίο είναι και από την άποψη της βεβήθησης, αλλά και γενικά παραδεκτό, ότι είναι πάρα πολύ σοβαρό.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς είμαστε ριζικά αντίθετοι με τη διαδικασία του επείγοντος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης), Κύριε Καλούδη, ανησυχώ και ανησυχώ στα λεχθέντα από τον κ. Καλούδη και προσθέτω ότι το θέμα αυτό του επείγοντος νομοσχεδίου έρχεται στη Βουλή με πρωτοβουλία της Κυβερνήσεως. Το Προεδρείο και' αρχήν ουσιαστικά δεν μπορεί να αλλάξει θεωρώ ότι θα μπορούσε να κάνει μία προεπιλογή, ο κ. Υπουργός επειδή το νομοσχέδιο αυτό πρόκειται να περάσει στον έγκληση περιέχει 78 άρθρα και έχει αδικαιολόγητα μεγάλη έκταση, θα ήθελα να παρακαλέσω να κηρυχθεί στον αυτός που ο ίδιος εζήτησε, των τριών κειμένων, ο χρόνος στα όσα που επισέπαι το σχετικό άρθρο του Κανονισμού, δηλαδή μέσα σε 15 λεπτά.

Ορίστε κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ, Κύριε Πρόεδρε, να μην έχω αντίθετη γνώμη να γίνουν

Διακατωρίες από την Περίουχ της Νίκης Δημοκρατίας.

Πόσες θέλατε τέλος πάντων; Είκοσι συνεδριάσεις!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΕΡΒΕΝΑΓΑΣ, Έπαινε, κύριε Πρόεδρε, Εξωτερικών). Έπαινε συνεδριάσεις δεν προέβλεπε ούτε ο Κανονισμός, ούτε το Σύνταγμα.

το Σύνταγμα είναι 5 συνεδριάσεις. Πέντε συνεδριάσεις νομίζω ότι είναι πολλές. Γενικά 5 συνεδριάσεις, νομίζω ότι είναι αρκετές και εφάρμοξε σχεδόν τις 20 του μήνα.

Είναι και οι συστάσεις τις οποίες είπε ο κ. Κούδελος αποδέχεται η Νέα Δημοκρατία για να συζητηθούν, για να γίνει απόφαση των συνεδρίων του Υπουργού Εξωτερικών. Όπως ξέρετε αποσιώζει ο κ. Παπανούτσιος για αρκετό στο εξωτερικό και ήθελε ο ίδιος να εισηγηθεί σχετικά με τις συστάσεις αυτές, κι αυτό και μαζί λαχόνασε την πρόταση αυτή να περάσουν χωρίς συζήτηση που επιστρέψε και ο κ. Παπούλιας.

Γραμματώς κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι 4 συνεδριάσεις είναι αρκετές.

ΓΡΟΔΑΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Κύριε Υπουργέ παρακαλώ ειδικότερα, για να αντιμετωπισθεί το θέμα ως ανεργία από τον κ. Κούδελος, να κλείσει ακόμη εγκατάσταση εξοπλιστών το συνταγματικό όριο 5 ημερών. Θα παρακαλέσω πάρα πολύ, κλείσει το, ώστε παρασχεθεί η δυνατότητα αναπείξεως των απόψεων των αυτών Συμπολιτεύσεως και Αντιπολιτεύσεως.

ΓΑΛΕΜΙΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Γπ. Εσωτερικών). Δεν έχουμε άλλο δικαίωμα πάνω από πέντε μέρες. **ΩΑΝΝΗΣ ΖΙΓΑΪΣ.** Έχετε δικαίωμα κύριε Πρόεδρε, 5 ημέρες να γίνουν οι συνεδριάσεις.

ΓΡΟΔΑΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Ερωτάται η λήξη δέχεται να συζητηθεί το νομοσχέδιο ως επίσημο είναι συνεδριάσεις που προέβλεπε το Σύνταγμα.

ΙΩΑΝΝΟΙ ΒΟΥΔΑΥΤΕΣ. Μάλιστα, μάλιστα.

ΓΡΟΔΑΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Συνεπώς η λήξη παρετέχθη να συζητηθεί το νομοσχέδιο «τοπική αυτοδιοίκηση—περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός» ως επίσημο σε πέντε συνεδριάσεις, κατά τη φηφία.

Ο κ. Κούδελος έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Για τη δήλωση, σχετικά με κώρωση των Διεθνών Συμβάσεων για να είμαστε παρτίς να διευκολύνουμε.

Νίκατε πρόθυμοι για όσες Διεθνείς Συμβάσεις δεθούν γήσεις και δεν υπάρχει σοβαρός λόγος να συζητηθούν, περάσουν και χωρίς συζήτηση. Για όσες όμως θα χρειαστεί, θα γίνει μία σύντομη συζήτηση μετά από συμφωνία την Κυβέρνηση.

ΓΡΟΔΑΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Κύριε Κούδε, το Πραεδρείο θα επικοινωνήσει με την Κυβέρνηση, θα λάβει υπόψη αυτήν την πρότασή σας, η οποία διευκολύνει την ύληση πηκίων εγκριμών νομοσχεδίων.

Επιστρέφω στη συζήτηση του νομοσχεδίου «τοπική αυτοδιοίκηση—περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματισμός».

Το λόγο έχει ο κ. Ιωάννης Χαριλάμπος, ως εισηγητής Πλειοψηφίας.

ΩΑΝΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ. Κύριε και κύριε αδελφοί, εισηγηόμενος το νομοσχέδιο για την τοπική αυτοδιοίκηση, την περιφερειακή ανάπτυξη και το δημοκρατικό προγραμματισμό. Θα πραγματοποιήσω μια ανεπιθύμητη οδασή κι προοριζόμενος στο να αναπτύξω τον ιστορικό γατήρα αυτού του νομοσχεδίου και να αναλύσω τις επιμέλεις διατάξεις του. Γιατί ως νομοσχέδιο, θα σημαίνει μια το άνοιγμα ενός καινούργιου κεφαλαίου στη κοινωνικοοικονομική και πολιτική ζωή του τόπου μας, αλλά για και κύρια, είναι το επιστέγασμα μιας μακρόχρονης διεργασίας, μελέτης και προδηματισμού, κόπης και αναθεωρήσεων όταν χρειάζεσται, με στόχο την ενδυνάμυνση της κοινότητας μας, μέσω του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης, των θεσμών γήσεις δημοκρατικού και λαϊκού.

Ακριβώς είναι αυτός ο λόγος που με υποχρεώνει να σταθώ

χωρίς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Και είναι ευκαιρία, αυτήν τη στιγμή, να δικαιώσουμε όλους εκείνους που αγωνίστηκαν στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης και που με το πέρασ τους, τους προδηματισμούς τους, την ιδεολογική τους ανηζήτηση, πλώτισαν το ιδεολογικό σπλοστάσιο του χώρου της τοπικής αυτοδιοίκησης με όπλα αποτελεσματικά.

Για να εκτιμήσει όμως κανείς αυτήν τη δημοκρατική πορεία είναι χρήσιμο να ριξεί μια ματιά στις συνθήκες και τα δεδομένα, μέσα στα οποία αναπτύχθηκε αυτή η καινούργια δυναμική στην πορεία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Το 1974, μετά τη μεταπολίτευση, μας έρχεται με δύο κυριαρχες αντιλήψεις στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η μια αντίληψη ήταν αυτή που εκφραζόταν από τη συντηρητική παράταξη, που συνολικά θα έλεγε κανείς, διατήρησε το προηγούμενο, το προδηματιστικό STATUS QUO. Προδηματιστιμένη από τις ίδιες τις δομικές της αδυναμίες, δεν αποτέλεσε στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, έτω εκσυγχρονισμούς που είχαν πριν πολλά χρόνια αποσπληθεί σε χώρες της Δύσης από σοσιαλίσ πολιτικές παρατάξεις. Η συγκέντρωση της εξουσίας και ο συγκεντρωτικός διατηρήθηκαν, ίσως γιατί η παράταξη αυτή πίστευε ότι έτσι μπορούσε να ξεπεράσει την αναντιστοιχία ανάμεσα στις ταξικές και πολιτικές δυνάμεις, μια αναντιστοιχία που κόστισε τ αυτόν τον τόπο, δαιμό πολιτικών και πολιτιστικών υφάνων. Ο στενός κλειστός κύκλος που τηλούσε από την τοπική αυτοδιοίκηση, μαζί με τα ετήσια ρεζιλιόνια, στις εκπαιδευτικές στεφανιών της εθνικής ανίστασης, έπεισαν τον λαό να πιστέψει ότι αυτή η αντίληψη για την τοπική αυτοδιοίκηση είχε πλέον χρωματιστεί.

Από την άλλη μεριά, κυρίαρχη στάναται η αντίληψη που εκφραζόταν από την προοδευτική κριτική, με την κοινή πολιτική της έκφραση. Όπως είναι γνωστό, η επιρροή της στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν κυρίαρχως πηκτική από την επιρροή της στο Κοινοβούλιο και στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Έτσι, ο χώρος της τοπικής αυτοδιοίκησης, μαζί με άλλους φορείς μαζικούς, έγινε ο χώρος μετά από τον οποίο προσπάθησε να επιβεβαιώσει την πολιτική της παρουσία και να περάσει τις πολιτικές της επιλογές.

Έτσι όμως και χωρίς κανένα γρήλο η αυτοδιοίκηση παύει να αποτελεί αυτοδύναμο και πρωτογενές μέσο αλλαγής της κοινωνίας, έστω και σε συνδυασμό με άλλες κοινωνικές δυναμικές. Σ' αυτό το κρίσιμο για το θεσμό ιστορικό κλειστόδο, έρχεται η πρόταση του ΠΑΣΟΚ ως ιστορική, θα έλεγε κανείς, αναγκαιότητα να δώσει νέα ώθηση, να δώσει προοπτική και να απαγκλωβίσει τις νέες δυνάμεις, να απαγκλωβίσει τον τόπο που ασφυκτούσε, κιάμασα στην ανηχοιστική τυνητήρηση και στις χωρίς προοπτικές προτάσεις αλλαγής. Στα 7 χρόνια πορείας του ΠΑΣΟΚ προς την εξουσία καινούργια για τον ελληνικό χώρο αντιλήψεις προκαλούν γόνιμο διάλογο, βελτιώνονται, αναπτύσσονται και αν χρειαστεί κκήκη αναθεωρούνται με μοναδικό γνώμονα να αποτελέσουν νέο αλλαγή της κοινωνίας μας και ότι κάποιο θέσαστο, χωρίς δυνατότητες αλλαγής και προοπτικής.

Οι ιδέες της αποκέντρωσης και της λαϊκής συμμετοχής προκαλούν έντονο εθνικό διάλογο, από τον οποίο και η πολιτική κατάσταση δεν μπορεί να αποστεί αν δε θέλει να ξεκοπεί από το λαϊκό αίθθημα. Για πρώτη φορά γίνεται πανηγορική αναγνώριση της τοπικής αυτοδιοίκησης ως ενός από τα έδρα της δημοκρατίας. Ο Λαός μας πια κατανοεί ότι όσο η εξουσία συγκεντρώνεται, η δημοκρατία περιορίζεται. Και αντίθετα, όσο η εξουσία αποκεντρώνεται η δημοκρατία όχι μόνο αυξάνει αλλά και εθαροχλήζεται. Με την στρατηγική επιλογή του δημοκρατικού δρόμου για το σοσιαλιστικό προοδισμό και το περιεχόμενο του τρίπτυχου αποκέντρωση—αυτοδιαχείριση—κοινωνικοποίηση, τόσο σε σχέση με τη συνολική αναπτυξιακή διαδικασία, όσο και σε σχέση με την συ-

Αναγνωρίσθηκε ακόμα ο χαρακτήρας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σαν όργανο πρωτογενούς δημοκρατικής εξουσίας και η ανάγκη της δευτεροβάθμιας αυτοδιοίκησης.

Γύρω από αυτά τα κρίσιμα ζητήματα, μέσα από έντονο μάλογο και προβληματισμό σχηματίσθηκε κατά τα 7 χρόνια η πρόταση του ΠΑΣΟΚ για την Αυτοδιοίκηση σαν οργανισμό και αναπόσπαστο μέρος της συνολικής πρότασης του γενικού και αναπόσπαστο μέρος της συνολικής πρότασης του 981 είναι το όριο ανάμεσα στην ιδεολογική προπαγάνδα και το στάδιο της δοκιμασίας και της εφαρμογής, χωρίς όμως να διακόπτεται ο προβληματισμός, που πλέον γίνεται το πεδίο της μάχης και της υλοποίησης.

Σ' αυτά τα 5 χρόνια κυβερνητικής εξουσίας τρεις βασικοί θεσμικοί νόμοι συνιστούν τη θεσμική προέλαση του ΠΑΣΟΚ στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι ο Νόμος 235 για τα Νομαρχιακά Συμβούλια, με λαϊκιστοσυμμετοχικό χαρακτήρα, με αρμοδιότητες, που προειδείναι το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης και καταξιώθηκε από τη συμμετοχή στην ατμόσφαιρα του δεσφός προγράμματος και την αναπτυξιακή ιαδικασία. Είναι ακόμα ο Νόμος 1270, που επιχειρεί ένα πθό ενδημοκρατισμό στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ιαταργείται ο έλεγχος υποκιμότητας, εκτός από τις ονομαοθεσίες δρόμων και πλαταιών. Τροποποιείται το ασφυκτικό ιαθαργικό καθեսτώφ. Περιορίζονται τα κωνιδίδιατα και α κωλύματα της εκλογιμότητας και διατρανίζονται η συμετοχή των μειοψηφιών στα δημοτικά συμβούλια.

Πάνω απ' όλα όμως, κύριοι συνάδελφοι, αυτόφ ο νόμος ιαρχιμέναι ιστορικός, γιατί υλοποίησε τα διακηρύγματα και ιατροθέτησε τον Πάραδρο και τα τοπικικα συμβούλια. Τα τοπικικα συμβούλια πλέον στη συνείδηση του Λαού μας έχουν καταξιώθει. Και για όσους έχουν κυριετήτες, κρινεται κωτόν το θεσμό από τα αποτελέσματα του μάχη σήραση. Ια ήθελα να πω το εξής:

Οι θεσμοί, κύριοι συνάδελφοι, δεν περνάει με νόμους. Το κέρημα του Λαού στην εξουσία δε γίνεται με οποιοδήποτε θεσμικό πλάνο. Οι νόμοι δημιουργούν το θεσμικό πλαίσιο έφα του οποίου μπορεί ο Λαός νόμιμα να διεκδικήσει το δικαίωμα του να συμμετάσχει στην εξουσία. Είναι θεσμοί του ίδιου ου Λαού η υλοποίηση κάτω από σωστή πολιτική καθοδήγηση. Όταν όμως η πολιτική καθοδήγηση καταβύθεται στο να κρατήσει εκείνη υπό τον έλεγχο της τις εξουσίες των λαϊκών συμμετοχικών φορέων, τότε αναγκαστικά για μια ακόμα φορά ο Λαός μπαίνει στη γωνία και είναι φυσικό τέτοιοι θεσμοί λαϊκού συμμετοχικού χαρακτήρα να ατονούν.

Και είναι ευκαιρία αυτή τη στιγμή να όσους θα βρεθούν ιαρχιόνες των εκλογών μπροστά στους δημοτικούς τους άφροντες, κδιάκριτα από ποια κομματική πιατάξη προέρχονται, να ρωτήσουν: ποιο προϋπολογισμό έφατα το '81, ποιο προϋπολογισμό έφατα το 1986, πώς διαβάταται ο έφατα κωτόν του προϋπολογισμού και πώς αξιοποιήταται τα προγράμματα για την καταπολέμηση της ανεργίας; Είναι μήπως ο καλύτερος αγωνιστής δήμαρχος που με τους λαϊκούς του αγώνες ιακόρη να πάρει κωφάλαια και να κάνει έφατα; Γιατί, τότε, καλύτερος και αγωνιστής δήμαρχος δεν κωτάρε να πάρει κωφάλαια και να τα αξιοποιήσει σε έφατα, κάτω από τις προηγούμενες από μας, συντηρητικες Κυβερνήσεις; Μήπως, λοιπόν, έφατα μια Κυβέρνηση που δεν πιέζεται να να δώσει, αλλά έφατα μια Κυβέρνηση λαϊκή που ενδιαφέρεται για την ενίγηση και την αναβάθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης;

Με το Νόμο 1416 έφατα συνενώταται των Δήμων και των Κοινοτήτων με κίνητρα. Έφατα ακόμα τους αναπτυξιακούς υνδέσμοους, τις περιφερειακές υνδέσεις, έφατα τα Επαρχιακά και τα επαρχιακά συμβούλια και έφατα τις δημοτικές υνυατοχικες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις λαϊκής έασης.

Κύριοι συνάδελφοι, πρόκειται για ένα έφατα ορατό. Στο χώρο των θεσμών είναι γνωστό το έφατα, που όμως δε σταματάει εκεί. Η παρέμβαση της Κυβέρνησης στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ουσιαστική και επωφελής για το λαό. Αλλά...

να ανατολή των θέσεων των τοκοκραυτικων δυνάμεων που δέφθηκαν στη γωνία, έγινε γενναία δημοδοτική πολιτική και ακόμα συμμετάχουν οι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης στους θεσμούς και πάνω απ' όλα έγινε μία συγκεκριμένη πολιτική στον οικονομικό χώρο.

Έφατα ξεπεράτα με τις πάτη φέρεως παροχές στους Δήμους και στις Κοινότητες στο χώρο της περιοχής τους στο περίοδιο 8% και πάνω απ' όλα ζήταμε, όχι κάποια ποσοτά στον προϋπολογισμό, κάτι που οδηγεί σε εξάεση των προϋποβθίων ΟΤΑ από την Κεντρική Διοίκηση, αλλά ζήταμε μέσα από το νέο αναμορφωμένο φορολογικό νόμο, αυτοτελείς πόρους για την τοπική αυτοδιοίκηση. Αυτό για να πάφουν οι πολυτελείες. Βέβαια δε σημαίνει, ούτε νέους φόρους, ούτε φοροπηχτική πολιτική. Είναι ένα έφατα ορατό και δεν ιαρεί κανέναν να το παραφωρίσει.

Σήμαα μετά από την πρώτη δαεία έντονου και δημοσυγκικού έφατα μπαίνου τα εξής κρίσιμα ερωτήματα: Με όλα αυτά που έφατα, με τους θεσμούς και τις παρεμβάσεις μας στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, τελείωτα το έφατα της, τελείωτα η δυνατότητα για την τοπική αυτοδιοίκηση και οδύτα μετώς στην εποχή που κωτή θα λύνει και κω τώρα, το τοπικό πρόβλημα; Όχι; Έφατα. Το έφατα της δαείας ήταμ ένα έφατα που έφατα το θεσμό της αυτοδιοίκησης από το πάλα. Έφατα ακόμα δείγματα των ποιστικών δυνατοτήτων της αυτοδιοίκησης.

Αλλά με κινέουνο τρόπο δεν υπορούμε να πούμε ότι φθάτα και έφατα πώμαα επιβουάμε. Και μπαίνει ένα κρίσιμο ποιστικό ερώτημα: Πώς εξασφαλίζουμε μια κωνούγια εκκίνηση, για να προσηρσίουμε το στόχο;

Σ' αυτά τα κρίσιμα ερωτήματα το σημερινό προγράμμο εφατα να ανακλωάται απ' αυτά τα διεξοδα και να ρώσει: πώς στη πορεία της αυτοδιοίκησης.

Με εξουσιοδότηση του Ν. 1270, για δυο ολόκληρα χρόνια η επιτροπή κώδικα, που συστήθηκε σε διακομματική έαση και με ευκατοχή φορέων, συζητήσε και παρήγαγε ο α πλυντο υλικό, πρηνό διαλόγου. Τελικά δε, κωτάρε να κωκαλήσει σε μια συγκεκριμένη πρόταση και υμειοτάθηκε το Υποέφατα Εσωτερικών να κωτάρε: κωίνε τη δική του ποιστική, την οποία όμως η επιτροπή επάει υμειοτά και μετά από συζήτηση δέφθηκε.

Το πώητομένο υμειοτάδιο, κύριοι συνάδελφοι, που είναι πρηνό κωής της δουλειάς και κωτόν του παρελθόντος, δεν είναι κώδικας, είναι νόμος πλάνο για την αυτοδιοίκηση, για την περιφερειακή ανάπτυξη και το δημοκρατικό προγράμματικό. Δεν είναι όμως ένας ακόμα νόμος για την αυτοδιοίκησης. Και δεν είναι ξεκομμένος, ούτε από το Ν. 1270, είτε από το Ν. 1416. Μεζί μ' αυτούς τους νόμους και ότα διατάξεις έχουν διατηρηθεί από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα, υπορούμε να πούμε πρόφατα ότι αποτελούν το ανακατακτικό κωτή της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι ο ο σύνολο δυναμικό, φιλόδοξο και κωνικό σε παραπέρα ποιστική και ποιστική δελτιώση, ένα σύνολο που επιδύεται το διάλογο και δεν τον κωκαλείται.

Από δω και πέρα, κύριοι συνάδελφοι, είναι ελβόνη όλων μας στο έφατα, με τις δελτιώσεις, τις δελτιωτικες υποβουήτες, πάνω σ' κωτόν το κώση, να υπορούμε να τον κώσημε ένα υμειο πώμαα για τον πάτη μας.

Στην υμειοτάδιο είναι διακωκωμένο σε 4 υμειο. Το πρώτο υμειο κωτά την τοπική αυτοδιοίκηση πώτου υμειο. Το δεύτερο κωτά τη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση. Το τρίτο της υμειοταίας και το τέτατο το δημοκρατικό προγράμματικό.

Το πώτος υμειο ποισκωταται την πρωτιάδα της αυτοδιοίκησης. Μπορούμε να πούμε ότι είναι η υμειοταία κώη, για την υμειοταία ποεία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το κώητα της διακώησης, κωτόν από τους υμειοταία κώητες, δέφεται τη μάχη για κωκατάκτηση, για δημοκρατική υμειοταία και υμειοταία υμειοταία. Παρά όλα τα κώητα...

βουλαμε το κριτικό ερώτημα: Σε ποια υποκατηγορία θα ανα-
 ναυνομα τη μεγαλύτερη αυτών που ζητάμε; Με βουλαμε το
 ερώτημα αν οι υπάρχοντες ΟΤΑ ήταν ικανοί να επιτελέσουν
 το ζητούμενο έργο.

Αιρετούμενα μου βούλησε η ευκαιρία να αναφερθώ στη
 μέχρι σήμερα πορεία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτός η
 πορεία όμως είναι κοινή διαπίστωση ότι χρειάζεται ανα-
 τροφοποίηση. Κοινός παρονομαστής είναι ότι με τις εδαφί-
 κες σήμερα συνθήκες η πορεία αυτή σε οριστάς οριακή
 για ανατροφοποίηση. Έχουμε 6.000 Δήμους και Κοινοτή-
 τες. Έχουμε περισσότερους από 11.000 οικισμούς. Έχου-
 με περισσότερες από 2.000 Κοινότητες, που έχουν λιγότε-
 ρους από 200 κατοίκους και αυτούς πλασματικούς. Γι' αφο-
 ρουμε να περιμενομα από μια τέτοια ποιότητας πρωτο-
 δομικούς Οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης; Ζητάμε
 πράγματι αρμοδιότητες, ζητάμε οικονομική αυτονομία. Ζη-
 τάμε διοικητική αυτοτέλεια για Οργανισμούς που για 8 μή-
 νες το χρόνο δεν έχουν κανένα κάτοικο. Εδώ από το φιλικά
 τους; Ζητάμε αρμοδιότητες στην Παιδεία, όταν σ' αυτούς
 τους πρωτοδομικούς ΟΤΑ δεν υπάρχουν καν παιδιά;

Οδηγημένα λοιπόν, κύριοι συνάδελφοι, υποχρεωτικά σε
 μιας νέας ποιότητας ΟΤΑ, που θα μπορεί να προκύψει μόνο
 από τη συνένωση Κοινοτήτων. Μιλάμε για έναν Οργανισμό,
 που θα είναι ικανός πληθυσμιακά και ολιγαρχικά να στη-
 ρίζει τις αρμοδιότητες που επιθυμούμε να αποκεντρώσουμε.
 Μιλάμε για τη συνένωση, γιατί δεν ξεκινάμε από το μηδέν,
 αλλά ξεκινάμε από δεδομένες ορισμένες καταστάσεις. Τις
 οριστές σίγουρα δεν μπορούμε να ανατρέψουμε, χωρίς ένα τε-
 ρατίο κοινωνικό και οικονομικό κόστος.

Ενα προχωρημένο εδαφολογικά η αναγκαστικά; Η εδαφολο-
 γική πραγματικότητα, κύριοι συνάδελφοι, έχει την ιστορία της.
 Οι εργατοί, τα παθή, τα μίση, οι τοπικισμοί είναι εδαφολο-
 γικές και συγκεκριμένες κοινωνικές συμπεριφορές, που δεν μπο-
 ρούν να κληρονομηθούν, παρά μόνο με όρους κοινωνίας και με
 όρους συνείδησης. Και πάνω απ' όλα όχι με μέτρα διοικητι-
 κά. Αυτά έχουν το πλεονέκτημα της ταχύτητας και της
 αποτελεσματικότητας.

Πέρα, όμως, από ορισμένα κόστος, τα οποία αναγκασ-
 τικά μέτρα προϋποθέτουν πανεθνική και διακεντρική συ-
 νένωση.

Από τη στιγμή, όμως, που επιχειρείται κομματική εκμε-
 τάλλευση και πολλές φορές διαμαρτυρία, ένα τέτοιο μέτρο
 δεν παράγει μονάχα θετικό πολιτικό κόστος, αλλά από την
 ίδια αυτή την αντίθεση ο θεσμός δεν οδηγείται σε δικαιο-
 σία.

Συμπέρασμα: Ο μόνος όρομος που μανει είναι αυτός που
 επιλέξει η Κυβέρνηση, ο όρομος δηλαδή της εδαφολογικής
 συνένωσης, με κίνητρα. Πράγματι ομολογώ ότι η ευκαιρία
 από το παρελθόν των κινήσεων δεν είναι και ιδιαίτερα το-
 χάριστη.

Αν όμως, κύριοι συνάδελφοι, αναγνωρίζουμε ότι οι σημε-
 ρινίοι ΟΤΑ δεν μπορούν να προχωρήσουν, αν αναγνωρίζουμε
 ότι πράγματι πρέπει να προχωρήσουμε σε νέες ποιότητες
 ΟΤΑ, τότε υπάρχει η δυνατότητα να προχωρήσουμε σ' αυτές
 τις συνθήκες, χωρίς να είναι υποχρεωτικές ο αναγκαστικές
 χαρακτηριστικές του νομοσχεδίου. Είναι η δυνατότητα που διαλύ-
 ηται, μέσα στο χώρο του χωριού, μέσα στο χώρο της κοινό-
 τητας, όπου θα προσπαθήσουμε να πείσουμε το Λαό μας για
 την αναγκαιότητα αυτή, χωρίς κραδασμούς και χωρίς κομ-
 ματικές ιδιοτελείες. Ίσως, λοιπόν, ευρύ πεδίο ελεύθερου
 κατά στο Λαό, μαζί με το Λαό, για χάρη του Λαού μας και
 του τόπου μας.

Οι κύριοι άδονες του πρώτου μέρους που προχωρημένα
 τον πρωτοδόμιο ΟΤΑ είναι οι εἰς: 'Ότι με διάταγμα που
 θα έχει μέχρι το τέλος του 1987 θα κατασταθούν ενδύ-
 τες γεωγραφικές, με μια σειρά κριτήρια πληθυσμιακά, κοι-
 νωνικά, οικονομικά και άλλα, που αυτές οι ενδύτες οι γεω-
 γραφικές θα αποτελέσουν το χώρο σύνδεσης του κεντρικού
 πρωτοδόμιο ΟΤΑ. Αν είναι υποχρεωτικό να -

Στο θέμα των κινήσεων υπάρχει μια άποψη που λέει, δώ-
 στε περισσότερα κίνητρα.

Κύριοι συνάδελφοι, για να κριθούμε και ο ένας και ο
 άλλος, δεν μπορούμε να κριθούμε στο, ώστε περισσότερα
 κίνητρα. Για κίνητρα που επέλεξε, ότι, μέσα στις δυ-
 νατότητες της οικονομίας μας, μπορεί να βώσει η Κυ-
 βέρνηση τα γραφεία στο χώρο. Το να λέμε πιστικά σ'
 αυτήν την άποψη ή σ' αυτό το άρθρο, ώστε περισσότερα
 κίνητρα, δε λέμε τίποτα. Πρέπει να είναι συγκεκριμένα
 αυτά τα κίνητρα που προτείνονται και να είναι μέσα στις
 δυνατότητες της οικονομίας μας και της κοινωνίας μας
 για να υπάρχει μέτρο συγκρισης.

Ενα άλλα στοιχεία κρίσιμα στο πρώτο μέρος των συνέ-
 παια της συνένωσης είναι το εἰς: 'Ότι παραχέται η δυνα-
 τότητα στους καινούργιους ΟΤΑ, στις καταργημένες κοινό-
 τητες, να συνιστούν νομικό πρόσωπο δημοτικού δικαίου με
 το όνομα Τοπικό Συμβούλιο. Αυτό το Τοπικό Συμβούλιο έχει
 ευρύτατες αρμοδιότητες και περιλαμβάνεται από τον παρόντα.
 Οι έλεγα κανείς ότι οι αρμοδιότητες φθάνουν σχεδόν το
 μέγεθος που είχαν προτου καταργηθούν. Έχει την επιμέ-
 λεια της άρδευσης, έχει την επιμέλεια της επωτερωκής
 υδροσύης, της αποχέτευσης, τη λειτουργία και συντήρηση
 νεκροταφείων, εδών, πλατειών και κοινόχρηστων χώρων. Και
 μάλιστα προδίδονται από το νομοσχέδιο συγκεκριμένα πο-
 σοστά του δημοτικού προϋπολογισμού, ώστε κανένα δημοτι-
 κό συμβούλιο να μη μπορεί να περινομηθεί τις οικονομικές
 δυνατότητες αυτών των νομικών προσώπων.

Σ' αυτό το σημείο επάινει άλλη μία ένσταση. Γιατί δεν
 κριστε όλες τις καταργημένες κοινότητες Νομικά Πρό-
 σωπα Δημοτικού Δικαίου, ήτοι Τοπικά Συμβούλια.

Κύριοι συνάδελφοι, για τις απλούς λόγους. Αν όλες τις
 καταργημένες κοινότητες τις κριστε νομικά πρόσωπα με
 το αντίστοιχο κόστος, τότε δεν κανείς τίποτα άλλο παρά να
 επινοηθεί στις μη εδωμένες κοινότητες και την αδυναμία
 να συντηρηθούν με τα μέσα που τους παρέχεται.

Και δεύτερον, αν είναι υποχρεωτικά αυτά τα νομικά πρό-
 σωπα, τότε αρχεται σε αντίθεση με το Σύνταγμα που επι-
 τρέπει ένα μόνο εδαφικό πρωτοδόμια αυτοδιοίκηση σε επί-
 πεδο Δήμων και Κοινοτήτων.

Το δεύτερο μέρος προχωρημένα: τη δευτεροδόμια αυτο-
 διοίκηση. Είναι ένα σίγμα πολύχρονο των στελεχών της
 τοπικής αυτοδιοίκησης. Μπορούμε όμως να αναφέρουμε ιστο-
 ρικά ότι η προσπάθεια για δεύτερο εδαφικό αυτοδιοίκησης έ-
 χει ξεκινήσει από το 1833 με κάποιες ενδιάμεσες προσπά-
 θειες, που μέχρι σήμερα δεν εωδόθησαν. Αυτή τη φορά,
 κύριοι συνάδελφοι, η επιτυχία της δευτεροδόμιας αυτοδιοί-
 κησης είναι εδαφολογική, γιατί δεν προκείται για ένα
 κρατικό φορέα, αλλά πρόκειται για ένα αυτοδιοικουμένο νο-
 μικό πρόσωπο δημοτικό δικαίου. Όπως λέγαμε το 1981 στη
 Πανελλήνια Συνδιάσκεψη μας για την Τοπική Αυτοδιοίκηση,
 ο δεύτερος εδαφικός αποτελεί πρωταρχικά στην ενίσχυση της
 αποκέντρωσης με στόχο τη δυνατότητα αποδοτικότερης διοί-
 κησης των τοπικών υποθέσεων και τη ενεργότερη συμμετο-
 χή του ιδιώτη σε ευρύτερο κύκλο προδλημάτων.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της δευτεροδόμιας αυτοδιοί-
 κησης είναι τα εἰς: Κατ' αρχήν είναι νομαρχιακή αυτοδιοί-
 κηση, γίνεται δηλαδή σε επίπεδο νομού, εκτός κάποιων ε-
 ξαιρέσεων νομαρχιακών, δημοκρατικών και μεγάλων νομών
 που υπάρχει η δυνατότητα διαίρεσης σε περισσότερες νομαρ-
 χιακές αυτοδιοικήσεις. Το νομικό πρόσωπο είναι αυτοδιοικού-
 μενο, έχει αρμοδιότητα της δημοκρατικού προγραμματισμού, στην
 κοινωνική πρόνοια, τη υγεία, τον αθλητισμό τον τουρισμό,
 το εμπόριο τη διοικητική τη γραφεία—μία τεράστια γκά-
 μα αρμοδιοτήτων—και όλες οι αρμοδιότητες που περνάνε στη
 Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση κατάματα από τη δικαιοδοσία του
 Νταύου.

Ανάμεσα στον πρώτο εδαφικό και στο δεύτερο δεν υπάρχει
 κανένα αναρχικό γέρας. Είναι, που κύριοι θα γίνει εδαφική
 και εδαφική εδαφική αυτοδιοίκηση είναι σε ποινή που υπάρχει

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

...и в то же время ...

ποιος δεν παρέλαθε να ξεκινάμε ότι θα έρθει η τοπική Αυτοδιοίκηση και ότι θα μεταβληθεί η οικονομική νομοθεσία, ώστε να κτιστούν η τοπική αυτοδιοίκηση δικούς της οικονομικούς πόρους. Είναι μια αποστολή η οποία έρχεται και απαντάται με ακριβείς μεθόδους, και η οποία με ακριβείς μεθόδους, επίσης, δεν κερδίζει.

Θα σας απαγγέλω όμως, κύριοι συνάδελφοι — έχει ενδιαφέρον — και με τη διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε με την κατάρτιση του νομοσχεδίου. Το Φεβρουάριο του 1984 ο κ. Υπουργός Εσωτερικών έχει την πρωτοβουλία να συζητήσει μια επιτροπή για τη σύνταξη Νέου Καταστατικού Χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης, αυτό το κληρό σώμα της έδωσε.

Η επιτροπή συνέρχεται με αλληλεπλήρεις συνεδριάσεις. Ασχολείται με κάθε τι: το επιστητικό, ασχολείται με θέματα αρχών, ασχολείται με θέματα διαδικασίας. Μόνο με την τελεματρία δεν ασχολείται, με τις ουσιαστικές ρυθμίσεις. Και δεν ασχολείται με τις ουσιαστικές ρυθμίσεις από εδώνη του Υπουργείου Εσωτερικών, το οποίο δεν αποκλείεται να χαρτιά του.

Τον Απρίλιο του 1985 η επιτροπή παραπλήζεται. Ο κύριος Υπουργός την ξεκινάει, δεν την ξανακυβερνάει, τη δίνει στη νεφέλη. Και μόλις πριν από 3 μήνες, στο τέλος του περσινού Φεβρουαρίου, η επιτροπή αναβύρσει από τη νεφέλη για να έρθει πλέον μπροστά σε οριστικές αποφάσεις, σε συγκεκριμένες και οριστικές ρυθμίσεις, οι οποίες έχουν γίνει αποκλειστικά και μόνο από το Υπουργείο των Εσωτερικών.

Και υπάρχει το ερώτημα, γιατί ανακάλυπται από την ερώτηση την τελευταία στιγμή η επιτροπή; Η απάντηση είναι διαφανής: Για να έχει η Κυβέρνηση ένα άλλοθι, για να μπορεί η Κυβέρνηση να ισχυρίζεται αυτό το οποίο ισχυρίζεται σήμερα, ότι το περιεχόμενο του νομοσχεδίου πέρασε από το φίλτρο του διακομματικού διαλόγου.

Για την ιστορία θα πρέπει να πω ότι η Νέα Δημοκρατία δεν έπεσε στην παγίδα, κατήγγειλε το τεχνητά και κινδύνισε από την επιτροπή. Το ίδιο πράγμα έκανε και το ΚΚΕ λίγο αργότερα.

Κύριοι συνάδελφοι, αναγκάστηκα να κάνω την παρέμβαση αυτή για να γίνει σαφές, ότι τόσο ο χρόνος που έρχεται το νομοσχέδιο για ψήφιση όσο και η διαδικασία κατάρτισης του αποτελούν νεοτερματικά αντιδημοκρατικά. Και φθάνουν τους θεσμούς. Είναι αντιδημοκρατικό να επιμεινείς με προπαγανδιστικά τρικά, με διαφημιστικά ερμ να αλλοιώνεις το πρόβλημα των εκλογών, εν όψει των εκλογών. Και φθάνει οι οποίοι γεννιούνται μόνο και μόνο για να παίξουν ένα ρόλο προεκλογικό, είναι θεσμοί που θρύνουν με κινεζική πομπή, είναι ανάπηροι, είναι θνητογενείς και μόνο νοσηρές καταστάσεις δημοκρατών.

Είναι λοιπόν σαφές, κύριοι συνάδελφοι, η αντίθεσή μας προς την πορεία την οποία ακολουθήστε το νομοσχέδιο. Και η αντίθεσή αυτή είναι ρηχά: ότι παύει να αποτελεί αντίθεση ως προς τους τύπους. Γίνονται εκθέσεις, ανάθεση προς την ουσία του πράγματος.

Κύριοι συνάδελφοι, λοιπών που ο χρόνος δε μου επιτρέπει να κάνω μια ιστορική κλασική στους θεσμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης και του κράτους. Μια εντελώς επιφανειακή ματιά στο θέμα των κρίσεων πείθει ότι στην πορεία προς την οργάνωση των ανθρώπινων κοινωνιών, η τοπική αυτοδιοίκηση προηγήθηκε. Το μεγάλο κράτος, η κεντρική εξουσία ως μορφή κοινωνικής οργάνωσης ήρθε αργότερα.

Επομένως, το θέμα συγκεκριμένη - αποκεντρωμένη εξουσία ακολουθήσει, θα έλεγα, την κίνηση του κεντρώου. Μια προς τη μία, μια προς την άλλη πλευρά.

Η συνδυαστικότητα που απέκτησαν τα προβλήματα, η πολυπλοκότητα που απέκτησαν τα προβλήματα, η τεχνολογική έμφυ-

ποιος πρέπει να παίρνονται οι αποφάσεις; Από τους λίγους και τους ειδικούς ή από τους πολλούς;

Η Νέα Δημοκρατία τάσσεται χωρίς επιφύλαξη, χωρίς τελεματρία, υπέρ της δεύτερης απόψεως. Η κεντροαριστερική ιδεολογία της την οδηγεί σε συστήματα τα οποία εξαιρούν την όποια δυνατότητα πιο γνώσια και πλάγια έκφραση της γνώσης, την όποια δυνατότητα πιο γνώσια και πλάγια συμμαχία του πόλλου στη διαδικασία της λήψης των αποφάσεων.

Έχει λεχθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, πως τοπική αυτοδιοίκηση και αποκέντρωση, δεν αποτελούν μόνο μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Αποτελούν και ταυτότητα ένα είδος ατομικού δικαιώματος της κοινωνίας. Η Νέα Δημοκρατία εκφεύγει από τα όρια της οικίας και πυκνής αυτής διατύπωσης. Και τώρα θα ήθελα να θέσω το ερώτημα: Η ιδεολογία του ΠΑΣΟΚ, το οποίο πιστεύει σε μια αυξημένη παρουσία του κράτους, σε ένα αυξημένο ρόλο του κράτους, σε ένα συστηματικό και προγραμματιστικό, που οδηγεί;

Θα προσπαθήσω, κύριοι συνάδελφοι, να δώσω μια απάντηση κοδωνική. Θα επικαλεσθώ ένα απόσπασμα από ομιλία του ίδιου του κ. Πρωθυπουργού, «Ο κοινωνικός μετασχηματισμός — λέει ο κ. Πρωθυπουργός — απαιτεί σχεδιασμό και προγραμματισμό. Σχεδιασμός και αποκέντρωση, έχουν κατ' αρχήν αντίρροπος καταδιόνσεις».

Έτσι, αποδεικνύεται για άλλη μια φορά, πόσο τωτό είναι αυτό που έχει λεχθεί επανειλημμένα, ότι το ΠΑΣΟΚ κρατάει με το αριστερό χέρι το δισόλ και παίζει με το δεξί. Και αλλάζει με αυτή χερί. Το ΠΑΣΟΚ χρησιμοποιεί μια προχωρημένη συνδυαστικότητα. «Ο Λαός στην εξουσία», «Ο Λαός κυβερνάει». Και την ίδια ώρα οργανώνει συστήματα διοίκησης συγκεκριμένα, οργανώνει μια εξουσία συγκεκριμένη και καταρχήν, ελεγχόμενη από το κόμμα.

Η αντινομία αυτή, κύριοι συνάδελφοι, μεταξύ συνδυαστικότητας και πρακτικής του ΠΑΣΟΚ, αντικατοπτρίζεται με σαφήνεια στο νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα.

Το νομοσχέδιο διακρίνεται σε 3 άξονες. Υπάρχει και ένα τεταρτο κεντρικό — «δημοκρατικός προγραμματισμός» είναι ο τίτλος της — αλλά δε θα ασχοληθώ καθόλου με αυτό. Πρόκειται για ποσοτήματα, πρόκειται για προεκλογική καθαρά φωτοβολίδα. Σε τρεις λοιπόν βασικούς άξονες διακρίνεται το νομοσχέδιο: Στη συνένοση των κοινοτήτων, στο δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και στην περιφερειακή διοίκηση.

Θα προσπαθήσω συνοπτικά να σας δώσω τα βασικά χαρακτηριστικά καθενός από τους άξονες αυτούς.

Σχετικά με τη συνένοση των κοινοτήτων, οι βασικές μας παρατηρήσεις θα μπορούσαν να κωδικοποιηθούν στον κλάδο τετραλογίας. Πρώτον, με το νομοσχέδιο, ο θεσμός της κοινοτήτων, καταδικάζεται οριστικά σε θάνατο. Κανείς δεν έχει το δικαίωμα ν' αποκρύψει το μήνμα αυτό από τον ελληνικό Λαό. Η λέξη «κοινότητα», με το νομοσχέδιο, διαγράφεται από το λεξιλόγιο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Από τις 5.750 κοινότητες που υπάρχουν σήμερα και τους 275 δήμους, μετά την εφαρμογή του νομοσχεδίου, θα μείνουν 1.200 ενότητες - δήμοι. Αιχμηρότεροι μπορεί, περισσότεροι αποκλείονται.

ΛΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ. Αιχμηροί θα είναι.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ. Αυτή είναι η απόφαση σας και χάρισε που εδώ μέσα το εμολογείτε. Θα ήθελα όμως να το πληροφορηθεί και ο ελληνικός Λαός. Μην το αποκρύψετε.

ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. ... (Δεν κινείται).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στασινίδης). Παρακαλώ, μη διακόπτετε. Να εστιάσει ο κ. Αργυρόπουλος της Μειο-

Αφήστε να διεξαχθεί αλλά η εξέταση και ν' ακούονται οι απόψεις εκείνων που σπυλούν από τον Βήματός.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ. Αν είχα τη χρονική δυνατότητα, αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι, μιας ανάληψης, των αρθρογραφικών δεδομένων του νομοσχεδίου, θα σας αποδείκνυα ποσο ελεγχόμενος είναι ο ισχυρισμός μου αυτός.

Έτσι, λοιπόν, ο θεμέλιος της Κοινότητας, ο οποίος στη Λόζα μας χάνεται στη βάση των κινήτων, ο οποίος επιδίωξε επί Ρωμαιοκρατίας και Τουρκοκρατίας, ο οποίος αποτέλεσε το μηχανισμό διάσωσης της ελληνικής ταυτότητας, με την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ καταδικάζεται σε θάνατο. Εκείνο μόνο που μένει ακραίο, είναι ο χρόνος εκτέλεσης της θανατικής ποινής.

Θα ήθελα, κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό να αναφέρω ένα μικρό απόσπασμα από ομιλία του κ. Γεωργίου Ηλία Ηλιάδη: «Με την μεταρρύθμιση του 1911 επί Ρέπουλην — λέει ο Ηλίας Ηλιάδης — «καταργήθηκαν τα τελευταία κατάλοιπα του φεουδαρχισμού στη χώρα μας με την καταργηση των παλιών αγροτικών δήμων. Στην θέση τους ήρθε η κοινότητα η οποία αποτελεί θεμέλιο δημοκρατικό».

Μετά από όλα αυτά θα ήθελα να ρωτήσω: με ποιο δικαίωμα πλέον το ΠΑΣΟΚ θα συνθρακοποιεί «ο Λαός κυρίως», «ο Λαός στην εξουσία», όταν καταργεί την κοινότητα που αποτελεί το κύτταρο της δημοκρατίας, όταν καταργεί την κοινότητα που αποτελεί τον πιο κατάλληλο χώρο εκφρασης της γνώμης και συμμετοχής του πολίτη στις αποφάσεις;

Δεύτερη παρατήρηση: Η κατάργηση των κοινοτήτων γίνεται με τη συνένωση. Η συνένωση των κοινοτήτων είναι ουσιαστικά υποχρεωτική, πάντως ανεξάρτητα από τη θέληση των κατοίκων.

Το αρχικό σχέδιο νόμου του ΠΑΣΟΚ είχε την ειλικρίνεια κατά το πρόβλημα να το ολοκληρώσει. Μετά τις αντιδράσεις που εμφανίσθηκαν, αντιδράσεις από πολλές πλευρές, αντιδράσεις έντονες από τη Νέα Δημοκρατία, το καινούργιο νομοσχέδιο επιχειρεί να δολώσει τα πράγματα. Στήνει ένα μηχανισμό πολύπλοκο τον οποίο είναι δύσκολο — λείπει ο χρόνος — να σας αναλύσω. Θα επιχειρήσω να δώσω τα βασικά στοιχεία του μηχανισμού αυτού.

Κάθε νομός διακρίνεται σε περισσότερες γεωγραφικές ενότητες. Κάθε γεωγραφική ενότητα περιλαμβάνει περισσότερους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, κοινότητες κατά βάση και ίσως και κάποιο δήμο. Η Συνένωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που βρίσκεται στη γεωγραφική ενότητα γίνεται με τη βούληση των συμβουλίων, όχι με τη βούληση των κατοίκων.

Πως συγκροτείται η γεωγραφική ενότητα: Απορροφεί αυταρχικά από την κορυφή ο κ. Υπουργός Εσωτερικών. Αυτός αποφασίζει ποιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης θα συμπεριληφθούν στη γεωγραφική ενότητα. Και είναι προφανές ότι η συγκρότηση της γεωγραφικής ενότητας θα γίνει από τον Υπουργό με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι από πριν εξασφαλισμένη η συγκρισιμότητα για τη συνένωση της πλειοψηφίας των συμβουλίων.

Υπάρχουν στο νομοσχέδιο κάποιες πλειοψηφίες, τα 2/3 των συμβουλίων που να αντιπροσωπεύουν τα 50% των κατοίκων. Είναι πλειοψηφίες πλασματικές. Αν είχα την δυνατότητα να σας εξηγήσω μια κοινοτική διαδικασία, θα διαπιστώνατε, πως είναι ενδεχόμενο να διαφωνούν με τη συνένωση, τόσο συμβούλιο ώστε να εκφράζουν το 70% και 75% ακόμα των κατοίκων, και όμως η συνένωση να γίνεται. Και θέλω να δώσω το ερώτημα: Αν θα θέλατε να είναι υποχρεωτική η συνένωση, γιατί δεν την θέτατε κύριο Υπουργέ, κάτω από την κρίση του Λαού; Γιατί δεν τη θέλατε κάτω από την άμεση επιτροπή του Λαού; Γιατί υποκλιθήσατε τη λαϊκή βούληση με τη βούληση των συμβουλίων, τα οποία μάλιστα δεν έχουν την

Νειροκρατήματα από την Πέτσουγα της Νέας Δημοκρατίας).

Τρίτη παρατήρηση: Όπως είπα ήδη, πώς θα συγκροτηθούν οι γεωγραφικές ενότητες αποφασίζεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Αυταρχικά. Έτσι ο Υπουργός των Εσωτερικών, με το νομοσχέδιο, παίρνει την εντολή να αλλάξει ριζικά τον ανθρωπογεωγραφικό χάρτη της χώρας χωρίς να έχει την ανάγκη καν της σύμφωνης γνώμης ενός συλλογικού οργάνου. Χωρίς να έχουν υπάρξει μελέτες αναπτυξιακές, οικονομικές, γεωγραφικές, συγκοινωνιακές. Η φιλοσοφία του νομοσχεδίου είναι: Ο Υπουργός Εσωτερικών κρίνει και αποφασίζει και η κρίση αυτού δικαίωμάτ.

Και θέλω να ρωτήσω: Με ποιο δικαίωμα, κύριοι Υπουργέ, θα αποφασίζεται, ποια κοινότητα θα συμπεριληφθεί σε ποια ενότητα; Και να αντιστρέψω το ερώτημα: Με ποιο δικαίωμα θα αποκλεισθεί μια κοινότητα από το να συμπεριληφθεί σε μια ενότητα;

Κύριοι συνάδελφοι, δεν έχω καμία αμφιβολία πως δεν έχετε καμία αμφιβολία ότι ένα από τα κριτήρια, τα οποία θα χρησιμοποιήσετε ο κ. Υπουργός θα είναι και ο συγγενισμός των κομματικών δυνάμεων μέσα σε κάθε ενότητα. Θα συγκροτήσει τις ενότητες έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται η εκλογική πλειοψηφία του κόμματός.

Τέταρτη παρατήρηση: Ποιο θα είναι το όνομα και κυρίως που θα είναι η έδρα της καινούργιας ενότητας, του καινούργιου δήμου, θα αποφασίζει και πάλι ο Υπουργός των Εσωτερικών αυταρχικά, από την κορυφή. Και θα αποφασίζει μετά τη συνένωση. Έτσι, θα κληθούν τα συμβούλια να κρίνουν αν θα γίνει ή δε θα γίνει η συνένωση, και δε θα έχουν γνώση πού θα είναι το κέντρο, πού θα λειτουργεί η καρδιά του νέου οργανισμού, του νέου δήμου που θα προκύψει από τη συνένωση αυτή.

Εδώ πλέον δεν πρόκειται μόνο για την απόφαση του κοινοβουλίου. Πρόκειται και για την απόφαση του παραλογιστικού. Είναι προφανές ότι επιλέγεται αυτή η ρύθμιση για να μείνει ανοικτή η πόρτα στις κομματικές υποσχέσεις και στα κομματικά μικροπράγματα.

Μετά απ' όλα αυτά, κύριε κ. Υπουργέ και κύριοι συνάδελφοι, είναι τυχόν πως οι ρυθμίσεις που αφορούν τη συνένωση των κοινοτήτων, είναι ρυθμίσεις που οδηγούν μαθηματικά στον κομματικό έλεγχο επί του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Και πόσοθετο στοιχεία τους είναι ο αυταρχισμός και η προχειρότητα.

Έρχομαι τώρα στο δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Στα πάντα χρόνια, που βρίσκεται το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, πάρα πολλές υποσχέσεις του δεν τις τηρείται. Και όσες επιχειρήσει να τις τηρείται, τις ελλοίωσε σε τέτοιο βαθμό, ώστε έχασαν τη δύναμη, έχασαν την κήλη τους και τελικά εκφυλιστήκαν. Φοβόμαι ότι ίδια θα είναι η τύχη και του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του θεσμού, όπως τον συγκροτεί το νομοσχέδιο είναι: Η έλλειψη αντιπροσωπευτικότητας των οργάνων του, τα όργανα δεν εκλέγονται, δεν αντιπροσωπεύουν τη λαϊκή βούληση. Επίσης, η έλλειψη χρημοδότητων. Και η σύγκρουση των κομματιστών με τις αρμοδιότητες του νομάρχη.

Αν δεν ήθελα να απορροφώ τις έντονες εκφράσεις, θα έλεγα πως ο νομάρχης τελικά μεταβάλλεται σε κομματικό γκαουλάντ του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑΣΟΚ είχε υποσχεθεί ότι θα ίδρυε τη δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση σε επίπεδο επαρχίας. Και την ίδρυσε σε επίπεδο νομού. Δεν είναι, όμως, εδώ η βασική διαφωνία μας. Η κύρια διαφωνία μας είναι, ότι τα μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου του βασικού οργάνου της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, μόνο σε ποσοστό 15% εκλέγονται από το Λαό. Μόνο σε ποσοστό 15% εκλέγονται με άμεση και καθολική ψηφοφορία. Το 10% των μελών διορίζε-

γωνώσεις, τις οποίες κατονομάζει το νομοσχέδιο. Και έτσι, αυτό το 15% από το διοικητικό συμβούλιο, ούτε το τις γενικές συνελεύσεις των οργανώσεων.

τα είναι η κατάληξη; Ότι το κόμμα που βρίσκεται έξω, με ένα ποσοστό ψήφων 30—35% θα έχει τον το έλεγχο των οργάνων. Θα ελέγχει απόλυτα την πλειοψηφία των οργάνων του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Αν δεν είναι αυτό αντιδημοκρατικό, δεν ξέρω πλέον τι είναι η λέξη αντιδημοκρατικό.

ήθελα να κάνω σειρά από παρατηρήσεις. Δεν έχω θα περιοριστώ σε μία μόνο. Ποιες είναι οι οργανώσεις; Σύλλογοι και με ποια σειρά κατατάσσονται, με ποια κατά περίπτωση θα στέλνουν αντιπροσώπους, τους ορίζει το σχέδιο. Με κριτήρια κομματικά. Παραλείπονται μια από κοινωνικές ομάδες, μια σειρά από οργανώσεις μια από συλλόγους. Οι οργανώσεις των γυναικών, οι φοιτητές, οι σύλλογοι οι κατοικησιαστές, οι εργατοκοινωνικοί συλλόγοι στην τύχη ορισμένα ανάματα. Και θα ήθελα να ήθελα να κ. Υπουργέ Εσωτερικών: Με ποια κριτήρια λείπουν; Και θα ήθελα να κάνω μία ακόμη ερώτηση: ποιο δικαίωμα επί υπάρξεως περισσότερων συλλόγων (στον ίδιο νομό στον ίδιο νομό υπάρχουν π.χ. περισσότεροι δικηγορικοί σύλλογοι, περισσότερες ενώσεις γεωργικών συνεταιρισμών) με ποιο δικαίωμα, λοιπόν, επί υπάρξεως περισσότερων συλλόγων στον ίδιο νομό, απ' αυτούς που στέλνουν αντιπρόσωπο, θα ορίζει ο Υπουργός Εσωτερικών, πώς θα επιλεγεί ο αντιπρόσωπος;

οι έρχονται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις αρμοδιότητες. Οι αρμοδιότητες μου θυμίζουν το σύζυγο, ο οποίος είναι, αυτός είναι αρχηγός της οικογένειας, αυτός κινεί για τα πάντα, η γυναίκα του αποφασίζει μόνο πού πνε εφόχει το καλοκαίρι, πώς θα ξοδεύουν τον οικογενειακό προϋπολογισμό, τι θα φάνε, πώς θα ντυθούν, σε σχολείο θα πάνε οι παιδιά, τι θα σπουδάσουν τα παιδιά, τι θα δουν στην τηλεόραση, το βράδυ, τον όνομα αποφασίζει η γυναίκα. Όλα τα άλλα τα κάνει ο σύζυγος. Τις ίδιες αρμοδιότητες με το σύζυγο και ο δεύτερος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης. Κύριοι ελεροι, ο δεύτερος βαθμός στερείται αρμοδιοτήτων, βλέπω, πώς θα εξελιχθεί τελικά σ' ένα όργανο κέρως της τάξης των. Και έκδοτες ψηφισμάτων. Όμως, και ε τις λίγες, τις ελάχιστες αρμοδιότητες, τις οποίες τις έχει συγκρατημένες με το νομόρχη. Ο Νομόρχης, με κριτήριο του να καλείται σε κάθε συνεδρίαση του κομματικού συμβουλίου επί ποινη ακυρότητας της συνεδρίασης, ο δικαίωμα του να εισάγει την κυβερνητική γραμμή, με κριτήριο του να ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, με το δικαίωμα του πιδάλλει πειθαρχικές ποινές, οι οποίες φθάνουν μέχρι πημίο της κητώσεως των μελών. (ο διορισμένος Νομόρχης θα οδηγεί στην έκπτωση το κερτό μέλος του δεύτερου του τοπικής αυτοδιοίκησης — αυτή είναι η λογική), με κριτήριο τις αρμοδιότητες, ο Νομόρχης μεταβάλλεται σε κριτικό σπόπη του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

εν έχω χρόνο, κύριοι συνάδελφοι, είναι υποχρεωμένος να πύξω την έκθεση των απόψεών μας. Για την περιφερειακή διοίκηση, θα ήθελα να πω, ότι το αρχικό σχέδιο του ΣΟΚ την αποκάλυψε προς έναν βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης. Επέδειξε να προσποιηθεί ότι τρενά τις υποσχέσεις, μόνο μετά τις παρεμβάσεις των κομματικών αποκλιμακωτών η κλήθεται: ότι πρόκειται για ενδιάμεσο στάδιο δικηγορικού κράτους και όχι για αυτοδιοίκηση. Το μοντέλο πού εισάγει το νομοσχέδιο με την Περιφερειακή Διοίκηση μιμνήσκει το μοντέλο που χρησιμοποιήθηκε η δικτατορία. Και ο κ. Υπουργός Εσωτερικών στο λδόν έχει μιλήσει με πολλή εξύτητα εναντίον αυτού του

μοντέλου. Στόχος δική μας είναι, το ΠΑΣΟΚ να αποφασίσει αυτές τις μεταρρυθμίσεις. Απόψη μας είναι, ότι η Περιφερειακή Διοίκηση δεν πρόκειται τίποτα άλλο να προσφέρει, παρά σύγχυση στη διοίκηση γενικώς του κράτους και νέα γραφειοκρατία. Και θα δειχώς θα προτρέψει κάποιες υψηλές μελέτες θέσεις στους εκλεκτούς του κόμματος. Οι οποίοι θα μεταβληθούν σε κομματικούς σπόπητες, στο ενδιάμεσο αυτό στάδιο της διοίκησης του κράτους.

Κύριοι συνάδελφοι, σε όλα τα θέματα, που θίγει το νομοσχέδιο η Νέα Δημοκρατία έχει απόψεις σαφείς, κρυφάλληλες, ξεκαθαρισμένες. Δεν έχω το χρόνο να τις εκθέτω. Θα το κάνω στη δευτερολογία μου και στη συζήτηση των άρθρων.

Εκείνο το οποίο θα ήθελα να πω τηλεγραφικά είναι, ότι είχατε υπέρ του δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, ενός βαθμού γνήσιου, αντιπροσωπευτικού, ο οποίος θα εκλέγεται με ελεύθερο στη λαϊκή θέληση.

Είχατε υπέρ του τρίτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης (τον οποίο δεν ορίζει το ΠΑΣΟΚ), αλλά της ίδρυσης του βαθμού αυτού στο μέλλον. Και αφού δοκιμασθεί ο δεύτερος βαθμός και ωριμάσει και μας δώσει εμπειρίες, θέλω να επαναλάβω από το επίσημο αυτό Βήμα μία πρόταση, την οποία η Νέα Δημοκρατία έκανε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών: Να γίνει άμέτως τώρα μεταβολή της εκλογικής νομοθεσίας, ώστε από τις προσεχείς δημοτικές εκλογές να έχουν το δικαίωμα οι δημότες: υπάλληλοι να είναι εκλογίμοι να καταλαμβάνουν όλα τα αξιώματα, σε όλες τις βαθμίδες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το έχει υποσχεθεί αυτό το ΠΑΣΟΚ και δεν το έχει κάνει.

(Χαιρετιστήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

Είναι αυτό ένα δικαίωμα των δημοτών υπαλλήλων, το οποίο απορρέει από τους κανόνες της δημοκρατίας και από τους κανόνες περί ισοτιμίας των πολιτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης): Παρακαλώ να τελειώνετε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Με ένα αίμα, συνήγαται η εθνική αντίθεσή μας με το νομοσχέδιο. Και ότι το καταψηφίζουμε. Κάνουμε έκκληση στην Κυβέρνηση: Κύριε Υπουργέ, να αποσυρθεί το νομοσχέδιο. Μετά τις εκλογές να ξεκινήσει ένας ευρύς και γνήσιος και δημοκρατικός διάλογος, καρπός του οποίου θα είναι, τελικώς, ένας νέος καταστατικός χάρτης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σε νέες βάσεις, τελικώς, διάφορες από τις βάσεις πού θέτει το νομοσχέδιο. Ένας νέος καταστατικός χάρτης, τον οποίο πράγματι έχει ανάγκη η χώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης): Τελειώστε παρακαλώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ. Να αποσύρεται, λοιπόν το νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ.

Εάν δεν το αποσύρεται, η Κυβέρνηση σπέρνει αιώνιους στην τοπική αυτοδιοίκηση. Και το κερτό είναι, ότι τις θύλακες θα τις φερύσουμε όλοι μας. Ευχαριστώ.

(Χαιρετιστήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης): Κύριοι συνάδελφοι, για την ενημέρωση της Βουλής, ως προς τον Κανονισμό, θα ενθυμίστα ότι απόφαση πην λίγη ο βουλευτής κ. Παπαγιάννης εήτησε το λόγο επί του Κανονισμού και επιστήκαμε μία παραδέση του Κανονισμού — για την οποία έδωκα ευλογία και κήρυξη — ότι αφορά την απεργία στην ημερήσια διάταξη περισσότερων των 15 νομοσχεδίων και είπε ότι αυτό αποτελεί κατάθεση παραίτησης του Κανονισμού. Και του απήντησα ότι σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κανονισμού επιστρέφεται ως ακατάρως στην Ημερήσια

Διάρκειά της και να προκηρυσσούνται μέχρι 45 νομοσχέδια κάθε Δευτέρα νομοθετικής αγωγής.

Συνολώς στις 3 ημέρες νομοθετικής αγωγής της εβδομάδας μπορεί να κυκλοφορήσει 3X15=45 νομοσχέδια. Αυτό γίνεται πράγματι. Και υποστηρίζω ότι αυτό γίνεται πάντοτε υπό το κράτος του ισχύοντος Κανονισμού. Και γι' αυτό το λόγο εξήγησα από το αρχείο της Βουλής και καταθέτω στα πρακτικά επίσημο αντίγραφο ημερησίως διατάσσας με ημερησίως 26 Ιουνίου 1981 υπογεγραμμένη από τον τότε Πρόεδρο της Βουλής, τον κ. Παπαγιάννη, που περιλαμβάνει 39 νομοσχέδια και αναφέρεται στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας 29.6.1981, 1.7.1981 και 2.7.1981.

Το αντίγραφο αυτό θα παραμείνει στα αρχεία της Συννομογραφικής Υπηρεσίας στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου.

Συνεχίζεται η συζήτηση του νομοσχεδίου.
Τον λόγο έχει...

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ. Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Δεν έχετε το λόγο, Πρόεδρε, κύριε Παπαγιάννη, να διαβάσετε κλάι τον Κανονισμό. Ζητήσατε τον λόγο και τον πήρατε. Ο Πρόεδρος έχει το δικαίωμα να ανακηρύξει στη Βουλή ένα επίσημο έγγραφο, εκ του οποίου προκύπτει η διαμόρφωσή του ισχυρισμού τον οποίο προέβαλε το Προεδρείο.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ. Κύριε Πρόεδρε... (Θυρόφωτος, κωδωνοκρουσίες).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Παρακαλώ, γιατί το κάνετε αυτό συστηματικά τον τελευταίο καιρό; Μιλάτε επί του Κανονισμού, δε, έχετε δικαίωμα δευτερολογίας.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ. Το κάνει επίσης πρώτος, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Παρακαλώ να μη γράφαται τίποτα απ' όσα λέγει ο κ. Παπαγιάννης.

Δεν έχετε το δικαίωμα να λάβετε το λόγο, κύριε Παπαγιάννη. Ο Πρόεδρος κάνει ανακοινώσεις και δεν είναι ότι ο οποσδήποτε βουλευτής μπορεί να λαμβάνει το λόγο επί των ανακοινώσεων. Σας είπα, ότι επειδή είστε και παλιός βουλευτής, διαβάστε καλά τον Κανονισμό και έπειτα να γέρετε στη Βουλή θέματα παρασιτασώς του.

Ο κ. Κάππος έχει το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Σας παρακαλώ να ήσυχάζεστε. Έδωσα εντολή να μη γράφεται τίποτα απ' όσα λέτε καθόλου.

Μα τι θέλετε, να επικρατήσει η δική σας γνώμη ή να εφαρμοστεί ο Κανονισμός;

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Ακούστε όπως ήθελε το Προεδρείο έχει ορισμένες ερωτήσεις οι οποίες προέρχουν από την άσκηση των δικαιωμάτων του.

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Μα τι να χρησιμοποιήσετε την ημερήσια διαταγή που επικαλείσθε; Γι' αυτό ζητήσατε τον λόγο; Εγώ την καταθέτω στα πρακτικά να την διαβάσετε και να κάνετε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια θέλετε.

Ήρθε και ο κ. Κάππος έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΠΠΟΣ. Κύριε βουλευτές ο κρατικός μηχανισμός όπως έχει υποχρεωθεί και άλλη φορά από τη μεριά μας, παρουσιάζει τρία στικά χαρακτηριστικά.

Το πρώτο είναι η γραφειοκρατεία, με τη έννοια του γραφειοκρατικού. Στο χίτσημα αυτό υποχρεώθηκαν οι προηγούμενοι νομοσχέδια για την έλωση της ταυτότητας και δεν θα...

Το δεύτερο χαρακτηριστικό είναι η συγκεντρωση εξουσιών στην κεντρική διοίκηση και η αρύατωση της τοπικής αυτοδιοίκησης από αρμοδιότητες και από πόρους. Η τοπική αυτοδιοίκηση συστατικά εκτελεί περιθωριακές αρμοδιότητες, πιστοποιητικά, τιποτένια, ναιροταρεία κ.λπ.

Το τρίτο βασικό χαρακτηριστικό είναι ότι ο κρατικός μηχανισμός είναι οργανωμένος αντιδημοκρατικά και λειτουργεί αντιδημοκρατικά και καταρχικά. Ο κάθε πολίτης ή ο κάθε διεύθυντης μπορεί ανέλγικτα να εισηγηθεί τους νόμους, τα προεδρικά διατάγματα, τις αποφάσεις και να ταλαιπωρεί πραγματικά τον πολίτη, χωρίς να μπορεί να εξαργυώσει τα δικαιώματά του, χωρίς αυτοί που αποφασίζουν να είναι υποχρεωμένοι να λογοδοτούν απέναντι στον πολίτη, απέναντι στο Λαό.

Έτσι, κύριοι βουλευτές, είναι υπερώραιο το κίτημα για συστατική αποκέντρωση, δηλαδή για μεταφορά αρμοδιοτήτων, όχι από το κέντρο στην περιφέρεια, στις νομαρχίες, αλλά από την κεντρική διοίκηση, από το κέντρο, είτε από τις νομαρχίες, στην αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού, και γενικότερα ο συστατικός εκδημοκρατισμός του κρατικού μηχανισμού.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μετά από υποσχέσεις ότι μέχρι το 1984 θα δημιουργηθεί θετικό αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού, μετά από δήλωση ότι μέχρι το 1987 με το θετικό θα δημιουργηθεί αυτοδιοίκηση δεύτερου και τρίτου βαθμού, φέρνει αυτό το νομοσχέδιο που δεν απαντά στο υπερώραιο πρόβλημα της συστατικής αποκέντρωσης του συστατικού εκδημοκρατισμού του κρατικού μηχανισμού. Ουσιαστικά τίποτα δεν θα έχει άριστη ισχύ. Όπως λέει και το σχετικό άρθρο, με Προεδρικό διάταγμα θα μπούν να ισχύει μια σειρά διατάξεις. Κα μολονα υποστηρίζει ο καθένας, γιατί έρχεται σήμερα αυτό το νομοσχέδιο. Η μόνη λογική εξήγηση είναι, ότι έρχεται για λόγους προεκλογικούς, δηλωματικούς και παραπλανητικούς. Πιστεύω ότι θα μπορούσε να παραπλανηθεί τον ελληνικό Λαό ότι προχωρεί αρμοδιότητες στην αυτοδιοίκηση, ότι δημιουργεί αυτοδιοίκηση δεύτερου και τρίτου βαθμού, ενώ η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική.

Θα πρέπει να σημειώσουμε, ότι μετά από 42 χρόνια, από τότε που καθιερώθηκε η αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού από την πανελλήνια επιτροπή εθνικής απελευθέρωσης την Π.Ε.Ε.Α., του μαχόμενου ελληνικού Λαού, πρωτοζόμενου ενάντια στους ναζίστες, έρχεται αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο δεν κάνει κανένα συστατικό βήμα προς την κατεύθυνση που έκανα εκείνο ο καταστατικός χάρτης.

Αυτό το νομοσχέδιο ορίζεται μέσα στα πλαίσια του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων που ψήφισε το 1980 η Νέα Δημοκρατία και έγινε ο νόμος 1965 και ο οποίος ήταν μέσα στη λογική του Κώδικα του 1954, που έγινε κάτω από την επηρέαση της αμερικάνικης αποστολής.

Έτσι, δεν μπορούμε να κινηθεί πρόθεση να δηλώσει τον ισχυρισμό του εισήγητή της Πλειοψηφίας για ιστορικές πρωτοβουλίες του ΠΑΣΟΚ γύρω από το θετικό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ποιά είναι τα κία χαρακτηριστικά αυτού του νομοσχεδίου;

Πρώτον, ότι δε, παραχωρούνται αρμοδιότητες, ούτε στην πρωτοβάθμια, ούτε στη δευτεροβάθμια αυτοδιοίκηση. Υπαρμον ορισμένες κρίσιμες διατυπώσεις για μεταφορά αρμοδιοτήτων. Αλλά, αν απόφαση πολιτικά για μεταφορά αρμοδιοτήτων στη, αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού, δε έπρεπε να λέγει ότι μεταφέρονται αρμοδιότητες είτε υγιείς, είτε παιδικές, είτε άλλης κατηγορίας, μεταφέρονται υπηρεσίες, μεταφέρονται υπάλληλοι, μεταφέρονται οι πόροι στην αυτοδιοίκηση π.χ. του δεύτερου βαθμού. Αυτό δε σημαίνει πραγματικά μεταφορά αρμοδιοτήτων στην αυτοδιοίκηση και τον πρώτο και τον δεύτερο βαθμό. Το νομοσχέδιο...

το ρυθμιστικό σχέδιο του πολιτικού συγκροτήματος Αθήνας και της Θεσσαλονίκης — κάνει δέματα μία αλλά όταν αφορά τη Θεσσαλονίκη, αλλά δεν αλλάζει στην — που τις αρμοδιότητες αυτές της αυτοδιοίκησης ερευνηθούν τις αναθέτει σε ειδικούς οργανισμούς.

Πρώτο λοιπόν είναι σημαντικό ότι το πρώτο χαρακτηριστικό είναι ότι δεν παραχωρούνται αρμοδιότητες ουσιαστικά στην διοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού.

ο δεύτερο χαρακτηριστικό είναι ότι διατηρούνται οι υπευθύνες του νομάρχη. Όπως διατηρούνται για την πρωτομια αυτοδιοίκηση, έτσι διατηρούνται οι αρμοδιότητες και τα νομαρχιακά συμβούλια. Θέλουμε να σημειώσουμε, ότι η Κυβέρνηση δεν μιλά για αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού.

Μιλά για νομαρχιακά συμβούλια. Νομαρχιακά συμβούλια όμως υπάρχουν και σήμερα. Εδώ γίνεται δέματα κάποιες φορές — επειδή είναι του τύπου αυτές ο όρος — και δεν πρόκειται για αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού.

Το πρώτο είναι αυτές οι υπευθύνσεις:

Πρώτα - πρώτα, αν δεν κληθεί ο Νομάρχης είναι ακριβώς απορρίπτει του νομαρχιακού συμβουλίου. Αυτό είναι κλάσμα.

Ευύτερα, ο νομάρχης έχει δικαίωμα να ακρωθεί, για λόγους νομιμότητας, οποιαδήποτε απόφαση των νομαρχιακών συμβουλίων. Μπ. κ. είναι νόμιμη ή όχι μία απόφαση, δεν θα φέρει ο νομάρχης, ο διορισμένος από την Κυβέρνηση, Υπουργού δικαστήρια. Τέλος πάντων, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν έχει εμπιστοσύνη ούτε στα δικαστήρια, για να αναθέσει τον έλεγχο των πράξεων και των αποφάσεων νομαρχιακών συμβουλίων;

Επίσης, διατηρείται το δικαίωμα της περιφερειακής διοίκησης, με αρχή ή πύλη, των κεντρικών εκπροσώπων των νομαρχιακών συμβουλίων, όπως φυσικά και των εκπροσώπων των τοπικών και κοινοτικών συμβουλίων.

Εξάκι, ανεξαρτησία — και απ' αυτή την άποψη η Νέα δημοκρατία έφτασε: εδώ από τα πλαίσια — να μας πουν το πρόβλημα το Σύνταγμα. Το Σύνταγμα διατάζει ότι να αποσυνθεί μία τριμελής επιτροπή, στην οποία περιλαμβάνεται και δικαστικός. Αυτός είναι περιορισμός της κεντρικής διοίκησης. Η κεντρική διοίκηση, όμως, με τη σημερινή ένταση που εκφράζεται, μπορεί να παρατηρείται απ' αυτό δικαίωμα και αποκέντρωση να μην έχουν δυνατότητα και ίσως οι νομάρχες να επιβάλουν περιφερειακές ποινές σε τους εκπροσώπους του λαού.

ο τρίτο χαρακτηριστικό είναι ότι διατηρείται ουσιαστικά την αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού, καθώς και για τα εθελούσια συμβούλια ο λειτουργικός εκλογικός νόμος της ενισχυμένης αυτοδιοίκησης. Δηλαδή, κάποιος μπορεί να πάρει 20% φέρον των πρώτων γύρων και τελικά να πάρει στο δημοτικό συμβούλιο το 60% των συμβουλίων. Πραγματικά είναι ένοσημα απαρξέμετο. Εμείς ταπεινά υπέρ της απλής λογικής, που ουσιαστικά την καθιερώνει για τα νομαρχιακά συμβούλια. Και επιτρέψτε μας να πούμε ότι στην κεντρική, επειδή δεν είναι ουσιαστικές αρμοδιότητες στα τοπικά συμβούλια. Ταπεινά υπέρ της απλής αναλογίας, που σημαίνει ότι όσο ποσοστό πάρετε σε φέρον, το ίδιο ποσοστό θα πάρετε σε συμβούλους, είτε κοινοτικούς, είτε τοπικούς, είτε νομαρχιακούς.

ο τέταρτο χαρακτηριστικό είναι ότι νοθεύεται ο θεμέλιος νομαρχιακών συμβουλίων ή της αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού, με τη συμμετοχή κατά 25% εκπροσώπων επαγγελματιών και επιστημονικών οργανώσεων, καθώς και υπαλλήλων του Κράτους. Βέβαια, μπορεί να το πρόβλημα το είναι. Αυτό δεν είναι υποχρεωτικό. Μπορούμε να παρατηρήσουμε και απ' αυτό το δικαίωμα η Κυβέρνηση. Είναι δέματα της Πλευροκρατίας για τα κόμματα της Αρι-

στες παρ' αυτά θέτη όταν συζητούν το Σύνταγμα. Και δεν είναι δυνατό να πάρουμε τέτοια θέτη, διότι είναι πάγια η θέτη μας ότι τα όργανα, είτε πρωτοβάθμιας, είτε δευτεροβάθμιας, είτε τριτοβάθμιας αυτοδιοίκησης, πρέπει να εκλέγονται άμεσα από το λαό και να λογοδοτούν άμεσα στο λαό. Οι εκπρόσωποι των επαγγελματιών και επιστημονικών οργανώσεων καθώς και οι υπάλληλοι του Κράτους, σε ποιον λογοδοτούν για την δραστηριότητά τους; Λογοδοτούν ουσιαστικά στα μέλη των διαφόρων οργανώσεων, που δεν έχουν σχέση με την διαχείριση των ζητημάτων της αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού.

Πέμπτο χαρακτηριστικό είναι ότι διατηρείται ο Ν. 1080 για την επιβολή νέων φόρων, για την εξασφάλιση, όπως λέγεται, ειδικών πόρων για την τοπική αυτοδιοίκηση. Βέβαια, είναι νόμος της Νέας Δημοκρατίας, δέματα τον διατηρεί η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και δέματα τον υποστηρίζει η Νέα Δημοκρατία.

Όμως, κύριοι βουλευτές, πρέπει να ξέρετε ο ελληνικός Λαός ότι τα φορολογικά έσοδα που πληρώνει είναι υπέρογκα.

Ακριβέστατα στο τι σχέση υπάρχει το 1974 μεταξύ κεντρικού εθνικού προϊόντος και φορολογικής επιβάρυνσης.

Ήταν 100 δις οι φόροι και 500 δις περίπου το καθαρίστο εθνικό προϊόν. Το 1986 οι φόροι είναι στο 1,5 τρις και το καθαρίστο εθνικό προϊόν στα 5 τρις. Δηλαδή 15πλάσια φορολογική επιβάρυνση και το καθαρίστο εθνικό προϊόν αυξήθηκε μόνο κατά 10 φορές. Αυτό όλα δείχνουν πίσω υπέρογκα είναι επιβαρυνμένος ο ελληνικός Λαός και δεν είναι δυνατόν σε καμία περίπτωση να ελθούμε να επιβληθούν και νέοι φόροι.

Συμφωνούμε, αν θέλει η Κυβέρνηση, να αλλάξει η φορολογική νομοθεσία και τους φόρους απ' να τους εισπράττει η κεντρική διοίκηση να τους εισπράττει η τοπική αυτοδιοίκηση. Αλλά απ' αυτό το φορολογικό καθεστώς, απ' αυτή τη σχέση που υπάρχει ανάμεσα σε άμεσους και έμμεσους φόρους, δεν είναι δυνατόν να διαχούμε πλεονέκτημα επιβάρυνση του Λαού, καθώς και για λογαριασμό της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Αλλά, κύριοι βουλευτές, σαν να μην έφταναν αυτά, υπάρχουν άρθρα σ' αυτό το νομοσχέδιο, που λέει για το πόσο θα είναι σε απ' ο θεμέλιος των νομαρχιακών συμβουλίων, ότι θα καθορισθεί με προεδρικό διάταγμα. Δηλαδή ζητάει: εν λευκώ εξουσιοδότηση να το κάνει όποια θέλει και φυσικά να μην το κάνει και ποτέ. Λέει δηλαδή τα άρθρα 19 έως 60 να τεθούν σε απ' με προεδρικό διάταγμα. Δεν υπάρχει καμία βέβαιη. Υπάρχει μία εξουσιοδότηση εν λευκώ να το κάνει η Κυβέρνηση όποια θέλει.

Και καταλαβαίνουμε τι σημαίνουν όλα αυτά. Αυτό όλα είναι πρωτόγνωρα και καταλαβαίνουμε γιατί έρχεται αυτό το νομοσχέδιο στη Βουλή, που είναι τόσο κρίσιμο και δεν μπορεί να έλθει σε ισχύ.

Πέρα απ' αυτό δεν μπορεί να γίνει λόγος βεβαίως για αυτοδιοίκηση τρίτου βαθμού, αφού πρόκειται για συμμετοχή των κλητών και έμμεσων κερσών εκπροσώπων της Τοπικής αυτοδιοίκησης ή των νομαρχιακών συμβουλίων.

Δεν αξίζει να αναφερθούμε στο θέμα του προγραμματισμού και των οργάνων που συγκροτούνται. Είναι φανερό ποια είναι η τάση του προγραμματισμού στις συνθήκες του κπιταλισμού και ιδιαίτερα στις συνθήκες της έκθεσης και παρασιτακτικής κρίσης που περνάει. Έκανε η Κυβέρνηση ένα ζήτημα, μας είπε εδώ πολλά πράγματα ότι έκανε συνειδήσεις λαϊκές, πήραν αποφάσεις, καθόρισαν ότι θα αυξηθεί το καθαρίστο εθνικό προϊόν κατά 3,5—4% στα προκταρκτικά, το περιόρισαν στο 3—3,5% στο πρόγραμμα και είναι περίεργο να πούμε το '87 θα πάει από ποσοστό ανάπτυξης

ας επιτρέφατε να πούμε— για δημοκρατικό προγραμματικό.

Τέλος υπάρχει το θέμα της υποχρεωτικής συνέλευσης των δήμων και κοινοτήτων. Αρθρώς για το ΚΚΕ υπάρχει πρόβλημα για τις μικρές κοινότητες. Δεν υπάρχει όμως κανένα πρόβλημα και για άλλους.

Υπάρχει αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού που αν υπάρχουν οποιονδήποτε προβλήματα δικαιοκρασιακά να αντιμετωπισθούν απ' αυτήν. Δεν μπορεί η Κυβέρνηση σε καμία περίπτωση να καθιέρωσε διαδικασίες και κριτήρια να πάρει οποιονδήποτε δήμο να τον κολλήσει σε οποιονδήποτε άλλον και να αλλοιώσει έτσι τη θέληση και το φρόνημα των κατοίκων. Για μια επομένως υπάρχει πρόβλημα μόνο για τις μικρές κοινότητες και υποστηρίζουμε ότι έπρεπε να γίνει δοκιμαστικά και με κίνητρο να δημιουργηθεί ένα μεταβατικό στάδιο και εφόσον δεν αποδώσει να μην πάει σ' αυτά τα 3/5 και τα 50% του Λαού. Δηλαδή αν είναι τρεις κοινότητες και οι τρεις απορροφούν και έχουν το 50% του πληθυσμού θα μπορούν και τις άλλες δύο κοινότητες να τις ενσωματώσουν. Με ποιο δικαίωμα θα απορροφούν άλλοι για την τύχη άλλων;

Εμείς, βεβαίως, εάν δεν προχωρήσει δεχόμενοι και πλειοψηφίες, αλλά ενταγμένες πλειοψηφίες, όχι όμως των κοινοτικών συμβουλίων, αλλά πλειοψηφίες των ίδιων των κατοίκων των κοινοτήτων, τυχημένες έτσι ώστε πραγματικά να υπάρχει αναγκαιότητα και να είναι διαπιστωμένο από την πλειοψηφία του Λαού ότι πρέπει να συνενωθούν οι κοινότητες.

Κύριοι βουλευτές, βεβαίως η Νέα Δημοκρατία προέβλεπε στο θέμα στην ένωση δήμων και κοινοτήτων και έριξε μεγάλο βάρος σ' αυτό. Δε θέλω να πω πως δημαγωγείται.

Εμείς είχαμε υποχρεωμένοι να πούμε ότι οι θέσεις της Νέας Δημοκρατίας, σε σχέση με την Κυβέρνηση, είναι περίπου οι ίδιες, άραγε τι είπε ο κ. Αρροφίπουλος για το θέμα. Είναι οι ίδιες όσον αφορά τις εξουσίες του νομάρχη. Βεβαίως, δεν τον θέλω μετακινήσει, τον θέλω επι θρηναί. Δεν αλλάζει η ουσία. Συμφωνεί για τα οικονομικά για την επιβολή νέων φόρων. Συμφωνεί για το λαοκρατικό εκλογικό σύστημα για την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση. Κατά συνέπεια, δεν νομιμοποιείται τότε να κόπεται για το νομοσχέδιο και να δημιουργείται όλη αυτή η διαμάχη.

Κύριοι βουλευτές, απ' όσα αναφέρθηκαν, είναι φανερό ότι ο νομοσχέδιο αυτό που συζητούμε δε κινείται στο υπέρωρο αίτημα της ουσιαστικής αποκέντρωσης και του εκδημοκρατισμού του κρατικού μηχανισμού.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας αντιτάσσεται στο νομοσχέδιο, θα το καταψηφίσει και θα παλέψει για να προχωρήσει η ουσιαστική αποκέντρωση αρμοδιοτήτων στην τοπική αυτοδιοίκηση, πρώτου και δεύτερου βαθμού, για να προχωρήσει χωρίς στον εκδημοκρατισμό του κρατικού μηχανισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μιχαήλ Στεφανίδης). Ο κ. Γάτος ως ειδικός κριτής της ΔΗ.ΑΝΑ έχει το λόγο.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΓΑΤΟΣ. Το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τη τοπική αυτοδιοίκηση, περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικό προγραμματικό, έχει ήδη κερδηθεί από όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Γι' αυτό και δεν πρόκειται να καταψηφιστεί στις βουλευτικές του Λαού, όπως η εισηγητική του ένθετη πολύ ισχυρότατα πρόβλεπε.

Έχει απορριφθεί από όλα τα κόμματα της Αντιπολίτευσης, γιατί οι επιλογές και ρυθμίσεις που κάνει είναι μονοκομματικές, το κόμματος που μας κυβερνά, ενώ θα περίετο κανείς πράγματι να αποτελεί περίον σύνθεσης των απόψεων τουλάχιστον περισσότερων κομμάτων, οι ίδιοι σπουδαίοι τομείς, όπως είναι η τοπική αυτοδιοίκηση.

Η Κυβέρνηση, βέβαια, προσπάθησε να σώσει τα προγράμ-

μάριστα να ταλειώσει το έργο της. Κάλεσε τα κόμματα να εκφέρουν γνώμη επί ενός προγράμμου του συζητούμενου σήμερα νομοσχεδίου και να κάνουν σχετικές προτάσεις τις οποίες, όμως, δεν έλαβε υπόψη.

Οι επιλογές, λοιπόν, του νομοσχεδίου είναι καθαρά κομματικές και εντάσσονται στα πλαίσια του προεκλογικού αγώνα των δημοτικών εκλογών του προσεχούς Οκτωβρίου. Μια τέτοια εξέλιξη, στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης, ήλθε και φυσική συνέπεια. Προηγήθηκε η απόλεια της ανεξαρτησίας και αυτονομίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και η υποταγή της στα κόμματα. Η τοπική αυτοδιοίκηση από αυτόνομη εξουσία, έγινε κομματική, από κομματική θεσμός της δημοκρατίας, και εξούχην ενωτικός και φιλολαϊκός, έχει γίνει κομματικό εξάρτημα και πεδίο αντιπαράθεσης των πολιτών. Το ζήτημα αυτές τις μέρες και αρχλώς θα το ζήσουμε εντονότερα τους προσεχείς μήνες.

Ο Λαός, αντί να προτείνει το δέμαρχο που θέλει, ερωρείται αυτές τις μέρες αναγκωώς να πληροφορηθεί, ποιους προτείνουν τα κόμματα. Αυτός κπλώς θα επικουρώσει την απόφαση των κομμάτων, όπως και αν είναι, με όποια κριτήρια και αν έχει γίνει και προπαντός με όποια κίνητρα και αν έχει απορροφεί.

Και όλα τα κόμματα περιμένουν να εγκαταλειφθούν πολιτικά τα αποτελέσματα των δημοτικών εκλογών.

Από, λοιπόν, κατανοήσαμε ο αυτό το επίπεδο την τοπική αυτοδιοίκηση, αφού όλοι περιμένουμε να εγκαταλειφθούν πολιτικά τα αποτελέσματα των δημοτικών εκλογών, αφού τους υποψήφιους τους προτείνουν τα κόμματα, είναι φυσικό να τους υποστηρίξουν και να επιδιώξουν να ποιοταχθούν και το δικό τους κομματικό κύρος. Και στην πράξη, βεβαίως, για τον σκοπό αυτό δε μεταφέρονται μέσα αποκλειστικώς δαμικά, αλλά πολλές φορές και κόμματα.

Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιποδότης της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΑΛΑΜΑΛΙΚΗΣ).

Μετά στα πλαίσια αυτού του εκλογικού παιχνιδιού εντάσσεται και το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα και με το οποίο επιχειρείται, τόση, μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση. Γι' αυτό και ο χρόνος για τη συζήτηση του νομοσχεδίου είναι προσηκτικά επιταγμένος.

Η Κυβέρνηση ύστερα από αρχαία πάντα περίπου χρόνων διέλεξε την προεκλογική περίοδο γι' αυτήν τη συζήτηση, γιατί προς το παρόν για συζήτηση μόνο πρόκειται. Η υλοποίηση των αποφάσεων, επειδή θα προκαλέσει αντιδράσεις και διαμαρτυρίες, θα κριθεί —αν θα γίνει— μετά τις εκλογές. Τώρα θα περιοριστούμε σε πράξεις ενσωματωτικού, όπως ήδη γίνεται, και θα εξαντληθούμε σε όρους για την τοπική αυτοδιοίκηση και τη δημοκρατία.

Πριν κηρυχθώ στη μεταρρύθμιση που επιχειρείται, θέλω να υπαρκτω, ότι εμείς της Δημοκρατικής Ανένωσης πιστεύουμε ότι η απόλεια της ανεξαρτησίας και της αυτονομίας της τοπικής αυτοδιοίκησης και η υποταγή της στα κόμματα, είναι η χειρότερη μορφή υπαδμοσύνης του Λαού, που μπορεί να γίνει. Ο βαθμός όμως ανάπτυξης της τοπικής αυτοδιοίκησης σε μια χώρα δημοκρατική, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη και των δύο άλλων βασικών θεσμών της δημοκρατίας, του Κοινοβουλίου και του συνδικαλισμού, προσδιορίζουν τη έκταση και την ποιότητα της δημοκρατίας της. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι έποια και όταν θέλησε να διατηρήσει την εξουσία, παρά τη λυκή διαρροή, ξεκίνησε από τον περιορισμό και την υποδμόμιση αυτών των θεσμών.

Καλούμε λοιπόν την Κυβέρνηση —από σ' αυτήν κηρύσσεται προτεβουλία— να αλλάξει ραδική και να προστατεύσει την αυτονομία της τοπικής αυτοδιοίκησης σε βαθμό —η

να τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πραγματικά σχολεία δημοκρατίας, που θα προσφέρουν στα κόμματα ιδέες, προγράμματα και στελέχη.

Σε ότι αφορά τη συγκεκριμένη μεταρρύθμιση, το νόμο κώδικος περιλαμβάνει όπως έχει ήδη τονιστεί 4 ενότητες. Οι 2 πρώτες απ' αυτές αφορούν την τοπική αυτοδιοίκηση. Δε δίνουν όμως λύση στα ενοποιητικά προβλήματα της τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως δε δίνουν λύση στο πρόβλημα των πολεοδομικών της, το οικονομικό. Βεβαίως αφήνεται να υπονοηθεί, ότι θα αντιμετωπιστεί αυτό μέσα στα πλαίσια της αναδιοργάνωσης του φορολογικού συστήματος. Πάντως συγκεκριμένη λύση, προς το παρόν, στο πρόβλημα αυτό δεν είναι ορατή.

Η πρώτη ενότητα αφορά τη συνένωση Δήμων και Κοινοτήτων για την ίδρυση των νέων Δήμων. Σκοπός της συνένωσης σύμφωνα με την αμερικανική έκθεση είναι «η διασφάλιση του αναγκαίου μεγέθους των Ο.Τ.Α. για την ανάληψη των αρμοδιοτήτων εθνικού και κράτους των τοπικών υποθέσεων και έργων». Για τη διασφάλιση αυτού του αναγκαίου μεγέθους είναι ανάγκη οι 6.034 Ο.Τ.Α. — 5757 Κοινότητες και 277 Δήμοι — να περιοριστούν συνολικώς σε 1000 ως 1500 περίπου. Στην πραγματικότητα, δηλαδή, πρόκειται για την κατάργηση μερικών χιλιάδων κοινοτήτων για την ίδρυση των νέων μητροπολιτικών δήμων, κατά το πρότυπο όμως των «παιδαίων» Δήμων, εκείνων δηλαδή που ελαιοβύργησαν από το 1833 ως το 1912 και καταργήθηκαν από τον Ελευθέριο Βενιζέλο με το νόμο ΔΝΖ' του 1912. Και επειδή κανείς δεν είναι πρόθυμος να αυτοκαταργηθεί θεσμολογικά η αναγκαστική συνένωση υπο προϋποθέσεις. Το προηγούμενο για τη συνένωση όπως ήδη αναφέρθηκε, αυτό που έλπει υπόψη των εκπροσώπων των κομμάτων ο Υπουργός των Εσωτερικών στο σύμφωνο της 17ης Φεβρουαρίου, ήθελε τη συνένωση απροσχημάτιστα υποχρεωτική. Μετά την αντίδραση όμως των κομμάτων — αλλά όπως πληροφορήθηκα και υπολογισματικά αντίθεση του ΠΑΣΟΚ — το συζητούμενο σήμερα νομοσχέδιο θέλει τη συνένωση υποχρεωτική υπό προϋποθέσεις. Προϋποθέσεις οι οποίες είναι εύκολο να ελεγχθούν και γι' αυτό η συνένωση εξοικονομεί να παραμείνει αναγκαστική.

Η Δημοκρατική Ανανέωση χρονίζει να δεχθεί την αναγκαστική συνένωση, έστω και να κάνει με αυτήν επιχειρείται να υπηρετηθεί σκοπιμότητα μεγάλης σημασίας, διότι είναι πράξη αντιδημοκρατική και αντίκειται στην ουσία της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η άγνοια της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως όλοι σας γνωρίζετε, είναι ταυτόσημη με την άγνοια της δημοκρατίας, έστω και η ίδια η λέξη δημοκρατία — κράτος του δήμου — το κερταίνει. Και όπως η δημοκρατία εκφράζει την πρωτογενή ανθρώπινη ανάγκη, την ανάγκη για ελευθερία, έτσι και η τοπική αυτοδιοίκηση έχει την έκφραση της την ελευθερία του ατόμου, την ελευθερία του πολίτη να διαμορφώνει με τη συμμετοχή του τους τοπικούς παράγοντες, τις τοπικές υποθέσεις, όπως ορίζει το Σύνταγμα, που μέσα του αφορούν και προσδιορίζουν την ποιότητα της καθημερινής του ζωής, έχοντας θέσει τη δυνατότητα περισσότερων επιλογών, που η κεντρική εξουσία θα του εξασφαλίζει.

Με άλλα λόγια, η κεντρική εξουσία δεν έχει δικαίωμα, δεν πρέπει να επιβάλει λύσεις. Η κεντρική εξουσία έχει υποχρέωση να εξασφαλίζει περισσότερες εναλλακτικές λύσεις για τις τοπικές υποθέσεις και με την εξασφάλισή των εξασφαλίζεται η αποστολή της. Την επιλογή θα την κάνουν ελεύθερα οι πολίτες.

Γι' αυτό, η Δημοκρατική Ανανέωση λέγεται ότι η συνένωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, μπορεί να γίνει μόνο με τη θέληση των κατοίκων τους. Παρέκκλιση από τη βασική αυτή προϋπόθεση, χωρίς να αποτελεί αντίθεση,

τοκαταργηθεί, δηλαδή για τις κοινότητες — συστάδες. Ακόμη για κάποιες με μετακινούμενο πληθυσμό και για τις πολύ μικρές, των 30, 50 ως 100 το πολύ κατοίκων. Για τις υπόλοιπες, ο μόνος τρόπος για την επιδίωξη της ενένωσης, είναι η θεσμολογική κινήσεων διαφόρων και ισχυροτήτων από τα ήδη υπάρχοντα.

Μα, θα παρατηρήσει κανείς, ότι η μέθοδος ήδη δοκιμάστηκε και αποδείχθηκε αναποτελεσματική. Δόθηκαν κινήτρα ισχυρά και δεν έγινε η συνένωση. Εν τω μεταξύ, η ανάγκη για ανάπτυξη είναι πιστική. Θα περιμένουμε λοιπόν, να γίνει η συνένωση των κοινοτήτων με τη θέληση των κατοίκων τους, μπροστά σε μια τέτοια σκοπιμότητα.

Η Δημοκρατική Ανανέωση δεν αναγνωρίζει σκοπιμότητες, χάριν των οποίων θα μπορούσε να παραβιάσει και πολύ περισσότερο να βυθιστεί τις βάσεις της αρχές, όπως είναι και η πίστη της στη δημοκρατία.

Άλλωστε, μόνο ολοκληρωτικά καθιερωτά είναι προτιμότερα σε σκοπιμότητες. Πολύ δε περισσότερο, διότι η Δημοκρατική Ανανέωση έχει διακηρύξει ότι είναι απορριπτική να υπηρετηθεί και να προαχθεί η συμμετοχική δημοκρατία, που αποτελεί τη γνησιότερη έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας και θέλει τον πολίτη υπεύθυνο διαχειριστή των τοπικών υποθέσεων, των υποθέσεων που τον αφορούν. Εκτός από τη δική μας αυτή αντίληψη, έχουμε πολλές άλλες, αλλά η έλλειψη χρόνου θα με αναγκάσει να τις παραλείψω προς το παρόν και θα τις αναφέρω κατά τη συζήτηση των άρθρων.

Θα ήθελα μόνο να αναφερθώ σε μια παρατήρηση που έκανε ο Υπουργός των Εσωτερικών, μιλώντας στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή. Αναρωτήθηκε: «Γιατί δε θέλετε να κάνουμε τους πολίτες δήμους; Ήταν πολύ πετυχημένοι. Τους καταργήσαμε περισσότερο για λόγους πολιτικούς. Θα συμφωνήσω και εγώ με τον κ. Υπουργό ότι για λόγους πολιτικούς καταργήθηκαν οι μητροπολιτικοί δήμοι. Όχι όμως για να δεχθώ την άποψή του, ότι δηλαδή ήταν πετυχημένοι, αλλά κυρίως για να την αναθεωρήσω. Τους λόγους τους πολιτικούς, με τους οποίους ο ίδιος ο Ελευθέριος Βενιζέλος, Τη 5η Σεπτεμβρίου του 1910, στον πρώτο λόγο του προς το λαό των Αθηνών είπε: «Σύνταγμα δημοσίων στηρίζοντες επί του δήμου, απέδη κατά μικρόν, από παρήγοντας κοινωνικής ζωής, κοινωνικής πρόοδου, από σχολεία διαπαιδευομένης του λαού για την χορήγηση των ελευθέρων θεσμών, όργανο καταδυναστεύσεως εις χείρας των φατριών».

Και στον προγραμματικό του λόγο στη Λάρσα στις 14 Νοεμβρίου του 1910, έδειξε το λαό ότι «η κυβέρνηση της αναρρώσεως θέλει επιδιώξει την εξυγίανση της διοικήσεως δια της εκπτώσεως του κοινοτικού θεσμού, ο οποίος αποτελεί την βάση της αληθούς αυτοδιοικήσεως». Και προχώρησε στο νόμο ΔΝΖ' «περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων» που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως την 14η Φεβρουαρίου του 1912, με τον οποίο ιδρύθηκαν οι 6000 οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι δήμοι και οι κοινότητες που έχουμε σήμερα δηλαδή, αυτοί που αναφέρονται στο Σύνταγμα μας και την τροποποίηση του σχετικού άρθρου δεν είδα να κάνει η Κυβέρνηση με την πρότρατη αναθεώρησή του.

Και όλα αυτά έγιναν το 1912, σε μια εποχή δηλαδή που δεν υπήρχαν και στελέχη για να στελεχωθούν οι 6000 οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, μόνο και μόνο διότι το καιρό είχε παρήκει και περιόρισε ο Ελευθέριος Βενιζέλος να απαλλάξει τον τόπο από τους εκλαμπάστρες και τις μικρές κοινότητες από την εγκατάλειψη του μητροπολιτικού δήμου.

Υστερα από 75 χρόνια ανέβηκε πιθανώς ο Υπουργός ότι έχει ξεχάσει ο Λαός τι σημαίνει δήμος μητροπολιτικός και ότι θα μπορούσε τάχα να χρησιμοποιήσει το επιχειρήμα

της εξουσίας και όπως ήδη είπα και ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, συγκέντρωση της εξουσίας τηράναι περισσότερο της δημοκρατίας.

Η δεύτερη ενότητα αφορά τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, με την οποία θεσμοθετείται ο δεύτερος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης σε επίπεδο νομού σαν Ν.Π.Δ.Δ. και του οποίου τα όργανα είναι το νομαρχιακό συμβούλιο, η νομαρχιακή επιτροπή και ο πρόεδρος του νομαρχιακού συμβουλίου. Δεν έχω χρόνο να υπενθυμίσω, ότι άλλη ήταν η επιλογή του Π.Α.ΣΟ.Κ., με την οποία συμφωνούμα τα περισσότερα κόμματα και ήταν πρόγραμμα: μια ευκαιρία να συμφωνήσουμε επιτέλους οι περισσότερες πολιτικές δυνάμεις σε έναν τόσο βασικό τομέα. Άλλαξε όμως γνώμη το ΠΑΣΟΚ και άλλαξε πλέον και την προτίμησή του για το δεύτερο βαθμό.

Θα αναφερθώ με δύο λόγια στη σύνθεση των νομαρχιακών συμβουλίων, παραλείποντας κατ' ανάγκη πολλά από την εισήγησή μου. Το νομαρχιακό συμβούλιο συγκροτείται κατ' ελάχιστο 3/4 από μέλη που εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία, στην οποία όμως δεν έχουν δικαίωμα να πάρουν μέρος όσοι είναι υποψήφιοι για αξιώματα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, δηλαδή υποψήφιοι δήμαρχοι, πρόεδροι κοινοτήτων, δημοτικοί και κοινοτικοί σύμβουλοι. Έτσι από τα νομαρχιακά συμβούλια απουσιάζουν παντελώς οι γνήσιοι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι εκπρόσωποι των δήμων και κοινοτήτων. Μέχρι σήμερα όμως το κλήρημα του ΠΑΣΟΚ ήταν, ότι οι εκπρόσωποι των ΟΤΑ αποτελούσαν την πλειοψηφία των νομαρχιακών συμβουλίων και είχε δική να υπερψηφιστεί για αυτό. Γιατί τώρα φοβόμαι τους εκπροσώπους των ΟΤΑ; Και κατ' το 1/4 από μέλη τα οποία διορίζει ο Νομάρχης, από εκπροσώπους των επαγγελματιών, επιστημονικών και πνευματικών οργανώσεων και της κρατικής διοίκησης. Αποκτά έτσι το δικαίωμα, αλλά και τον τρόπο του, θα έλεγα, ο Νομάρχης να πλαστογραφεί πλειοψηφίες.

Δύο λόγια θα πω μόνο για τις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δεν υπάρχουν αρμοδιότητες, αυτές θα δοθούν με προεδρικά διατάγματα, όταν και όσες αποφασίσει ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, Επιτρέψτε μου, κύριε και κύριοι συνάδελφοι, να ανακεραλωτώ συμπερασματικά, αλλά λόγω του προόπου περιορισμού του χρόνου μου έχω παραλείψει μερικές παρατηρήσεις της εισήγησής μου και θα τις ακούσετε στο συμπέραμά μου. Το ΠΑΣΟΚ σαν αντιπολιτευση αλλά και σαν Κυβέρνηση κατάρχει να δώσει ιδιαίτερα έμφαση στον τομέα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υπηρετώντας τον κυρίως με λόγια. Το ίδιο επιχειρεί και σήμερα, εν όψει των δημοτικών εκλογών. Έγτερα από απραξία πάντα περίπου χρόνων επέλεξε την προεκλογική περίοδο για τη συζήτηση του νομοσχεδίου που αναφέρεται σε μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση, για τη δημιουργία κλίματος εντυπώσεων το οποίο πιστεύει ότι θα το βοηθήσει στις εκλογές.

Η Δημοκρατική Ανανέωση θεωρεί υποχρεωτή της να καταγγείλει στον ελληνικό Λόκο, ότι σήμερα θα θεσμοθετούμε πραγματική δευτεροβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά απλώς η Βουλή παρέχει στον Υπουργό των Εσωτερικών την εξουσιοδότησή της να την προεδροίσει όταν και όπως αυτός επιθυμεί με προεδρικά διατάγματα, για να αποκτήσει όμως έτσι το δικαίωμα να κυσάρχει, εν όψει των εκλογών, ότι προχωρεί στην αναδόμηση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει για το σκοπό αυτόν πολλές ριζικές και ασελώς θα γίνουν πολλές ακόμη. Η μεταρρύθμιση αυτή θα αρχίσει με προεδρικό διάταγμα, όταν ο Υπουργός των Εσωτερικών κρίνει ότι είναι κατάλληλος ο χρόνος. Επιχειρείται δηλαδή με αυτόν τον τρόπο κινδυνισμός της αντιπολίτευσης. Και θα συνίσταται, πρώτον, στην εκλογή, αλλά και επιλογή συγχρόνως, πολυμελών νομαρχιακών συμβουλίων, από τα οποία αποκλείονται οι εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και με τη σύνθεσή τους γίνονται όργανα κομματικά. Παρ' όλα αυτά όμως θα αποκτήσουν αρμοδιότητες

μόνο όταν και όσες ο Υπουργός των Εσωτερικών με προεδρικά διατάγματα παρεχθεί. Δεύτερο, στην υποχρεωτική κατάργηση μερικών χιλιάδων κοινοτήτων, για την αναγκαστική συνένοσή τους σε δήμους μητροπολιτικούς χάρη της αποκέντρωσης. Αποκέντρωση όμως — το είπα και ο εισηγητής της Πλειοψηφίας — με συγκέντρωση της εξουσίας δε γίνεται.

Το νομοσχέδιο στην ουσία του είναι ανεφάρμοστο. Είναι εφαρμόσιμο μόνο στην εκλογή των νομαρχιακών συμβουλίων, όχι χάρη της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά κυρίως για την καλύτερη κλίματος σύγκλησης στην ερημνεία των εκλογικών αποτελεσμάτων του προσαχού Οκτωβρίου. Η μεταρρύθμιση αυτή μόνο την τοπική αυτοδιοίκηση δεν ωφελεί. Γι' αυτό η ΔΗΑΝΑ, θα καταψηφίσει το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλαμαλίκης). Το λόγο έχει ο κ. Κύριος, ο οποίος ήδη είναι καθ' όδον.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΥΡΚΟΣ. Να μη χάνουμε χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλαμαλίκης). Ναι, γιατί είναι πολύτιμος.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΥΡΚΟΣ. Κύριοι συνάδελφοι, έχει δικαίωμα το κόμμα μας να επικρίνει το νομοσχέδιο που υποβάλλεται —όλο βέβαια έχου, δικαιώματα— αλλά έχουμε ένα ιδιαίτερο δικαίωμα, γιατί εμείς σας είχαμε υποβάλει μία πρόταση νόμου πλαισίου για τον ελληνικό Χάρτη της αυτοδιοίκησης που σας έχει διανεμηθεί.

Ήθελα να πω στον κ. Υπουργό, ότι αυτό το ανύπαρκτο κόμμα, έτσι το ονομάτητε προχθές, υπέβαλε έγκαιρα τις προτάσεις του. Μερικές από αυτές ακούστηκαν και άλλες πήραν το συνήθη δρόμο του κάλαθου των αγέρων. Έτσι σήμερα εισάγεται αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο ενώ ο κ. Υπουργός μας είπα ότι είναι προϊόν επεξεργασίας των κομμάτων και κοινωνικών οργανώσεων, έχει τη σφραγίδα της ΚΕΔΑΚΕ στις 19ης Μαΐου 1986, όπου αποφασίζει κάποιον και θεωρεί ότι το προσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών για την τοπική αυτοδιοίκηση, περιφερειακή ανάπτυξη και το δημοκρατικό προγραμματισμό, δεν αποτελεί τον καταστατικό χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης, που έχει υποσχεθεί η Κυβέρνηση και αυτό από το αρμοδιότερο Σώμα.

Θα ήθελα επίσης να πω, ότι η αξιολογη εισηγητική έκθεση, αποτελεί επανάλυση μιας πάγιας τακτικής της Κυβέρνησης. Οι εισηγητικές εκθέσεις είναι λαμπρά κείμενα, τα οποία καταρτίζονται από φωτισμένους υπαλλήλους. Μέσα στο νόμο, όμως, όταν ψάξει κανένας θα βρει επίσης θετικές διατάξεις, πάντοτε όμως υπό κάποιον όρο. Έτσι π.χ. θεσμοθετείται ο δεύτερος βαθμός νομαρχιακού επιπέδου, έστω και αν είναι νοθευμένος, γιατί μετέχουν και μη κερτοί. Αλλά με το άρθρο 60 παρέχεται η εξουσιοδότηση στην Κυβέρνηση να καθορίσει το χρόνο έναρξης της ισχύος των διατάξεων. Αυτό θα είναι δύο χρόνια, πάντα ή δέκα χρόνια; Θα περιμένει η Κυβέρνηση να εφαρμόσει το νόμο της η Νέα Δημοκρατία; Απόψε άκουσα με πολύ ενδιαφέρον, ότι η Νέα Δημοκρατία είναι υπέρ της αυτοδιοίκησης τρίτου βαθμού. Εμείς θα ευχόμασταν να ήταν υπέρ του πρώτου βαθμού, γιατί στα χρόνια της Νέας Δημοκρατίας βέβαια η αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού είχε πλήρως χρεοκοπήσει.

Κοιτάζετε κάτι πολύ ενδιαφέρον για να δείτε τη μεθοδολογία που ακολουθεί η Κυβέρνηση. Με το νόμο 1416/84 είχαν θεσπισθεί κάποιες διατάξεις προσωπορικές, και αυτές έμειναν για να ενεργοποιηθούν με προεδρικά διατάγματα, όπως π.χ. μεταβίβαση πόρων και αρμοδιοτήτων στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Ήταν θαυμάσιο και περίμενα κανένας ότι σε 23 ώρες θα είχε λυθεί το θέμα.

Πριν από μερικούς μήνες δώπιστος ο υποψηφίμενος και επειδή θεώρησε ότι είχε παλέψει αρκετό χρονικό διάστημα, στις 29.7.85 απευθύνει ερώτηση προς τον Υπουργό των Εσωτερικών, όπου του λέει ότι έχουν ψηφισθεί κάποιες διατάξεις, οι οποίες είχαν εκδοθεί ότι είναι θετικές. Αυτές τις ξεχάσατε; Η απάντηση του κ. Υπουργού ήταν «Σας πλη-

προφορούμε ότι η υλοποίηση των διατάξεων των άρθρων 8 και 9 του νόμου 1416/84 είναι θέμα γενικότατα κυβερνητικής πολιτικής και μελετάται από το Υπουργείο μας. Ανάλογα μελετούνται από το Υπουργείο και δεν πρόκειται να εφευρισθούν.

Καταλαβαίνει κανένας ποια τύχη μας περιμένει με αυτή το φιλόδοξο νομοσχέδιο, που έρχεται για να μας πείσει πως τάχατες αναβαθμίζει την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, ενώ ουσιαστικά ο μόνος πυρήνας που υπάρχει είναι η συνένοχη των κοινοτήτων. Σ' αυτό εμείς δε θα είχαμε αντίρρηση, το πρωτοβάθμιο κύτταρο να είναι ο δήμος. Κάποτε θέπατε να καταλήξουμε σ' αυτό του είδους τη συνένοχη, αν θέλαμε πραγματικά να υπηρετήσουμε τους σκοπούς της αυτοδιοίκησης, της αποκέντρωσης και τους σκοπούς ενός δημοκρατικού προγραμματισμού. Όμως όλα αυτά υπό μία προϋπόθεση, ότι θα το θέλαμε πραγματικά.

Γιατί αν λέμε ότι το θέλουμε, αλλά στην πράξη δεν εννοούμε να το εφαρμόσουμε —και αυτό θα σας το αποδείξω στη συνέχεια— τότε ξεδιάνωγ αυτό το κείμενο θα κολυφθεί στη τύχη των προγενέστερων κειμένων, έπως του ν. 1416/84, για τον οποίο σας μίλησα προηγουμένα. Και ξεδιάνωγ θα εισπραχθεί η αποδοκιμασία και της κεντρικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων και άλλων τοπικών και περιφερειακών ενώσεων, των οποίων οι αποράσεις είναι γκαρβωμένες.

Θα ήθελα κύριοι συνάδελφοι, να σας αναφέρω μια διατύπωση, στην οποία είμαι έξέλιος ότι όλοι θα συμφωνήσουμε: άνευ πόρων και δικαιοδοσίας η συμμετοχή των κατοίκων δι' αντιπροσωπευτικών σωμάτων στην άσκηση της εξουσίας, είναι απλή ιδανική σκιά!

Έχει κανείς αντίρρηση γι' αυτή τη διατύπωση; Ξέρετε πότε έγινε; Έγινε σε εισηγητική έκθεση του 1899!

Σας την υπενθυμίζω, συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ και της Κυβέρνησης, γιατί από το 1899 μέχρι σήμερα διαφέρειτε περίπου ένας κίονας και είμαστε ακριβώς περίπου στα ίδια πράγματα: «Άνευ πόρων και δικαιοδοσίας η συμμετοχή των κατοίκων δι' αντιπροσωπευτικών σωμάτων, είναι απλή ιδανική σκιά!»

Και θα πει κανένας —γιατί το έχουμε ακούσει πολλές φορές αυτό το παρωμένο— «μα δώσαμε τον κότσο τα χρήματα στην τοπική αυτοδιοίκηση, γιατί διακρίναμε». Εάν πάρουμε τους αριθμούς, θα δείτε ότι, π.χ. η τοπική ένωση δήμων και κοινοτήτων του νομού Αττικής με ειδικό ήφισμα της για τα οικονομικά διακρίνεται, γιατί η κατάσταση σήμερα εξακολουθεί να είναι εκεί που ήταν πριν κάποιον χρόνια —στα χρόνια της Νέας Δημοκρατίας— και αν δείτε τα ποσά που συνολικά έχουν διατεθεί για την αυτοδιοίκηση, αν πάρετε υπόψη σας και τον πληθωρισμό και την αύξηση του προϋπολογισμού, τότε θα δείτε ότι ουσιαστική μετακίνηση δεν υπάρχει.

Δηλαδή εδώ συμβαίνει το εκπληκτικό, από τη μια μεριά η Κυβέρνηση να παρουσιάζεται με άκρατη δημαγωγία και να λέει: «μα τόσα σας δώσαμε, εξακολουθείτε να διακρίνασθε»; Και όταν η κτημένη η αυτοδιοίκηση κτυπάει την πόρτα των Υπουργείων εκεί να ληστέυεται! Προχθές ληστεύτηκε από το Υπουργείο των Οικονομικών, κύριοι την κυριότητα: παράνομος ληστευμός από τον Υπουργό Εσωτερικών. Νομίζω έχουν ένα φανταστικό και υποδέτω ότι το αποτέλεσμα του θα είναι αυτό.

Κατά συνέπεια με το νομοσχέδιο αυτό, που είναι ελαφάνωση η προεκλογική του επιδίωξη, πρώτον δεν είναι ακριβές ότι λύνονται τα προβλήματα της αποκέντρωσης και υλοποιείται η παλιά επαγγελία του ΠΑΣΟΚ, ότι δηλαδή η αυτοδιοίκηση είναι θεμέλιο της δημοκρατίας και η αποκέντρωσή είναι μέσα στις επιδιώξεις του.

Δεύτερο, αποδεικνύεται για άλλη μια φορά η πλήρης διάσταση μεταξύ λόγων και έργων. Παρουσιάζομαστε πριν τις δημοτικές εκλογές, για να πούμε με μεγάλους λόγους ότι ελάχιστα πρόκειται να υλοποιηθούν.

Τρίτο, εγκαταλείπεται τελείως η αυτοδιοίκηση τρίτου βαθμού. Προς στιγμή θεωρήθηκε ότι ήταν δυνατό οι σχετικές διατάξεις, οι οποίες ουσιαστικά αποτελούν μια αποκέντρωση στην περιφέρεια, να θεωρηθούν ότι θα μπορούσαν να διαπιστευθούν αυτοδιοίκηση τρίτου βαθμού. Γρήγορα έγινε αντιληπτό, ότι αυτό το φραστικό παιχνίδι δεν ήταν δυνατόν να έχει αποδέκτες και θα καταττούσε εκείνους που θα το επιχειρούσαν ελάχιστα πειστικούς. Κατά συνέπεια εγκαταλείφθηκε. Εγκαταλείπεται όμως μια από τις θεμελιώδεις επαγγελίες του ΠΑΣΟΚ.

Τότε εγγυήσετε μου κλήθαι οι συγκεκριμένο επιδιώκει αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο εισάγεται; Και στο οποίο σας επαναλαμβάνω δεν είναι σύμφωνη η γνώμη ούτε των κομμάτων, ούτε των διαφόρων κοινωνικών φορέων και δεν είναι σύμφωνη η γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων.

Θα ήθελα με το λεπτό κόμμα, γιατί ο χρόνος είναι περυστικός.

Κύριοι Κουτσούγιωργα, είναι πρόγραμμα, ότι ύστερα από 100 συνεδριάσεις, που έκαναν τα επιτελεία σας και από κάμποσες προσπάθειες, από τις οποίες τέρπει η ιδέα να υπάρξει κάποια διαβούλευση με τα κόμματα, αυτό το πρόγραμμα, δε θέλησα να το συνεχίσετε και να το φέρετε σε πέρας και φθάσαμε έτσι εδώ στη Βουλή να μην μπορούμε να συζητήσουμε, παρά με 10' λεπτά ένα νομοσχέδιο, το οποίο έχει ένα τεράστιο αριθμό άρθρων και φυσικά ένα τεράστιο ενδιαφέρον.

Ήθελα να αναφερθώ λίγο στο εκλογικό σύστημα. Μετάξιό έχουμε εκλογές. Θα πάμε πάλι στις κάδρες πολώτες θα πάμε πάλι στις σημείες τις πράσινες, τις τέτοιες ή τις αλλιωνικές. Θα πάμε πάλι στις διεργασίες του «ήτων», «κάτων». Δε θα συζητήσουμε όμως —δε θα συζητήσει ο Λόγος— τα ουσιαστικά προβλήματα. Σας κινυθύνουμε προχθές δημόσια την πρόσκληση. Επωφεληθείτε από την ευκαιρία να εισαγάγετε την απλή αναλογική, για τις δημοτικές εκλογές. Επωφεληθείτε από την ευκαιρία να εισαγάγετε, μέσα στους «καλοκαιρινούς μήνες», την εκλογικό σύστημα, για τις επόμενες γενικές εκλογές, την αναλογική. Έχει ανάγκη αυτός ο Τόπος να φύγει από τις κάδρες πολώσεις και να συζητήσει κάποια τα ουσιαστικά του προβλήματα.

Και επειδή συζητούμε τώρα για το νομοθέτημά σας, σας επαναλαμβάνουμε την πρόσκληση: έχει ανάγκη αυτός ο Τόπος να αναπνεύσει. Έχει ανάγκη να μπει στο εθνατισμό της εποχής μας. Η αποκέντρωση είναι όχι απλώς μία λειτουργική ανάγκη, είναι μία κοινωνική ανάγκη τεράστιας σημασίας. Εάν δε θέλετε να το αντιληφθείτε και θέλετε υπό τη μορφή του νομοσχεδίου να εξακολουθήσει να λειτουργεί το υπερσυγκρατησιακό τέρμα, μπορείτε να το κάνετε. Θα καταδικάσετε και την ανάπτυξη, θα καταδικάσετε και την προοπτική της ελληνικής κοινωνίας και φυσικά θα καταδικάσετε και τη λαϊκή συμμετοχή, χωρίς την οποία, δεν είναι δυνατόν, να υπάρξει τίποτα.

Κύριοι συνάδελφοι, πολλοί στην Αίθουσα αυτή έχουν την ιδεολογική και πολιτική καταγωγή τους στην Αντίσταση. Πολλοί μέσα στην Αίθουσα αυτή και χωρίς να έχουν την ιδεολογική τους καταγωγή εκεί, θυμούνται την Αντίσταση, σαν ένα μεγαλειώδες επίτευγμα. Σας διατάζω το άρθρο 2 του Ψηφίσματος των Κορυφών: «Η Αυτοδιοίκηση και η λαϊκή δικαιοσύνη είναι θεμελιώδεις θεσμοί του δημοσίου βίου των Ελλήνων». Είναι κρίμα, είμαστε ο τόπος των χαμένων ευκαιριών. Και είναι τεράστια η ευθύνη της Κυβέρνησής σας, ο τόπος των χαμένων ευκαιριών. Πριν από έναν περίπου κίονα είχε διακηρυχθεί η αλήθεια, ότι άνευ πόρων η συμμετοχή, δεν έχει καμία σημασία. Πριν από 40 ολόκληρα χρόνια είχε διακηρυχθεί μέσα στη φασία της Εθνικής Αντίστασης, ότι η Αυτοδιοίκηση είναι θεμελιώδης θεσμός του δημοσίου βίου των Ελλήνων. Και ερχόμαστε σήμερα αυτόν το θεμελιώδη θεσμό, να τον παρουσιάσουμε με αυτό το νομοθέτημα. Να, μας παραπέμπει αδιάκοπα στην αοριετία του κύριο. Και την ίδια στιγμή να αφαιρούμε από την Αυτοδι-

οίηση τη δυνατότητα να υπάρξει. Την έχουμε κερτήσει και σας στο επίπεδο να μαζεύει κρουστικά και να μην μπορεί να συμβάλει ούτε στον προγραμματισμό, ούτε στην αλλαγή της ποιότητας της ζωής των κατοίκων. Και προετοιμάζετε μεθυσμένο εκλογές, όπου πάλι, με τις κάθιστες πολώσεις, όπου πάλι με τα «ήττω», πάλι με τα «κάτω», πάλι με τα «ήττω η Νέα Δημοκρατία» ή «ήττω το ΠΑΣΟΚ». Θα καταδικασθεί αυτός ο Λαός, για άλλη μία φορά, να μην επικοινωνήσει με τα ουσιαστικά του προβλήματα και να ορθώσει τη δική του φωνή.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προεδροποιητικός ήχος της λήξεως του χρόνου της ομιλίας του κ. βουλευτή).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλαμαλίκης). Παρακαλώ, κύριε Κύριε, τελειώνετε.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΥΡΚΟΣ Ένα σας διαβεβαιώνω. Παρ' οιονδήποτε προσπάθειες και αυτή της Πλευράς και της Πλευράς της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, που περιέργως εμφανίζεται σήμερα, σαν υπέρμαχος του θεσμού, τον οποίο η ίδια καταστρέφει και την καταδικάζει, να βρίσκεται, στο επίπεδο, που βρίσκεται, αυτή η δυνατότητα και αυτή η φωνή, θα ακουστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλαμαλίκης). Ο κ. Δραπέτσας έχει το λόγο.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΔΡΑΠΕΤΣΑΚΗΣ. Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο αυτό είναι ουσιαστικά ένα τριπλό νομοσχέδιο. Είναι νομοσχέδιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, την Περιφερειακή Ανάπτυξη και το Δημοκρατικό Προγραμματισμό. Είναι δηλαδή ένα νομοσχέδιο—μικρό. Η Κυβέρνηση πέρασε πρώτα το νομοσχέδιο αυτό «απ' προχθόν» στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών. Και σαν να μην έφτανε αυτό, ήρθε σήμερα ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών να ζητήσει αυτό το νομοσχέδιο—μικρό να απεράσει από τη Βουλή σε 3 μέρες, ένα νομοσχέδιο που έχει 78 άρθρα.

Πώς είναι δυνατόν, κύριοι συνάδελφοι, να ισχυρίζεται η Κυβέρνηση ότι θίνει μεγάλη σημασία στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στην Περιφερειακή Ανάπτυξη και το Δημοκρατικό Προγραμματισμό και, ακόμα να λέει, ότι θέλει αναβάθμιση της Βουλής και να έρχεται ουσιαστικά να μας καλέσει να μιλάμε, να όλα μας τα θέματα μέσα σε 10 λεπτά. Πραγματικά όλη αυτή η διαδικασία δεν συμβάλει στην αναβάθμιση όλων των θεμάτων, που θέλει να ρυθμίσει το νομοσχέδιο, αλλά αποτελεί, πάνω απ' όλα, υποβάθμιση της Βουλής. Το νομοσχέδιο αυτό θα το καταψηφίσω για τους λόγους που θα αναφέρω στη συνέχεια.

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, η Εισηγητική Έκθεση του νομοσχεδίου κολλάει με έναν τρόπο εκκρότης και απροσδόκως όπως πέσει στην κατεύθυνση αυτή βασικός στόχος μας ήταν και είναι να βοηθήσουμε, ώστε να μεταφερθεί σταδιακά, αλλά σταθερά, η πολιτική και οικονομική εξουσία, σ' αυτούς που δημιουργούν, στους πολίτες της Χώρας.

Κύριοι συνάδελφοι, με την αναθεώρηση του Συντάγματος και την εμμονή της Κυβέρνησης στο ελεγχικό σύστημα της αποκεντρωμένης κεντρικότητας, η εξουσία παραμένει στα χέρια ενός ανθρώπου, του Πρωθυπουργού.

Λέει στη συνέχεια: «Η ήρεμη επανάσταση που άρχισε στη Χώρα μας». Μα πρόκειται για «ήρεμη επανάσταση», όταν αυτή η «επανάσταση» οδηγεί στα «ήρεμα νερά» των σχέσεων της Χώρας μας με τις Η.Π.Α.; Και συνεχίζει: «Έχουν από κειρό ωριμάσει οι συνθήκες εκείνες, για τις μεγάλες επιλογές, που θα μας οδηγήσουν, στο πώς και με ποιο τρόπο θα απαγκλωβίσουμε τη Χώρα μας, από τα επίπεδα της εξαρτημένης ανάπτυξης». Μα, κύριοι συνάδελφοι, είναι δυνατό να μιλάει κανείς για ανεξάρτητη ανάπτυξη, όταν διπλασιάστηκε το εξωτερικό χρέος της Χώρας μέσα σε 4 χρόνια; Υπάρχει ή δεν υπάρχει μεγαλύτερη εξάρτηση σήμερα από το εξωτερικό;

Τέλος, η Κυβέρνηση λέει: «άλλωστε προς αυτό τείνουν οι επιταγές του Συντάγματος, αλλά και οι στόχοι και οι κατευθύνσεις της κυβερνητικής πολιτικής, όπως αυτοί εκφράζονται στα πενταετή». Ποιο πενταετές; Το πενταετές πλέον έχει αγνοηθεί. Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι θα πρέπει να προτάσεις σαν αυτές θα ήταν καλύτερα να έλειπαν.

Αλλά δεν είναι μόνο αυτά. Το νομοσχέδιο στην εισηγητική έκθεσή αναφέρει, ότι είναι «συλλογικό προϊόν» ανθρώπων με την ψυχή της πατρίδας. Ακούσατε προηγούμενα, ότι τέτοιο προϊόν δεν είναι, αφού η ίδια η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων λέει ότι το κεντρικό του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν αποτελεί τον καταστατικό χάρτη, που είχε υποσχεθεί η Κυβέρνηση. Το λένε οι πιο αρμόδιοι άνθρωποι. Επιπλέον, πώς είναι δυνατό να μιλάμε, για αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όταν, δεν δίνουμε, πόρους, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση; Και όταν λέμε πόρους, μιλάμε για αναδιάρθρωση ολόκληρου του φορολογικού συστήματος. Πού την είδατε την αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος, ώστε έσοδα από τον προϋπολογισμό—έσοδα, όχι ψυχία—να πηγαίνουν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση; Όταν μόνο το 2% του τραπεζικού Προϋπολογισμού πηγαίνει αυτή τη στιγμή στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, πώς είναι δυνατό να συζητάμε, για αναβάθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης;

Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι τόσο οι γενικές προτάσεις όσο και οι ειδικότερες, που αναφέρονται στην εισηγητική έκθεση του νομοσχεδίου, για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Ακόμα, δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα αυτά, τα οποία λέγονται, για αποτελεσματικότητα. Αν τα διαβάσετε, δεν μπορείτε, παρά να καταλήξετε, στο συμπέρασμα, ότι είναι λόγια και μόνο λόγια.

Κύριοι συνάδελφοι, για το θέμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης η Κυβέρνηση έχει κάνει πολλά, πράγματα, νομοσχέδια που έχουν γίνει νόμοι του Κράτους. Οι νόμοι όμως αυτοί καταδικάζονται, από την ίδια την Κυβέρνηση, στην εισηγητική έκθεσή. Διότι, ακούστε τι συμβολίζει ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών: «Οι μέχρι τώρα ρυθμίσεις νομοθετικές και άλλες, υπήρξαν αποσπασματικές, ως προς τη σφαιρικότητα και αποτελεσματικότητα, ως προς την εφαρμογή τους». Ομολογεί δηλαδή, ότι επί 4,5 χρόνια έκανε αποσπασματικές ρυθμίσεις και αποσπασματικές εφαρμογές. Αυτό μου θυμίζει το κείμενο της διακήρυξης, που δημοσιεύθηκε, σε ξένη περιοδική, στις αρχές Μαρτίου φέτος, στο οποίο η ίδια η Κυβέρνηση διακηρύζει, τη εξωτερικότητα, ότι εσάφισε επί 4 χρόνια αποσπασμένη πολιτική, με την έγκριση του Πρωθυπουργού. Έχουμε σπάσει πλέον σε συλλογιστικές καταστάσεις, κύριοι συνάδελφοι.

Αλλά, αν μπορούμε τώρα στις συγκεκριμένες ρυθμίσεις, Πρώτα—πρώτα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ποιο είναι το ζητούμενο; Απλή κυριαρχία, ο Λαός στην εξουσία, στο επίπεδο των Ο.Τ.Α. του πρώτου βαθμού. Είναι ο Λαός στην εξουσία; Στις 20 του μηνός είχε την ευκαιρία η Κυβέρνηση να καθιερώσει την απλή αναλογική, στις εκλογές, για τους Δήμους και τις Κοινότητες του ερχόμενου Οκτωβρίου, είτε με άμεση, όπως εγώ υποστήριξα καθώς και άλλοι συνάδελφοι, εκλογή δημέσου, είτε με άμεση εκλογή, όπως υποστήριξαν άλλοι. Η Κυβέρνηση απέρθε και τις δυο σχετικές προτάσεις νόμου. Ενώ πρωτοπορικά προτείνο στην Κυβέρνηση τώρα, ότι το καλύτερο, να είναι μία τροπολογία, έστω και την τελευταία στιγμή, να καθιερώσει την απλή αναλογική. Είναι έβανος ότι η απλή αναλογική θα απεικονιστεί στην Κυβέρνηση από πάρα πολλά διλήμματα με τα οποία τώρα διασπάζεται και θα διασπάζεται πολύ περισσότερο την επόμενη της πρώτης Κυριακής των εκλογών, στις 12 Οκτωβρίου.

Στο νομοσχέδιο αυτό η Κυβέρνηση θέλει ουσιαστικά και δεν ασχολείται με τη κενδιά του προβλήματα του πρώτου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης δηλαδή με την καθιέρωση της απλής αναλογικής ως πρώτου εκλογικού συστήματος για την ανάδειξη των δημοτικών και κοινοτικών αρχών.

Και φυσικά για τους πόρους ούτε λέξη. Στο κόρικο μέλλο... του προέδρου και...
Αυτός.

Και φυσικά τώρα στο δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συμφωνώ ότι ο δεύτερος βαθμός έπρεπε να γίνει σε...
Και έτσι... για επαρχιακό επίπεδο, δεν μπορούσα να καταλάβω, τι είδους δεύτερους βαθμούς θα ήταν. Και βέβαια πρέπει να γίνει συγχώνευση Κοινοτήτων, για να υπάρξουν βιώσιμοι Δήμοι. Αλλά πώς; Πά...
...των ανθρώπων... να συγκαταστήσει το Δήμο. Η Τοπική...
...πρέπει να είναι...
...να αποφασίζει και...
...το 75% των θέσεων των νομαρχιακών συμβουλίων θα εκλέγεται με την απλή αναλογική. Και εδώ ο κ. Υπουργός σχολογεί, στο νομοσχέδιο, ότι...
...απλή αναλογική υπάρχει, η καλύτερη απλή αναλογική υπάρχει και εφαρμόζεται στο δεύτερο βαθμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά μόνο για το 75% των θέσεων. Το άλλο 25% EX OFFICIO.

...πώς διορίζονται αυτοί οι εκπρόσωποι των διαφόρων οργανώσεων.

Γιατί, κύριε Υπουργέ, δεν καθιερώνεται ότι η εκλογή για όλες τις θέσεις των νομαρχιακών συμβουλίων θα γίνεται με την απλή αναλογική, από το Αζό και αν κρίνεται αναγκαίο να παραβιβάζονται στις συνεδριάσεις των νομαρχιακών συμβουλίων και εκπρόσωποι φορέων, να παραβιβάζονται αλλά χωρίς δικαίωμα ψήφου, όπου δεν τους έχει εκλέξει ο Λαός του Νομού. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Και ερωτάται είναι στο θέμα της εκπαίδευσης του δεύτερου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Γιατί η Κυβέρνηση επέλεξε ότι το νομοσχέδιο πρέπει να πληρηθεί, ως απάντηση Ο κ. Υπουργός σε χθεσινή συνέλευση του λέει, και μεν τολογές θα γίνουν με τον ισχύοντα εκλογικό νόμο και οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, δηλαδή ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης, δεν εκλέγονται αυτή τη στιγμή, θα δημιουργήσουμε κανένα πρόβλημα. Άρα με το νομοσχέδιο αυτό η Κυβέρνηση έρχεται για να πει στο Αζό, ότι ξέρετε, εμείς εκπληρώσαμε κι αυτή μια από τις υποσχέσεις, δημιουργήσαμε δεύτερο βαθμό Τ.Α. Στα χαρακτηριστικά όμως, κύριοι συνάδελφοι, Όλα τα πράγματα γίνονται τακ γαρτιά. Στο τέλος τριτάκια μόνο εφαρμόζονται, ενώ τα περισσότερα μένουν στα χαρτιά.

Και βέβαια πρέπει να δημιουργηθεί ο δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αλλά σωστά. Να είναι ο Λαός κυρίαρχος στο Νομό του. Και επιπλέον να εφαρμοστεί και όχι να αναβάλλεται για το αόριστο μέλλον.

Για το πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, η ίδια η Κυβέρνηση αποκηρύσσει τον εαυτό της. Λέει η Εισηγητική Έκθεση: «Δεν αποτελεί με τη νομική και ουσιαστική έννοια, βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης». Πάει λοιπόν κι αυτό στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Αυτή τη φορά το ΠΑΣΟΚ έβαζε τον εαυτό του στο χρονοντούλαπο της ιστορίας. Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, το τελευταίο τμήμα του νομοσχεδίου είναι ίσως το σημαντικότερο: Δημοκρατικός προγραμματισμός. Και έρχεται η Κυβέρνηση και τολμάει να μιλάει για δημοκρατικό προγραμματισμό σ' αυτό το νομοσχέδιο - μπροστά, με πάντα μόνο άρθρα, όταν έπρεπε όλο αυτό το νομοσχέδιο να είναι αφιερωμένο στο δημοκρατικό προγραμματισμό.

ΣΕΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΣ. Είναι.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΔΡΕΤΤΑΚΗΣ. Δεν είναι, κύριε συνάδελφε. Εδώ είναι ο πρώτος Υπουργός Συντονισμού της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, να σας πει, αν είναι. Και να σας διαδάξει, έστω και να τον να δείτε τι λέει.

Ο συνάδελφος κ. Αζίζης, ο πρώτος Υπουργός Συντονισμού του ΠΑΣΟΚ, σε μια συνέλευσή του στο «ΕΘΝΟΣ» στις 25.5.86 αναφέρει: «Η τριτη παρουσία είναι ακριβώς να εξασφαλιστεί η ανεξαρτησία του τριτοβάθμιου, δηλαδή να λείψουν οι απόψεις του, ότι το δικαίωμα να απηχάται, σ' όλα τα θέματα. Γι' αυτό, οι εθνοτικές ερωτηματικές παρεμβάσεις, στο έργο των οργάνων λαϊκής συμμετοχής, μπορούν να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα, διακυβεύοντας τις πραγματικές ανάγκες του Λαού και μειώνοντας έτσι τις δυνατότητες της αποτελεσματικής συμμετοχής του στις διαδικασίες προγραμματισμού». Με τους EX OFFICIO αντιπροσώπους στη Νομαρχιακή Συμβούλια, κύριοι συνάδελφοι, της Πλειοψηφίας, από που λέει ο κ. Αζίζης, κάνετε.

...να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα, διακυβεύοντας τις πραγματικές ανάγκες του Λαού και μειώνοντας έτσι τις δυνατότητες της αποτελεσματικής συμμετοχής του στις διαδικασίες προγραμματισμού. Με τους EX OFFICIO αντιπροσώπους στη Νομαρχιακή Συμβούλια, κύριοι συνάδελφοι, της Πλειοψηφίας, από που λέει ο κ. Αζίζης, κάνετε.

Και δεν είναι μόνο αυτό. Ο κ. Αζίζης σε ένα άρθρο του στο «ΒΗΜΑ» στις 25.5.86 προσθέτει: «Τέλος υπάρχει και η βελτιωτική κίνηση, από το ένα μέρος να μιλάει το πολιτιστικό κόμμα, για λαϊκή εξουσία και από το άλλο να παρεμποδίζει το πολιτικό κόμμα την εξουσία, παρεμβαίνοντας στο έργο των λαϊκών συμμετοχών. Έτσι αυτό το νομοσχέδιο παρεμβαίνει, στα έργα λαϊκής συμμετοχής, όταν ξεκινάει την απλή αναλογική, στο δεύτερο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αλλά και στον πρώτο βαθμό, ο οποίος αποτελεί οργανική μέρος και του δεύτερου βαθμού, αλλά και του τρίτου βαθμού, τι γίνεται, κύριοι συνάδελφοι, όταν δημιουργείται εκλογή, π.χ. στον Αθήνα, κάποια ο οποίος, στον πρώτο γύρο παίρνει 30% και στη συνέχεια με βάση το καλπονοθευτικό σύστημα παίρνει την πλειοψηφία στο δεύτερο γύρο; Τι είδους λαϊκή κυριαρχία θα υπάρχει, κύριοι συνάδελφοι, σ' αυτή την περίπτωση;

Είναι δυνατό να μιλάμε για δήμαρχο της Αθήνας, ο οποίος θα σταθίζεται στο 30% ή το 35% του Λαού. Η απλή αναλογική είναι απόλυτη ανάγκη να καθιερωθεί στον πρώτο, στο δεύτερο και στον τρίτο βαθμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και στις βουλευτικές εκλογές, εδώ και τώρα, για το καλό του Τόπου και του Λαού.

Η Κυβέρνηση, όμως, επιμένει. Θέλει να συνεχιστεί ο δικομματισμός, ο δικομματισμός που υπήρχε επί Νέας Δημοκρατίας. Ο δικομματισμός τον οποίο υιοθέτησε πλήρως το ΠΑΣΟΚ και σε αγαστή συμφωνία με τη Νέα Δημοκρατία, έρχεται σήμερα να τον εφαρμόσει, για μια ακόμα φορά, και στις δημοτικές εκλογές.

Επιτέλους, πότε ο ελληνικός Λαός θα μιλήσει όπως ακριβώς θέλει; Αυτό είναι το ζητούμενο.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΩΝ Πλειοψηφίας Σπύρου Καραλή. Ο συνάδελφος κ. Γλέζος, έχει το λόγο.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΓΛΕΖΟΣ. Αγαπητοί συνάδελφοι, το προηγούμενο νομοσχέδιο είχε κριθεί ως συγχρητηρία μου στην Κυβέρνηση, γιατί είχε την τόλμη να φέρει το νομοσχέδιο, για τις αμέλεις. Αυστηρώς αυτή τη φορά, δεν μπορώ να δώσω συγχρητηρία στην Κυβέρνηση. Και να γιατί. Γιατί το 1982 το ΠΑΣΟΚ, με ένα νομοσχέδιο, που είχε φέρει, για την αυτοδιοίκηση, έκανε τη μεγάλη τομή, ώστε να μπορούμε να πούμε, ότι η αυτοδιοίκηση στη Χώρα μας, που έχει διάφορα στάδια, έχει το στάδιο πριν από το 1981 και το στάδιο μετά το 1981, γιατί εφαρμόσε την αυτοδιοίκηση σε Νομαρχιακό επίπεδο, γιατί μετά προχώρησε και εφαρμόσε την αυτοδιοίκηση, σε μερικά Επαρχία, γιατί κατάρτησε όλη την εξουσία, που είχε η Διοίκηση, στις αποφάσεις, που έπαιρναν οι Δήμοι και οι Κοινότητες, γιατί παρεχώρησε αρκετές αρμοδιότητες και πόρους στην αυτοδιοίκηση 1ου, 2ου και 3ου βαθμού.

Σήμερα, με το συζητούμενο νομοσχέδιο, όπου θα περιμέναμε οι προσδοκίες μας να πραγματοποιηθούν, για περαιτέρω προώθηση της αυτοδιοίκησης, όχι μόνο δεν βλέπουμε να υπάρχει πρόοδος πάνω σ' αυτό, αλλά βλέπουμε και μια οπισθοχώρηση.

Οπισθοχώρηση πρώτη. Είναι η συνένωση των Κοινοτήτων σε Δήμους. Αντί να ερευνησουμε, για ποιας αιτίας φθάσαμε στα σημάς 6000 Κοινοτήτες να είναι αρυδατωμένες, από πληθυσμό και να είναι ετοιμότερες, αντί να περνούμε αυτό για το πρώτο κύτταρο της ύπαιθρου του Έθνους, το κύτταρο, που την περίοδο της Τουρκοκρατίας εδικομοποίησε την εθνική συνείδηση, προσπαθούμε τώρα πάλι να το κύτταρο να το κληρονομήσουμε. Αντί να δούμε ότι θα πρέπει να υπήρξε κάποιος λόγος, για την ύπαρξη αυτής της ατυριότητας, αυτού

του συγκεντρωτισμού, που υπηρετεί το καπιταλιστικό σύστημα, το πολιτικό και το οικονομικό, μεις εκσυγχρονίζαμε κατά κάποιο τρόπο προς αυτή την κατεύθυνση, υπηρετώντας έτσι το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα.

Με άλλους τρόπους όμως έπρεπε να δοηθούμε να σταθεί αυτό το κύτταρο της αυτοδιοίκησης και όχι με τη μέθοδο της κατάρτησής του.

Η δεύτερη διάθεση των ελπίδων είναι η κατάρτησή και από τις εξαγγελίες του ΠΑΣΟΚ του επαρχιακού βαθμού αυτοδιοίκησης, του δεύτερου δηλαδή βαθμού αυτοδιοίκησης, που είχε ανακοινωθεί και στις προγραμματικές διακηρύξεις και κατά κόρον μετά στις εξαγγελίες τις κυβερνητικές.

Δεν αναφέρεται καθόλου ο δεύτερος βαθμός αυτοδιοίκησης, που είναι το Επαρχείο και ακόμη χειρότερο καταργούνται, με την παρ. 2 του άρθρου 60, και τα επαρχιακά συμβούλια εκεί, που σήμερα υπάρχουν Επαρχεία. Αυτή είναι μια φοβερή οπισθοχώρηση. Αποτελεί και διάθεση ελπίδων, γιατί όπως στον 3ο, έτσι και στον 4ο βαθμό θα περίμενε κανείς να προχωρήσουμε περισσότερο, στη διακρίση του Περιφερειακού Συμβουλίου, ως αειετούς οργάνου.

Δεν υπάρχει και βέβαια, ότι το νομοσχέδιο έχει μερικά σημεία προόδου. Ποια είναι αυτά; Το ότι το Νομαρχιακό Συμβούλιο γίνεται πια αειετό όργανο.

Και θα δια συμφωνήσω με τους συντέλερους, που υποστηρίζουν το αντίθετο. Ας λογαριάσουμε, στην περίπτωση των 27 συμβούλων, ότι το Νομαρχιακό Συμβούλιο είναι 20 σύμβουλοι και αυτοί εκλέγονται από το Λαό. Οι 7 προστίθενται όχι από διορισμένους αντιπροσώπους, αλλά από εκλεγμένους αντιπροσώπους. Μπορεί να έχουμε διαφωνίες, για το από ποιες τάξεις πρέπει να προέρχονται αυτοί οι αντιπρόσωποι. Είναι όμως αειετό, από το χώρο τους. Από αυτή την πλευρά το νομοσχέδιο κάνει πράξη ένα θεσμό, που είναι σημαντικό. Ο θεσμός των οργάνων της εξουσίας, δεν πρέπει να αποτελείται μόνον, από τους εκλεγμένους, από τη μυστική, καθολική ψηφοφορία όλου του Λαού, αλλά και από τις ειδικές εκείνες δυνάμεις τις κοινωνικές, που παίζουν ένα πρωτοποριακό ρόλο, στην ανάπτυξη της κοινωνίας. Βέβαια αρκεί και μόνον, ότι η πλειοψηφία αποτελείται, από τους εκλεγμένους, από το Λαό, εκπροσώπους και όχι από τους εκλεγμένους, από τις ειδικές λαϊκές οργανώσεις.

Από αυτή την πλευρά, το ότι πια το Νομαρχιακό Συμβούλιο εκλέγεται από το Λαό, με καθολική, μυστική ψηφοφορία —καιώς βέβαια, αυτή να γίνεται με αναλογική— είναι κάτι πάρα πολύ σημαντικό και αποτελεί μια πρόοδο.

Επίσης, πρόοδο αποτελεί, η έστω εμβραχική, κατά κάποιο τρόπο ιδρυση των Περιφερειακών Συμβουλίων. Δηλαδή, το ότι υπάρχουν σπέρματα μιας αυτοδιοίκησης, σε περιφερειακό επίπεδο.

Όμως, είναι υποχρεωμένος να σταθώ σε ένα πάρα πολύ σημαντικό στοιχείο. Αν υπάρχει μέσα στην ιστορία των λαών ανάπτυξη αυτοδιοίκησης, η Ελλάδα κατέχει τα πρωτεία. Έχουμε 3 φάσεις άνθισης του βαθμού της αυτοδιοίκησης. Στην αρχαία Ελλάδα, όπου ο Λαός έχει το μοναδικό προνόμιο να έχει ουσιαστική αυτοδιοίκηση. Είναι χαρακτηριστικό ότι, δεν υπήρχε κεντρική εξουσία. Ποια ήταν, θα φωτίσω όλους, η πρωτεύουσα της αρχαίας Ελλάδας: Δεν υπήρχε. Βλέπετε, εδώ, που δεν υπάρχει κεντρική εξουσία, υπάρχει αναπτυσσόμενη η πρωτοβάθμια εξουσία του Λαού. Δεν υπάρχει πρωτεύουσα και όμως το Έθνος υπάρχει, ως σύνολο και το δείχνει και με τον πολιτισμό, που αναπτύξε και με τους κοινωνικούς θεσμούς που ανέπτυξε, το δείχνει και όταν ακόμα αντιμετώπιζε τους εισβολείς, τους Πέρσες. Δεν υπήρχε κοινό όργανο, κεντρική εξουσία και όμως τους αντιμετώπιζε, σε επικειλημμένες περιπτώσεις. Δεν υπήρχε κεντρική εξουσία ή κεντρική πρωτεύουσα. Ας πάψουμε λοιπόν να αναζητούμε πάντοτε, σε αυτό τον περίφημο κρατισμό, στην κεντρική εξουσία τα πάντα.

Και όμως, υπήρχε η πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, υπήρχε και η δευτεροβάθμια, υπήρχε και η τριτοβάθμια.

Εδώ θ' αναφέρω την κλασική περίπτωση της αρχαίας Αθήνας. Η πόλη της Αθήνας: Είχε 30 δήμους στην αρχή, για να φθάσει μετά να αποτελεσθεί η Πόλη των Αθηναίων από 174 δήμους. Δεν έχει σήμερα η Αττική καν 174 δήμους. Σε τόσο μεγάλο βαθμό είχαν αναπτύξει την αυτοδιοίκηση. Και υπήρχε και η Αθηναϊκή Συμπολιτεία, που είχε φθάσει κάποτε να περιέχει 1000 πολιτίες. Και είχε φθάσει σε μια άνθιση, που οι πολίτες έφτιαχναν οι ίδιοι τους νόμους, οι ίδιοι διοικούσαν —και όχι με το σύστημα το δικό μας— αλλά με κλήρο ή με τη σειρά —ο καθένας πολίτης ήταν άξιος να διοικήσει τον τόπο— και το τρίτο στοιχείο ήταν, ότι οι ίδιοι δικάζαν, όσους παρέβαιναν τους νόμους. Αυτόνομος, αυτόδικος και αυτοδιοίκητος πολιτεία.

Τα όρια μεταξύ του 1ου, 2ου και 3ου βαθμού καθορίζονταν, σε εκείνο το περιήγημα, που περιέχεται, στην Αρχαϊκή Συμπολιτεία, που λέει ότι «εντός των τειχών» κάθε πολιτεία βρίσκονταν οι αρμοδιότητες του κάθε χωριού. Και μάλιστα στο Αίγιο, πρωτεύουσα της Αρχαϊκής Συμπολιτείας είχαμε και τις συναλεύσεις όλων των πολιτών.

Δεύτερος βαθμός άνθισης είναι επί Τουρκοκρατίας. Η αυτοδιοίκηση, ο κοινοτισμός αναπτύχθηκε, σε τέτοιον βαθμό, ώστε να ο Άγγελος περιηγητής, ο Ουγκιτ, που είχε έρθει στην Ελλάδα μετά την απελευθέρωση και επισκέφθηκε τα Μαντιμαχώρια —εκεί ήταν 1ος, 2ος, 3ος βαθμός, 360 χωριά— είπε:

«Θέλουμε να φέρουμε τους κανόνες διοίκησης από την Ευρώπη εδώ σε αυτούς, που ο κάθε απλός πολίτης ξέρει, πως να αυτοδιοικηθεί».

Έχουμε και την τρίτη φάση άνθισης, την εποχή της ελευθέρως Ελλάδας, όπου κοινή είναι η διασπάρση των Στρατιών ΕΛΑΣ και ΕΛΜΕΣ με υπογραφή και του Σπάρτα και του Ζέρβα, όπου με το άρθρο 6, στις 18.8.43 καθιερώναται ο θεσμός της λαϊκής αυτοδιοίκησης και της λαϊκής δικαιοσύνης.

Έχουμε, λοιπόν, την περιηγητικότερη ιστορία γύρω από την Αυτοδιοίκηση και δυστυχώς πια πίσω κινούνται στη σημερινή πραγματικότητα.

Τρεις είναι οι θεωρίες σήμερα οι ακριβέστερες: Η μια, που θέλει την αυτοδιοίκηση, πρώτου βαθμού, ως τον τελευταίο μόνον μεταφοράς της εξουσίας, από το κέντρο προς την περιφέρεια, με διαταγές, προς το Λαό.

Η άλλη θεωρία, που θεωρεί τα όργανα αυτοδιοίκησης, όργανα διεκδίκησης, από την εξουσία και υπάρχει και η τρίτη θεωρία, που πιστεύω να συμφωνήσει όλοι, θεωρητικά, η θεωρία, που λέει, ότι τα όργανα αυτοδιοίκησης είναι η ουσιαστική εξουσία από το Λαό. Το Σύνταγμα κηρύσσει βέβαια, ότι οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, αλλά δυστυχώς, δεν έφτασε στο σημείο να λέγει, ότι και οι εξουσίες κινούνται από το Λαό. Και εδώ ήταν μια ευκαιρία να κάνει τη μεγάλη τιμή η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και να φέρει ένα νομοσχέδιο, όπου οι εξουσίες πραγματικά θα πηγάζουν από το Λαό. Δυστυχώς δεν το κάνει γιατί αυτό το λόγο είναι υποχρεωμένος να ψηφίσει μόνο εκείνα τα άρθρα που προωθούν την αυτοδιοίκηση και θα καταψηφίσει όλα εκείνα που πηγαίνουν πίσω την αυτοδιοίκηση από εκεί που ήδη έχει φθάσει, και ποιος προτάζει και με σχέδια νόμου είχε κάνει το ίδιο το ΠΑΣΟΚ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σακκαλάκης): Ο κ. Κωνσταντίνος έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΙΝΟΣ ΚΟΝΤΟΠΟΔΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, πραγματικά περίμενα ειδικά αυτό το νομοθέτημα να έχει μια διαφορετική υποδοχή από το μέρος της Αντιπολίτευσης. Έκανα όμως λάθος. Όταν γενικεύουμε τα πάντα στο ότι η Κυβέρνηση κοιμάται τα πάντα, βέβαια εύκολο είναι η Αντιπολίτευση να επιχειρηματολογεί. Σε αυτή την ευκαιρία δεν μπορεί κανείς να αντιπαράταχθεί. Τι να πει: Από τη μια μεριά λέει ότι διακαρτέρηται ο Λαός και οι πάντες...

κατά το νεοεπιτάχια και από την άλλη μας λέει ότι το κά-
 νονα για να πάρουμε θέματα. Από ποιους; Από τους διακα-
 τωμένους; Από κείνους που αντιδρούν; Από κείνους που
 δε παρέρχονται; Κάποια επιτάχια πρέπει να φροντίζονται να
 υπάρχει μία συνέπεια σε εκείνα που εκάπτεσθε, σε κείνα που
 κατα και σε κείνα που παρέρχονται εδώ με τους λόγους σας.

Ακόμα επισημαίνει ότι η Κυβέρνηση καθιέρωσε έρθατε σ'
 αυτό το νεοεπιτάχιο. Αλλά επισημαίνει ακόμα ότι τα μερικά
 θέματα αλλαγής έγιναν μόνο με την αντίθεση των Κομμυ-
 νιστών και με άλλες αντιδράσεις, περιλήψεις κ.λπ. Ποιο από
 τα δύο είναι αληθινό; Η έλανα η Κυβέρνηση αυτό που ήθε-
 λε και χωρίς να κινείται κανένα, ή έρθατε σε ένα κείμενο, αφού
 κινήσει πολλούς και αφού σε πολλά σημεία και το διβρώσει
 και το τροποποιήσει.

Αλλά εν πάση περιπτώσει, εκείνο που θέλω να τονίσω εί-
 ναι και δικαστικό από το όργανο Αντιπολίτευση, παραδο-
 χος ή μη παραδοχή του νομοσχεδίου αυτού.

Εγώ σαν βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, αν μου έλεγαν τις δικ-
 αδικίες μας να τις αξιολογήσω και να δώσω μία σε πρώ-
 τη γραμμή θα έβγαζε την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας.

Είναι μία αρχή, που τη θεωρώ πως, σαν πρώτη πολιτι-
 κών αποφάσεων και κυβερνητικών πρακτικών μέτρων, μας
 καταδύει, σαν υπεύθυνη κυβέρνηση, στην υπηρεσία της μιας
 και μοναδικής αξίας του κόσμου μας και της ζωής μας:
 στην υπηρεσία του ανθρώπου.

Για να προσεγγίσουμε, κύριε τονάτσο, σωστά τη ση-
 μασία της λαϊκής κυριαρχίας, δεν πρέπει να την αποκονό-
 σουμε, έβδεια, σαν αυτοσκοπό. Είναι έδωτική προϋπόθεση, για
 να επιδιωχθούν και να επιτευχθούν άλλοι επί μέρους στό-
 χοι, που και προδιόρισαν και συνδέονται την ουσία μια του
 όρου «υπηρεσία προς τον άνθρωπο» ή και μοναδικότητα, αν
 θέλετε, του όρου «ανθρωπισμός».

Και είναι αυτοί οι επί μέρους στόχοι γνωστοί πάλι, από
 τις δικαιοσύνης μας. Είναι π.χ. η αυτοδύναμη και ισόρροπη
 οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, είναι το ξεναζωνάνεμα
 της υπαίδρου, πάνω στο οποίο παρακάτω θα κάνω παρατηρή-
 σεις ιδιαίτερες, η κοινωνική δικαιοσύνη και η κοινωνική α-
 πειλοθέτηση, η πολιτιστική και πνευματική αναγέννηση και
 γενικά μία ανώτερη ποιότητα ζωής στην πόλη και στο χωριό.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, είτε το παραδέχονται, είτε
 δεν το παραδέχονται οι έποιοι επικριτές, έχει δώσει, ως τό-
 ρα, με σημαντικά και συχνά διαρκά και νομοθετικά μέτρα
 ρυθμίσεων και αλλαγών, ποιοτικά δείγματα σταθερότητας
 και αποκριστικότητας, για την υλοποίηση των δικαιοσύνης
 της.

Πολλά έχουν γίνει, αλλά και πολλά υπολείπονται. Και κί-
 νηση ακριβώς δεν αρνείται, πως μέσα στη ροή του χρόνου και
 των γεγονότων, στις καθημερινές εξελίξεις και συγκρούσεις,
 ανακύπτουν ανάγκες για νομοθετικές αντιμετώσεις. Σ' αυ-
 τές τις συντομίες και χωρίς προδιριστικές παρατηρήσεις,
 τον πλαίσιο αρχών και θέλησης της Κυβέρνησης εντάσσου-
 νται και το σχέδιο νόμου, που έχουμε, για συζήτηση.

Αυτό το σχέδιο νόμου, με τον τίτλο «Τοπική Αυτοδιοίκη-
 ση περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικός προγραμματι-
 σμός» πρέπει κατά την άποψή μου να χαρακτηριστεί ένα από
 τα ενδεχόμενα και στρατηγικότερα, γιατί υπηρετεί την αρχή
 της «ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ». Υπηρετεί την αρχή της α-
 ποκέντρωσης, που χωρίς την πρακτική της εφαρμογή ούτε
 πραγματική δημοκρατία μπορεί να υπάρχει, ούτε, βέβαια, λαϊ-
 κή κυριαρχία, όρος αυτοσκοπός να τη Δημοκρατία.

Μπορεί να υπερσημανωθεί η σημερινή Κυβέρνηση, γιατί
 είναι η πρώτη φορά, που ο ελληνικός Λαός, ο λαός της υ-
 παίδρου και της περιφέρειας καλείται να πάρει στα χέρια
 του πρωτοδικότητα και εξουσίες, μαζί με οικονομικές δυνα-
 μότητες, που θα του επιτρέψουν όχι μόνο να προδιρίξει και
 να εκτελέσει τα προβλήματα του, αλλά και να αυτοεπιπέσει
 σε λύση τους, για να κάνει τη ζωή του δική του πραγματικά
 πρόθεση.

Όχι ήταν φαινομενικά στις Αθήνας να επισημεί, πως, για την
 αποκεντρωτική και ιδιαιτέρως την μετακεντρολοπολεμική περι-
 όδο, στη χώρα μας, η αποκεντρωτική μάχαιρα και του πιο ζω-
 τικού τμήματος του πληθυσμού της υπαίδρου προδιρίχεται αυ-
 ρια και και σε πολλούς απ αυτούς, που έφυγαν και σε πολ-
 λούς απ αυτούς που έμειναν. Ήταν μια μάχη και για τη
 σωστή κατεύθυνση της οικονομίας μας και γενικότερα, για
 την ευημερία του Λαού μας.

Ζούσαμε και ζούμε ακόμη τη ζωή της περιτοπολής, που
 κάποτε είχε τους επίσημους ποικητικούς τίτλους το «ιστοσερ-
 άσιο» το «ελληνικό έθνος» ως Αθήνα διακαυτόπορα στην γη
 το «επιτοπολή». Οι κυβερνήσεις σύρνονταν πίσω από τα γε-
 νόμενα των έπαιων, κοινωνικών και πολιτικών πληθυσμιακών και
 άλλων εξελίξεων. Τα μέτρα που παίρνονταν από την κεν-
 τρωτική και μόνο από την κεντρική εξουσία ήταν περιτοπολι-
 κή, κεντρικά πάντοτε, άμεση και μόνο κεντρική αναγκαιο-
 τητας, χωρίς πρόγραμμα, χωρίς προοπτική και πάντοτε με
 το Λαό παθητικό υποδίκτο της κρίσης του.

Είχαμε εβδεια σε ένα κεντρικό δεικνότερο και σε μια υπαί-
 δερη αποκεντρωτική και μόνο προσωπορικά σημασιωμένη, πολλές
 φορές σε κάποιους χάρτες. Πληθυσμιακά, οικονομικά, αναπτύ-
 ξιακά και γενικά σε ποιότητα ζωής, η εικόνα της υπαίδρου
 ήταν μια έκτροπη έντονης υποδίκτου και αυτής όχι επι-
 τικής, αλλά επιδεινωμένης.

Με αυτές τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες ζωής, με την
 υπερπληθυσμό της πρωτεύουσας και την ερήμωση της υπαί-
 δερου, τα μέτρα της αποκέντρωσης ήταν μια μέτρα ιστορι-
 κής ανάγκης για την οικονομία μας, για το Λαό μας, για
 το Έθνος μας.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με σύστημα, όχι μόνο τον
 ιδεολογικό προσανατολισμό της προς τη λαϊκή κυριαρχία,
 αλλά και την έρευνα και την επιστημονική μελέτη, όλων των
 στοιχείων του αποκεντρωτικού μας χάρτη, ειπείν για
 συζήτηση και ύστερ το σχέδιο νόμου, που κίνουσα, με κεν-
 τρωτικό πυρήνα του την αποκέντρωση.

Ο όρος είναι πλατός και πολυδιάστατος. Σημασιώνω δύο
 κύρια στοιχεία: Πρώτο, αποκέντρωση σωστή και αυταπει-
 κή σημασία αποκεντρωτική της μεγάλης μίσους του πληθυσμού
 της Αθήνας και άλλων μεγαλοπόλεων, πράγμα που θα
 έχει ευεργετικές επιπτώσεις για τις συνθήκες ζωής και
 στην πρωτεύουσα και στην περιφέρεια.

Το δεύτερο σημαντικό, σημαντικότερο στοιχείο της απο-
 κέντρωσης είναι η καταδίκτη πραγματική εξουσία, αρμο-
 δικότητας και οικονομικών δυνατοτήτων στους ΟΤΑ, σε δει-
 κτικό κώσταρο της πραγματικά δημοκρατικής πολιτείας.

Αυτή η δεύτερη επισήμανση οδηγεί έμμεσα μια στην
 άμεση δημοκρατία, στην υλοποίηση, έλαση, της προσωποπο-
 λικής μας αρχής, της λαϊκής κυριαρχίας.

Θέλω, όμως, να σημειώσω πως και η πληθυσμιακή, εβδεια
 λογική ανακατάταξη με την εξάλειψη των λόγων της από-
 κρης ασυμμετρίας και η αποκριστικοποίηση, όπως και η λαϊκή
 συμμετοχή και κυριαρχία, δεν είναι ένα τίρμα. Όλα αυτά
 θα είναι η προϋπόθεση, η μόνη σωστή, κατά την κρίση μου,
 για τη σοσιαλιστική μας Κυβέρνηση, για να αναγιζείται σω-
 στό και ελπιδοφόρα η αναπτύξιακή μας προσπάθεια σε ό-
 λους τους τομείς.

Κόποι σημασιωσα, με το Λαό στη κοινία, παθητικό έβ-
 κτη και εκτελεστή, αν θέλετε, κυβερνητικών αποφάσεων, ούτε
 η Δημοκρατία είναι Δημοκρατία, ούτε η ανάπτυξη είναι
 ανάπτυξη. Και οι δύο αυτές λέξεις στην περίπτωση αυτή
 είναι κοούσεις.

Ανούστα, με το Λαό ενεργό και υπεύθυνο ταμείατο, πρ-
 ονία και στο λόγο και στην απόφαση, στον προδιριστικό,
 πόσο του αναγκαιού, έσο και του γενικού, διαταλιζονται οι
 σταθερές θέσεις και οι ευρύτερες προϋποθέσεις και για την
 ανάπτυξη και για την ευημερία. Και έβδεια, για την πιο
 γνήσια και για την πιο σταθερή δημοκρατία. Ευχαριστώ πολύ.

(Χαιρετιστήρια από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλαμαλιάνης). Ο π. υβούργος κ. Αναστασιάδης έχει το λόγο.

ΣΕΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΣ. Κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο δεν είναι απροκατακτικό, ούτε ξέχωρο, και τη γενικότερη πολιτική της σημερινής Κυβέρνησης, στην προσπάθειά της για την ανάπτυξη των διαφόρων θεμάτων. Αντίθετα, το σημερινό νομοσχέδιο, που κρύβει στοιχεία την ανάπτυξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έχει τις δικές του διαστάσεις. Δεν μπορεί, δηλαδή, να το δούμε ξέχωρα, από τις διαστάσεις του, που στοιχίζουν, στη συλλογική ανάπτυξη της Χώρας.

Και αυτό το στοιχείο είναι τουλάχιστον τόσο με την κινητοποίηση του ίδιου του Λαού, με τη συμμετοχή του ίδιου του Λαού, στα κέντρα των αποφάσεων, που τον κερδούν, ότι επίσης και από την δραστηριοποίηση των περιφερειακών οργάνων, για την αντιμετώπιση και την επίλυση των προβλημάτων της περιφέρειας. Και αυτό είναι το στοιχείο, δεν μπορούμε να το δούμε ξεκομμένο, αφού η μέχρι τώρα στραβή ανάπτυξη της οικονομίας μας έχει μια δικαιολογητική βάση, αφού το κέντρο της απόφασης, για την ανάπτυξη της Χώρας, ήταν συγκεντρωμένο, στην κεντρική εξουσία.

Από το 1981, με τις δυνατότητες, τις οποίες είχαμε, σαν Κυβέρνηση της Αλλαγής, δώσαμε δείγμα γραφής, πώς μπορεί να γίνει ο άριστος συνδυασμός της συμμετοχής του Λαού στις διαδικασίες, που έχουν σαν αντικειμενικό στόχο να βοηθήσουν την ανάπτυξη της Χώρας. Αυτό το συζητούμενο νομοσχέδιο πρέπει να το δούμε μέσα σ' ένα πλαίσιο, σ' ένα τρίποδο, στο οποίο θα κυριαρχεί ο κρατακίνητος αναγκαστικός στόχος της ανάπτυξης, της πρότερης ανάπτυξης στον Τόπο μας, την πρόωξη της απόφασης της αποκέντρωσης σε συνδυασμό με το αντικείμενο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που καθιερώνεται, πλέον, αναθεωρημένη, στο επίπεδο της περιφέρειας.

Είναι πράγματι ένας καινούργιος θεσμικός νόμος αυτό, που συζητούμε σήμερα και δεν είναι απλώς θεσμικός, αλλά είναι και θεματικός και είναι κείμενο ειλικρινές το λέω, που κατα το νομοσχέδιο, αν μη τι άλλο, συλλογιστικό, αντιμετώπιζόμενο με άρνηση. Και μπορούμε αυτό το νομοσχέδιο το σημερινό, που είναι πλαίσιο νόμου, να είναι πραγματικά συστημένο διαλόγου και μέσα στη Βουλή, αν οι κύριοι συνάδελφοι, που στήριξαν αυτό το θέμα μελώντας έσπερον, σ' αυτή την Αίθουσα, προσέξουν.

Κύριοι συνάδελφοι, από προσπάθειες πάχυνμα. Αυτό είναι το δικαίωμα και το πιο ευχάριστο σημείο στη ζωή μας σήμερα, στο σχεδιασμό της οικονομίας, στις προεκτάσεις της κοινωνικής πολιτικής και στους γενικότερους άλλους στόχους μας. Πάνω μιλάμε, πρέπει να είμαστε συγκεκριμένοι, να κάνουμε προτάσεις.

Συνεπώς, από τους κριτικότερους κριτές της Αντιπολίτευσης περιμένουμε και περιμένουμε προτάσεις, διαφοροποιήσεις πάνω στο σημερινό νομοσχέδιο και συγκεκριμένες θέσεις, διότι ενδιαφέροντα υπάρχουν ορισμένα σημεία, που να θέλουν κάποια ευρύτερη επεξεργασία.

Χαίρομαι, που ο κριτικότερος κριτής της Πλατεφίρας έδωσε το έντονο λόγο, ότι υπάρχει η δυνατότητα του διαλόγου, ανοίγεται ένας διάλογος, για να ακουστούν και άλλες φωνές, πέρα, βέβαια, από τη δικαιοκρατική επιτροπή και να δοθεί η δυνατότητα να μεταφερθούν και διάφορες απόψεις εδώ.

Αυτό, όμως, το οποίο εγώ επιστημονικά είναι, ότι, δεν μπορούμε εδώ να χαριστηθήκαμε να το πει καλύτερα, η κεντρική ιδέα του συζητούμενου νομοσχεδίου, που αυτό θα πει, ότι, στο τέλος τέλος, στο τέλος όλων μας υπάρχει αποδοχή των άριστων θέσεων του κεντρικού νομοσχεδίου. Και μένει δικαιολόγησε η άρνηση των κριτικότερων συνάδελφων της Αντιπολίτευσης, που μέχρι και μέχρι τώρα...

Η συζήτηση μέχρι τώρα, είναι την πρόβλεψη, ότι οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης συμφωνούν στα θέματα, αλλά κα-

τα... να το νομοσχέδιο. Αυτό, δεν είναι, λογική. Και ο ίδιος ο Λαός μας θα επιστρέψει κατά το κανό, το τουλάχιστο, με την προσπάθειά της, που είναι, να γίνει κάποια δικαιολόγηση αυτής της άρνησης. Δεν ήταν δυνατόν να γίνει δικαιολόγηση.

Και μου κάνει εντύπωση το ερώτημα, το οποίο ανασηκώνει, από τον κριτικότερο κριτή της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Είναι, ότι, αυτό το νομοσχέδιο το φέρνει η Κυβέρνηση προεκλογικά, για να παραπλανήσει το Λαό. Και αυτό άλλωστε το νομοσχέδιο θα έχει σαν στόχο να πάψει το Λαό, από τις εκλογές, υπέρ της κυβερνητικής Παράταξης. Μα, αν πιστεύει ο κριτικότερος κ. συνάδελφος και οι άλλοι της Αντιπολίτευσης, ότι πράγματι αυτό το νομοσχέδιο θα βλάψει την Κυβέρνηση, τότε γιατί φέρνεται, που η Κυβέρνηση το φέρνει προεκλογικά; Ποιός είναι ο φόβος; Συνεπώς, οι στόχοι που περιλαμβάνονται σ' αυτό το νομοσχέδιο, είναι στόχοι και θέσεις, που ο ίδιος ο Λαός μας το επιζητεί και τους έχει καταξιώσει από το 1981 μέχρι τώρα.

Κύριοι συνάδελφοι, η λειτουργία και μόνο των Νομαρχιακών Συμβουλίων έχει σημασία να αναθεωρεί εδώ. Ποιός παίρνει απόφαση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο; Η διοίκηση; Το κράτος; Η Κυβέρνηση; Όχι βέβαια. Ποιος; Ο ίδιος ο Λαός, ο οποίος μετέχει εκεί με τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του. Αυτό δεν είναι λαϊκή συμμετοχή; Δεν είναι δημοκρατικός προγραμματισμός, όταν ο εκπρόσωπος ενός φορέα έρχεται εκεί, χρησιμοποιώντας, από την τάξη, που εκπροσωπεί και καταθέτει την άποψη του φορέα, τον οποίο εκπροσωπεί; Το Νομαρχιακό Συμβούλιο, που τότε βάλεται και από την Αριστερά και από τη Δεξιά, είναι, μπορεί να πει η Βουλή στο Νέο που υπάρχουν οι εκλεγμένοι εκπρόσωποι από τις διάφορες τάξεις που εκαρμόζονται. Όχι απλώς εκπρόσωποι, κριτικότεροι, κριτικότεροι. Δεν είναι, λοιπόν, αυτό στοιχείο λαϊκής συμμετοχής; Και θα πρέπει να γίνει περισσότερο αυτό το καταξιωμένο όργανο.

Μεταφέρω μια εμπειρία, από την περιοχή μου την Κροτική. Κάθε φορά που συζητάει το Νομαρχιακό Συμβούλιο — και συζητάει την μεγαλύτερη χάρωση του Νέου μας — πάντα είναι γεμάτο, από τον απλό λαό και ιδιαίτερα, σε όρες προχωρημένες. Μέχρι τις 19 ο ώρα το βράδυ κάθονται εκεί. Δέχοι είδαν τον καταξιωμένο και είδαν πραγματικά τους θεσμικούς της αλλαγής, που προχωρούν, ριζώνουν και στεριώνουν, κέντρα στην ένωση, από τη Δεξιά και από την Αριστερά.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥΣΗΣ. Όσοι οι βουλευτές δεν ηχηθούν.

ΣΕΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΣ. Οι βουλευτές, κύριοι συνάδελφοι, καλούνται έλτε.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥΣΗΣ. Καλούνται, αλλά δεν ηχηθούν.

ΣΕΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΣ. Και μια που το αναφέρω, κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να πω ότι σ' αυτό πηγαίνουν και οι βουλευτές της Κυβέρνησης, αλλά και οι βουλευτές της Αντιπολίτευσης. Πίσω της τσέκας ο συμπαικτης μου ο κ. Σιδώρας και ρωτήστε τον. Μαζί πηγαίνουν σ' αυτό το έργο. Συνεπώς, πηγαίνουν και οι βουλευτές της Αντιπολίτευσης κύριοι συνάδελφοι. Και καλό κάνουν, που πηγαίνουν.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΥΣΗΣ. Εγώ πηγαίνω, αλλά δεν έλαβα κόσμο εκεί από τα μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

ΣΕΦΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΣ. Πολύ καλά κάνουν. Πρέπει να πηγαίνουν.

Επιπλέον, με δύο λόγια, κύριοι Πρόεδρε, να πω — γιατί δεν θέλω να αναφερθώ, σε λεπτομέρειες — ότι αξιοσημείωτο — και αυτό είναι υπέρ των συστημάτων του νομοσχεδίου — και η ευρωπαϊκή εμπειρία σ' αυτό το νομοσχέδιο. Αξιοσημείωτο η γαλλική και η ιταλική εμπειρία. Είναι κεφαλές διαδικασίες, που προβλέπονται στη γαλλική νομοθεσία από το 1981, που η σταθεροποιητική κυβέρνηση της Γαλλίας τα έκανε. Και να σας πω κάτι:

(Στο σημείο αυτό παρουσιάζει ο προεδροποιητικός ήχος της λέξεως του χρόνου της ομιλίας του κ. βουλευτή).

χερόν, μια καταπλωτική χώρα του νότου, παρά την κρυφά της αναξιοποίητης πρώτης ύλης και του ορυκτού πλούτου που διαθέτει και την κοίτη γεωγραφική θέση — κλειδί.

Με μια διοικητική διαρρύση και οργανωτική συγκροτημένη χώρα οικονομική, υδροκεντρική, αντιπαραγωγική που εξακολουθεί να γυαλίζει εκ συστήματος. Κι αυτός είναι να οδηγηθούμε με θεσμικές επιλογές και ρυθμίσεις, στην αποκρατικοποιτικότητα, αποσυγκέντρωση και συστατική, πολύπλευρη αποκέντρωση, με σύζευξη, χωρίς επικαλύψεις, παρεμπόδιση και υπερβολές, της Δημόσιας Διοίκησης με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, που είναι περιφερειακά αποκεντρωμένη στην υφή της, αποτελεί το πρωτογενές κύτταρο της Δημοκρατίας και λειτουργεί την κλίμακα λαϊκή κυριαρχία.

Η εικόνα των θεσμικών πολιτικών επιλογών και του παρατηρητικού πλαισίου και προγραμματισμού και ο συντονισμός των ενεργειών, το εθνικό και περιφερειακό επίπεδο για την κεντρική πρόοδος ανάπτυξη ανάγκη — και πρέπει να κινήσει — στην υπεύθυνη, λαοπρόβλητη κυβέρνηση την ικανότητα, με την επιτελική συντονιστική ιδιαιτερότητα του Υπουργείου Οικονομικής Οικονομίας, για να μην έχουμε στακαπαλοδοράτα, παλινδρομίες και επικινδύνα καταστασιατισμούς.

Το νομοσχέδιο όπως τελεφερίζεται αναδιορθωτικά επιφέρει μία ριζική θεσμική αλλαγή, κίνηση, μία βαθιά τομή στο σύστημα οργάνωσης, διοίκησης και λειτουργίας. Αναδιορθώνει και διακαθίζει την Τοπική Αυτοδιοίκηση με διοικητική αυτοτέλεια, λαϊκή συμμετοχή και οικονομική αυτοδυναμία και αυτονομία, χωρίς τον έλεγχο της αποκλιμάκωσης.

Ευνοικονομεί και υλοποιεί την πρόοδος περιφερειακή ανάπτυξη. Ουσιαστικοποιεί τον αποκεντρωμένο δημοκρατικό προγραμματισμό με συστατική συμμετοχή του κοινωνικού συνόλου και των συναρμόδιων κοινωνικών φορέων.

Καθορίζονται και ανατυγχροποιείται ακούσια, με τη συνέπεια ανθρωπογεωγραφικά πολλών κοινοτήτων, η Αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού, με έδρα το Δήμο. Και υπερδέχεται η σύσταση Δημοτικών Νομικών Προσώπων Τοπικών Συμβουλίων με έδρα, το Δημοτικό Συμβούλιο και το Πρόεδρο, όπου ο λαός δουλεύεται και δοξάζεται η συμμετοχική δημοκρατία.

Καθορίζονται και οργανοκρατικοποιείται η Αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού στο επίπεδο του Νομού κατά κανόνα με έδρα στις μητροπολιτικές περιφέρειες, στους μεγάλους νομούς και, στο υπολειπόμενο χώρο με παρή καθορισμό των αρχινομοματικών ορίων και ορισία συνεννόησης με σχέση με τη Διοίκηση — Νομαρχία, η οποία προκύπτει.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση όπως έχει την εν γένει οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της περιφέρειας της με την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, όπου ο πολιτικός, δημοκρατικός και κοινωνικός έλεγχος είναι επιβεβαιωμένος.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, πρώτου και δεύτερου βαθμού, αποτελούν ανεξάρτητες βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης. Μεταξύ τους δεν υπάρχει ιεραρχική σχέση. Οι αρμοδιότητες των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων δε θίγουν καθιώς από τις αρμοδιότητες των Οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού. Και οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις δεν ανηκούν αποστείλα στους Δήμους και στις Κοινότητες. Οι αρμοδιότητες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης είναι ουσιώδεις και πολύπλευρες σε όλους τους τομείς. Μετέχουν στην ανάπτυξη της κοινωνικής πολιτικής, στη διαμελίωση και εδραίωση του κράτους Πρόνοιας και προσφέρουν τις καλύτερες υπηρεσίες ειδικότερα στους τομείς της υγείας, της παιδείας, της γεωργίας, της αρχιτεκτονικής, της συγκοινωνίας, της πολιτιστικής κίνησης, για την καλύτερη παραγωγική διαδικασία, την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη, την ευημερία της κοινωνικής ολότητας, την ποιοτική, ποσοτική και κοινωνική αύξηση της παραγωγικότητας και

Όργανα διοίκησης είναι: 1) Το Νομαρχιακό Συμβούλιο με αιρετή, λαοπρόβλητη, αντιπροσωπευτική σύνθεση, όπου τα περισσότερα μέλη, στα 27 — ακούσια — τα 20, εκλέγονται από το λαό, με καθολική, άμεση και μυστική ψηφοφορία, τα 5 εκλέγονται από τους προεπιλεγμένους κοινωνικούς φορείς και τα 2 μόνο ερίζονται από τους Νομάρχες ως εκπροσώπους της κρατικής διοίκησης.

2) Η Νομαρχιακή επιτροπή που έχει τις προεπιλεγμένες από το λαό αρμοδιότητες, τις αρμοδιότητες που της αναθέτει το Νομαρχιακό Συμβούλιο και προαναγγίζει τις υποθέσεις πριν εισαχθούν για συζήτηση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο και παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων.

3) Ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου με τις αρμοδιότητες που καθορίζονται εκτός από το νόμο.

Ο Νομάρχης μετέχει στις συνεδριάσεις του Νομαρχιακού Συμβουλίου χωρίς ψήφο. Ασκεί έλεγχο μόνο νομιμότητας και όχι αποκλιμάκωσης. Ακυρώνει αυστηρογυμνάσιω και με προτροπή κάθε είδους ή οποιοδήποτε έχει ένοχο τομείον τις πράξεις των οργάνων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης που είναι αντίθετες προς το νόμο, ενώ κατά των αποφάσεων του Νομάρχη μπορεί να κινηθεί προτρογή στον αρμόδιο Υπουργό για παράβαση νόμου τύφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν. 3206/85. Και μένει ανιστογή η πόστα των διοικητικών δικαστηρίων και του Συμβουλίου Επικρατείας για τις διοικητικές πράξεις.

Καθορίζονται οι περιφέρειες, στις οποίες διορίζεται η χώρα, για το σταθιασμό, προγραμματισμό και συντονισμό της περιφερειακής ανάπτυξης, χωρίς αυτό να αποτελεί τρίτο βαθμό Αυτοδιοίκησης, αλλά βαθμό στη βάση της περιφερειακής αποκέντρωσης και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Είναι βέβαιος ότι ο τρίτος βαθμός αυτοδιοίκησης θα ολοκληρωθεί. Χρειάζεται πρώτα πλήρης ετοιμότητα και δεν πρέπει να κοροϊάζουμε τον εαυτό μας. Το «εδώ και τώρα», ένα ή τίποτα, αποτελεί συντηρητική, αντιδραστική επιλογή από οποιαδήποτε οπτική γωνία και αν προέρχεται. Πάνω σ' αυτό, παρακαλώ τον κ. Υπουργό να ενημερώσει το Σώμα, κατά την ομιλία του.

Προβλέπεται η σύσταση περιφερειακού συμβουλίου που αποτελείται από το Γενικό Γραμματέα ως Πρόεδρο, τους Νομάρχες και τους Προέδρους των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων των Νομών που περιλαμβάνει η περιφέρεια και από ένα εκπρόσωπο των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων από κάθε Νομό της περιφέρειας.

Ο Γενικός Γραμματέας είναι περίπου ο παλιός Γενικός Διοικητής της περιφέρειας, που κατά τη γνώμη μου αποτελεί το καλύτερο και καλύτερο θεσμικό. Είναι ο άμεσος υπεύθυνος εκπρόσωπος της Κυβέρνησης στην περιφέρεια και ο προϊστάμενος των υπηρεσιών σε περιφερειακό επίπεδο.

Ο δημοκρατικός προγραμματισμός καταστίζεται από το αρμόδιο όργανο που προανέφερα να περιλαμβάνει τα μεταχρόνια και ετήσια προγράμματα, που είναι το εθνικό αναπτυξιακό πρόγραμμα και ανλόγως, τα περιφερειακά, νομαρχιακά και τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα, όπως υπάρχουν, και τα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα.

Διατυπώνεται καλύτερα: Τα προγράμματα γίνονται, γίνονται τίποτα κινούνται για προγραμματισμό, για αποκεντρωμένο δημοκρατικό προγραμματισμό. Αποτελείται τότε αυτή η επιλογή.

Χωρίς περιμετριά του αόριστου και διεκούς προγραμματισμού των μεσομακροπρόθεσμων στόχων, με ενδιαφέρον και τη καλύτερη προβλεψιμότητα του λαού, οι ήμισος και ενδιαμέσως προεπιλεγμένες που πρέπει να δώσουμε και δίνουμε ιδιαίτερα διαρύτητα για να έχουμε επιτέλους ο πολίτης το δικό του, για να ικανοποιούνται οι λαφύρατες κοινωνικές ανάγκες, δίχως το σκατόπινο ενεργειών όπου το οποίο κτηνάρχητα οριστικά και στατικά, γιατί αποτελείται παλαιολιθική, σαρλακοπινη σκέψη και δεν είναι τίποτα και

Με φυσική αγκαλιάση και με κολών υψούμενη, αθηνική γαλήνη έξαρση συνειδητά υπερηφρόνουμε το νομοσχέδιο, γιατί το θεωρούμε προεδρευτικό, προεδρευτικότατο. Ευχαριστώ.

(Χαροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ Παναγιώτης Σαλαμαλίνης). Ο κ. Παπαγεωργόπουλος, έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ. Κύριοι συνάδελφοι, όπως και στις παραμονές των Δημοτικών Εκλογών του 1981, έτσι και σήμερα, παραμονές Δημοτικών Εκλογών του 1986, έχουμε και πάλι μπροστά μας ένα νομοσχέδιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Και διαρωτάται ο κάθε καλόπιστος άνθρωπος: Πρώτα: έχει τόσο ενδιαφέρον το ΠΑΣΟΚ, το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και είναι απλώς κάποια σύμπτωση αυτό το πρώτα, ότι παραμονές και παραμονές, μας έρχονται νομοσχέδια για την Τοπική Αυτοδιοίκηση; Αφελώς όχι. Είναι αποτέλεσμα μελέτης και σχεδιασμού. Το ΠΑΣΟΚ θέλει να παρουσιασθεί ότι ενδιαφέρεται για την τοπική Αυτοδιοίκηση και ότι προσπαθεί να κάνει κάτι και ουσιαστικά δεν κάνει: απολύτως τίποτα προς την πλευρά έδωξως της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και με τέτοια τεχνάσματα, όπως κερδώς είναι η κατάθεση και η συζήτηση του παρόντος νομοσχεδίου, προσπαθεί να ξεγελάσει: για άλλη μια φορά τον ελληνικό Λαό, να του υποκλέψει την φήμη του κύριο, μαθούριο στις επερχόμενες εκλογές.

Αλλά το συγκεκριμένο αυτό νομοσχέδιο και όλη αυτή η διαδικασία, είναι το μοναχικό τέρας που επιχειρείται από το ΠΑΣΟΚ κατά την προεκλογική περίοδο; Αφελώς όχι. Μπορούμε να μιλήσουμε εδώ για πολλές ώρες, για τα τεχνάσματα που προσπαθεί να επιβάλλει μέσα στον προεκλογικό αγώνα ο Ανδρέας Παπανδρέου και το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα.

Θα σας υπενθυμίσω απλά και μόνο ένα, την τηλεόραση και το ραδιόφωνο κατά την προεκλογική αυτή περίοδο, η οποία ήδη έχει αρχίσει και η οποία ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά ήταν κροτά τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης, κάνει δύο πράγματα:

Πρώτα - πρώτα να διαφημίζει το έργο των δημάρχων, οι οποίοι πρόκεινται στον κυβερνητική παράταξη — και μπορούμε να αναφέρω πολλά παραδείγματα και πιστεύω κανείς να μην τα αρνηθεί. Και το δεύτερο είναι ότι εκ συστήματος προσπαθεί να αναδείξει: για άλλη μια φορά κάποιο αντιδεδειγμένο κλίμα. Να αναδείξει: το συγκεκριμένο και παλιό σύνθημα, «όχι πια στη δεξιά». Αλλά νομίζουμε όλοι μας ότι κάτω από τις προσπάθειες της Νέας Δημοκρατίας για τη σωστή ενημέρωση του ελληνικού Λαού, δεν πρόκειται ποτέ να αδειώσει ένα τέτοιο σύνθημα, από την κληή του έδωξως πλευρά. Και μέσα σε όλη αυτή την προπαγανδιστική προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ έρχεται και το σημερινό νομοσχέδιο, με πολλές τυμπανοκρουσίες και πολύ μεγάλη διαφήμιση. Μια μεγάλη διαφημιστική προσπάθεια, στην οποία έλαβε μέρος και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, ο οποίος για άλλα σοβαρότερα θέματα λέει: ότι είναι πολυσχολος. Και όλα αυτά κερδώς τη στιγμή που πολλοί δήμοι και κοινότητες σε όλη τη Χώρα αντιμετωπίζουν πρόβλήματα καλύψεως λειτουργικών εδωδων. Πολλοί δήμοι και κοινότητες σήμερα δεν μπορούν να καλύψουν τα λειτουργικά τους έξοδα. Η δε πολυδιαφημιστική διακηρυκτική αυτοδυναμία τους συγκροτείται δυναμικά με την εξάρτηση από το κέντρο, εξάρτηση η οποία δεν μπορεί να ξερύνει από κανένα σοσιαλιστικό καθεστώς. Και όλα αυτά γίνονται τη στιγμή που οι δήμαρχοι, οι οποίοι πρόκεινται στο ΠΑΣΟΚ έχουν μετατρέψει τους δήμους, δυστυχώς, σε απλά κομματικά γραφεία. Θα μπορούσα και στο συγκεκριμένο αυτό σημείο να σας απατοχλήσω επί πολλή ώρα. Θα σας παραθέσω ένα μόνο παράδειγμα, για να αντιληφθείτε με ποιο τρόπο δουλεύει και δουλεύουν οι δήμαρχοι, οι οποίοι πρόκεινται στο ΠΑΣΟΚ. Θα καταθέσω ένα έγγραφο από το υπουργικό επιστολή Θεσσαλονίκης, η οποία απευθύνεται:

ΠΑΣΟΚ, και του λέει: Σας παρακαλούμε όπως προλάβετε τους παρακάτω συντρόφους και κατά σειρά προτεραιότητας. Και έχει: τα ονόματα Γιάννης Μαυρομαμάτης, Δημήτρης Κορδαλής κλπ. Και όλοι αυτοί οι άνθρωποι έχουν προληφθεί από το Δήμο Θεσσαλονίκης. Δυστυχώς, με αυτό τον τρόπο εργαζόμενα: σήμερα οι δήμαρχοι, οι οποίοι πρόκεινται στο ΠΑΣΟΚ.

(Το έγγραφο που κατέθεσε ο βουλευτής κ. Β. Παπαγεωργόπουλος βρίσκεται στη Διεύθυνση της Στενογραφικής Υπηρεσίας και είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου).

Αλλά ως έρθουμε στο παρόν νομοσχέδιο γιατί με τη διαδικασία του επείγοντος, ο χρόνος τρέχει και είναι λιγοστός. Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο καθορίζει νέους δήμους, νέα όρια, όπως αυτά τα αντιλαμβάνεται ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών και κατά τρόπο μάλιστα αναγκαστικό, άμεσα ή έμμεσα. Και με απώτερο σκοπό να κερδίσει στο μέλλον όσο μπορεί περισσότερους δημάρχους. Και για να μην έχει πολύ μεγάλη αντιδράσεις, από τους ΟΤΑ δημιουργεί ένα θεσμικό φάσμα, τα Τοπικά Συμβούλια. Θεσμικό χωρίς ουσιαστικές αρμοδιότητες, χωρίς οικονομική διαχείριση, χωρίς γραμματειακή εξυπηρέτηση, χωρίς τίποτα. Και καθορίζεται μάλιστα και ο τρόπος με τον οποίο θα καταργηθούν τα Τοπικά Συμβούλια. Δεύτερο, θεσμοθετείται ο δημοκρατικός προγραμματισμός, όπως βεβαίως τον αντιλαμβάνεται το ΠΑΣΟΚ. Έτσι, μέσα από τα αντίστοιχα άρθρα, προσπαθεί το νομοσχέδιο να περάσει την αντίληψη ότι τα δημοτικά συμβούλια έχουν κάποιες καινούργιες αρμοδιότητες, κάποιες καινούργιες αποφασιστικές δικαιότητες, ενώ στην ουσία δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να διατυπώνουν προτάσεις στο Νομαρχιακό Συμβούλιο, κάτι που βεβαίως δε λέει τίποτα. Τρίτο, το νομοσχέδιο θεσμοθετεί το δεύτερο έδαφος της τοπικής αυτοδιοίκησης, κατά τρόπο όμως ναρκελωδή και γενικό και το μόνο που σίγουρα προνοεί είναι να υπάρχει έντονη κυβερνητική πλειοψηφία, με το διορισμό εκπροσώπων του κράτους, αλλά και την ευχέρεια που δίνει στον Υπουργό Εσωτερικών να διορίζει τους αντιπροσώπους που θέλει αυτός από τις τοπικές, επαγγελματικές, επιστημονικές και άλλες οργανώσεις. Και λείπει αληθεία και ο κεντρικός σύλλογος. Με ποια κριτήρια λοιπόν έχουν γίνει αυτές οι καταστάσεις, έχουν ξεχωριστεί αυτοί οι σύλλογοι και οι οργανώσεις; Αποκλειστικά με κομματικά κριτήρια και με το τι συμβαίνει σήμερα. Και τι θα παριστάνει αλήθεια ο Νομάρχης, μέσα στη συνεδρίαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου;

Το τεχνικό επίσης είναι ότι ούτε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση θα έχει καμιά ουσιαστική και αποφασιστική αρμοδιότητα και τα πάντα θα εξαρτώνται από το περιφερειακό συμβούλιο, το οποίο το ίδιο το νομοσχέδιο παραδέχεται ότι δεν ανήκει στη Τοπική Αυτοδιοίκηση, είναι καθαρά ένα συμβούλιο διορισμένων κρατικών υπαλλήλων και αυτό βεβαίως καταργείται και από τη σύνθεσή του, που δεν χρειάζεται τώρα να σας την υπενθυμίσω. Τελικά και το περιφερειακό συμβούλιο καταργείται και αυτό προγράμματα μέσα στο εθνικό πρόγραμμα. Και έτσι ουσιαστικά ξεναγυρίζουν τα πάντα στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και στα άλλα συναρμόδια Υπουργεία.

Αντιλαμβάνεται, λοιπόν, ότι στον τομέα της αυτοδιοίκησης δεν γίνεται ούτε ένα βήμα προς τα μπροστά. Απλώς πολλά όργανα, πολλές κερδίες, πολύ γραφειοκρατία και αποτέλεσμα μηδέν. Δεν μπορούμε έδωξως να γίνει διαφορετικό, γιατί κανένα σοσιαλιστικό καθεστώς δεν μπορεί να πολιτευτεί διαφορετικά. Πρέπει όλα να τα έχει στο χέρι του και όλα να ξεκινούν από την κεντρική ομπά. Πρέπει πίσω και από την κεντρική δραστηριότητα να υπάρχει ένα πανίσχυρο κράτος, ουσιαστικά να υπάρχει από πίσω ένα πανίσχυρο κέντρο. Αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι να έχει πάλι: κηρύλιση το κράτος, η γραφειοκρατία να βρίσκεται σε κενό της, ο Λαός να πάθει και η νομοπληκτοσύνη του ΠΑΣΟΚ να ευτυχεί.

την γραφειοκρατία την οποία έχουν καταργήσει ο δεύτερος και ο τρίτος κοινοί αυτοδιοικητές. Συμφωνεί το κείμενο. Γιατί και την στήριξη που θα παρέχεται είναι ο δεύτερος και ο τρίτος, η περιφέρεια εστιμάστηκε σε επίπεδο νομού, από το Νομαρχικό, από το Νομαρχιακό Συμβούλιο, από την Νομαρχιακή Επιτροπή, και πάνω απ' αυτούς ορίζεται ο Γενικός Αρχηγός της Περιφέρειας, και αν και στην Ευρώπη Ελλάδα και στα νησιά του Αιγαίου, έχουμε και πάνω τον Γενικό ή Διοικητικό Λειτουργό και τον Αρχηγό Περιφέρειας, που συνεχώς ανακαταστάται. Τα αρχικά αυτά θα συνταχθούν χωριστά με βάση τις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων, και οι χωριστά νομικά να οριχθούν και τις μεταξύ τους αρμοδιότητες. Αντικαταστήστε, τι κομμάτι αρμοδιοτήτων θα παραμείνουν και, μετά έχουμε και άλλες παραπάνω καταστάσεις. Πρέπει να είναι ανώτερος, ο Πρόεδρος του Νομαρχιακού Συμβουλίου, η ο Νομαρχία; Ελαχίστην προηγούμενης παρά πολλά πάνω στο θέμα και το κίνημα στην κρίση σας, χωρίς να επεκτανω περισσότερο. Το άλλο ευχρηστικό της υποστήριξης είναι ότι με αυτό το νομοσχέδιο καταργούμε το παλαιό και βελών των εκλογικών διαδικασιών. Διαφορετικά πολλές φορές θα φέρει ο ελληνικός Λαός, άλλα συγχρόνως επιλέγεται και τι δικαιοδοσία έχει. Θα ψηφίζει κάθε 4 χρόνια για να εκλέξει το δήμαρχο, τους δημοτικούς συμβούλους, προέδρους κοινοτήτων, κοινοτικούς συμβούλους και κι εμένα μέλη του δημοκρατικού συμβουλίου. Έκαστο χρόνο εκλέγει τον πρόεδρο και το συμβούλιο των διαμερισμάτων των δήμων. Κάθε 4 χρόνια επίσης έχουμε τα κοινοτικά συμβούλια. Θα πρέπει να προσέθετα στα 4 χρόνια και την εκλογή των μελών στους κοινοτικούς. Αν σκεφθούμε ότι στα νομαρχιακά συμβούλια συμμετέχουν και εκπρόσωποι διαφόρων οργανώσεων —σε κάθε μία από τις οποίες γίνονται ξεχωριστές εκλογές— τότε ο αριθμός των εκλογικών διαδικασιών σε κάθε περιφέρεια γίνεται διπλός. Προσέθετε και τις δημοτικές εκλογές και τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό, όλο και κάποιο δημοφιλία που εύκολα θα μας πάρει το ΠΑΣΟΚ μέχρι την επόμενη εκλογική αναμέτρηση και δηλαδή συμπέρασμα. Αποτέλεσμα ο Έλληνας κάθε 4 χρόνια θα ψηφίζει: άλλα συστατικά κριτήρια δεν θα έχει τα χέρια του. Άλλοι αποφασίζουν γι' αυτόν, πριν απ' αυτόν.

Αυτή δυστυχώς είναι η κατάσταση. Το νομοσχέδιο αυτό κινείται μέσα στο γενικότερο πλαίσιο οργανώσεως της κοινωνίας κατά τα σοσιαλιστικά πρότυπα που προσπαθεί να επιβάλει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ στη Χώρα μας. Επίσης δηλαδή δημοκρατικών διαδικασιών, συστατική κοροβία του Λαού, εντυπώσεις ότι κλονείται η ενοχή της περιφέρειας προς το κέντρο και αντιπαρατίθεται ακόμα ότι τα χωρικά στρώματα κλονίζονται στα ψήλα και συστατικά επίπεδα.

Τα πάντα αποφασίζονται μέσα στα κομματικά γραφεία του ΠΑΣΟΚ και στην πρωθυπουργική κατοικία, ούτε καν στα υπουργικά γραφεία. Όλα αποφασίζονται από την «οικονομική» του Κόμματος. Και ο Λαός παρ'ότι συστατική κοροβία κλονίζεται, μακριά από τις αποφάσεις, μακριά από την εξουσία, συστατικά ο Λαός σήμερα μένει στην γωνία.

Είναι φανερό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η Δημοκρατία στον τόπο μας πάγνη στα τελευταία 5 χρόνια. Αυτό αποδεικνύεται και από τη μελέτη του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, το οποίο οπωσδήποτε δεν το ψηφίζουμε.

Ο εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, στο συνέδριο Δήμων και Κοινοτήτων, κ. Σουφλιάς, μεταξύ άλλων είπε: «Ο θεμέλιος της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως βρίσκεται τα τελευταία χρόνια πάνω σε μία νάρκη: Τη νάρκη του κομματισμού. Που αν δε φροντίσουν τα ίδια τα κόμματα —και δηλαδή— και οι ΟΤΑ να την απομακρύνουν, κινδυνεύει άμεσα η ίδια η Δημοκρατία, ακρογωνιαίος λίθος της οποίας είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΠΠΟΣ, Γ.: αυτό καταβάλλετε βουλευτές υποθήκους δήμαρχους;
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Αυτό είναι

τα απασχούμε και να κάνουμε πράξη όλοι μας εδώ, σε όποια πλευρά και αν κινήματα. Σας ευχαριστώ.

(Χαιροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλταλιάνης): Ο κ. Λημς Παπαδημητρίου έχει το λόγο.

ΛΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, πριν από την αναγκαστική ολιγόλεπτη ομιλία μου, θα ήθελα να κάνω μία επισήμανση:

Δυστυχώς η Νέα Δημοκρατία δεν παραλείπει να κινδυνολογεί σε κάθε ευκαιρία. Αυτό κάνει και σήμερα. Και τι λέει; η Νέα Δημοκρατία, Αν καταργηθούν οι Κοινοότητες (λέει) θα καταργηθεί η Δημοκρατία και η εξουσία του Λαού. Με αυτές οι κούδιντες νομίζω τουλάχιστον είναι κρελίδες και ισχυρισμούς με αναχρονιστικές αντιλήψεις, που δε βοηθούν και το Λαό και τη χώρα μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, δεν υπερβάλλω αν ισχυριστώ πως το υπό κρίση σχέδιο νόμου αποτελεί μια λυτρωτική διαδικασία στην πολιτιστική υπανάπτυξη, την υποδούμηση και το γενικότερο μαρasmus χιλιάδων χωριών της πατρίδας μας. Το νομοσχέδιο προσεγγίζει τα πιο σημαντικά ζητήματα, που προκαθορίζουν, θα έλεγα, τη ζωή των ανθρώπων και τις σχέσεις τους μέσα στην κοινωνία. Η αποκέντρωση, ο δημοκρατικός προγραμματισμός στην ανάπτυξη, η λαϊκή συμμετοχή και η τοπική πολιτική, στη γρήγορα συστατικά στοιχεία της άριστης Δημοκρατίας και της λαϊκής εξουσίας, θέτουν από εδώ και εμπρός το στήριμα τους στο μέλλον και την προοπτική του τόπου.

Δεν μπορεί η Ελλάδα, κυρίες και κύριοι βουλευτές, στη σημερινή εποχή της γρήγορης τεχνολογικής εξέλιξης, της πολυπολιτισμικότητας και της αποτελεσματικότητας, να περιφραστεί με τα δεκανίκια του κατακερματισμού των πόρων και των δυνατοτήτων της και τον γεωγραφικό πολυεταχισμό της. Είναι επι να κινδυνεύει υποβλήθη στα κινδύνια.

Ετσι στα αλήθεια, ούτε μπορούμε να κατανοήσουμε, ούτε να δεχθούμε τις μεγαλόστομες διακηρύξεις της Νέας Δημοκρατίας, για φιλελεύθερες αξίες και αρχές, όταν λέει, όχι στον κοινωνικό κατακερματισμό που επέρχεται με την ανακένωση της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

Κατά τη γνώμη μας η Νέα Δημοκρατία, συνειδητά λέει όχι στην τοπική αυτοδιοίκηση, γιατί δεν πιστεύει σ' αυτή, δεν πιστεύει στις πραγματικές δυνατότητες του Λαού, δεν πιστεύει στην αποκέντρωση και φυσικά στο δημοκρατικό προγραμματισμό για την ανάπτυξη.

Η Νέα Δημοκρατία, δέχεται για την τοπική αυτοδιοίκηση το ρόλο του συμπληρώματος. Δηλαδή της «απόστασης» στην κεντρική διοίκηση, όπως ακριβώς είχαμε ζήσει αυτό το ρόλο κατά τη μακρόχρονη άσκηση της εξουσίας της.

Μία δημοκρατική χώρα, για να έχει μέλλον, πρέπει πάνω απ' όλα οι δεσμοί της να λειτουργούν και αυτή ακριβώς είναι η φιλοδοξία αυτού του νομοσχεδίου.

Να λειτουργήσει πραγματικά ο δεσμός της τοπικής αυτοδιοικήσεως και να αναλάβει τις μεγαλύτερες ευθύνες της αποκέντρωσης και της ανάπτυξης.

Είναι άδύνατο η πεποίθησή μας, εμπρός που πιστεύουμε στο σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας, πως ο Λαός μας θα καταγράφει στα πιο θετικά στοιχεία της εξουσίας του ΠΑΣΟΚ αυτό το σχέδιο. Άλλωστε, ο Λαός μας έχει μία γνώση και μία αισθητή για την πεντάχρονη εξουσία του ΠΑΣΟΚ σε ότι αφορά τη Τοπική Αυτοδιοίκηση, όπου τα έργα υλικότητας υπερέχουν, μαζί και η αλλαγή στις σχέσεις εξουσίας, καταμαρτυρούν ακριβώς το πόσο πιστεύουμε και πόσο νιώθουμε εμπρός για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ελπίζουμε ακόμα, πως η «αίμα» του Λαού η τοπική αυτοδιοίκηση, θα ξεπεράσει τις τοπικιστικές αναταλίες και τις κομματικές σκοπιμότητες και θα καταφέρει στα νέα μέγαρα της καθήκοντα, που διαγράφονται με το θεσμικό

Και τώρα, αγαπητοί συνάδελφοι, επιτρέψτε μου να σας παρουσιάσω ορισμένες πτυχές του ρόλου που παίζει και τη σημασία που έχει η Τοπική Αυτοδιοίκηση σε διάφορες χώρες. Και παίρνω δύο παραδείγματα την Ιταλία και τη Σουηδία. Ελπίζω πως αυτές οι ταπεινές αναφορές μου, θα συμβάλουν στην περισσότερο γνώση και τους προσηματισμούς πάνω στα κρίσιμα ζητήματα, που συνιστούν τη δραστηριότητα των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Και πρώτα στην Ιταλία. Στη γειτονική και φίλη αυτή χώρα, η τοπική αυτοδιοίκηση δεν αποτελείται μόνο από περιφέρειες μιας πετυχημένης αναπτυξιακής πολιτικής, δίπλα στο κράτος και την ιδιωτική πρωτοβουλία, αλλά στέφθηκε, κι αυτό είναι πολύ σημαντικό κι έχει μεγάλη σημασία ιδιαίτερα για μας τους Έλληνες, η πολιτική απορριπτική δύναμη κενάει στα σκοτεινά σχέδια και τις προοπτικές κατάλυσης του δημοκρατικού κωδικοτάτος. Η εμπειρία μας από την εφτάχρονη δικτατορία, είναι νωπή. Εκεί στην Ιταλία λοιπόν η τοπική αυτοδιοίκηση, αποτελείτε το μεγάλο κυματοθραύστη για επιδόσεις και φιλόδοξους δικτάτορες.

Η Ιταλία είναι μία από τις περιπτώσεις, που δείχνει τι μπορεί να προσφέρει στην κοινωνία μια οργανωμένη και καλά λειτουργούσα τοπική αυτοδιοίκηση, όταν η κεντρική εξουσία κινδυνεύει να αλωθεί από δόλιες και αντιδημοκρατικές μεθοδεύσεις και λειτουργεί μακριά από λαϊκές, συμβουλευτικές διαδικασίες.

Στη θέρεια χώρα της Σουηδίας, όπου είχα επί μακρόν εγκαταστήσει ειδική η δημοκρατική και αποτελεσματική λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αν η Σουηδική κοινωνία αποτελεί ένα είδος υποδειγματικό, με τους βασικούς κοινωνικούς μετασχηματισμούς που έχουν συμβεί στη χώρα αυτή, αυτό οφείλεται, αγαπητοί συνάδελφοι, κατά μεγάλο βαθμό στην κατά περιόδους αναθεώρηση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Πριν από 50 — 60 χρόνια η Σουηδία, παρά τη βιομηχανική της υπεροχή στο σίδηρο και στο ξύλο, ήταν μια τοπική, φτωχή, αγροτική χώρα. Και δεν μπορούσε να αναπτυχθεί, διότι είχε μεγάλο γεωγραφικό πολυεταχισμό και ήταν κατακυριευμένες οι δυνατότητες και οι πόροι της. Τι έκαναν οι Σουηδοί; Συνένωσαν γεωγραφικά τις χιλιάδες των κοινοτήτων σε δήμους. Και σήμερα η Σουηδία έχει μόλις 288 δήμους σαν γεωγραφικές ενότητες, με 24 περιφέρειες με τη μορφή των δικών μας νομών. Έτσι, κατόρθωσαν οι Σουηδοί, μαζί με αυτή τη γεωγραφική συνένωση και την τοπική πολιτική, που αποτελεί βασική πολιτική, οικονομική και κοινωνική συνιστώσα της τοπικής αυτοδιοίκησης, να έλθουν επιτεύγματα και να επιφέρουν την κοινωνική αλλαγή στην Πατρίδα τους.

Αυτό κριδώς οφείλεται, όπως είπα, στην κατά περιόδους αναθεώρηση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η τοπική αυτοδιοίκηση στη μακρινή αυτή χώρα απορρίπτει για όλα εκτός από την εξωτερική πολιτική και την εθνική άμυνα. Ακόμα απορρίπτει — και αυτό είναι πολύ σημαντικό και αξιομνημόνευτο — η Τοπική Αυτοδιοίκηση για το περιεχόμενο και την εμπέδωση, δηλαδή, με απλά λόγια το ύψος της φορολογίας των πολιτών, που η φορολογία αποτελεί την είσπραξη εσοδών και είναι συντηρητικά κατοχυρωμένη στη Χώρα αυτή.

Αν ένας Σουηδός εργαζόμενος έχει ένα εισόδημα 100 κοινών την ημέρα φορολογείται περίπου 35 κορόνες. Από αυτές οι 35 κορόνες οι 28—30 κορόνες πάνε για την τοπική αυτοδιοίκηση, μετά έξι κορόνες από απόφαση των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ. Όπως και εδώ!
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Πάμε να το κάνουμε και εμείς εδώ σιγά - σιγά κύριοι συνάδελφοι.
Ο σχεδιασμός, λοιπόν, για την ανάπτυξη σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς και ο προγραμματισμός για προ-

βλεπόμενα. Και εμείς μ' αυτό το νομοσχέδιο φιλοδοξούμε, παρά τις αδυναμίες και τις αδυναμίες που στην αρχή θα υπάρχουν, να δώσουμε μία ώθηση για κάτι καινούργιο στον Έλληνα πολίτη και στη κοινωνία μας. Επιτρέψτε μου, κύριοι Πρόεδρε, να τελειώσω κάνοντας δύο συγκεκριμένες προτάσεις — παρατηρήσεις στο συζητούμενο σχέδιο νόμου.

Πρώτη παρατήρηση — πρόταση: Η δημοκρατική μου ευαισθησία, δυστυχώς, υποχωρεί μπροστά στο συμφέρον και το μέλλον των χωριών και των κομποπόλεων μας. Γι' αυτό θεωρώ πως η γεωγραφική συνένωση πρέπει να έχει δεσμευτικό χαρακτήρα, διότι έτσι θα αντιπαλέψουμε τις τοπικιστικές διαφορές και τους προσωπικούς ανταγωνισμούς, που, όπως είναι γνωστό, παραλύουν κάθε πρωτοπόρο και δημιουργική προσπάθεια τουλάχιστον στην πατρίδα μας. Και εμείς με μέτρο για το τι κάνουν οι ανταγωνισμοί και οι τοπικιστικές διαφορές. Το είχαμε, άλλωστε, και στο νόμο για τους γεωργικούς συνεταιρισμούς.

Δεύτερη παρατήρηση — πρόταση. Είναι σωστή η άποψη για περισσότερες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις στους μεγάλους νομούς της Χώρας. Νομίζω πως αυτό το μέτρο πρέπει να επεκταθεί και σε μικρότερους νομούς, εφόσον υπάρχουν σφρή και συγκεκριμένα κριτήρια και στοιχεία διαφοροποίησης μεταξύ των διαφόρων περιοχών μέσα σ' αυτούς τους νομούς.

Αν, λοιπόν έχουμε νομούς όπου υπάρχουν περιοχές με συγκεκριμένα στοιχεία κριτήρια — ως το πούμε — συγκοινωνιακά, αναπτυξιακά, ιστορικά κλπ. να μπορούν και στους μικρότερους αυτούς νομούς να δημιουργηθούν περισσότερες από μία Νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις.

Αποχωρώντας, κύριοι συνάδελφοι, από το Βήμα, θέλω να συγχωρώ τη Κυβέρνηση του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος γι' αυτή τη πρωτοποριακή θεσμική αλλαγή στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Αυτό το νομοσχέδιο, κύριοι συνάδελφοι της Αντιπαραλήτευσης, δεν χρειάζεται την άρνησή σας, χρειάζεται την καλύτερη κριτική σας για τη θεμελίωσή του. Ευχαριστώ. (Χειροκροτήματα από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σαλαμαλίγκας). Ο κ. Μπλέτσας έχει το λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΕΤΣΑΣ. Κύριε και κύριοι συνάδελφοι, πρόκειται το νομοσχέδιο είναι σοβαρό και θεσμικό. Στο είδαλο του περιλαμβάνει ορισμένα από τα πιο ελκυστικά πράγματα που έχουν κινιστεί στο χώρο το δικό μας, δημοκρατικός προσηματισμός. Τοπική Αυτοδιοίκηση, αποκέντρωση σε περιφερειακή ανάπτυξη. Η Εθνική Αντιπροσωπεία με το νομοσχέδιο αυτό μπαίνει πραγματικά σε ερωτήματα, σε διλήμματα και σε προγραμματισμούς. Και πρόκειται είναι μία πρόκληση για την ευθεία τοποθέτησή μας απέναντι στα θέματα που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιο.

Η κατάσταση που παρουσιάζει η Χώρα μας, από πλευράς διοικητικής και χωροταξικής οργάνωσης, είναι περίπου η ακόλουθη.

Υπάρχουν 12.315 διαφορετικοί οικισμοί, που ανήκουν σε 6.039 Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Το σύνολο των δήμων είναι 291. Το σύνολο των κοινοτήτων 5.733. Ο συνολικός πληθυσμός των κοινοτήτων, με την απομείωση του 1981, ανέρχεται σε 3.523.153 κατοίκους. Ο συνολικός πληθυσμός των δήμων, με τα απομειωμένα δεδομένα του 1981, είναι 6.215.792 κάτοικοι. 171 δήμοι και 24 κοινότητες έχουν πληθυσμό πάνω από 5.000 κατοίκους, 13 κοινότητες έχουν λιγότερους από 70.000 κατοίκους. Από τους 12 οι 5 κοινότητες ανήκουν στην επαρχιακή Ελλάδα, 4.900.000 στη νοτιοανατολική Ελλάδα και Θεσσαλονίκη. Οι επαρχιακοί δήμοι ανέρχονται σε 148. Οι περιφερειακές διατάξεις που προτείνονται — υπάρχουν μελέτες του ΥΠΟΠ — δίνουν, κύριοι συνάδελφοι, ένα ελάχιστο αριθμό 7 και μέγιστο 15. Δηλαδή 9 οι 10 διατάξεις. Αυτά είναι τα γενεαλογικά δεδομένα.

τη σε δυο - τρία κοινά κέντρα. Σ' αυτό το χώρο καλούμεθα να κάνομε νομοθετική παρέμβαση.

Δεχθήκαμε και προηγούμενα αλλά είναι και αντικατευθυντική ακόμα, ότι από διοικητική άποψη παρατηρείται διοικητική πολυκεντρικότητα. Είναι σε επίπεδο δήμων και κοινοτήτων. Και από δω αρχίζουν οι προβληματισμοί και οι τοποθετήσεις.

Η Παράταξη μας με τον Εισηγητή της τοποθετήθηκε, όπως τοποθετήθηκε, κατά του νομοσχεδίου. Θα θέλαμε να προλάβουμε τις παρεξηγήσεις, ή και να προλάβουμε τις ενδεχόμενες εκπτώσεις αυτής της θέσης.

Όσοι είναι κατά του νομοσχεδίου, δεν είναι κατά της συνένωσης. Είναι κατά του τρόπου, που μεθοδεύεται από το νομοσχέδιο, της συνένωσης. Με τη συνένωση δε πρέπει να δεχθούμε τον δεδομένο, ότι καταργείται η κοινότητα. Κάθε κοινότητα που είναι στην γεωγραφική ενότητα καταργείται. Είναι μια σπουδαία και σημαντική απόφαση που περιέχεται μέσα στο συζητούμενο νομοσχέδιο.

Δεχθήκαμε και προηγούμενα — και είναι και αληθές — ότι από τον γεωγραφικό χάρτη της Ελλάδας σέρνουν οι κοινότητες. Δε θα υπάρχουν κοινότητες.

Κύριοι συνάδελφοι, η κοινότητα για την Ελλάδα και για τον Έλληνα της επαρχίας, για την επαρχιακή περιφερειακή Ελλάδα, δεν είναι τεχνικός όρος, δεν είναι διοικητική διαίρεση, δεν είναι διοικητική μονάδα. Η κοινότητα για τον Έλληνα είναι τρόπος ζωής. Είναι ένα, τρόπος ζωής ποικιλοπύκνος, εμπλουτισμένος με μήνες δώματα και ιστορία. Έτσι θέλησαν να ζήσουν οι Έλληνες, οργανωμένοι σε κοινότητες. Η κοινότητα είναι κοινωνία ανθρώπων, είναι ενότητα κοινωνία ανθρώπων. Έτσι το κράτος, έτσι είναι η ιστορική εξέλιξη, έτσι είναι ο πολιτισμός. Αυτό είναι η κατάσταση. Οι Έλληνες θέλουν να ζουν σε κοινότητα, σε κοινωνία ανθρώπων. Και αυτή η κοινωνία περιέχει και την ενότητα.

Είναι κοινότητα, λοιπόν. Όχι διοικητική διαίρεση, όχι τεχνικός όρος. Είναι κοινότητα ανθρώπων. Αυτή, με την συνένωση, καταργείται.

Η διαφωνία μας, λοιπόν, και δηλώθηκε, αλλά προάλλαξε κι εγώ προταίω συγκαταμένα. Η συνένωση να μην παράγει υποχρεωτικό δήμο. Όσοι είναι στη γεωγραφική ενότητα — και δε πω πως πρέπει να είναι η γεωγραφική ενότητα, πως δε καθορίζεται — προτείνουμε προς το Σώμα και προς την Κυβέρνηση, η συνένωση, εφ' όσον το νομοσχέδιο οδηγεί προς τα κέ, να μη παράγει υποχρεωτικό δήμο. Να απορροφούν δυο - τρεις κοινότητες συννοούμενες να αποτελέσουν κοινότητα.

Και θέλω την ευκαιρία να πω και να επισημάνω, κύριοι Υπουργοί των Εσωτερικών, μια ιδιαίτερη ευελιξία, να τη θεμελιώσουμε εδώ για τις παραμεθόριες περιοχές, για τις περιοχές της Δυτικής Θεσσαλίας, το θέτω εδώ — ξέρετε ότι αντιπροσωπεύω μια απ' αυτές τις περιοχές — που μπορεί να οδηγήσει στη συνένωση κοινοτήτων τις δικές μας περιοχές. Μπορούν να παρθούν με τη συνένωση στους νομούς, να το πούμε καθαρά Ροδόπης και Ξάνθης, περισσότεροι των δήμων που υπάρχουν σήμερα. Και επειδή ο Δήμαρχος συμμετέχει εκεί που συμμετέχει, παρακαλώ να βρούμε μια διαδικασία ευελιξίας πως μπορούμε να αποφύγουμε αυτό το πρόβλημα, το οποίο νομίζω ότι εγώ τουλάχιστον δεν το θέλω.

Πρώτη παρατήρηση, πρώτη πρόταση, πρώτη αντίρρηση: Η συνένωση να μη δημιουργεί υποχρεωτικό δήμο.

Δεύτερον, να καθοριστεί στο νομοσχέδιο ένα μέγεθος. Να πούμε ότι ο πληθυσμός από τη συνένωση των κοινοτήτων ή δήμων δεν θα είναι πάνω από 2.500 — 3.000 να καθοριστεί ένα κριτήριο όριο. Να μη πούμε χόρσις. Το 2.500 — 3.000 είναι να λογικό μέγεθος. Το να πούμε 5.000 — 10.000, τα μεγέθη αυτά δεν τα θεωρούμε λογικά. Είναι μεγάλος αριθμός και το 5.000.

Άλλη πρόταση, για το δεύτερο βαθμό. Είναι αληθές ότι για το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, δύο είναι τα κρίσιμα σημεία: Το μέγεθος και η δικαιοσύνη μετάδοσης. Το

μέγεθος της δ' βαθμίδας, όπως και το μέγεθος της γ' βαθμίδας και ο χρόνος μετάδοσης. Προτείνουμε, λοιπόν, για το νομαρχιακό συμβούλιο που αντικαθίσταται, αναγορεύεται δεύτερος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης, μη της εντοπισιάζει το ότι εμείς ζητάμε την ολοκλήρωση της δ' βαθμίδας στο πιατό της μέρος. Όχι 2/3 και 1/3. Το Σύνταγμα το προβλέπει, αλλά το προβλέπει δυναμικά, δεν δεσμεύει το Κοινοβούλιο να πούμε τα 3/3 των μελών εκλέγονται με μυστική και καθολική ψηφοφορία. Να ακεραιωθεί η βαθμίδα στο αιρετό μέρος. Όχι 2/3, αλλά 1/3. Εάν το 1/3 έγινε με τη σκέψη να μπει δίπλα στη λαϊκή σοφία η άμεση εκλογή και η τεχνικρατική γνώση, οι επιστήμονες που είναι στους φορείς και τους συλλόγους, να μπου στα ψηφοδέλτια και να εκλεγούν. Να τεθούν στην κρίση του λαϊκού κριτηρίου. Να εκλεγούν στα ψηφοδέλτια και να μπου μέσα στα νομαρχιακά συμβούλια. Όχι, λοιπόν, το 1/3 είτε υποδεικνύμενο, είτε διοριζόμενο. Και είπε ο κ. Αργυρόπουλος, ως Εισηγητής της Πρώταξης μας, ότι νοθεύεται και είπαν ότι είναι θανατική λέξη. Ναι, νοθεύεται, αυτοδιοίκηση με το 1/3. Στα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια, γιατί δεν υπάρχει το 1/3; Όλο το δημοτικό και κοινοτικό συμβούλιο, είναι απόρροια λαϊκής έκφρασης.

Η συνένωση είναι το κομμάτι στοιχείο του νομοσχεδίου, κύριοι συνάδελφοι και κύριοι Υπουργοί. Μια τόσο μεγάλη απόφαση κατά τη δική μας αντίληψη, μόνο ως αποτέλεσμα λαϊκής πρωτοβουλίας μπορεί να νοηθεί. Να την αποφασίσει ο ίδιος ο Λαός. Προτείνουμε — και το δηλώσαμε — η συνένωση να εγεί από κάτω.

Το νομοσχέδιο αντιμετωπίζει τη συνένωση σαν να είναι υποχρέωση των κατοίκων. Και εμείς πιστεύουμε ότι η συνένωση είναι δικαίωμα των πολιτών, των δημοτών, του Λαού να παραμείνει οργανωμένος με το κοινωνικό και ανθρωπινό στοιχείο στην κοινότητά του. Μπορεί να μη συνειδητοποιήσει ακόμη με επαρκή έκδοχο την ανάγκη της συνένωσης. Πού επεμβαίνει ο νόμος, πού επεμβαίνει η πολιτεία;

Ο ρόλος τους είναι παιδαγωγικός. Ο ρόλος του κράτους, της κεντρικής εξουσίας είναι ενημερωτικός. Να πείσουμε, να είναι ανάγκη, να συνενωθούν. Δεν δεχόμαστε ότι οι γεωγραφικές ενότητες μπορεί να τις καθορίζει νόμος, προεδρικό διάταγμα, υπουργική απόφαση, νομαρχιακό συμβούλιο.

Να κάνουμε μία αναλλακτική πρόταση; Γιατί ουσιαστικά δεν θεσμοθετούμε τίποτε μ' αυτό το νομοσχέδιο, ούτε η συνένωση γίνεται αμεσώς, ούτε η δ' βαθμίδα νομοθετείται, ούτε και η γ'.

Τη γεωγραφική ενότητα να μην την καθορίζει ο Υπουργός Εσωτερικών, ούτε το προεδρικό διάταγμα. Να την καθορίζει η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση όταν εφαρμοστεί. Να μπορεί και να λογοδοτεί, γιατί επέλεξε αυτές τις 5 — 10 κοινότητες, ή πολλές κοινότητες και ένα δήμο, να τις επιλέξει η δ' βαθμίδα, ολόκληρη αιρετή ως απόρροια καθολικής ψηφοφορίας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ)

Τρίτον, να απαλειφθούν οι διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες η κλήση του νομάρχη για να προεδρεύει στο νομαρχιακό συμβούλιο είναι υποχρεωτική. Όπως το διατυπώνει το νομοσχέδιο, κ. δεν κληθεί ο νομάρχης δεν μπορεί να συνεδριάσει το νομαρχιακό συμβούλιο ή, αν συνεδριάσει, η απόφασή του είναι άκυρη. Καλείται επί ποινη ακυρότητας. Ζητούμε να απαλειφθεί η διατάξη, ώστε αν δεν προχωρήσετε στη δική μας πρόταση να μπορεί η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση όταν θεσπισθεί, όταν θεσμοδοτηθεί όταν λειτούργησει να μην έχει αυτήν την εξαρτησιακή σχέση με τον νομάρχη. Αν θέλουν να τον καλούν, αν θέλουν να μην τον καλούν, αλλά όχι η κλήση του νομάρχη στο νομαρχιακό συμβούλιο να γίνεται επί ποινη ακυρότητας και της συνεδρίασής και της αποφάσεώς.

Να απαλειφθούν οι διατάξεις του νομοσχεδίου που απαγο-

ρεύουν τις ανεξάρτητες υποψηφιότητες στα νομαρχιακά συμβούλια. Γιατί καταργούνται ένας πολίτης του δεδομένου χώρου να θέλει ανεξάρτητος; Να υπάρχει δυνατότητα καταρτισμού και ενός ενιαίου ψηφοδέλτιου και όχι υποχρεωτικά περιπτώσεων του ενός. Τα πολλά ψηφοδέλτια τμημάτων κόμματα. Τα πολλά κόμματα στο δεύτερο έδαφος σημαίνουν αυτούσια μεταφορά κομματικής αντιδικίας στους χώρους λειτουργίας του συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Πρακτικά, κύριε Μπλέττα, ολοκληρώστε.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΛΕΤΣΑΣ. Σ' όλους δώσατε δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Αυτό που δώσαμε σε όλους δίνουμε και σε σας. Να δώσουμε παραπάνω σε σας; Δε γίνεται. Το χρόνο που παίρνεται τον παίρνεται το έλεος των άλλων συναδέλφων όταν η διαδικασία είναι επείγουσα.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΛΕΤΣΑΣ. Τα περιφερειακά συμβούλια, τα οποία θεοδώως κανείς δεν ισχυρίστηκε, ούτε το νομοσχέδιο το προτείνει, όπως συζητηρούνται, δεν είναι εαυτά αυτοδιοίκησης.

Και, επειδή συναδέλφοι επικαλέστηκαν την πείρα άλλων χωρών, να κάνω και εγώ μια συγκεκριμένη πρόταση. Στα περιφερειακά συμβούλια να μετέχουν....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Σας παρακαλώ, κύριε Μπλέττα.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΣ. Να ολοκληρώσει την πρότασή του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Να την ολοκληρώσει, αλλά δεν την ολοκληρώνει. Είναι στο 13ο λεπτό ο κ. συνάδελφος. Θέλουν να μιλήσουν κι άλλοι συνάδελφοι.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΛΕΤΣΑΣ. Τα περιφερειακά συμβούλια όταν λειτουργήσουν, και πάντοτε με την έννοια ότι θα είναι αριστερά τα δεξιά τους, να μετέχουν και οι βουλευτές της περιφέρειας, για να εξασφαλισθεί ο συντονισμός με το Εθνικό Κοινοβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Όχι, άλλο, κύριε Μπλέττα. Ευχαριστώ.

Ο κ. Παυλίδης έχει το λόγο.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΛΕΤΣΑΣ. Είδατε πόσο δύσκολο είναι κατά το 10λεπτό και πόσο αδικείται αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Το ξέρω, αλλά τι να σας κάνω.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΜΠΑΛΕΤΣΑΣ. Δεν τα δάξω με κανέναν, τα δάξω με τη διαδικασία. Θέλωμε να κάνουμε συγκεκριμένες προτάσεις, αλλά δεν προλαβαίνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Στο 13ο λεπτό διακηρύχθηκε γιατί δε σας άρεσα περισσότερο, όταν η διαφωνία είναι επείγουσα και ο χρόνος σας είναι εις βάρος των άλλων συναδέλφων;

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ. Εγώ του παραχωρώ και χρόνο αν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Τότε θα μιλήσετε πάντα λεπτά σας. Λέγετε:

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ. Κύριε συνάδελφοι, ανέβηκα στο βήμα για να συζητηθώ αποκλειστικά με εκείνα τα θέματα που αφορούν στα Δωδεκάνησα. Ο λόγος είναι πολύ απλός: Η πρώτη περιοχή στην Ελλάδα η οποία θα δε να εγκατασταθεί το νομοσχέδιο αυτό την θα γίνει νόμος είναι τα Δωδεκάνησα. Γνωρίζετε ότι εκεί ήδη λειτουργούν τρία επαρχιακά που υπάρχουν στο νομαρχείο του εγκατεστημένο στη Ρόδο.

Τα θέματα τα οποία αντιμετωπίζει το σημερινό νομοσχέδιο άπτονται κυρίως της διοικητικής διαίρεσης που έχουμε στο Νότιο Δωδεκάνησο. Και γίνεται πιο συγκεκριμένα: Λέγει ότι καταργούνται — το λέγω μετά ιδιαίτερα προσοχής, κύριε Υπουργέ — τα επαρχιακά συμβούλια. Σας ερώτη-

σα και μου δώσατε, ιδιαίτερα, την απάντηση ότι να μην τα επαρχιακά συμβούλια καταργούνται, αλλά δεν καταργούνται: δε υπάρχει, δεν καταργείται, δηλαδή το επαρχείο.

Σε μια ηγετική περιοχή το επαρχείο, κύριοι συνάδελφοι, παίζει τεράστιοτατο ρόλο. Θα μπορούσε να παίζει ακόμη τεράστιοτατο απ' ό,τι μέχρι στιγμής. Πώς;

Αν η σύνθεση των υπηρεσιών του ήταν πληρέστερα, ώστε να δυνάταν οι κάτοικοι να εξυπηρετούνται στο επαρχείο που υπάρχουν, χωρίς να έχουν την ανάγκη μετακίνησης σε κάποιο άλλο νοτιο-ανατολίο του επαρχείου τους. Το πρόβλημα των επικαιριών σε μας είναι πραγματικό. Το ζούμε ακόμα και σήμερα. Υποτίθεται το θέμα που έκανε το ΠΑΣΟΚ για την αποκέντρωση, την οποία αντιλαμβάνεται να εμμενίζονται και εντός ορίων ενός Νομού, υποτίθεται ότι αυτό το θέμα θα είχε την συνέπεια σε Νομούς ηγετικούς, όπως είναι ο Νομός που έχω την τιμή να εκπροσωπώ, τα πρόβληματα που παρουσιάζοντο πλησιέστερα να μη εμμενίζονται. Συνεχίζω, ωστόσο, μέχρι σήμερα, κύριε Υπουργέ, ο κάτοικος της Πάφου, να αναγκάζεται να μετακινείται στη Ρόδο για ασήμαντο λόγο.

Αν λοιπόν αυτές σήμερα, όπως το νομοσχέδιο σας προβάλλει, καταργήσετε το επαρχείο Καλλίου, στο οποίο ανήκει η Πάφος, αντιλαμβάνεστε πόσο θα επιδυνώσετε τη θέση των κατοίκων, που υποτίθεται, ότι θέλετε να εξυπηρετήσετε;

Κρώω λοιπόν τον κώδωνα του κινδύνου. Όχι, καλύτερη επαρχειών.

Και επίσης θέλω να μου εξηγήσετε, τι σημαίνει αναδόμηση σε «Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση». Αυτό, μάλλον, σημαίνει πως περισσότερες υπηρεσίες δε εγκατασταθούν στη ζώνη ευθυμής αυτής της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Δόξα εις εσάς, εφόσον η Κυβέρνηση που κατήργησε τις Διοικήσεις Νομορρολογικής κατά την αποποίηση των δύο νομαρχιών Κομοτηνής και Αιτωλικής Πύλης. Έτσι να παρουσιασθεί κάτι π.χ. στην Κρήση μια που καταργήθη, η διοίκηση Κρήσης, επεκτείνεται ο διοικητής ΕΛΑΣ — ο εγκατεστημένος στην Ρόδο. Αν κάτι συμβεί στη Λεσό το ίδιο θα γίνει. Εσείς δεν καταφέρατε να ιδρύσετε ένα γραφείο υπηρεσιών στο επαρχείο Κομ που αντιμετωπίζει σήμερα 82 ξενοδοχειακές μονάδες και έχει ένα πληθυσμό άνω των 500 στις 20.000 τον του 25.000 περίπου τουρίστες, δηλαδή 50.000 κάτοικοι. Σε κανένα επαρχείο της Δωδεκανήσου δεν έχουμε Υπηρεσία Υγείας. Δε γίνεται έλεγχος παρά μία φορά στο τόσο και κυρίως αν κάτι καταργηθεί.

Όταν λοιπόν προτίθεσθε να κάνετε αναδόμηση νομίζω ότι κατά πρέπει να έχετε κατά νου. Δεν αρκεί να περιορισθείτε στο να μετονομάσετε τον έπαρχο ως επικεφαλής της «Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης». Αυτό, έτσι το κάνετε, έτσι όχι είναι ασήμαντο. Πάντως αν το κείμενο θέλει να πειστεί ότι δε θα κατέλουν και οι υπηρεσίες στους επαρχείους. Σήμερα, όπως ξέρετε, ο έπαρχος Κρήσης κινείται με πολιτική Κρήση και με οδηγό, σε ένα εθνικό δίκτυο ολέγων γυμνασίων. Ο έπαρχος της Κομ κινείται με πολιτική Μυσηνική και με οδηγό. Στα επαρχεία αυτά εγκαταστήσει μερικοί τύποι με μετακλήτες υπάλληλοι χωρίς να έχετε τύποι. Δεν υπάρχει εστιαριό στα επαρχεία Κρήσης, τμηρήσιο τουλάχιστον, όπως δεν υπάρχει και στα επαρχεία Καλλίου και Κομ.

Αν λοιπόν θέλετε πράγματι να κάνετε αναδόμηση η υποδειχτή μας είναι να καλέσετε τον καθένο των υπηρεσιών και να κοπείτε τα επαρχεία ως έχουν. Και κυρίως, κύριε Υπουργέ, επαναλαμβάνω αυτό που κατ' είνον σας είπα, μην επιχειρήσετε διαίρεση του Νομού σε δύο καταστάσεις τμήματα. Για παραδοσιακούς, ιστορικούς και κυρίως για λόγους αναδομητικής, που η παρούσα κατάσταση επιβάλλει, μη διαίρεση στα Δωδεκάνησα.

Θα ήθελα επίσης να τονίσω το θέμα θέμα που έχει σχέση με υποθέτω και στα κατά σας. Στις 30 με 31 Μαΐου έγινε η έκτακτη συνέλευση της Γενικής Ένωσης Αρχών και

Κυριοτέρων Δωδεκανήσου η οποία με φήμητά της προβάλλει διάφορα κινήματα.

Κι εφόσον αυτόν είναι Ζητήμα — λέγουν στην προδημιουργία στο νοσηλεύσει ειδικό κεφάλαιο, που με τη διατάξη του να καταργηθεί η οικονομική αυτονομία και η διοικητική αυτοτέλεια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. (Ολοκληρώσει κινδύος να δέχουν να πουν).

Με τη εφαρμογή του φόρου προσοφειδής είναι ο λεγόμενος δημοτικός φόρος σχεδόν κατά διεκρίσητος καταργείται. Είναι ένα έσοδο των ΟΤΑ, το οποίο αναδίδεται γενικώς στα Δωδεκάνησα, στο ύψος των 800.000.000 — 550.000.000 δραχμών ετησίως. Κατ' άλλες εκτιμήσεις είναι γύρω στα 700.000.000. Εφόσον πρόκειται στο καλύτερο έτος. Πεντακάτοια περίπου εκατομμύρια δραχμές το χρόνο αναλαμβάνονται να παραχθούν για Δήμους και Κοινότητες. Αν καταργηθεί, η Κοινότητα προτίθεται ή είναι αποφασισμένη να υποκαταστήσει αυτό το έσοδο με ένα άλλο έσοδο προσεχόμενο από μια άλλη πηγή. Είναι το μέλλον εσοτήρια, που θέσει, όταν αναφερθεί στα οικονομικά των ΟΤΑ. Είναι ο 3ος χρόνος. Μέχρι σήμερα απάντηση δε δόθηκε. Είναι μία λιπαρή ευκαιρία να μην και στο πιο ευχρηστό νοσηλεύσει έχουμε και το δικό κεφάλαιο αναφερόμενο στα οικονομικά των ΟΤΑ — να φάτε μία απάντηση. Και επί π' ένα έχετε υποχρέωση να απαντήσετε στους Δήμους και Κοινότητες, οι οποίοι έκαναν την έκκληση αυτή γενική συνθήκη, αποκλειστικώς και μόνο, για να σταθούν τις παρατηρήσεις τους στο νοσηλεύσει της.

Στα διεκρίση ένα άλλο από τα κινήματα των — ήδη το περιστασιακό — απλώς και μόνο για να υποφέρει τη φωνή των. Ζητήμα να διατηρηθεί στη Δωδεκάνησο ο θεσμός των επαρχιών και των επαρχιακών κοινοτήτων. Και εφόσον συμπληρωθεί ότι πρέπει να γίνει αυτό που εισηγήθηκα.

Κύρια Υπουργέ στην εξαγωγή Ελλάδας, όπως κριτικώς να απαντή την παροχή μας ο προκάτοχος της Υπουργός Εσωτερικών, κ. Γεννηματάς, στο οποίο πρέπει να σας πω ότι την εργασία, όταν είναι Υπουργός στην εξαγωγή Ελλάδας, λοιπόν, ανάγκη συνθήκων διοικητικών σχηματών, δε έγραψε. Η πύρα μας, την οποία δε περιλαμβάνει να κληρονομήσει, όχι μόνο τη δική μου, αλλά και των συναδέλφων συναδέλφων του ΠΑΣΟΚ — τους έχουμε, πρέπει να έχουν — λέγει εσείς. Από γρήφα θέλω να. Αυτό που σχεδιάζεται όπως ο περιφερειακός διοικητής Δωδεκάνησου, υποβάσει με ένα Ρίθου Νομάρχη, κάτω απ' αυτόν, πρὶς επικεφαλής «Νομαρχιακήν Αυτοδιοίκησης» και πρὶς κάτω, που έσως απαντήσει με τον τίτλο του απάρχου αναλαμβάνεται ότι περισσότερα προβλήματα θα δημιουργηθεί, παρά εφόσον διοίκηση θα ασκήσουν.

Κριτικώς το Νομάρχη, ζητάει έναν αναπληρωτή Νομάρχη με δικό του προϋπολογισμό, στο θέμα Συγκρότημα με διαφορά τους απάρχους και κυρίως με καλή σύνταξη υπηρεσιών και εφόσον περισσότερα. Από και και παρα, αυτό που είναι ο πάχος σας — είναι δε ο πάχος του κάθε ενός που κάθεται στην καρέλα του Υπουργού των Εσωτερικών. Ζητάει να παρέχονται οι εστίες υπηρεσίες από πλευράς δημοσίου προς τους πολίτες — εφόσον αυτές ο στόχος θα εκπληρωθεί. Επὶ και το στεγαστικό απλώς στο να εκπροσωπηθεί κοινοτικά στελέχη. Κιτά τα υπόλοιπα άλλα έχει τους Δημάρχους και κατέβα τον κενό της τους. Έχουν διαφέρει ένα το οικονομικό τους προβλήματα, τα κενό της εστίες τους είναι το θέμα. Στόχος υπηρεσίες θέλουν αποτυχία, χωρίς καρέλα, μόνο με τη δική σας υπηρεσία και χαρακτηρίσαν τους δημάρχους. Το κενό της κενό είναι το κενό των κενών μας, η κενό της υπηρεσίας για οικονομικό είναι η δική μας και αυτή παρέχεται πρὶς και ανάποδα. Τα υπόλοιπα παρακάτω, αντιμετωπίστηκε με πνεύμα κατανόησης και κυρίως χωρίς πολιτικές συλλήψεις για κενό της διοίκησης. Τα κενά πρόβλημα έχουν τα άριστα αποτελέσματα.

Χαιρετιστήματα από την Πύρα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΣΑΝ (Παυλοπούλου Κρητικός). Ο κ. Καπανιδής έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα πρέπει να ελεγχώσω τη διαχείριση ενός ανδρικού να συμπληρώσει τα ένα 10 έτη στην ομιλία του, που αναφέρεται σε μια εμπειρία μιας τριετίας προσπαθείας για την καταργηση αυτού του νοσηλεύσει από την αρχή μέχρι το τέλος, για το επαγγελματικό έτος.

Στην πολιτική θεωρία και πράξη, ο έλεος τον κόσμο οι δύο κενό της πόλης που αναφερόμενα στα συστήματα διοικητικής οργανώσεως είναι η κεντρική διοίκηση και η αυτοδιοίκηση.

Σε άλλες χώρες, της Ευρώπης κυρίως, η αυτοδιοίκηση αναφερόμενα κενό της ελεος τα επίπεδα ένας πανίσχυρος θεσμός, μέσα από μια δημοκρατική συνέχεια και πάλαι ποτέ κενό.

Στην Ελλάδα, η κατάσταση της αυτοδιοίκησης και η σχέση της με την κεντρική εξουσία ήταν πάντοτε τραγική. Η αυτοδιοίκηση, στην Ελλάδα, έμεινε πάντοτε στο περιθώριο, κενό και μέχρι τις μέρες μας.

Είχα και καλύτερα την εμπειρία να πω ότι αυτό οφείλεται, η διαμόρφωση, Ελλάδα, κατάσταση της αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, τα πολλούς λόγους, ανάμεσα στους οποίους και ιστορικοί. Πρὶς τους αναφέρω:

Οι τριετίας δημοκρατίας, από αρχή, του σύγχρονου ελληνικού κράτους. Το σύγχρονο ελληνικό κράτος χαρακτηρίστηκε από την αρχή του και για την επέκτασή του, που άρχισε ένα μικρό περιθώριο ύπαρξης στην αυτοδιοίκηση και για τη συγκεντρωτικότητά του.

Η συγκεντρωτικότητα και η έκταση του σύγχρονου νοσηλεύσει κράτους, οφείλεται πρώτα απ' όλα, στο γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια της δημοκρατίας του δεν αναδείχθηκε μια κυρίαρχη κοινωνικά και οικονομικά τάξη, που θα δημιουργήσει αυτό τον ισχυρό θεσμό, σε μια αυτόνομη, επίσης, εθνική κοινωνία και θα άρχισε, συνεπώς, περιθώρια λειτουργίας σε ένα δημοτικό τομείο, σχετικά ανάλογο με την έκταση της Χώρας.

Ο δεύτερος λόγος, έχει σχέση με τον ιστορικό συνδυασμό των κυρίαρχων τότε πολιτικών ομάδων, που αναδείχθηκαν από τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα. Και ο συνδυασμός αυτός, με την έννοια της απονομής θέσεων και προνομίων αναδείχθηκε στη διοίκηση του νεοδουλεύσει κράτους. Υπήρξε και η πολιτική του Καποδίστρια και των Βαλκίων.

Και εφόσον, η συγκεντρωτικότητα της κεντρικής εξουσίας ενισχύονταν και από την έκταση πολιτική εξουσία, γιατί ήταν ένας θανατικός κενό, μέσα από τον οποίον περιόρισε επιδιώξεις της και η αναπαράγωγή της.

Η αυτοδιοίκηση, λοιπόν, για λόγους πολιτικής ενοποίησης, αλλά και για λόγους ιστορικούς, έμεινε στο περιθώριο. Οι δύο εξουσίες δε, σώσαν την κατάσταση. Αναρρώσαν στις ημιαυτονομίες κοινότητες στην περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας, που κενό να διαμορφώσουν ένα τελικό κενό αυτονομίας, απέναντι στην Πύρα. Και την περίοδο του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα '41 — '44, που κενό με τη διακήρυξη, και τον κενό της ΠΕΕΑ, και είναι πραγματικά περιθώρια εξουσίας στο θέμα της εκπροσωπηθείας και της λαϊκής συμμετοχής.

Μια πρὶς εξουσία, η οποία, έτος, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα και γι' αυτό δεν μπορεί ιστορικά να αποσπασθεί, μέχρι μετά το 1981.

Αι δε αναφέρει πρὶς είναι τα μέτρα, τα οποία πάρθηκαν από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Όσα, έτος, μέτρα και τα πάρθηκαν, έτος προσπαθείας και τα έγιναν στα κενό. Θα διατηρούσαν, παρά το γεγονός, ότι είναι σκεπτικά τα μέτρα και προσπαθείας, ένα μικρό κενό, αν δεν κενό από την κενό εξουσία, την πολιτική εξουσία, μια κενό, όπως είναι η σημερινή, η οποία να κενό.

να τους έδω έσκαιούς λόγους της υπαλληψής της αυτοδιοίκησης.

Ο πρώτος βασικός λόγος της υπαναχώρης της είναι ο κατακερματισμός του εθνικού μας χώρου σε χιλιάδες μικρές κοινωνικοοικονομικές οντότητες, δηλαδή τις κοινότητες, μια πολυδιάσπαση και ένας κατακερματισμός, που δεν μπορεί να παράγει κανένα εθνικό αναπτυξιακό αποτέλεσμα.

Και ο δεύτερος λόγος είναι το ανολοκλήρωτο της δομής της αυτοδιοίκησης, του αυτοδιοικητικού, του κοινωνικού συστήματος στην Ελλάδα.

Αρκεί να σας πω ότι το 1985 μόνο το Υπουργείο των Εσωτερικών, είτε ως τακτική οικονομική αντίχωση, είτε με το περιφερειακό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, διέθεσε στους δήμους και τις κοινότητες 101 δις δραχμές. Το παραγόμενο αποτέλεσμα, παρά το γεγονός ότι μπορεί να ελεγχόταν από χρόνο σε χρόνο, είναι μηδενικό. Γιατί η ίδια η συγκρότηση του εθνικού μας χώρου, πώς σας είπα, είναι πολυδιάσπασμένη σε χιλιάδες μικρές κοινότητες και δε μπορεί να δώσει αναπτυξιακό αποτέλεσμα. Τι να πρωτοπράξει ένας κοινοτάρχος, ή ένας υπάλληλος, ο οποίος ηγείται ενός οικισμού — δεν είναι καν κοινότητα — όταν ο αριθμός των κοινοτήτων και οικισμών ανέρχεται στις 12.000.

Τι να πρωτοπράξει να κάνει όταν τα 101 δις διανεμόμενα φθάνουν σε αυτούς τους κοινοτάρχους στα μικροσκά των 500 ή 600 χιλιάδων δραχμών το πολύ πολύ διάνοιξη κοινοτικών οδών ή μιας πλατακύμας ή μιας παιδικής χαράς, τίποτα περισσότερο. Κανένα συγκροτημένο αναπτυξιακό τοπικό πρόγραμμα.

Έγινε μια προσπάθεια συνένωσης των μικρών κοινοτήτων με τον 1416 σε εθελοντική βάση και με κίνητρα τα οποία απειρίχθησαν αναίσιμα. Η αρχική άποψη του Υπουργείου Εσωτερικών, και αυτό πρέπει να το πούμε, άποψη η οποία θεωρούσε ότι η καλύτερη λύση για την συνένωση των κοινοτήτων ήταν η αναγκαστική οδός, η άποψη αυτή ήταν και η ορθότερη. Μια τέτοια θεαματική λύση προϋποθέτει συμφωνία κοινωνική. Και για να διευκολυνθεί η κοινωνική συμφωνία, θα μπορούσε να προηγηθεί μια συμφωνία εθνική μεταξύ των πολιτικών κομμάτων. Η συμπεριφορά των πολιτικών κομμάτων, όλου του πολιτικού φάσματος κατά τη διάρκεια της μακρόχρονης εργασίας στη διακομματική επιτροπή για τον κώδικα, άρχισε την ελπίδα και κατά το ξέσπασ ορισμένων συνάδελφου ιδιαιτέρως από τη Νέα Δημοκρατία, οι οποίοι συμματείχαν είτε οι ίδιοι, είτε άλλοι εκπρόσωποι του κόμματός τους στην διακομματική επιτροπή, άρχισε λέω η συμπεριφορά τους την ελπίδα ότι θα μπορούσαμε να οδηγηθούμε σε μια εθνική πραγματικά συμφωνία. Παρά τα ποτηρομένως δηλούμενα και λίγο πριν από τις δημοτικές εκλογές κινήδια, η στάση ορισμένων κομμάτων μεταβλήθη, προτιμώντας για λόγους ελεγχικής σκοπιμότητας ή πολιτικών αντιμεταλλευστων και δεν είναι η ώρα για να αναφέρω από τους φακέλους μας τις ανυπόγραφες τοποθετήσεις, τις επώνυμες τοποθετήσεις στελεχών των κομμάτων αυτών. Αν χρειασθεί, μπορούμε και στη συνέχεια της συζήτησης να το κάνουμε. Δεν έγινε όμως αυτό και οι αντιθέσεις των πολιτικών κομμάτων είχε σαν αποτέλεσμα να κριθεί η Κοδέκωση ότι δεν είναι δυνατόν να προχωρήσει σε μια αναγκαστική συνένωση με τον πιο ευτελή τρόπο, όταν οι προϋποθέσεις, κοινωνική δηλαδή και πολιτική συμφωνία, δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν. Γι' αυτό και αναγκάστηκε να φέρει ένα σχέμα, μια πρόταση που πήρε τα σημερινά χαρακτηριστικά, αυτά που συζητούμε σήμερα.

Ακούω πολλές φορές ορισμένα επιχειρήματα σχετικά με την συνένωση τα οποία πραγματικά υποδηλώνουν έλλειψη γνώσης. Δεν θυμάμαι να υπάρχει έστω και μία εξαίρεση. Το πιθανότερο, για να μη πω είναι βέβαιος, είναι ότι όλες οι διαδικασίες συγχωνεύσεως, συνενώσεων, σε όλο το κόσμο πέρασαν μέσα από την αναγκαστική οδό. Πουθενά — μπορεί να προβλέφθηκαν μεταδοτικές περιόδους — οι συνενώσεις δεν αφέθηκαν στην ελεύθερη πρωτοβουλία και βούληση των κατοίκων των συνενωμένων κοινοτήτων.

Θα μπορούσα να αναφέρω πάρα πολλά παραδείγματα. Θα σας δώσω τα πιο ενδεικτικά. Τρεις μεταρρυθμίσεις στη Σουηδία 1959, 1962, 1969. Οι τρεις αυτές μεταρρυθμίσεις πάντοτε επέβαλαν, ξεκινώντας από τις μικρότερες κοινότητες και φθάνοντας στις μεγαλύτερες κοινότητες και δήμους, τη συνένωση δια της αναγκαστικής οδού. Στην Γερμανία το ίδιο. Στην Αυστρία το ίδιο. Χαρακτηριστικά θα μιλήσω πριν λίγο καιρό ο Αυστριακός Υπουργός των Εσωτερικών, έλεγε ότι την μεγαλύτερη αντίδραση συναντούσε η συνένωση των μικρών κοινοτήτων στην Αυστρία, στην περιοχή που συνορεύει με την Τσεχοσλοβακία. Γιατί εκείνη η περιοχή έχει μεταίωνική ακόμη παράδοση. Όταν λοιπόν επιβλήθη αναγκαστικά η συνένωση στην Αυστρία, ξεσηκώθηκαν ισχυρές αντιδράσεις.

(Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προεδροποιητικός ήχος λήξης του χρόνου επίλεξις του κ. δουλευτή).

Θα παρακαλώσα, κύρια Πρόεδρα, να μου διαθέσετε λίγα λεπτά, δεν θα αργήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κοητικός). Θα έχετε την ίδια μεταχείριση με τους άλλους κυρίους συνάδελφους. Για ένα δυο λεπτά θα έχετε την άδεια να αναπτυχάτε τις απόψεις σας.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ. Όταν μετά από χρόνια εμπειρίας και εφαρμογής της αναγκαστικής συνένωσης έγινε θεμελιώρισμα, μας έλεγε ο Αυστριακός Υπουργός των Εσωτερικών, ότι με συντριπτική πλειοψηφία οι κάτοικοι των περιοχών αυτών που αντιδρούσαν αρχικά συμφωνήσαν στη συνένωση. Το ίδιο συνέβη και στη Γαλλία και στην Ιταλία. Θα ήταν λοιπόν η καλύτερη και η καλύτερη λύση. Ας είναι όμως έτσι. Και αυτό μπορεί να γίνει, όπως προτείνεται δηλαδή σήμερα.

Μιλώμε και για τη δεύτερη προϋπόθεση, μαζί με την άρση της πολυδιάσπασης του εθνικού μας χώρου. Η δεύτερη προϋπόθεση για να ανοίξει τα φτερά της η τοπική αυτοδιοίκηση είναι η ολοκλήρωση της δομής της.

Και το σημερινό σχέδιο νόμου προτείνει το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης και την περιφερειακή οργάνωση της διοίκησης.

Ακούω διάφορα επιχειρήματα — παρά το γεγονός ότι σχεδόν κανείς δεν διαφωνεί με το δεύτερο βαθμό αυτοδιοίκησης — από ορισμένους συνάδελφους, που θα μου επιτρέψετε να πω για άλλη μια φορά, ότι υποδηλώνει έλλειψη γνώσης.

Όταν αφορά το επιχείρημα που ακούστηκε, ότι αυτή η ιεραρχική διατάξη πολλών οργάνων, δεύτερος βαθμός, περιφερειακή οργάνωση, νομαρχιακή επιτροπή του νομαρχιακού συμβουλίου, περιφερειακό συμβούλιο, πρωτοβάθμιο οργανισμικό τοπική αυτοδιοίκησης, δημιουργεί ένα κενούχο, αλληλεπλήρες ελεγχτικές διαδικασίες και ενδεχομένως μια σύγχυση αρμοδιοτήτων. Θα πρέπει να πω ότι η ίδια περίεως δομή υπάρχει τουλάχιστον σε δύο χώρες. Πρώτα-πρώτα στη Γαλλία, όπου είναι σχεδόν αντίστοιχη, για να μη πω ακριβώς αντίστοιχη, μετά το 1981. Και εκεί υπάρχει ο δήμος, υπάρχει ο Νομός ως δεύτερος βαθμός και η περιφέρεια ως τρίτος βαθμός αυτοδιοίκησης και όχι περιφερειακή οργάνωση, γιατί είναι άμεσα ελεγχόμενο το περιφερειακό συμβούλιο.

Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και στην Ιταλία, η ίδια δομή, δήμος, νομός, περιφερειακό συμβούλιο με το Σύνταγμα ακόμη του 1948. Αυτή η δομή της αυτοδιοίκησης έχει μία παράλληλη κρατική δομή. Και σας πληροφορώ ότι δεν υπάρχει κενό απολύτως σύγχυσης αρμοδιοτήτων, γιατί μέσα από την ιστορική τους εμπειρία — και αυτό επιχειρεί και το σημερινό σχέδιο νόμου της ελληνικής Κοδέκωσης — υπάρχει μία περιγραφή αρμοδιοτήτων σαφής, η οποία μπορεί και προληφθεί διάφορες ανεπιθύμητες καταστάσεις.

Θα έλεγα — και τελειώνω μ' αυτό κύρια Πρόεδρα — ότι είναι λογικό το επιχείρημα. Αποστέλει μία συλλογιστική, αποστέλει μία προβληματική, για το αν θα πρέπει στο δεύτερο βαθμό να έχουμε καθολικά ελεγχόμενο όργανο ή με το 1/4

κατά την πρόβλεψη του Συντάγματος. Είναι μία λογική πρό-
ταση. Θα έλεγα, όμως, ότι τα περισσότερα επιχειρήματα
προς την, έχει η πλευρά που υποστηρίζει ότι θα πρέπει να
υπάρχει συμμετοχή του Ι.Ι. Πρώτα απ' όλα, για τον κ-
ριότερο λόγο ότι στην αναπτυξιακή προσπάθεια είναι
κρίσιμο να δηλώνουν τις κοινωνικές τους επιρροές η δια-
κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Θα σας
προκαλέσω να ολοκληρωθείτε.

ΚΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ. Σε μερικά δευτερο-
λεπτα τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

...φορείς, όπως είναι το εργατικό κίνητρο ή οι συνεταιρισμοί
ή άλλοι σύλλογοι. Το επιχειρήμα το οποίο ακούστηκε ότι
είναι προτιμότερο να συμμετάσχουν στα ψηφοδέλτια και εκλε-
γόμενοι να μεταφέρουν τη γνώμη τους, είναι λάθος. Γιατί
είναι γνωστό ότι άλλο είναι το εκλογικό σώμα που τους
στέλνει στα όργανα διοίκησης του ε' βαθμού και συνεπώς
άλλα τα κοινωνικά συμφέροντα που εκπροσωπούν μ' αυτό τον
τρόπο οι εκλεγμένοι και άλλη η συμμετοχή απ' ευθείας ως
εκπρόσωποι των φορέων που εκπροσωπούν, γιατί έτσι μετα-
φέρουν την Κοινωνική συνείδηση του χώρου τους.

Μ' αυτές τις σκέψεις κλείνω την εισήγησή μου. Ευχαρι-
στώ τον Πρόεδρο που μου έδωσε λίγα λεπτά παραπάνω.
Και ζητώ από τους συνδέλους, όπως και οι προηγούμενοι
συνάδελφοι έπραξαν, να ψηφίσουν το νομοσχέδιο. (Χειροκρο-
τήματα από την Πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Σας ευχαρι-
τώ και εγώ, κύριε συνάδελφε, που τηρήσατε το λόγο σας.

Ο κ. Πρωτοπαππάς έχει το λόγο. Απών, διαγράφεται.

Ο κ. Στρατιοφωρίδης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΛΙΟΦΩΡΙΔΗΣ. Κύριε Πρόε-
δρε, κύριε συνάδελφοι, το ότι η αγορά δεν είναι πλήθουσα,
το ότι είναι άδεια τα θεωρείς ειδικά απόψε — ενώ θα περι-
μένα κανείς να είναι κατάμεστα από εκπροσώπους της τοπι-
κής αυτοδιοίκησης— αυτό και μόνο δείχνει το μέτρο της
απληξίας που έχει το νομοσχέδιο αυτό. Και αδικεί και την
τοπική αυτοδιοίκηση και αν θέλετε την αρχή πρόθεσης και
τη δική σας και οιοδήποτε είναι ευνοϊκά διακείμενος απέ-
ναντι της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Μίλησε η Κυβέρνηση για ειρηνική επανάσταση, για ένα
συγκλονιστικό γεγονός. Και εδώ, κύριε Υπουργέ, το αποτέ-
λεσμα. Αυτήρι ελικρινά, λυπηρό για λογαριασμό της τοπι-
κής αυτοδιοίκησης. Η τοπική αυτοδιοίκηση αν μιλούσε με
Δημοσθένεια τόντ, σωγόν κοίταχνε. Θα έλεγα ακόμα γιατί
μα αδικείτε, γιατί με ταλαιπωρείτε και προπαντός γιατί με
επιχίζετε!

Γιατί το αποτέλεσμα αυτό μαρτυρεί. Η άδεια Αθήνα
μαρτυρεί του λόγου το αληθές.

Θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε ορισμένες σταθμικές
χρονολογίες στην πορεία της τοπικής αυτοδιοίκησης, κύριε
Υπουργέ. Ας κηρύσουμε τον Κλεισθένηο Δήμο, ας κηρύσουμε
την κάποια μορφή κοινοτικής ζωής των χρόνων της Ρω-
μαϊκής εποχής, ή της Φραγκοκρατίας, ας κηρύσουμε την κοι-
νοτική ζωή τη διαμορφωμένη μέσα στο κλίμα των Βυζαντινών
χρόνων. Μια πιο κοντινή σε μας αντίληψη κοινοτικής ζωής,
ολοκληρώνεται στα χρόνια της Τουρκοκρατίας.

Και εθάνουμε στη Συνέλευση της Επιδαύρου, που μέσα
στην αγλή της εποχής εκείνης και την αναταραχή, ήταν συ-
στικό, στην κάποια διαμόρφωση της κρατικής ζωής της ελευ-
θερης Ελλάδας πλέον, να στηριχθούν, να ανουπήσουν σε
εκείνη που ήξεραν, σε εκείνα που κούβαλούσαν πίσω στη ιστο-
ρία και στη δώματα.

Ήλθε ο Κηποδίστριος κρατωμένος με τον όποιο οπλι-
σμό του, καλοπραίρετα πάντα, οπλισμένος με ό,τι έλεγε η
επιστήμη του τότε ευρωπαϊκού χώρου. Και προσπαθώντας
αυτή την ανισμία και αναταραχή του απελευθερωμένου
κράτους να την δάλει σε μία τάξη, καθιερώνει ένα συγκε-

ντροπικό σύστημα, που ήταν ίσως η μόνη διέξοδος την επο-
χή εκείνη.

Ακολουθεί σε λίγο η Οθωνική εποχή και γίνεται το πε-
ριλάλητο διάγγελμα των Βαυαρών, του εκδριθέστατου εκεί-
νου Βαυαρού Μάουερ, που άντεξε επί 10ετίες, κύριε Υ-
πουργέ.

Και ειλικρινά με θλίβει όταν διαβάζω — και διαβάζω ότι
έχει σχέση με την τοπική αυτοδιοίκηση, ότι γράφετε για
την τοπική αυτοδιοίκηση, από οποιαδήποτε πλευρά και αν
προέρχεται, όποια και αν είναι σκοπιά από την οποία τα
έλεπε— και έλεπω ότι αδικούν την ιστορία, αδικούν τα γε-
γονότα. Γιατί για να κριθεί ένα νομοθέτημα, πρέπει να το
δαι κανείς μέσα στην περιρρέουσα ατμόσφαιρα της εποχής
του. Και το γεγονός ότι άντεξε επί ένα περίπου αιώνα, αυτό
και μόνο δείχνει ότι είχε μία αντοχή.

Βέβα κ. τι έφεραν οι Βαυαροί, τι έφερε εκείνη η εποχή;
Ό,τι αποτελούσε το απαύγασμα της εποχής εκείνης, ότι
έλεγε η επιστήμη για το κράτος του 19ου αιώνα.

Και ξέρετε πάρα πολύ καλά, κύριε Υπουργέ, ότι η αντί-
ληψη για το κράτος, ήταν μια αντίληψη για ένα κράτος
παράφο, για ένα κράτος «κραταυλικό», για ένα κράτος που
τα ήθελε όλα στα χέρια του.

Και γίνεται εκείνη η ατυχής προσπάθεια από τον Τρι-
κούπη. Πέραν στο Σύνταγμα του 1864, όπου γίνεται για
πρώτη φορά μνεία έστω για τον τρόπο εκλογής των δημοτι-
κών αρχόντων. Είναι η εποχή των Δελφινιάννηδων, των Δε-
ληγιάννηδων, είναι η εποχή του Βούλγαρη, είναι η εποχή
του «Τρουμπέ», όπως έχει μείνει στην ιστορία. Και μέσα σ'
αυτή την αναταραχή, μέσα σ' αυτή την ακαταστασία, το
εκατό μυαλό του Τρικούπη προσπαθεί να δώσει μία νέα μορ-
φή, να εκσυγχρονίσει την τοπική αυτοδιοίκηση. Και αγω-
νίζεται επί μακτίω.

Γίνεται κύβη, στην τελευταία 10ετία του περασμένου αιώ-
να, εκείνη η πρώτη προσπάθεια του 2ου βαθμού, αν θέλετε,
τοπικής αυτοδιοίκησης, που μένει γράμμα κενό και ένα νο-
μοθέτημα χωρίς να μετακιωθεί σε πράξη ζωής.

Και εθάνουμε στην εποχή ιδιαίτερα μετά το 1906 —συ-
γκληρομένα το 1909— με τη νέα πνοή ύστερα από την Επα-
νάσταση του 1909, όταν για πρώτη φορά τότε ο Ευταξίας
εμφανίζει την αναγκαιότητα για να αναμορφωθεί εκ βάθρων
η νομοθεσία για την τοπική αυτοδιοίκηση. Και γίνεται ο
πρωστός ΔΜΖ' νόμος και επαναφέρει την Κοινότητα.

Και τότε κύριε Υπουργέ, είναι καλά να κρατάει κανείς
στο κεφάλι και στην ιστορία. Όποιος ειλικρινά πάχαι
και αγωνιά γ'α την τοπική αυτοδιοίκηση εάν ανατρέξει στα
ποικιλικά της Βουλής εκείνης, θα συγκλονιστεί από τον τρό-
πο με τον οποίο από τις διάφορες πτέρυγες αντιμετωπίζοντο
τα προβλήματα της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ο χρόνος μου δυστυχώς τρέχει και αυτό άλλωστε αποτε-
λεί τη μεγαλύτερη αδικία. Η συμπύση του χρόνου για να
διερευνηθεί το θέμα και για να γίνει πράγματι αυτό το νομο-
σχέδιο ιστορικό και να γράψει ιστορία δεν είναι σωστή, θηλα-
δή ο τρόπος με τον οποίο έρχεται, ο χρόνος κατά τον οποίο
έρχεται, ο τρόπος με τον οποίο εμφοζίζεται, ενώ θα έπρεπε
να αποτελού κίνητρο και δημιουργία εθνικής αλληλεγγύης πρό-
ημετι, μέσα σ' αυτή την Αθήνα. Και για μένα θα ήταν
αδικιότερο —μια και είναι αναγκαιότητα που από όλους ελα-
λογείται— να ακούγονται αντίθετες φωνές, θα έπρεπε να α-
κούγονται φωνές βελτιωτικές. Και όμως το 55% της Βου-
λής προσηματικά, προκαταβολικά είναι αντίθετο. Είναι δυνα-
τόν, κύριε Υπουργέ, να γίνει ιστορικός πταθμός, όταν ήδη
αυτή τη στιγμή το 55% είναι αντίθετο με το νομοθέτημα
αυτό; Απαραώς σ'η. Και πολύ λυπηόμαι, γιατί εδώ θα θυμύ-
σω μία πλατωνική σκέψη, σας τη δίδω περιγραφοικά: «Η ε-
ντολή στους νομοθετούντες είναι να νομοθετούν, έτσι ώστε
αυτά που νομοθετούν, να γίνονται αποδεκτά από το Δίκο και
τους πολλούς, το Λαόν. Και αυτή τη στιγμή το 55% δεν

αποδέχεται: ούτε τον χρόνο, ούτε τον τρόπο με τον οποίο έρχεται το νομοθέτημα αυτό.

Και πριν κλείσω από το Βήμα, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να ρωτήσω σε τι συνίσταται ή συνίστανται η Αρχιλλείος πέτρα αυτού του νομοθετήματος που μας ευρίσκει: κατόντι πως καθίσταται από τον υπεύθυνο, τον πράκτορα χρόνο στον οποίο έρχεται. Και εδώ καθέναν καταθέτει τη μαρτυρία του, για να μείνει σαν μαρτυρία στην ιστορία αυτού του τόπου και θα κοιταχθούμε στον καθένα οι ευθύνες, που τις επωμίζεται ο καθένας ευχαρίστως. Δε θα μιλήσω για τον προγραμματισμό, δεν αισθάνομαι τον εαυτό μου ενήμερο στα όσα ληφθέντα. Δε θα μιλήσω για τον τρίτο βαθμό, κύριε Υπουργέ.

Όταν μιλάμε για τρίτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτ'όχι, για το Θεό, ποιά καταπόνηση έχουν οι λέξεις στο εννοιολογικό περιεχόμενό τους; Είναι αυτό που θεωρείται εδώ τρίτος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης; Τότε γιατί το «τρίτο», ο χαρακτηρισμός; Πέστε τον υποκατηγορία της διοίκησης, πέστε τον άλλο βαθμό διοίκησης. — Δεν ξέρω πως θα τον ονομάσετε— όχι όμως της τοπικής αυτοδιοίκησης, όχι τρίτος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης.

Στο σημείο αυτό ακούγεται ο προεδροποιητικός ήχος λήξης του χρόνου ομιλίας του κ. βουλευτή.

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε, τελειώνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Θα σας δωθεί ο ίδιος χρόνος που εδόθη και στους άλλους κυριους συνάδελφους.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΙΔΗΣ Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ερχόμαστε στο δεύτερο βαθμό. Τι σας καταλογίζετε, κύριε Υπουργέ;

Πρώτον, η απόφαση. Προσπάθησα πολύ να περιγράψω τις αρμοδιότητες που θα έχει ο δεύτερος βαθμός. Σας βεβαιώνω ότι δεν μπόρεσα να δηλώσω άσχη, ελπίζω ότι αντίστροφα και γρηγορά καταχώ.

Είμαι υπέρ της τοπικής αυτοδιοίκησης, είμαστε όλοι, γιατί εμείς τη θεωρούσαμε με το Σύνταγμα του 1985, αλλά μιλάμε για αυτοδιοίκηση με συγκεκριμένο έργο, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες, με συγκεκριμένη λειτουργία και δεν υπάρχει.

Και δεύτερο σημείο συζήτησης, ο τρόπος εκλογής των οργάνων. Το Σύνταγμα λέγει ότι μπορεί να είναι μέχρι του 1/4. Και να τις ελεγχάμε αυτές όταν εξαιρείται το 25% έτσι κι αλλιώς —που μπορεί και σε μην έχει την πρόθεση— είναι δυνατόν να φακιδευθεί η πλειοψηφία. Και αυτό το πλαίσιο πλειοψηφίας είναι που σας καταλογίζουμε.

Και έρχομαι στον πρώτο βαθμό για την περιλάλητη συνένωση. Επειδή ενώ μετείχα στη διακυβερνητική επιτροπή του Κώδικα ή του Χάρτη, ή α να μην πληνάνται καμία σύζην παρεξήγησης, ήμουν από τα τακτικότερα μέλη για να μην πω ότι πολύ λίγες ήταν οι συνεδριάσεις, έχω να πω ότι βεβαίως δεν μπορεί να είναι κανείς κόντρα στη συνένωση, γιατί είναι μία ανάγκη ζωής. Αν παλαιότερα ήταν ανάγκη και καλύπτονταν μ' αυτόν τον τρόπο, σήμερα οι κρούσεις απαιτούν διαφορετική αντιμετώπιση. Είμαστε τελείως μη τελείως καταβόται στον τρόπο με τον οποίο επιδιώκεται να γίνει, κατά τη συνένωση.

Ο κ. Καστανίδης —βεβαίως ελπίζω όχι από πρόθεση— αναφέρθηκε σ' άλλες χώρες. Στη Σουηδία όμως, που η προχωρήσουν, κύριε Καστανίδη, —το ξέρετε ίσως καλύτερα από μένα— πριν προχωρήσουν σ' αυτήν την υποχρεωτική συνένωση, ανέλεφθη μία συζήτηση μία παντοκρατία με τα μέσα ενημερώσεως, με τον Τύπο, με ομιλίες, με εκστρατείες. Εξήγηθησαν όλα τα μέσα της παιδείας και όταν πια αυτά δεν απέδωσαν ή απέδωσαν στο έδαφος που απέδωσαν, τότε πια ήταν ώριμο το πρόβλημα να καταφύγουν σ' αυτό το πρόβλημα, εδω κριδώς αυτό δεν έγινε. Και το σημείο συζήτησης και επυδακότερο: Πώς θα κάνετε την υριοθέτηση αυτών των

γεωγραφικών διαμερισμάτων; Εσείς κατακτάτε διαβλητό το νομοθέτημα και ακριδώς εδω θα έπρεπε πρώτα αυτά να προκηθθούν, κύριε Υπουργέ. Δηλαδή απλά εκείνο που έπρεπε να κάνετε το κρηματο ύστερο, σκεταίνω και κέριστο και αυτό είναι το σημείο διακρίσεως. Ευχαριστώ πολύ.

Ναιροκροτήματα από την Περίουρα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Ο κ. Γκλίνας έχει το λόγο.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, παρακλώ να μας πείτε τι σκέπτεσθε. Ως πού θα πάμε, η ώρα είναι 12.15' και οι περισσότεροι συνάδελφοι έχουν αποχωρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Πρόθεση του Προεδρείου είναι να προχωρήσει η συζήτηση, κύριε Κούβελι, γιατί είναι 55 συνάδελφοι γραμμένοι για να μιλήσουν. Βεβαίως δεν υπάρχει πρόθεση να εξαντληθεί το Σώμα. Ξέρετε όμως ότι η διαδικασία είναι προ ορισμένη.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Ήδη είμαστε κουρασμένοι και ο κ. Υπουργός φαίνεται κουρασμένος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Σε κάποιο στάδιο όμως θα πρέπει να παρατωθεί η συζήτηση επί της αρχής για να υπάρξει περ'όριο να γίνει συζήτηση και επί των άρθρων, επωφελεία και του νομοσχεδίου φυσικά.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Δηλαδή μισή ώρα ακόμα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Θα πρέπει και λίγο παραπάνω. Δευτέρα είναι. Βεβαίως ελέπω και από ντες συνάδελφους και δεν θα ήθελα να ξερω στη δυσάρεστη θέση να τους διαγραφώ, αλλά θα ήθελα να προχωρήσουμε λίγο τη συζήτηση.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ. Έχουμε 2 ημέρες επί της αρχής και 3 επί των άρθρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Θα ήταν ευχής έργον αν χρειάζονταν 2 ημέρες επί της αρχής, αλλά πολύ φοβούμαι ότι δεν θα επαρκέσουν. Είναι γραμμένοι 55 επί της αρχής — με συγκαλείτε, κύριε Γκλίναδε, που της κρηκό στο Βήμα αλλά προέκυψε παρεμπιπτόντως η συζήτηση— θα μιλήσει ο 15ος συνάδελφος τώρα και είναι άλλοι 40. Δεν έχει μιλήσει και ο κ. Υπουργός και οι άλλοι Υπουργοί που πιθανόν θα θέλουν να μιλήσουν, οι Κοινοβουλευτικοί Εκπαιδευτοί κλπ. Θα δοθεί, λοιπόν, στην πορεία του χρόνου.

Ορίστε, κύριε Γκλίναδε.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΓΚΑΙΝΑΒΟΣ. Αγαπητέ Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, η κατάθεση στη Βουλή για συζήτηση και ψήφιση του νέου Καταστατικού Χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί σημαντικό γεγονός για την παραπέρα ανάπτυξη του θεσμού. Είναι ελπίδα πως χρειάστηκε πολλές χρόνος και κόπος για να μελετηθεί και διαμορφωθεί το παρόν νομοσχέδιο γιατί έπρεπε να εκφραθούν όλοι οι ανδ'αερόμενοι φορείς, επιτροπές και ειδικοί επιστήμονες. Χρειάστηκε χρόνος για να ακουσθούν και να καταγραφούν οι απόψεις και θέσεις των κομμάτων, έτσι ώστε το τελικό σχέδιο που έχουμε σήμερα στα χέρια μας να είναι προϊόν συλλογικής προσπάθειας, γνώσης και πείρας και να έχει τη συναινέση της μεγάλης πλειοψηφίας των εκπαιδευτών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των κοινωνικών φορέων, των κομμάτων, με άλλα λόγια του ελληνικού Λαού.

Το συζητούμενο σήμερα νομοσχέδιο έχει πράγματα εθνικής διαστάσεως γιατί αφορά το σύνολο των κατοίκων χωριών και πόλεων. Είναι βέβαιος πως θα συμβάλει αποφασιστικά στην αποκέντρωση, στην περιφερειακή ανάπτυξη, στη συμμετοχή του Λαού στις αποφάσεις που τον αφορούν, με μια φρεση στην καλύτερωση της ζωής των ανθρώπων των χωριών και των πόλεων.

Είμαι, πρέπει να το ομολογήσουμε, άσχετα από την κομματική τοποθέτηση που μπορεί να έχει ο καθένας, ένα από

τα σημαντικότερα νομοσχέδια που έφερε στην Εθνική Αντιπροσωπεία για συζήτηση η Κυβέρνηση της Αλλαγής, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, μέσα στα πάντα χρόνια που είναι στην εξουσία.

Θαώρησα χρέος μου να καταθέσω σήμερα εδώ την εμπειρία από την θητεία μου στην τοπική αυτοδιοίκηση στο Δήμο των Ιωαννινών. Πιστεύω πως το ίδιο θα κάνουν και πολλοί άλλοι συναδέλφοι Βουλευτές που πέρασαν από οργανισμούς Τοπικής αυτοδιοίκησης. Έτσι θα γίνει ένας πιο γόνιμος διάλογος και θα συμβάλουμε, ο καθένας από τη μεριά του, στην καλύτερη διεξαγωγή της συζήτησης και την ενδεχόμενη βελτίωση του συζητούμενου νομοσχεδίου.

Το παρόν νομοσχέδιο για τη τοπική αυτοδιοίκηση, περιφερειακή ανάπτυξη και δημοκρατικό προγραμματισμό είναι πράγματι επαναστατικό και κάνει τομή στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Γιατί δεν βελτιώνει απλά το θεσμό, αλλά θέτει σε νέες σύγχρονες βάσεις το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης στη Χώρα μας.

Με συνέπεια και συνέχεια από τον Οκτώβριο του 1981 και μετά ένας νέος άνεμος οικονομικής και διοικητικής αυτονομίας άρχισε να πνέει στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Όσοι από τους δημοτικούς και κοινοτικούς αρχόντες είχαν την ευκαιρία να υπηρετήσουν, προ και μετά το 1981, στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης — και είναι αντικειμενικοί και καλόπιστοι — ομολογούν για τα μικρά και μεγάλα έθματα που πραγματοποιήθηκαν προς τα εμπρός και τη σημαντική διαφορά που διαπίστωσαν στις δύο αυτές περιόδους. Ήταν μάρτυρες μιας ειρηνικής επανάστασης που κύρια χαρακτηριστικά της ήταν ένα πλούσιο θεσμικό πλαίσιο, μια σταδιακή και σταθερή μεταβίβαση πολιτικής και οικονομικής εξουσίας, μια οργανωτική ανάπτυξη και γενικά μια ενίσχυση και ενδυνάμωση του θεσμού.

Η υποσχηση της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ για διοικητική αυτοτέλεια και οικονομική αυτονομία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έγινε πράξη μέρα με τη μέρα.

Από τη δική μου εμπειρία στο Δήμο Ιωαννινών, μπορώ να αναφέρω δυο μόνο στοιχεία από τα οποία μπορεί ο καθένας να κρίνει τη τουμπαρμπάκι που τους προϋπολογισμούς του Δήμου από το 1981 και μετά και τον αριθμό των εργαζομένων στο Δήμο.

Οι προϋπολογισμοί του Δήμου των Ιωαννινών το 1981 ήταν: Το 1981 290.000.000, το 1982 320.000.000, το 1983 390.000.000, το 1984 760.000.000, το 1985 1.170.000.000 και το 1986 2.050.000.000, που σημαίνει ότι από το 1981 μέχρι το 1986, σε διάστημα 5 μόνο ετών, υπήρξε μία αύξηση των πόρων που διαχειρίστηκε ο δήμος της τάξης του 600%.

Ο δε αριθμός των εργαζομένων στο δήμο, από το 1981 μέχρι σήμερα, υπερδιπλασιάστηκε.

Παρά τη σημαντική πρόοδο και οικονομική άνδρα που γνώρισε η τοπική αυτοδιοίκηση τα πάντα τελευταία χρόνια, η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν περιορίστηκε ως εδώ. Συνέπια στις διακηρύξεις της και στις προγραμματικές της δηλώσεις, έρχεται σήμερα, με το συζητούμενο νομοσχέδιο, να δώσει μια άλλη διάσταση στο θεσμό. Να καθιερώσει την τοπική αυτοδιοίκηση ως θεσμό αναπτυξιακό κύρια και όχι μόνο παροχής υπηρεσιών, όπως ήταν μέχρι προ τινος. Και πράγματι οι δυνατότητες που έχει η τοπική αυτοδιοίκηση, να συμβάλει στην άλλη ανάπτυξη που έχει ανάγκη ο τόπος και στη δημιουργία νέων σχέσεων παραγωγής, είναι τεράστιες.

Η ενδυνάμωση του πρώτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, που προβλέπεται στο πρώτο άρθρο με τη συνένωση δήμων και κοινοτήτων, δημιουργεί σημαντικούς με μεγάλο αριθμό κατοίκων και με μεγάλη σχετικά έκταση. Αυτό που μέχρι σήμερα ήταν αδύνατο να πραγματοποιήσουν οι κοινότητες και οι μικροί δήμοι για τους γνωστούς λόγους — μικρό αριθμό κατοίκων, ελάχιστους πόρους — είναι δυνατόν και μπορούν να το πραγματοποιήσουν οι νέοι δήμοι.

και κοινοτήτων είναι αυτονόητο ότι θα έχει μεγάλες δυνατότητες και απασχόλησης διοικητικού και εργατοτεχνικού προσωπικού και οικονομικά μέσα και συνεπώς θα μπορεί να κάνει έργο ουσιαστικό και να ανταποκριθεί έτσι στις απαιτήσεις των καιρών.

Ο δεύτερος βαθμός της τοπικής αυτοδιοίκησης που είναι η Νομαρχιακή, έχει βασικές αρμοδιότητες που αφορούν στην ανάπτυξη του Νομού καθώς και στο δημοκρατικό προγραμματισμό.

Πρέπει να τονισθεί εδώ η ανεξαρτησία του πρώτου από το δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και η αυτοτέλεια της κάθε βαθμίδας. Τέλος, ο τρίτος βαθμός τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είναι τίποτα άλλο παρά η αποκέντρωση του δημόσιου τομέα σε περιφερειακό επίπεδο, που τόσο ανάγκη έχει ο τόπος. Αυτή η βαθμίδα τοπικής αυτοδιοίκησης θα παίξει ουσιαστικό ρόλο στην αναπτυξιακή προσπάθεια της περιφέρειας, στον συντονισμό των προσπαθειών με τις δύο άλλες βαθμίδες και στο δημοκρατικό προγραμματισμό. Είναι απολύτως πεπεισμένος, ότι με την επιμόρφωση του παρόντος νομοσχεδίου ο δρόμος ανοίγει διάπλατα για την τοπική αυτοδιοίκηση να παίξει τον ιστορικό της ρόλο στο πολιτικό, οικονομικό, πολιτιστικό γήπεδο της χώρας μας, στον κοινωνικό μετασχηματισμό της κοινωνίας μας.

Με την κατάθεση στη Βουλή του νέου καταστατικού χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης, η Κυβέρνηση έπραξε στο ακέραιο το καθήκον της. Καλείται σήμερα και η Εθνική Αντιπροσωπεία παρακολουθώντας τις κοινοτικές επιπτώσεις, να πράξει το δικό της χρέος απέναντι στον Ελληνικό Λόο.

Είμαι βέβαιος ότι με την επιμόρφωση του νέου καταστατικού χάρτη της τοπικής αυτοδιοίκησης θα γίνει η αποκέντρωση πραγματικότητα. Οι αποφάσεις θα παίρνονται στα διάφορα επίπεδα από τον ίδιο το Λόο, τους εκπροσώπους και τις οργανώσεις του. Το πόσο γρήγορα θα υλοποιηθούν όλες οι διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου και θα εξασφαλιστεί η πλήρης επιτυχία του θεσμού αυτού, ώστε να έχουμε τα καλύτερα δυνατά ωφέλη υπέρ του Λαού, θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από τα στελέχη που θα επιλεγούν από το Λόο για να αναλάβουν αυτό το βαρύ έργο.

Θα εξαρτηθεί από την αντίληψη των ανθρώπων που θα κληθούν στις προεταθεί δημοτικές εκλογές να υπηρετήσουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Ενώ έχω εμπιστοσύνη στο κριτήριο του ελληνικού Λαού και είμαι βέβαιος, πως και αυτή τη φορά ο Λαός θα κάνει τη σωστή επιλογή τόσο προγραμμάτων, όσο και προσώπων, ώστε να κενταίνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση όλων των βαθμίδων σε μεγάλο ανάπτυξης της πατρίδας μας και πρόοδο της κοινωνίας μας. Για όλους τους πιο πάνω λόγους θα υπερβήσω το νομοσχέδιο αυτό. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός): Ο κ. Καρατζάς, κπών, διαγράφεται. Ο κ. Κονδρόκοινης, κπών, διαγράφεται.

Ο κ. Λούλης έχει το λόγο.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΛΟΥΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συναδέλφοι το νομοσχέδιο το οποίο συζητούμε έχει σκοπό, αλλά και πετυχαίνει να προωθεί σε μεγάλο βαθμό, τόσο την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όσο και την περιφερειακή ανάπτυξη και σύγχρονα το δημοκρατικό προγραμματισμό. Προωθεί σε συνδυασμό με την προώθηση σε όλες αυτές τις λειτουργίες του πολίτη, που είναι ο έμμεσος παράγων όλων αυτών των εξελίξεων.

Πρέπει να δούμε κατά πόσο το πετυχαίνει. Δηλαδή, κατά πόσο φέρνει τον πολίτη πιο κοντά πρώτα στην τοπική αυτοδιοίκηση. Τον φέρνει με το να ενισχύει και τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης και με το να οργανώνει το δεύτερο βαθμό σε επίπεδο Νομού. Και τον μιν πρώτο βαθμό, ενισχύει με το να προσπαθεί, πείθοντας το Λόο να απαλοχίσει τις μικρές μονάδες, από τις οποίες οι πιο πολλές δεν είναι διώσιμες, δεν μπορούν μόνες τους να ζήσουν και να αναπτυχθούν, ενώ από την άλλη μεριά σε επίπεδο Νομού προωθεί τη συμμετοχή του πολίτη στην αυτοδιοίκηση.

Στο θέμα της ανάπτυξης και εκεί προωθεί τη συμμετοχή του πολίτη, διότι τον φέρνει όχι μόνο μέχρι το δεύτερο βαθμό, που είναι ο Νομός, στον οποίο βαθμό η συμμετοχή του πολίτη μέχρι τώρα υπήρξε αποφασιστική. Η εμπειρία δηλαδή την οποία έχουμε από το ρόλο των νομαρχιακών συμβουλίων και του Λαού στο δημοκρατικό προγραμματισμό και στο νομαρχιακό προγραμματισμό, είναι όχι μόνο θετική, αλλά και παραπάνω. Δεν είχαμε μέχρι τώρα συμμετοχή στον περιφερειακό προγραμματισμό, στην περιφερειακή ανάπτυξη. Αυτή, με το καινούριο νομοσχέδιο, με το νομοσχέδιο το οποίο αυτή τη στιγμή συζητούμε και ψηφίζουμε, έρχεται η συμμετοχή του Λαού, του πολίτη, στην περιφερειακή ανάπτυξη και στον δημοκρατικό περιφερειακό προγραμματισμό.

Βέβαια, άλλη μία σοβαρή σχέση την οποία επιζητεί ο πολίτης, είναι η σχέση με τη διοίκηση. Αυτή πρέπει να φέρνει όσο μπορεί πιο κοντά τη διοίκηση προς τον πολίτη. Με το παρόν νομοσχέδιο σε ένα βαθμό επιτυγχάνεται αυτή η προσέγγιση σε επίπεδο νομαρχιακό. Βεβαίως, οι Νομοί είναι μικροί, η διοίκηση είναι αρκετά κοντά στον πολίτη. Εάν όμως οι Νομοί είναι μεγάλοι, η διοίκηση είναι μακριά από τον πολίτη. Και τυχόναι να έχω πείρα αυτού του γεγονότος, γιατί κατάγομαι και πρόβχομαι από το Νομό Ιωαννίνων, που είναι μεγάλος Νομός, έχει μεγάλες αποστάσεις και δεν μπορεί να πει κανείς ότι με κέντρο τα Γιάννινα, ο πολίτης, ο οποίος μένει πολύ μακριά πολλές φορές, είναι κοντά στη διοίκηση. Επιπλέον, η αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα, ούτως ώστε να μη χρειάζεται ο πολίτης, όπως συμβαίνει και μέχρι σήμερα, να αποπνεύσει και στην πρωτεύουσα ακόμα.

Έτσι, στο βαθμό στον οποίο επιτυγχάνονται οι επιθυμίες ή οι απαιτήσεις του ελληνικού Λαού, το νομοσχέδιο σήμερα είναι θετικό, μας δίνει μερική μετανάστευση των αιτημάτων του ελληνικού Λαού, αλλά είναι η μόνη προσκολλημένη στην πραγματικότητα δυνατότητα σε αυτή τη βάση, που δρίσκαται η εξέλιξη του τόπου μας. Έτσι, ο ελληνικός Λαός το καινούριο νομοσχέδιο το στήριξε. Κι έχω να κάνω μια παρατήρηση σχετικά με την περιφέρεια. Κύριε Υπουργέ, στην παρουσίαση είδα ότι το Γενικό Γραμματείο του έχουμε εδύμιμο με τους Γενικούς Γραμματείες των Υπουργείων και τους έχουμε αναθέσει την πολιτική ευθύνη για τη εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής, που δίνουμε εφόσον πάνω σε δημόσια όργανα και υπηρεσίες, που δίνουμε την ευθύνη στο ελληνικό των νομών της περιφέρειας του και το έχουμε στην ίδια μορφή που με τους νομάρχες, από απόλυτα ιεραρχικής πολιτικής.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Υπ. Εσωτερικών)
Όσον αφορά το θέμα.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΛΟΥΛΗΣ, Ακριβώς. Έρχεται όμως να πω ότι στην περιφέρεια μέχρι τώρα, οι πολιτικοί διοικητές, διότι τέτοιοι είναι ουσιαστικά, ήταν σε επίπεδο υπουργικό στην πραγματικότητα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΙΑΡΟΚΑΠΗΣ, Υπουργικό.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΛΟΥΛΗΣ, Όχι, λαγύνοσαν Υπουργοί — Γενικοί Διοικητές.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Υπ. Εσωτερικών), Οι Γενικοί Διοικητές, ήταν με βαθμό Γενικού Γραμματείας.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΛΟΥΛΗΣ, Στην Ήπειρο λαγύνοσαν Υπουργός — Γενικός Διοικητής.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Υπ. Εσωτερικών), Το 1945 μόνο.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΛΟΥΛΗΣ, Όχι, τότε και πριν από τον πόλεμο έτσι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός), Η χρονολογία είναι συνάδελφοι.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ (Υπ. Εσωτερικών), Τα φωνάζει η Νέα Δημοκρατία.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΛΟΥΛΗΣ, Νομίζω, ότι χρειάζεται μεγαλύτερη βαθμίδα διοίκησης και ευθύνης σ' αυτή την περίπτωση.

Με όλα αυτά, ο ελληνικός Λαός θεωρεί θετική πρόοδο, θετικό σιγαλοπάτι στο ανέδαυμά του προς την εξουσία αυτό το νομοσχέδιο, και γι' αυτό καλούμεθα όλοι να υποστηρίξουμε και να το ψηφίσουμε.

(Χαιροκρατήματα από την Κυβερνητική Πτέρυγα).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός), Ο κ. Μάκος έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Κύριε Πρόεδρε, να διακόψουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός), Θα προχωρήσουμε λίγο ακόμα, κύριε Τσαλδάρη, είναι αρκετοί συνάδελφοι γραμμένοι για να μιλήσουν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Θα μας αρρωστήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός), Δεν έχει αυτή την πρόθεση το Προεδρείο, αλλά πρέπει να προχωρήσουμε λίγο ακόμα. Τι να κάνουμε; Είναι αρκετοί συνάδελφοι να μιλήσουν ακόμα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗΣ, Κι ο κ. Υπουργός είναι καταποννημένος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός), Δεν δείχνει ο κ. Υπουργός, να είναι καταποννημένος. Είναι χαλκότερος άλλωστε ο κ. Υπουργός, είναι γνωστό αυτό.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ, Κύριε Πρόεδρε, μετά τη λαμπρή εισήγηση του εισηγητή μας κ. Αργυρόπουλου, αλλά και τις παρατηρήσεις των άλλων συναδέλφων και αναστολές ειδικότερα στους συναδέλφους που διατέλεσαν Δήμαρχοι, τον κ. Σπανό και τον κ. Σημαιοφορίδη, θα μπορούσα σχεδόν να παραιτηθώ του λόγου, γιατί τα κυριότερα θέματα εδήγησαν. Παρά ταύτα, ανέβηκα στο βήμα για να κάνω μερικές επιμέρους παρατηρήσεις.

Θα αρχίσω λέγοντας πως θα έπρεπε σε μια φιλελεύθερη κοινωνία να δοθεί τη διαδρομή της. Πιστεύουμε, ότι η φιλελεύθερη κοινωνία πρέπει να είναι ανθρωποκεντρική. Νομίζω το είπε και ο κ. Αργυρόπουλος στην αρχή. Αυτό σημαίνει πως θα θέλαμε ο κάθε πολίτης να μπορεί να αποφασίζει όσο είναι δυνατό περισσότερα πράγματα από εκείνα που καθορίζουν την καθημερινή του ζωή. Όσο ο πολίτης δεν μπορεί να αποφασίζει μόνος του, να ανεβάζει μία βαθμίδα και να φτάνουμε στην πρώτη βαθμίδα της αυτοδιοίκησης. Όσο αυτή δεν μπορεί να κάνει μόνη της, να το κάνει η δεύτερη βαθμίδα και ότι τελικά δεν μπορεί να κάνει αυτή, να φτάνει στο Κράτος ή στην τρίτη βαθμίδα, όπως την έχουμε ονομάσει.

Θα ξεκινούσε κανείς εξαντλώντας τις αρμοδιότητες από κάτω προς τα πάνω, δίνοντας στο άτομο και μετά στην πρώτη βαθμίδα, όσο το δυνατό περισσότερες αρμοδιότητες. Αντίθετα, σε ένα συγκεντρωτικό σύστημα πως είναι αυτό που προτείνει η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, ισχύει το αντίθετο. Θα σας δώσω ένα μικρό παράδειγμα για να το απεικονίσω. Το νομοσχέδιο λέει, ότι το Δημοτικό Συμβούλιο κάνει το πρόγραμμά του στα πλαίσια του νομαρχιακού προγράμματος. Το νομαρχιακό πρόγραμμα γίνεται στα πλαίσια του περιφερειακού προγράμματος και το περιφερειακό πρόγραμμα γίνεται στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος. Ίσως μερικοί από σας να έχετε δει κάποιες ρόστιες κούβλας, όπου κάθε μία κούβλα ερχομίζει μέσα στην κάπως μεγαλύτερή της.

Μίλησα στην κοπή για τον πολίτη. Δείτε τώρα τη λογική του νομοσχεδίου. Ο Δήμος είναι στα πλαίσια του νομού, ο νομός στα πλαίσια της περιφέρειας και η περιφέρεια στα πλαίσια του εθνικού προγράμματος. Ο πολίτης δεν μηνιμονεύεται αλλά φαίνεται ότι θα είναι και αυτός μέσα σε πλαίσια και θα προγραμματίζει τη ζωή του στα πλαίσια του δημοτικού προγράμματος ή κάτι τέτοιο. Αυτή την κοινωνία αναπτύσσεται η Κυβέρνηση. Γι' αυτήν είμαστε τελείως αντίθετοι και φθάνει αυτό για να καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ, Τι προτείνετε όσον αφορά τη ρόστινη κούβλα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Κύριε Διευθυντή, έχετε ευθύς κλείσει το λόγο μετά τον κ. Μάνο και έχετε όλη την άνεση να κινήσετε. Μη διακόψετε τώρα.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ. Προς στιγμήν φοβήθηκα ότι σας παίραξε, επειδή αναφέρθηκα σε «ρώτικες» κούκλες.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ. Ήθελα να δω τη γνώμη του κύριου Προέδρου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΝΟΣ. Σας είπα στην αρχή τι προτείνω. Είπα ότι θα ξεκινούσα τελευταίως κινήσει. Δεν θα έβγαζα τη φράση στα πλαίσια. Από την ώρα που βάζουμε ότι κάτι γίνεται στα πλαίσια, καταργούμε την ελευθερία της επιλογής. Θα καταργούσα την έννοια του πλαισίου. Να σταματήσει αυτός ο κοινοβουλευτικός ο καθένας στα πλαίσια κάποιου άλλου. Δίνοντας όσο το δυνατό περισσότερες αρμοδιότητες στον πολίτη, τακτοποιείται το πρόβλημα. Θα επικενθώ σε λίγο για να σας δώσω μερικά παραδείγματα.

Επειδή το ΠΑΣΟΚ δεν θέλει να εκχωρήσει αρμοδιότητες προς τα κάτω, δημιουργεί με το νομοσχέδιο τη δεύτερη έκδοιά και, αν κρίνω πάλι από το νομοσχέδιο, προτείνει να ανακαλύψει αρμοδιότητες, για να τις εκχωρήσει στη δεύτερη έκδοιά. Και αυτή να εκχωρήσει από το Κράτος προς τη δεύτερη έκδοιά, πίνοντας από την πρώτη και τις δίνει στη δεύτερη. Δηλαδή, κάνει μεγαλύτερη συγκεντρωση, παρά αποκεντρωση. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα. Λέγει το νομοσχέδιο ότι η νομαρχιακή τοπική αυτοδιοίκηση διατυπώνει γνώμη για τα πολεοδομικά σχέδια και μελέτες. Αυτή τη γνώμη τη διατυπώνει μέχρι σήμερα η δημοτική τοπική αυτοδιοίκηση. Από το 1923 οι Δήμοι διατυπώνουν γνώμη για τα πολεοδομικά σχέδια. Τώρα αρ' ης προσηφ' φησιν ότι αυτό το νομοσχέδιο θα διατυπώνει και η δημοτική αρχή και η νομαρχιακή αρχή επί του αυτού σχεδίου; Και πώς η γνώμη θα καταρχθεί: Του Δήμου ή της Νομαρχίας; Μήπως με αυτό τον τρόπο καταργείται η γνώμη της δημοτικής τοπικής αυτοδιοίκησης;

Φεύγω απ' αυτά για να κάνω δυο - τρεις γενικότερες παρατηρήσεις, πάνω στο πρόβλημα, όπως το βλέπω.

Μιλώντας απόθε πολύ για τις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης. Έχουμε όμως πάρα πολλά παραδείγματα, όπου η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ενώ έχει αρμοδιότητες δεν τις εφαρμόζει. Ενώ έχει τη δυνατότητα να πάρει αρμοδιότητες δεν κάνει χρήση αυτής της δυνατότητας. Ένα παράδειγμα, πάλι πολεοδομικό!

Με το Ν. 947/79, τον οποίο είχα την τιμή να εισηγηθώ στη Βουλή, σαν αρμόδιος τότε Υπουργός, προσετέθη η δυνατότητα, οι Δήμοι να παίρνουν τις αρμοδιότητες των πολεοδομικών γραφείων. Όσοι Δήμοι το επιθυμούσαν, δεν τους επιβλήθη να τις πάρουν. Όσοι Δήμοι επιθυμούσαν να τις πάρουν, με νόμο που πρότεινα εγώ και φήρισε η Βουλή. Τότε, όσο δηλαδή ήμουν ακόμα κομμάτι Υπουργός, πήραν την πολεοδομική αρμοδιότητα 18 Δήμοι. Από τότε είτε ένας Δήμος δεν πήρε αυτή την αρμοδιότητα, ούτε καν ο Δήμος Αθηναίων δεν ζήτησε να πάρει αυτή την αρμοδιότητα.

Πώς εμφανίζονται οι Δήμαρχοι και οι Δήμοι και ομιλούν για αρμοδιότητες, τις οποίες δεν τους δίνουν; Έχουν αρμοδιότητες και δεν τις ασκούν. Ή τους παρέχεται η δυνατότητα να ζητήσουν αρμοδιότητες και δεν το κάνουν. Γιατί;

Ένα άλλο σφάλμα αφορά τους ίδιους τους πολίτες, οι οποίοι και αυτοί συμμετέχουν και δημιουργούν το πρόβλημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Πόσοι πολίτες κινδυνεύουν; Δημότες; Θα σας δώσω ένα παράδειγμα, πάλι από την εποχή που ήμουν Υπουργός.

Έκαναν τον παζόδρομο της οδού Βουκουρεστίου, στο κέντρο της Αθήνας. Όταν έπαιξαν τον παζόδρομο κατακαλύφθη ότι πλήθος πολυκατοικιών στο κέντρο της Αθήνας, είχαν συνδεθεί παράνομα με το δίκτυο της αποχετευτικής. Είναι αυτό δημοτική συνείδηση; Ποιον κοροϊεύουν οι πολίτες;

Ραίε σ' όλους τους πολίτες ένα έντυπο, τι υποχρεώσεις έχουν οι Δήμοι και οι δυνατότητες έχουν για να γνωρίζουν οι πολίτες τι να ζητούν απ' το δήμο. Γιατί έχω την εντύπωση, ότι πολύ λίγοι πολίτες γνωρίζουν ποιας υποχρεώσεως έχει ο Δήμος για να μπορούν έτσι οι ίδιοι πολίτες να ζητούν από τις δημοτικές αρχές να ασκούν αυτές τις αρμοδιότητες, τις οποίες έχουν.

Ευχά, έχω την εντύπωση, ότι οι πολίτες στρέφονται κατά του κράτους, ενώ θα έπρεπε να στρέφονται κατά της δημοτικής αρχής. Και πόσες φορές δεν παρουσιάζεται το πρόβλημα οι Δήμοι για να γίνουνται αρμοδιότητες στους δημότες, να μην κάνουν πολλά από τα σωστά πράγματα που έπρεπε να κάνουν και πολλές φορές να αποστίνονται στο κράτος και να ζητούν επιχορήγηση.

Τέλευτα μου παρατήρηση, κύριε Πρόεδρε — και θα κινώ χρήση του βλέπτε, όπως όλοι μέχρι τώρα — είναι ότι καταθέσαμε μια τροπολογία που αφορά τους περιφημούς εκλογικούς καταλόγους.

Κατέστησαν περιφημοί από τη σάση του περισταμένου Υπουργού του κ. Κουτσόγιωργα, ο οποίος κινήση επανειλημμένα να δώσει στο κόμμα μας τους εκλογικούς καταλόγους σε μηχανητικές εκδόσεις. Εμείς θεωρούμε ότι οι εκλογικοί καταλόγοι, οι έντυποι, επί του παρόντος, πριν αναφερθούμε στους μηχανητικούς, θα έπρεπε να είναι διαθέσιμοι σ' όλους και κυρίως τους πολίτες. Και σε εκείνους των τους πολίτες που δεν ασχολούνται με την πολιτική — όπως είναι π.χ. οι δουλευτές, οι δήμαρχοι, ή οι υποψήφιοι δήμαρχοι — οι εκλογικοί καταλόγοι θα έπρεπε να χορηγούνται ελεύθερα μετά από πληρωμή του χαρτίμου τους. Στους δουλευτές, όμως, ή στους ασχολούνται με την πολιτική, θα έπρεπε να χορηγούνται οι καταλόγοι της περιφέρειάς τους, χωρίς οποιαδήποτε κόστος γι' αυτούς.

Τέλος τα κόμματα πρέπει να μπορούν να έχουν πρόσβαση στο σύνολο των εκλογικών καταλόγων. Και επειδή σήμερα ζούμε σε μια εποχή, που υπάρχουν οι ηλεκτρονικοί διερευνητές, πρέπει τα κόμματα να διευκολύνονται. Και για τον σκοπό αυτό εμείς προτείνουμε να καθιερωθεί με νόμο, ότι κάθε κόμμα μπορεί, κάθε χρόνο όταν αναθεωρούνται οι εκλογικοί καταλόγοι, να λαμβάνει ένα αντίτυπο, είτε σε ταινίες, είτε σε μηχανητικό δίσκο, έτσι ώστε κάθε κόμμα να μπορεί να κάνει άνετα τη δουλειά του.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Ο κ. Διευθυντής έχει το λόγο.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΛΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, μετά τον κ. Διευθυντή και διακόψουμε. Είναι και ο αριθμός 20.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Είναι και ο αριθμός 20 και το υπόλοιπο είναι 35. Οπότε, με τους 35 αριθμούς συνεδέσαμε και με τις ομιλίες των κυρίων Υπουργών, σε θα καταστεί δυνατόν, να τελειώσουμε το νομοσχέδιο επί της αρχής, την επόμενη συνεδρίαση. Εκτός αν αναλάβουμε την ευθύνη αυτή, που δεν το θέπουμε.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΛΑΣ. Πώς να την αναλάβουμε την ευθύνη αυτή, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Γιατί σε 2 συνεδριάσεις το νομοσχέδιο επί της αρχής πρέπει να τελειώσει για να υπάρξει περιθώριο να γίνει συζήτηση και επί των άρθρων. Δεν το θέπουμε. Ενώ θα έλεγα, να προωθήσουμε λίγο ακόμα. Θα ανακαλύψουμε να διακοψούμε κάποιους κυρίως συνεδέσαμε, οι οποίοι δεν είναι παρόντες. Αλλά δεύλων, υπελοχρημάτισε ότι θα έλθει η σειρά τους, να παραμείνουν στην Αίθουσα. Εάν δε γίνει αυτή απήλα, θα γίνει με αύριο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ. Τους πάντες θα διαγραφάτε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΛΔΑΡΙΣ. Όλους θα τους διαγρά-

ΠΕΡΣΕΥΣΗΣ (Παναγιώτης Κρητικός). Ακούστε κύριε Γαβριήλ, εάν δε γίνει απόφαση να γίνει μεθόριον αυτό. Πώς να το κάνουμε;

Θα εδάρουμε το κάποιο σημείο πάνω, που οι συνάδελφοι δε' αποσιώζουν και δε' αναγκασθούν να τους διαγραφώμε. Ας υπλήρουν και ο κ. Λατκαλάκης και δε' δώμα. Πάντως, εγώ δε' έλεγα να προχωρήσουμε και τα νερικούς τουαλέτσους ακόμα.

Ορίστε, κύριε Λατκαλάκη, έγραψε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ. Κύριε Πρόεδρε, πραγματικά είναι ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο. Και ειδικονά δε' περιμένα, αν όχι όλες οι Πτέρυγες να το ψηφίσουν, γιατί τίποτα αν ένα νομοσχέδιο που έπεται της ιδεολογίας όλων μας, θετικά ή αρνητικά υπάρχουν διαφορές και υπάρχουν αντιρρήσεις, αλλά τουλάχιστον δεν πιστεύω, ότι δεν δε' άκουγε μερικά επιχειρήματα εναντίον του νομοσχεδίου από όσα έπαισα. Εδώ είναι κάτι αυτή η πάρε μιά που λέει, ότι πραγματικά θέλει κανείς να αγιάσει αλλά δεν τον αφήνουν.

Εγώ, από χαρακτηριστικά, δε' φρονώ ποτέ πίσω.

Δυστυχώς κάποιες κορώνες δε' έλεγα, κάποιων ομιλητών, ιδιαίτερα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης — π.χ. είναι παρών νομίζω, και μπορώ να αναφερθώ, μάλλον έρωτα, ο κ. Παπαγεωργόπουλος — ο οποίος μίλησε για κομματισμό των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης κλπ. Μπ, αυτό που επικαλήθηκα κάποιος ομιλητής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης τουλάχιστον σήμερα, δε' έπρεπε να το αποσύρει. Αυτό, ποιος μεγαλύτερος κομματισμός από τις επιλογές που κάνει για να καταθέσει υποθέσεις δημόσιες; Και είπα, ότι δε' έλεγα να αποσύρω να πάω πιο πίσω, για να δώμα πώς χρησιμοποιείται τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης τα χρόνια που κυβερνούσατε τον κομματισμός τους δημόσιους και κοινοτικούς και ελλογικούς κομματισμούς. Και δε' έλεγα αποσιώζω και οι επιδόσεις του ΚΚΕ. Και εδώ φυσικά υπήρξε η ιδεολογική διαφορά μας, σε σχέση με το πώς εμείς πιστεύουμε, ότι πρέπει να αναθεωρηθεί, να εξελιχθεί ο θεσμός αυτός της άμεσης λαϊκής εξουσίας που λέμεται Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αλλά πρέπει να τους πω, πιστεύω κάποιο να π' έλεγα, ότι δεν είναι άσπρη η αντίθεσή τους γι' αυτό το νομοσχέδιο, με την απειλή του κ. Φλωρίνης για κάποιο νόμο που δε' δώσαν στις εκλογές στο ΠΑΣΟΚ. Αλλοίμονο αν ο κ. Φλωρίνης δεν μπορεί να αντιληφθεί, ότι το κείμενο δεν μπορεί και δε' δε' το βάζει στο ΠΑΣΟΚ. Αν επιθυμεί να βάλει κάποιο μάθημα, δε' είναι αρνητικό και δε' το βάζει στο Λαό, που δε' συνεργήσει κατάς ο θεσμός που απ' το '81 με άλλατα προχωρούμε μπροστά να αποθεωρούμε. Και δε' αναλόουμε ο καθένας τις ευθύνες μας.

Θα ξηρώγω από το πλαίσιο που ήθελα να μιλήσω, γιατί πάντα κινώω πραγματικά με μεγάλη προσοχή τον κ. Μάνου. Και να με συγχωρεί για τη διακονή. Ακριβώς αυτή η προσοχή που τον ακούω ήθελα να συμπληρώσει και κατά κάποιο τρόπο συμπλήρωσε τις θέσεις που έταξε μίλησε γι' αυτή τη ρευστή κούλα.

Κύριε Πρόεδρε για να δώμα ποια κοινωνία είναι ανθρωποκεντρική και ποια δεν είναι. Επικαλέσθη μια φράση του εισηγητή κ. Ασημεδούλου, ότι μέσα στα πλαίσια μιας φιλικής θερμής κοινωνίας και οικονομίας, προσοθούν μια ανθρωποκεντρική κοινωνία.

Θα γυρίσουμε τώρα λίγο ιστορικά πίσω. Εγώ πιστεύω, ότι μέσα σε μια φιλελευθέρη οικονομία και κοινωνία, δεν μπορεί κανείς να ισχυρισθεί, ότι πρόκειται περί μιας ανθρωποκεντρικής κοινωνίας, απλά πρόκειται περί μιας κοινωνίας που το μεγάλο φάρι, τρώει το μικρό. Και δε' γυρίσαμε λίγο πίσω να δώμα ποια είναι η ανάπτυξη της επαρχίας και ποια των μεγαλοεργαστηρίων εκείνα τα χρόνια της Αθήνας, πώς αναπτύχθηκαν περιοχές και πόλεις που είχαν ισχυρούς Υπουργούς της κυβερνήσεως της δεξιάς και πώς έμειναν πολύ πίσω πόλεις και χωριά, όπου δεν υπήρχαν Υπουργοί ή απτω και Βουλευτές. Να δώμα με ποια συμπαγεία αναπτύ-

η δεξιά. Γι' αυτό πιστεύω, ότι εδώ του ξέρουμε μια μεγαλύτερο του κ. Μάνου. Θα έπρεπε, και πρέπει, όλοι μας κάπου να διακονώμαστε από το παρελθόν και να απορρίψουμε να υπενθυμίζουμε.

Δεν μπορώ να πω, ότι το έχω μελετήσει απόλυτα το νομοσχέδιο και δε' ξέρω σε ποιο βαθμό αναθεωρείται και προπαι το θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης — ανώω σε μεγάλο ή μεγαλύτερο — βαθμό. Εκείνο που ξέρω όμως είναι — και δε' έχωμα: αυτό που είπε ο εισηγητής της Πλειοψηφίας — ότι μέσα από τα θεσμικά πλαίσια που νομοθετούμε κάθε φορά θεσπίζονται κάποιες προϋποθέσεις και από εκεί και πέρα η ανάπτυξη του θεσμού μένει στο Λαό, στον πολίτη, στους φορείς του.

Πιστεύω, ότι από το 1981 πραγματικά έχουν γίνει τεράστια όγκητα για να αποκτήσει αυτός ο θεσμός της λαϊκής εξουσίας το ρόλο και τη σημασία, που πραγματικά περιμένα και πραγματικά περιμένα μέχρι την ολοκλήρωσή του ο Λαός μας.

Εδώ πρέπει να υπολογίσουμε ότι, ανεξάρτητα αν μπορεί να γίνει κάποια κριτική σε επί μέρους άρθρα, πραγματικά υπάρχει η πολιτική βούληση από την Κυβέρνηση του Π.Α. Σ.Ο.Κ., από το Υπουργείο των Εσωτερικών, για να αναθεωρηθούν, για να αναλάβουν πραγματικά τις ευθύνες που τους κομίζουν οι ΟΤΑ.

Πρόβλεπαται από τις μελέτες που δε' γίνουν, χωροταξικές κ.λπ. συνένωση κοινοτήτων. Και εδώ θέλω να επιστημάνω — δεν ξέρω αν κομίζω γλώσσα — ότι μαζί με την χωροταξική μελέτη για να προσδιορισθούν τα όρια της συνένωσης των κοινοτήτων, δε' πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι πολιτιστικές συνθήκες και η παραδοχή. Μπορεί να κομίζω γλώσσα, αλλά έπρεπε να το σημειώσω αυτό.

Να δώμα τι συμβαίνει σήμερα και αν πραγματικά η συνένωση προάγει ή δεν προάγει την οικονομική ανάπτυξη. Ένα παραδειγμα δε' πω είχατε όλοι μάρτορες, ιδιαίτερα έτσι καταγράμματα από επαρχία: Πάντα — εγώ, χωρίς γύρω — γύρω ξηραίνονται από έλλειψη νερού και κάποιο απ' αυτά έχει νερό που περιττεύει και πέφτει στη θάλασσα και κινούνται να το βάλουν να πουν οι άλλοι, μέσα από την ανυπαλότητα που δημιουργείται, μέσα από τις συνθήκες αυτές, που σε πολλές περιπτώσεις έχουν και ελλογικότητα λογική. Γιατί, αν δώσει ο Πρόεδρος νερό, είναι ενδιαφέρον να χάνει τις εκλογές, να θεωρηθεί ότι είχε απορρίψει τα συμφέροντα της κοινότητάς του. Επομένως, η συνένωση δε' συμβάλει αποτελεσματικά στην οικονομική ανάπτυξη.

Στο δεύτερο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης, σήμερα μέσα από τις συτήρευτες δυνάμεις του Λαού μας, μέσα από τα νομαρχιακά συμβούλια, που το μεγαλύτερο κομμάτι τους εκλέγεται από το Λαό με άμεση εκλογική διαδικασία, πραγματικά μεταφέρονται εξουσίες. Αποδυναμώνονται τα κέντρα λήψης απόφασης που βρίσκονται στο κέντρο και μπορεί ο Λαός να σχεδιάσει, να προγραμματίσει για τις ανάγκες του τόπου του.

Για τον 1ο βαθμό το λέει εγώ άλλου και η εισηγητική έκθεση. Δεν πρόκειται περί τρίτου βαθμού με τη νομική και την ουσιαστική του έννοια, αλλά αποτελεί τη βάση για την περιφερειακή αποκέντρωση του κρατικού δημόσιου τομέα και την ολοκλήρωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Επομένως, γιατί κύριε Στρατιοσοφίδη, αναφερθήκατε και είπατε ότι δεν πρόκειται για θεσμό όπως τον εννοείτε εσείς, ή όπως δε' τον θέλαμε, ή δεν ξέρουμε πως δε' μπορούσε να εξελιχθεί, όταν δε' φερμάσουν οι συνθήκες;

Πρώτα, το Υπουργείο με θάρρος αναφέρει τι εννοεί, τι περιμένα από αυτόν τον τρίτο βαθμό και γιατί τον θεσπίζω.

Δεν είναι ίσως κατάλληλα προετοιμασμένος να αναπτύξω το τελευταίο κομμάτι του νομοσχεδίου σε σχέση με το δημοκρατικό προγραμματισμό. Πιστεύω, όμως, ότι μέσα από μια

νου ύστερος σχεδίου, και μέσα από τις καινούργιες δομές αυτού του καταστατικού χάρτη των ΟΤΑ που θα λειτουργούν, πραγματικά το ζήτημα του δημοκρατικού προγραμματισμού θα προχωρήσει ακόμα περισσότερο, πραγματικά ο Λαός θα έχει μεγαλύτερη άποψη, πραγματικά θα μπορούσε να συμβάλει στο επίπεδο της περιφέρειας και του νομού ο ίδιος ο Λαός, για καλύτερωση του μέλλοντος του.

Κλείνοντας, πρέπει να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι πραγματικά δεν είναι αναγκαίος μόνο για κοινωνικό καταρχαίματιο ο προγραμματισμός. Και ο σχεδιασμός. Για κάθε περίοδο απαιτείται σχεδιασμός και προγραμματισμός. Γι' αυτό πιστεύω, ότι δεν θα έπρεπε να έχει η Παράταξη της Νέας Δημοκρατίας, ακόμα αντίρρηση πάνω σ' αυτό το θέμα. Βέβαια, πολύ περισσότερο για τη δική μας προοπτική, για τη δική μας φιλοσοφία. Αλλά και ακόμη πρέπει, μέσα από τη διαδικασία του δημοκρατικού προγραμματισμού, να περικλυθεί η κρητισιακή-ρωτική δημοτική διοίκηση, που μέχρι πρόσφατα προγραμματίζει και ξέρουμε πως προγραμματίζει, να παρακαμφθεί ο παραγκωνισμός — αυτό που είπα προηγουμένως — που ανάλογα με το πόσο ισχυρός ήταν ο άλλος και πόσο μπορούσε ο καθένας να επηρεάσει το κέντρο προγραμματισμού και της λήψης απόφασης με αποτέλεσμα να μην υπάρχει συμμετρική ανάπτυξη της Χώρας και ειδικότερα της περιφέρειας.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι η Κυβέρνηση θα δικαιωθεί, καθώς και το αρμόδιο Υπουργείο με την κατάθεση και φήμιση αυτού του νομοσχεδίου. Σίγουρα εγώ, αλλά και το ΠΑΣΟΚ, θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο. Καλούμε δε και τις άλλες Πτέρυγες να σταθούν κριτικά εποικηδομητικά και όχι κρητικά πάνω στο νομοσχέδιο και να μη μας αναγκάσουν να γυρίζουμε πίσω και να θυμόμαστε τα έργα και τις ημέρες τους. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Ο κ. Ανδριανόπουλος, έχει το λόγο.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Ορίστε κύριε Κούβελε.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, βλέπετε ότι στη σειρά είναι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας. Δεν νομίζετε ότι πρέπει να τελειώσουμε; Ήδη και η ώρα είναι παρακμήνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Κύριε Κούβελε, δεν είναι δυνατόν να σταματήσουμε σ' αυτό το σημείο και να κημεύουν 35 συνάδελφοι μη συμπεριλαμβανομένων των κυρίων Υπουργών και των κυρίων εκπροσώπων των κομμάτων. Αυτό που πρόκειται να γίνει τώρα, θα γίνει με διαύριο. Να προχωρήσουμε λίγο ακόμα, όσον αφορά τον κατάλογο των ομιλητών. Να μιλήσει και ο κ. Χιωτάκης, ο οποίος είναι πρώτος και να διακόψουμε τη συνεδρίαση. Μάλιστα και ο κ. Υπουργός των Εσωτερικών εξέτασε την επιθυμία να προχωρήσει η συζήτηση.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, αν γίνει αυτό, να μιλήσει ο κ. Χιωτάκης και στη συνέχεια να διακόψουμε, ουσιαστικά λέει να διαγράψουμε 7 συνάδελφους που είναι στη σειρά και κατά σύμπτωση είναι όλοι δικοί μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Τι να κάνουμε κύριε Κούβελε; Θα πρέπει ο καθένας να υπολογίζει το χρόνο που θα πάρει το λόγο. Ξέρουν όλοι ότι οι συνεδριάσεις πάνε μέχρι τις 2 η ώρα την Δευτέρα. Δεδομένου, ότι υπάρχει το 10λεπτό, θα έπρεπε να γνωρίζουν ποια περίπου θα έρθει η σειρά τους.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Εν τοιαύτη περίπτωση, κύριε Πρόεδρε, να πάει και παρακάτω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Προηγείται ο κ. Σουφλιάς. Εγώ θα έλεγα να μιλήσει και ο κ. Χιωτάκης. Ο κ. Κωνσταντίνου, ο οποίος

είναι μετά, και να μιλήσει με διαύριο. Να προχωρήσουμε όμως τη συζήτηση.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Κύριε Πρόεδρε, ως σταματήσουμε σε συνάδελφους που είναι εδώ. Ο κ. Σουφλιάς, ο κ. Λάκων, ο κ. Σφενδόνης είναι εδώ. Να σταματήσουμε εδώ, κάτι είναι αυτό. Αλλιώς, το να διαγράψουμε 6 της Νέας Δημοκρατίας στη σειρά δεν είναι σωστό, δεν είναι λογικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Να σταματήσουμε στον κ. Σουφλιά, θέλετε;

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Εμείς θέλουμε να σταματήσει εδώ. Εάν όμως θέλετε να προχωρήσουμε, να σταματήσουμε στον κ. Σουφλιά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Να σταματήσουμε στον κ. Σουφλιά.

Ο κ. Ανδριανόπουλος, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Σταμάτης, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Κρικιέλης, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Μπουλούκος, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Έδερτ, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Παπαρηγόπουλος, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Χιωτάκης θα μιλήσει.

Ο κ. Κωνσταντίνου, απών, διαγράφεται.

Συγκρατούμε να μείνουμε στον κ. Σουφλιά.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ. Να μιλήσει πρώτα ο κ. Χιωτάκης, κύριε Πρόεδρε.

Ο κ. Σουφλιάς είναι έξω από την Αίθουσα. Θα τον αναζητήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Σύμφωνα Ορίστε, κύριε Χιωτάκη, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΙΩΤΑΚΗΣ. Κύριε Πρόεδρε, από το 1981 έχουν ψηφιστεί από το ΠΑΣΟΚ διάφοροι νόμοι που αποδέχονται και αποσκοπούν στην αναδόμηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Να υπενθυμίσω ότι με το Ν. 1232/82 συστάθηκαν, ανάμεσα στα άλλα, και τα νομαρχιακά συμβούλια τα οποία με τη λειτουργία τους κατά τα τέσσερα χρόνια έχουν προσφέρει πάρα πολλά στο θεμέλιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Είναι γνωστό ότι κατά τα νομαρχιακά συμβούλια, στα οποία εκπροσωπούνται οι Δήμοι και οι Κοινότητες της περιφέρειας, οι επαγγελματίες οργανώσεις, οι εργατικές ενώσεις, προγραμματίζουν, σχεδιάζουν, προτείνουν, μελετούν τα διάφορα οπτικά πρόβληματα, έτσι ώστε πραγματικά για πρώτη φορά η λαϊκή συμμετοχή στα θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης να είναι ουσιαστική.

Τώρα, με τον καινούργιο νόμο, του οποίου τη συζήτηση αρχίσουμε σήμερα αυτό το νομαρχιακό συμβούλιο αναδομίζεται. Γίνεται ένα κεντρικό όργανο ελεγχόμενο απ' ευθείας από το Λαό. Τα 75% ελέγχονται με καθολική μυστική ψηφοφορία με άμεση ψηφοφορία τα δε υπόλοιπα 25% εκπροσωπούνται πάλι από κεντρικά μέλη επαγγελματιών και άλλων επιστημονικών οργανώσεων όπως προβλέπεται από το Σύνταγμα του 1975. Υπάρχει, συνεπώς, μία, θα έλεγα, απελευθέρωση της λαϊκής δύναμης και υλοποιείται πραγματικά η άμεση συμμετοχή του Λαού στη διαμόρφωση των αποφάσεων επί των προβλημάτων που κερδούν την τοπική αυτοδιοίκηση. Έτσι, μου κάνει εντύπωση το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι των διαφόρων κομμάτων, ενώ αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα της αναδόμησης και της ενίσχυσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έρχονται να κατακρίνουν το νομοσχέδιο αυτό, το οποίο δεν θα διατάσω να το χαρακτηρίσω σαν απανατακτικό γιατί πραγματικά, κύριε Πρόεδρε, είναι τόσες πολλές εξουσίες στους κεντρικούς εκπροσώπους του λαού, ώστε να φαίνεται ότι η κεντρική διοίκηση απαγκιστρώνεται απ' όλα τα τοπικά προβλήματα.

Και ο κ. Μάνος, νομίζω τελευταίος ομιλητής, είχε πει ότι ενώ υπάρχουν πολλές αρμοδιότητες τις οποίες θα μπορούσαν να ασκήσουν οι Δήμοι και οι Κοινότητες, εν τούτοις, φαίνονται πρόθυμοι να πηχίσουν τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες αυτές. Και είναι σφάλμα διότι σε πολλές περιπτώ-

σεις ενώ θα μπορούσαν να επιβάλουν φορολογία ή να κάνουν ερισμένα άλλα έργα, που ίσως να ήταν αντιδημοτικά, απειθύνουν να το κάνουν και προσανατολίζουν τον πολίτη στο να στρέφεται εναντίον της κεντρικής εξουσίας και του κράτους.

Με τη θέσπιση όμως αυτών των νομαρχιακών συλλογίων δεύτερου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, στην οποία ο ίδιος ο πολίτης θα έρχεται να εκλέξει άμεσα τα μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου, θα πρέπει να αισθανάται ο πολίτης, αλλά και ο εκλεγόμενος στο νομαρχιακό συμβούλιο πολίτης υποχρεωμένος να ακησεί όλες τις αρμοδιότητες, τις οποίες του παρέχουν οι νόμοι, αλλά και ο νόμος αυτός, ώστε πραγματικά να είναι υπεύθυνος πολίτης και να αχολούεται με τα θέματα της τοπικής αυτοδιοίκησης με υπευθυνότητα, χωρίς να μεταβιβάζει το «παπαλάκι» στην κεντρική εξουσία. Και τ' αυτό συμφωνούμε απόλυτα.

Θα πρέπει επομένως να χαρακτηριστεί το γεγονός ότι ο νόμος αυτός έρχεται να καταστήσει πιο υπεύθυνο τον πολίτη για τα τοπικά προβλήματα. Και θα πρέπει κι αυτοί που θα εκλεγούν στα νομαρχιακά αυτά συμβούλια να λειτουργούν σαν εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και όχι σαν εκπρόσωποι του δήμου ή της κοινότητας στην οποία είναι εγκατεστημένοι.

Θα ήθελα, κύριε Υπουργέ, να πω, επειδή υπάρχει πρόβλημα στο νόμο ότι θα μπορούν να δημιουργηθούν και περιπτώσεις νομαρχιακά συμβούλια σε νομούς, ότι έχουμε υπόψιν σας ότι οι νησιωτικοί νομοί, όπως η Δωδεκάνησος, έχουν ανάγκη ιδιαίτερης μεταχείρισης γιατί είναι δύσκολη η μετακίνηση από το ένα νησί στην πρωτεύουσα του νομού ή σε άλλο Νησί. Και νομίζω ότι η πρόβλεψή σας είναι να καθοριστούν τέτοιες διαδικασίες ώστε πραγματικά η τοπική αυτοδιοίκηση να μπορεί να εκφράζεται σε κάθε περιφέρεια. Όπως εκφράζεται τώρα με τα επαρχιακά συμβούλια. Προτείνω ότι θα ισχύουν οι ίδιες περίπου διαδικασίες, ώστε τα νομαρχιακά συμβούλια να εκπροσωπούν τα συγκεκριμένα των νησιών που αποτελούν μια επαρχία.

Όσον αφορά τώρα τη συνένωση των δήμων και κοινοτήτων, ενώ όλες οι πτέρυγες της Βουλής συμφωνούν ότι πρέπει να γίνει αυτή η συνένωση, ότι είναι αδελνής σε μια χώρα με πληθυσμό 10 εκατομ. να έχουμε 12.500 οικισμούς ή 6.500 ΟΤΑ, γιατί δεν μπορεί να κλιμακωθεί καμία αναπτυξιακή προσπάθεια, έρχονται να αντιταχθούν στον τρόπο και τον χρόνο — όπως νομίζω είπε ο κ. Σηματοφωρίδης — που εικάζεται από το νομοσχέδιο για συζήτηση.

Ως προς τον τρόπο που εισαγεται το νομοσχέδιο αυτό, γνωρίζουμε ότι έρχεται μετά από πολλών μηνών αποδερματί και με ειδική επιτροπή αλλά και στην δικαιοκρατική επιτροπή. Πάνω από 100 συνεδριάσεις της δημοκρατικής επιτροπής αναφέρθηκαν εδώ. Επειδή σε στο τελευταίο στάδιο των εργασιών της είχε την τιμή να μεταγχο και εγώ, δικαιοπώρα ότι η επιτροπή αυτή είχε ζητήσει από το Υπουργείο να υποβάλει την δική του πρόταση, γιατί είχαν οδηγηθεί σε κάποιο αδιέξοδο οι εργασίες γιατί δεν υπήρχαν προτασεις εκ μέρους των κομμάτων. Ζητήθηκε λοιπόν από την επιτροπή, σύμφωνα, αν δεν κάνω λάθος, να υποβάλει το Υπουργείο τη δική του πρόταση. Και δεχθήκαμε το Υπουργείο, κατακεκρομένο σ' αυτή την έκκληση, ή την πρόταση ή την εισήγηση, ή την πρόταση, όπως θέλεται, αυτής της επιτροπής της δικαιοκρατικής, να προτείνει ένα σχέδιο νόμου το οποίο επέδη και πάλι από την κρίση της επιτροπής, που το συζήτησε σε μια σειρά 10 ή 12 ή 14 συνεδριάσεων, τους τελευταίους δυο μήνες. Επομένως, το να λέμε ότι έρχεται πρόωγα το νομοσχέδιο ή χωρίς να γίνει συζήτηση, όταν η συζήτηση αυτή διαρκισε πάνω από δυο χρόνια, νομίζω ότι δεν είναι σοβαρή επιχειρήσια.

Μας είπαν κάποιη για το χρόνο που έρχεται προς συζήτηση. Μια ήταν βέβαια του ΠΑΣΟΚ, ήταν απίστευτα σκληροπυρηνικό στην απάντηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Και εφόσον διαρκίσαν οι εργασίες αυτής της επιτροπής πάνω από δυο χρόνια, έφθασε το πλήρωμα του χρόνου τώρα για να εισαχθεί προς συζήτηση. Τι θα έπρεπε να κάνει η Κυβέρνηση, να πει αν και το έχω έτοιμο, αν και έχω κάνει τις προτάσεις μου, αν και έχει συζητηθεί, δεν το φέρνω στη Βουλή αλλά το κρατώ να το συζητήσουμε μετά από τις δημοτικές εκλογές; Νομίζω ότι οι διατάξεις αυτού του νόμου διευκολύνουν τους εκλογείς που θα πάνε στις κάλπες τον Οκτώβρη, για να ξέρουν τι θα κλυλευθήσει μετά τις εκλογές αυτές. Γιατί, η συνένωση των κοινοτήτων είναι πραγματική και μπορεί να γίνει με τα 2/3 των συμβουλίων των ΟΤΑ που θα περιλαμβάνονται μέσα στις συγκεκριμένες περιφέρειες.

Άρα ο εκλογείς θα έχει υπόψη του ότι αυτό το κοινοτικό συμβούλιο, που θα εκλεγεί, θα μπορεί να αποφασίζει και θα μπορεί να επηγηθεί μαζί με τα άλλα συμβούλια της περιφέρειας, στη συνένωση των κοινοτήτων. Και είναι καλύτερα να το γνωρίζει από τώρα ο ψηφοφόρος, ώστε με την ψήφο του να δώσει και την εξουσιοδότηση στα συμβούλια, που θα εκλεγούν.

Άρα νομίζω ότι ο χρόνος, που έρχεται το νομοσχέδιο αυτό είναι ο κατάλληλος ακριβώς για να μη πούμε αργότερα ότι τα συμβούλια που θα εκλεγούν τον Οκτώβριο του 1986, δεν είχαν υπόψη τους, τι θα ίσχυε, άρα οι ψηφοφόροι δεν έδωσαν εξουσιοδότηση, στα κοινοτικά συμβούλια για να προχωρήσουν και στην συνένωση των Δήμων και Κοινοτήτων της περιφέρειάς τους.

Θα ήθελα ακόμα να τονίσω, ότι για την διευκόλυνση αυτής της συνένωσης θα εκδοθούν τα διατάγματα των αρμόδιων Υπουργών, ώστε με βάση, όχι μόνο τα πληθυσμιακά — γιατί κάποιος συνάδελφος είπε ότι θα είναι κομματικά τα κριτήρια — αλλά και τα πολιτιστικά και τα κοινωνικωνιακά και όλες τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 1, θα διαμορφωθούν οι ενότητες αυτές οι γεωγραφικές μέσα στις οποίες θα μπορούν να συνενωθούν οι διάφορες κοινότητες.

Εξυπακούεται, αφελώς, ότι κάθε χώρα που θα δημιουργηθεί, δεν θα περιλαμβάνει μόνο ένα Δήμο, μόνο μία ενότητα, αλλά είναι δυνατόν να περιλαμβάνει περισσότερες ενότητες. Και το λέω αυτό πάντοτε επηρεαζόμενος από τα Δωδεκάνησα που έχω την τιμή να εκπροσωπώ στην Εθνική Αντιπροσωπεία.

Επομένως, θα ληφθούν υπόψη και τα κοινωνικωνιακά, και τα γεωγραφικά και τα πολιτιστικά και τα αναπτυξιακά και τα οικονομικά δεδομένα. Και όλα αυτά θα αποτελέσουν τον υπόβαθρο ώστε πραγματικά οι περιφέρειες αυτές να καθοριστούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε η συνένωση των δήμων και κοινοτήτων που θα γίνει μέσα στις περιφέρειες αυτές να αποτελέσει τους αναπτυξιακούς μοχλούς της τοπικής αυτοδιοίκησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Ο κ. Κωνσταντόπουλος, απών, διαγράφεται.

Ο κ. Καλογήρου, απών διαγράφεται.

Ο κ. Αγοστότης, απών διαγράφεται.

Ο κ. Παράκης, απών διαγράφεται.

Ο κ. Σουσιλάς είναι παρών, αλλά συμφωνήθηκε να μιλήσει την Τετάρτη.

Επομένως σ' αυτό το σημείο θα λύσουμε τη συνεδρίαση.

Πριν όμως λύσουμε τη Συνεδρίαση, έχουν διανεμηθεί τα πρακτικά της 28ης, 29ης και 30ης Μαΐου 1986 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνονται.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ. Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Κρητικός). Συνεπώς, επικυρώθηκαν τα πρακτικά της 28ης, 29ης και 30ης Μαΐου 1986, και ερωτάται το Σώμα δέχεται να λύσουμε τη συνεδρίαση.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ. Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συνάντηση του Σώματος και ώρα 01.09' λήπει η συνεδρίαση για αύριο Τρίτη 10 Ιουνίου 1986 και ώρα 18.30' ε αντιχείμενο ημερήσιας διάταξης Κοινοβουλευτικό Έλεγ-

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

χο, αναφορές και ερωτήσεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και στη συνέχεια επερώτηση κατά του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

Τίτλος νομοσχεδίου και εισηγητές	Κατάθεση, συζήτηση και ψήφιση με τις αντίστοιχες συνεδριάσεις και σελίδες	Αριθμός Νόμου	Αριθμός Φ.Ε.Κ
<p>4. Κύρωση της Σύμβασης κοινωνικής ασφαλείας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Καναδά και του Διοικητικού Κανονισμού εφαρμογής της.</p> <p>ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Δ. Πιπεργιάς Γ. Γιακουμάτος</p> <p>ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ</p> <p>ΣΥΝΟΔΟΣ Α' (Ολομέλεια)</p>	<p>Κατάθεση Ο/31.1.97, σελ. 3380 Συζήτηση και ψήφιση ΡΗ/17.4.97, σελ. 5798</p>	2492	83 Α 16.5.97
<p>1. Συνήγορος του Πολίτη και Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.</p> <p>ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ Δ. Κατακόπουλος Ε. Παπαγεωργόπουλος</p>	<p>Κατάθεση ΟΕ/7.2.97, σελ. 3645 Συζήτηση και ψήφιση ΡΑ 20.3.97, σελ. 4982-5006 ΡΒ 26.3.97, σελ. 5044-5074 ΡΖ 2.4.97, σελ. 5330-5334</p>	2477	59 Α 18.4.97
<p>2. Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις.</p> <p>ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Θ. Γεωργιάδης Π. Παυλόπουλος</p> <p>ΘΕΡΟΣ 1997 (Τμήμα Διακοπής των Εργασιών της Βουλής)</p>	<p>Κατάθεση ΠΘ 27.2.97, σελ. 4468 Συζήτηση και ψήφιση ΡΚΑ/6.5.97, σελ. 5929-5969 ΡΚΒ/7.5.97, σελ. 5999-6028 ΡΚΓ/8.5.97, σελ. 6051-6084 ΡΚΣΤ/13.5.97, σελ. 6223-6264 ΡΚΖ/14.5.97, σελ. 6294-6323 ΡΚΗ/15.5.97, σελ. 6359-6395 ΡΛΑ/20.5.97, σελ. 6536-6579</p>	2503	107 Α 30.5.97
<p>3. Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του ν. 2190/1994 και άλλες διατάξεις</p> <p>ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: Κ. Λάλος Ι. Παπαδημοπούλος</p>	<p>Κατάθεση Κ 5.8.97, σελ. 794 Συζήτηση και ψήφιση ΛΖ/11.9.97, σελ. 1132-1170 ΛΗ/16.9.97, σελ. 1174-1216 ΛΘ 17.9.97, σελ. 1217-1248 Μ 18.9.97, σελ. 1249-1275 ΜΑ 23.9.97, σελ. 1277-1291</p>	2527	206 Α/8.10.97

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Ο΄ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ (ΠΡΟΠΕΡΑΓΕΥΟΜΕΝΕΣ ΑΠΡΟΠΕΡΑΠΛΑΣ)
ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ο Λ Ο Μ Ε Λ Ε Ι Α

Προεδρία
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΧΡ. ΚΑΚΑΛΩΜΑΝΗ

ΤΟΜΟΣ ΕΝΑΤΟΣ
Συνεδριάσεις ΡΚΖ' - ΡΑΣΤ'
14 Μαΐου 1997 - 27 Μαΐου 1997

ΑΘΗΝΑ 1997

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Εισερχόμαστε στη συζήτηση

ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και των τροπολογιών του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης: "Διοίκηση, οργάνωση και στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις".

Έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση επί των άρθρων. Βρισκόμαστε στην ψήφιση του άρθρου 18, εκκρεμούσης της ονομαστικής ψηφοφορίας, ύστερα από αίτηση των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας, που υποβλήθηκε χθες.

Θα διεξαχθεί ονομαστική ψηφοφορία επί του άρθρου 18.

Καλούνται επί του καταλόγου:

Από το Π.Α.Σ.Ο.Κ., ο κ. Μάτης. Παρακαλείται να έλθει στην Έδρα για να εκφωνήσει τον κατάλογο για την ψηφοφορία.

Από την Νέα Δημοκρατία, ο κ. Κορκολόπουλος. Ο κ. Κορκολόπουλος επί του καταλόγου παρακαλώ.

Τίθεται σε ψηφοφορία το άρθρο 18, όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό.

Οι αποδεχόμενοι το άρθρο απαντούν "ΝΑΙ" κατά την εκφώνηση του ονόματος τους.

Οι μη αποδεχόμενοι το άρθρο απαντούν "ΟΧΙ".

Παρακαλώ να αρχίσει η ανάγνωση του καταλόγου.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

(Κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας, την Προεδρική έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**).

(ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Υπάρχει κανείς κύριος συνάδελφος που δεν άκουσε το όνομά του, Ο κ. Λουκάκος.

(Στο σημείο αυτό ψηφίζει ο Βουλευτής κ. Λουκάκος)

Κηρύσσεται περαιωμένη η ψηφοφορία και παρακαλώ τους κυριους ψηφολέκτες να προβούν στην καταμέτρηση των ψηφών.

(ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(Στο σημείο αυτό, την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το αποτέλεσμα της διεξαχθείσης ψηφοφορίας.

Σύνολο ψηφισάντων 238. Εψήφισαν 127 ΝΑΙ, 111 ΟΧΙ, ΛΕΥΚΑ 0, ΠΑΡΩΝ 0, σύμφωνα με το κάτωθι πρωτοκολλο ονομαστικής ψηφοφορίας.

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

	N	O
Στεφανής Κων/νος	A	
Παντερμαλής Δημήτριος	A	
Μανίκας Στέφανος	+	
Σουλαδάκης Γιάννης	+	
Μαντέλης Αναστάσιος	+	
Παρασκευόπουλος Παρασκευάς	+	
Τσαλδάρης Αθανάσιος		+
Μολυβιατής Πέτρος		+
Παυλόπουλος Προκόπιος		+
Αλογοσκούφης Γεώργιος		+
Τζωάννος Ιωάννης		+
Λουκάκος Παναγιώτης		+

Α' ΑΘΗΝΩΝ

Παπανδρέου Γεώργιος	A	
Αρσένης Γεράσιμος	A	
Παπαντωνίου Ιωάννης	A	
Αλευράς Αθανάσιος	+	
Οικονόμου Παντελής	+	
Τσούρας Αθανάσιος	+	
Πεπονής Αναστασιος	+	
Ανουσάκη Ελένη	+	
Ρωμαίος Γεώργιος	+	
Μπακογιάννη Θεοδώρα (Ντορα)		+
Μάνος Στέφανος		A
Βουλγαράκης Γεώργιος		+
Γιαννάκου - Κουτσίκου Μαριέττα		+
Μπενάκη - Ψαρούδα Άννα		+
Παπαδόγγονας Αλέξανδρος		+
Ζαφερόπουλος Επαμεινώνδας		+
Αυδής Λεωνίδας		+
Κωνσταντόπουλος Νικόλαος		+
Αράπη - Καραγιάννη Βασιλική		+

Β' ΑΘΗΝΩΝ

Παπανδρέου Βασιλική	A	
Κακλαμάνης Αποστολος	+	
Γιαννόπουλος Ευάγγελος	+	
Γείτονας Κωνσταντίνος	+	
Κατσανέβας Θεόδωρος	+	
Παπαιωάννου Μιλτιάδης	+	
Κατσέλη Ελεωνόρα (Νορα)	+	
Κουλούρης Κίμων	A	
Χαραλαμπίδης Ιωάννης	+	
Καννελλόπουλος Λάμπρος	A	
Ανωμερίτης Γεώργιος	+	
Πρωτόπαπας Χρήστος	+	
Τζουμάκας Στέφανος	A	
Χυτηρίας Τηλεμαχος	+	
Βερυβάκης Ελευθεριος	A	
Χαραλάμπους Ιωάννης	+	
Μητροστάκης Κωνσταντίνος		A
Τζαννετακης Τζανης		+
Βαρβιτσιώτης Ιωάννης		+
Καμμένος Παναγιώτης		A
Λιάπης Μιχάλης - Γεώργιος		+
Πολύδωφρας Βύρων		+
Μειμαράκης Ευάγγελος - Βασίλ.		+
Πετραλία - Πάλλη Φανη		+
Ανδρεουλακος Απόστολος		+
Καρατζαφερης Γεώργιος		A
Κασσίμης Θεόδωρος		-
Γιακουμάτος Γεράσιμος		+
Μπρατάκος Άγγελος		+
Παπαρήγα Αλεξάνδρα		A
Κολοζώφ Ορέστης		A
Κωστόπουλος Δημήτριος		A
Δαμανακη Μαρια		+
Κουβέλης Φώτιος - Φανούριος		+
Δραγασάκης Ιωάννης		+
Κουναλάκης Πέτρος		+
Τσοβόλας Δημήτριος		+
Δημαράς Ιωάννης		A

ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Κουρουμπλής Παναγιωτης	+	
Βερελής Χρήστος	+	
Σμυρλής - Λιακτας Χρήστος	A	
Μπαλτάς Αλέξανδρος	+	
Μαγγίνας Βασιλειος		A

	N	O		N	O
Καραγκούνης Ανδρέας		+			
Αλεξόπουλος Γεώργιος		+	ΝΟΜΟΣ ΕΒΡΟΥ		
Καρακώστας Ιωάννης		+	Ζαμπουνίδης Νικόλαος	+	
ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ			Κηπουρός Χρήστος	+	
Θωμόπουλος Ιωάννης	+		Λυμπερακίδης Λεωνίδας		+
Σωτηρόπουλος Βασίλειος		+	Δημοσχάκης Θεοφάνης		+
Παπαδημητρίου Ελισάβετ		+	ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ		
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ			Καλαμακίδης Ιωάννης	+	
Ρέππας Δημήτριος	A		Θεοδώρου Χρήστος	+	
Σπυρόπουλος Ροβέρτος	+		Κεδικόγλου Βασίλειος	+	
Τατούλης Πέτρος		+	Πιπεργιάς Δημήτριος	+	
Κωστόπουλος Δημήτριος		+	Παπαγεωργόπουλος Ελευθέριος		+
			Αποστόλου Ευάγγελος		A
ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΗΣ			ΝΟΜΟΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ		
Κολιοπάνος Θεόδωρος	+		Παναγιωτόπουλος Αθανάσιος		+
Κοσσυβάκης Δημήτριος	+		ΝΟΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ		
Καραμπίνας Κων/νος		+	Παπαδάτος Ιωάννης	+	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ			ΝΟΜΟΣ ΗΛΕΙΑΣ		
Πάγκαλος Θεόδωρος	A		Γεωργακόπουλος Δημήτριος	+	
Βρεττός Κων/νος	+		Σκουλαρικής Ιωάννης	+	
Παπαηλίας Ηλίας	+		Ζαφειρόπουλος Ιωάννης	A	
Γιαννάκης Ιωάννης	+		Πετραλιάς Αυγερινός - Ρένος	+	
Φωτιάδης Παναγιώτης	A		Κορκολόπουλος Βασίλειος		+
Κατσίκης Θεόδωρος		A	Κοντογιαννόπουλος Βασίλειος		+
Κατσιγιάννης Χρήστος		A			
Σταύρου Απόστολος		+	ΝΟΜΟΣ ΗΜΑΘΙΑΣ		
Καρατάσος Γεώργιος		A	Χρυσοχοϊδης Μιχαήλ	+	
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ			Γεωργιάδης Αθανάσιος	+	
Φούρας Ανδρέας	A		Γικόγλου Μόσχος	+	
Γεωργόπουλος Δημήτριος	+		Μπόσκου Μαρία		+
Κατσικόπουλος Δημήτριος	+		ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ		
Κουτσόγιωργας Δημήτριος	+		Κουράκης Ιωάννης	+	
Χρυσανθακόπουλος Αλέξανδρος	+		Στρατακης Εμμανουήλ	+	
Σπηλιόπουλος Κων/νος	+		Φραγιαδουλακης Εμμανουήλ	+	
Σπηλιωτόπουλος Σπήλιος		+	Σαρρής Δημήτριος	+	
Νικολόπουλος Νικόλαος		+	Σταυρακάκης Μηνάς	+	
Τσαφούλιας Γεώργιος		+	Αποστολακης Δημήτριος	A	
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ			Κεφαλογιάννης Εμμανουήλ		+
Αποστολίδης Λουκάς	+		Δανέλλης Σπυριδών		+
Ακριβάκης Αλέξανδρος	+		ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ		
Κατσιμπάρδης Γεώργιος	A		Παπαδόπουλος Αλέξανδρος	+	
Μπασιάκος Ευάγγελος		+	Βεζδρεβάνης Ηλίας		+
ΝΟΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ			A' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ		
Κωνσταντινίδης Ιωάννης	+		Βενιζέλος Ευάγγελος	A	
ΝΟΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ			Καστανίδης Χαράλαμπος	A	
Σαατσόγλου Ανέστης	+		Παπαθεμελής Στυλιανός - Αγγελος	+	
Ευμοιρίδης Κων/νος		+	Τσοχατζόπουλος Απόστολος - Αθανάσιος	A	
Παπαδόπουλος Σταύρος		+	Ακριπής Νικόλαος	+	
ΝΟΜΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΟΥ			Σπυριούνης Κυριάκος	+	
Σκανδαλίδης Κων/νος	+		Μαγκριώτης Ιωάννης	+	
Σφυρίου Κοσμάς	A		Γκεσούλης Νικόλαος	+	
Παπανικόλας Βασίλειος	+		Έβερτ Μιλτιάδης		A
Καραμάρης Αναστάσιος		+	Καραμανλής Κων/νος		A
			Ψωμιάδης Παναγιώτης		+
			Παπαγεωργόπουλος Βασίλειος		+

	N	O		N	O
Ορφανός Γεώργιος		+			
Ιντζές Αναστάσιος		+	ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ		
Β' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ			Παπαζώη Ελισάβετ	+	
Γερασιδής Βασίλειος	A		Λεβογιάννης Νικόλαος	+	
Τσιόκας Θεοχάρης	+		Χωματάς Ιωάννης		+
Κίρκος Γεώργιος	+		ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ		
Τζιτζικώστας Γεώργιος		A	Φουντάς Παρασκευάς	+	
Σαλαγκούδης Γεώργιος		+	Σκανδαλάκης Παναγιώτης		+
Ρεγκούζας Αδάμ		A	Δαβάκης Αθανάσιος		+
Ρόκος Γεώργιος		+	ΝΟΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ		
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ			Φλώρος Νικόλαος	A	
Μαλεσιός Ευάγγελος	+		Φαρμάκης Νικόλαος	A	
Αργύρης Ευάγγελος	+		Χατζημιχάλης Φώτιος	+	
Παπούλιας Κάρολος	A		Αδαμόπουλος Γεώργιος	A	
Φούσας Αντώνιος		+	Σουφλιάς Γεώργιος		A
Τασούλας Απόστολος		A	Γαρουφαλιάς Γεώργιος		+
ΝΟΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ			Κατσαρός Νικόλαος		+
Τσακλίδης Ιωάννης	+		Λουλέ Αδριανή		A
Παπαδόπουλος Ηλίας	+		ΝΟΜΟΣ ΛΑΣΙΘΙΟΥ		
Καλαντζής Γεώργιος		+	Καρχιμάκης Μιχαήλ	+	
Παναγιωτοπούλου Γεώργιος		+	Ιωαννίδης Φοίβος	+	
ΝΟΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ			ΝΟΜΟΣ ΛΕΣΒΟΥ		
Σαλαγιάννης Νικόλαος	+		Παπαδέλλης Φραγκλίνος	+	
Τσιλικας Βασίλειος	+		Σηφουνάκης Νικόλαος	+	
Σωτηρλής Δημήτριος	+		Κόρκυκας Ευστράτιος		A
Σιούφας Δημήτριος		+	ΝΟΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ		
Μπούτας Ευάγγελος		A	Βλασσόπουλος Ευάγγελος	+	
ΝΟΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ			ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ		
Πετσάλνικος Φίλιππος	A		Ζήση Ροδούλα	A	
Σημαιοφορίδης Κων/νος		A	Βούλγαρης Αλέξανδρος	+	
ΝΟΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ			Τζανής Λεωνίδας	+	
Δρυς Γεώργιος	+		Νάκος Αθανάσιος		+
Κοντομάρης Ευτύχιος	+		Σούρλας Γεώργιος		+
Σπύρου Σπυρίδων		+	Γκατζής Νικόλαος		+
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ			ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ		
Καλαφατης Αλέξανδρος	+		Μπένος Ιωάννης - Σταύρος	+	
ΝΟΜΟΣ ΚΙΛΙΚΙΑΣ			Κατσιλιέρης Πέτρος	+	
Φλωρίδης Γεώργιος	+		Γιαννακόπουλος Ιωάννης	A	
Πασσαλιδής Θεόδωρος		+	Λαμπρόπουλος Ιωάννης		+
Τσιτουριδής Σάββας		+	Παπανικολάου Ελευθερίος		+
ΝΟΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ			Αναστασόπουλος Νικόλαος		+
Διαμαντοπούλου Άννα	+		ΝΟΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ		
Λωτιδής Λάζαρος	+		Σγουριδής Παναγιώτης	+	
Βλαχόπουλος Ηλίας	+		Λαμπαδάρης Νικόλαος	+	
Βυζας Βασίλειος - Ευμενης		+	Ακηφογλου Μπηρόλ		+
Τσαρτσιώνης Νικόλαος		+	Α' ΠΕΙΡΑΙΩΣ		
ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ			Σημίτης Κων/νος	A	
Κοτσώνης Θεόδωρος	+		Μπεντενιώτης Εμμανουήλ	+	
Ποττάκης Ιωάννης	A		Σουμάκης Σταύρος	+	
Παπαληγούρας Αναστάσιος		+	Μελάς Παναγιώτης		+
Δήμας Σταύρος		+	Μιχαλολιακός Βασίλειος		+
		+	Καλός Γεωργιος		+

	N	O		N	O
Αλιφέρη Στυλιανή		A	Γιαννόπουλος Αθανάσιος		+
Β' ΠΕΙΡΑΙΩΣ			Χειμάρης Αθανάσιος		+
			Μπέλλος Τριαντάφυλλος		+
Λαλιώτης Κωνσταντίνος	+		ΝΟΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ		
Νιώτης Γρηγόριος	+		Λιάνης Γεώργιος	A	
Διαμαντίδης Ιωάννης	+		Παπαθανασίου Χαράλαμπος		+
Κρητικός Παναγιώτης	+		ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ		
Καψής Ιωάννης	+		Θάνος Δημήτριος	+	
Λάλος Κανέλλος	+		Γκελεστάθης Νικόλαος		+
Νεράτζης Αναστάσιος		+	ΝΟΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ		
Αράτης Ιωάννης		+	Πάχτας Χρήστος	+	
ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΗΣ			Γιοβανούδας Βαρσάμης		A
Πασχαλίδης Γεώργιος	+		Πάππας Βασίλειος		+
Γεωργιάδης Θεόδωρος	+		ΝΟΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ		
Φουντουκίδου Θεοδωρίδου Παρθένα		+	Σκουλάκης Εμμανουήλ	+	
Καρασμάνης Γεώργιος		+	Βαλυράκης Ιωσήφ	+	
Βυζοβίτης Χρήστος		+	Μιχελιογιάννης Ιωσήφ	+	
ΝΟΜΟΣ ΠΙΕΡΙΑΣ			Μαρκογιαννάκης Χρήστος		A
Τσερτζιδής Παντελής	+		ΝΟΜΟΣ ΧΙΟΥ		
Αρσενή Μαρία	A		Κοτσακός Αντώνιος	+	
Κάκκαλος Νικόλαος		+	Βαρίνος Αθανάσιος		+
Πολύζος Ευάγγελος		+	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		
ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ			ΝΑΙ 127		
Ντούσκας Δημήτριος	+		ΟΧΙ 111		
Τρυφωνίδης Γεώργιος		+	ΣΥΝΟΛΟ ΨΗΦΙΣΑΝΤΩΝ 238		
ΝΟΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ			ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΚΛΑΜΑΝΗΣ (Προεδρος της Βουλής):		
Λουκάκης Εμμανουήλ	+		Συνεπώς το άρθρο 18 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία. Ερωτάται		
Κεφαλαγιάννης Ιωάννης		+	το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 19, όπως τροποποιήθηκε		
ΝΟΜΟΣ ΡΟΔΟΠΗΣ			από τον κύριο Υπουργό:		
Τσεπνές Δημήτριος	+		ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.		
Γκαλήπ Γκαλήπ	+		ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κατά πλειοψηφία.		
Μουσταφά Μουσταφά		+	ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κατά πλειοψηφία.		
ΝΟΜΟΣ ΣΑΜΟΥ			ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακκλαμάνης): Συνεπώς το άρθρο		
Καραμηνάς Κων/νος		+	19 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, όπως τροποποιήθηκε, από		
ΝΟΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ			τον κύριο Υπουργό.		
Ηλιάδης Νικόλαος	+		Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 20, όπως		
Δαμιανίδης Αλέξανδρος	+		τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό:		
Ανθόπουλος Ιωάννης	+		ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.		
Χαιτίδης Ευγένιος		+	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κατά πλειοψηφία.		
Καραμανλής Αχιλλέας		A	ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κατά πλειοψηφία.		
Λεονταρίδης Θεόφιλος		+	ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακκλαμάνης): Συνεπώς, το άρθρο		
Παναγιώτου Σταύρος		A	20 έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, όπως τροποποιήθηκε από		
ΝΟΜΟΣ ΤΡΙΚΑΛΩΝ			τον κύριο Υπουργό.		
Οικονόμου Χρήστος	A		Το άρθρο 21 είναι το ακροτελεύτιο και θα συζητηθεί μετά		
Ματς Αθανάσιος	+		της τροπολογίας. Εισερχόμεστε στη συζήτηση των τροπολο-		
Ζιάγκας Ιωάννης	+		γιών.		
Σκρέκας Θεόδωρος		+	Οι τροπολογίες του κυρίου Υπουργού δεν νομίζω ότι θα		
Κανταρτζής Αχιλλεύς		+	χρειαστούν -ας μην σας προκαταλαμβάνω- συζήτηση. Θα		
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ			παρακαλέσω όμως, να διαθέσουμε κάποιο χρόνο, προκειμένου		
Παπαδήμας Λάμπρος	+		να συζητηθούν οι τροπολογίες των κυρίων συναδέλφων.		
Στάκος Ευάγγελος	+		Είμεθα σύμφωνοι.		
Αλαμπάνος Δημήτριος	+		ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, π εννοείτε κάποιο		
			χρόνο;		
			ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακκλαμάνης): Γιατί, κύριε Σιούφα,		
			ολοκληρώθηκε χθες το βράδυ η συζήτηση αυτού του νομο-		
			σχεδίου. Επειδή υπερβλήθη αυτή η πρόταση ονομαστικής		
			ψηφοφορίας, αναγκαστικά συνεχίζουμε σήμερα και θα ήθελα		
			να σας παρακαλέσω, κατ' οικονομία, να διαθέσουμε κάποιο		
			χρόνο για να μην κλείσει η συνεδρίαση χωρίς να συζητηθούν		

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ ευθυνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρεσχεθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι οι Υπουργοί Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Εμπορικής Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, κατέθεσαν σχέδιο νόμου "Ρύθμιση συνταξιοδοτικών θεμάτων Στρατιωτικών και άλλες διατάξεις".

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Επανερχόμεθα στην ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου "Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις" του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να γίνει μία διορθωση η οποία αφορά χρονολογία που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 4, στο προτελευταίο εδάφιο. Η χρονολογία "27.2.97" αντικαθίσταται με τη

χρονολογία "20.5.97".

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Υπάρχει καμία αντίρρηση στην τροποποίηση αυτή που προτείνει ο κύριος Υπουργός;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Δεν έχουμε καμία αντίρρηση, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο και στο σύνολο, όπως έχει διανεμηθεί και με τη διόρθωση που προτείνει σήμερα ο κύριος Υπουργός;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία και στο σύνολο, όπως έχει διανεμηθεί και με τη διόρθωση που πρότεινε σήμερα ο κύριος Υπουργός.

Συνεπώς, το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης "Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις" έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, κατ αρχήν, κατ άρθρον και στο σύνολο σε μονή συζήτηση και έχει ως εξής:

Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ, ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

**Άρθρο 1
Διοίκηση**

1. Σε καθεμιά από τις Περιφέρειες στις οποίες διαιρείται η χώρα κατά τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α) και των κατ' εκτέλεση αυτού εκδιδόμενων προεδρικών διαταγμάτων που καθορίζουν τη χωρική έκταση, την έδρα και τον τίτλο των Περιφερειών, συνιστάται ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης του κράτους η Περιφέρεια, που οργανώνεται, διοικείται και στελεχώνεται κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Η Περιφέρεια συμβάλλει στον εθνικό σχεδιασμό και στο πλαίσιο του σχεδιάζει, προγραμματίζει και εφαρμόζει τις πολιτικές για την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική της ανάπτυξη.

Η κάθε Περιφέρεια ως ενιαία αποκεντρωμένη μονάδα διοίκησης έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι υπηρεσίες της στη συνολική χωρική έκτασή της, συμπεριλαμβανομένων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας στο νομό ή νομαρχία, καθώς και τις αρμοδιότητες που ανήκουν στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.

Δεν θίγονται με τις διατάξεις του παρόντος οι αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και των δήμων και κοινοτήτων.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συγκροτείται στο Υπουρ-

σης επιτροπή από υπαλλήλους του Υπουργείου, ειδικούς επιστημονες και από έναν εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας (Ε.Ν.Α.Ε.), της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) και της Α.Δ.Ε.Δ.Υ.. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχει και ένας Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας. Έργο της επιτροπής είναι η καταγραφή, μελέτη και ανάλυση των αρμοδιοτήτων της κεντρικής και περιφερειακής κρατικής διοίκησης και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων και η εισήγηση για τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων που ασκούνται από τις κεντρικές υπηρεσίες των υπουργείων ή αυτοτελών δημόσιων υπηρεσιών στις Περιφέρειες, στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και στους δήμους και κοινότητες.

Στην επιτροπή συμμετέχουν κάθε φορά ανάλογα με τις υπό εξέταση αρμοδιότητες εκπρόσωποι των αρμόδιων υπουργείων. Στην επιτροπή ορίζονται και δύο υπάλληλοι που εκτελούν χρέη γραμματειακής εξυπηρέτησης.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού μεταβιβάζονται μετά από εισήγηση της Επιτροπής της παρούσας παραγράφου στις Περιφέρειες ή σε νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, δήμους και κοινότητες αρμοδιότητες που αφορούν περιφερειακές, νομαρχιακές ή τοπικές υποθέσεις και ασκούνται από υπουργείο ή αυτοτελή δημόσια υπηρεσία. Με τα ίδια διατάγματα μεταφέρονται: α) στους Ο.Τ.Α. οι απαραίτητοι ποροι και β) στις Περιφέρειες οι αναγκαίες οργανικές θέσεις προσωπικού, που προστίθενται στις οργανικές θέσεις των Περιφερειών-και καθορίζονται οι οργανικές μονάδες που θα ασκούν τις μεταβιβαζόμενες

-οσον αφορά τα Περιφερειακά Συμβούλια των Περιφερειών Δυτικής Ελλάδας, Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου, επιπλέον των ως άνω και:

α. τους δημάρχους των δήμων που είναι πρωτεύουσες των νομών της Περιφέρειας.

β. τους προέδρους των νομαρχιακών συμβουλίων των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων της Περιφέρειας.

- όσον αφορά το Περιφερειακό Συμβούλιο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από:

α. το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης.

β. τον Πρόεδρο της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Θεσσαλονίκης.

Οι αρμοδιότητες, ο τρόπος λειτουργίας του Περιφερειακού Συμβουλίου, η συγκρότηση, η αποζημίωση των μελών, η εκτός έδρας αποζημίωση και οι δαπάνες μετακίνησης καθορίζονται από τις κείμενες σχετικές διατάξεις, όπως ισχύουν κάθε φορά.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας, συγκροτείται Επιτροπή από ειδικούς επιστήμονες και από εκπροσώπους του Υπουργείου αυτού, του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, της Ε.Ν.Α.Ε. και της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., έργο της οποίας είναι η υποβολή εντός δέκα (10) μηνών εισήγησης για την τροποποίηση των κειμένων διατάξεων των σχετικών με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμβουλίου, καθώς και των διατάξεων που ρυθμίζουν το Δημοκρατικό Προγραμματισμό, προς την κατεύθυνση της προσαρμογής τους στις μεταβολές του διοικητικού συστήματος της χώρας, προκειμένου να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική λειτουργία τους. Στην Επιτροπή ορίζονται και δύο υπάλληλοι που εκτελούν χρεα γραμματειακής εξυπηρέτησης.

4. Για τη στήριξη της περιφερειακής διοίκησης της χώρας και την εναρμόνιση των περιφερειακών πολιτικών ιδρύεται Συμβούλιο Περιφερειών στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το Συμβούλιο Περιφερειών αποτελείται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο, αναπληρούμενο από τον οριζόμενο από αυτόν Υφυπουργό του ίδιου Υπουργείου και τους Γενικούς Γραμματείς Περιφέρειας. Στο Συμβούλιο συμμετέχει και ο αρμόδιος Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου ανάλογα με τα εξεταζόμενα θέματα συμμετέχουν και οι αρμόδιοι υπουργοί, μπορεί δε να καλούνται κατά περίπτωση και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Το Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά κάθε τρεις (3) μήνες και κατά περίπτωση για ειδικά θέματα σε έκτακτες συνεδριάσεις, καθώς και κατά τη διάρκεια κατάρτισης ετήσιων και μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων. Συγκαλείται από τον Πρόεδρό του τακτικά ή κατά περίπτωση ή και μετά από πρόταση άλλου υπουργού για εξέταση θέματος της αρμοδιότητάς του. Μπορεί να συνεδριάζει σε ολομέλεια ή κατά τμήματα.

Το Συμβούλιο υποστηρίζεται από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που τηρούν πρακτικά των συνεδριάσεων, παρακολουθούν την εξέλιξη εφαρμογής των αποφάσεων και γενικότερα εξασφαλίζουν τις προϋποθέσεις ομαλής

επικοινωνίας κέντρου και περιφερειών. Ειδικά Συντονιστικά Συμβούλια συνιστώνται επίσης για τις Περιφέρειες: α) που εμπίπτουν στο χώρο αρμοδιότητας του Υπουργείου Μακεδονίας - Θράκης και β) που εμπίπτουν στο χώρο αρμοδιότητας του Υπουργείου Αιγαίου, τα οποία συγκαλούνται και προεδρεύονται από τον Υπουργό Μακεδονίας - Θράκης και τον Υπουργό Αιγαίου, αντίστοιχα, κατά τα λοιπα εφαρμοζόμενων ανάλογα των άνω διατάξεων της παρούσας παραγράφου. Τα Ειδικά Συντονιστικά Συμβούλια έχουν αποστολή να συντονίζουν τη δράση των αντιστοιχών Περιφερειών και να αναπτύσσουν κοινές δράσεις μεταξύ τους.

Συνιστάται επίσης ειδικό συντονιστικό συμβούλιο για θέματα σχεδιασμού και παρακολούθησης αναπτυξιακών προγραμμάτων και κινήτρων ιδιωτικών επενδύσεων, συγκαλούμενο και προεδρευόμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ή εκπροσώπο του.

5. Με τις διατάξεις του παρόντος νομού δεν θίγονται και διατηρούνται υπέρ του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στα έργα που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με συγκεκριμένες ΣΑΕ και είναι ενταγμένα στο δεύτερο (2ο) Κ.Π.Σ., στο Ταμείο Συνοχής, σε κοινοτικές πρωτοβουλίες και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με φορέα υλοποίησης το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων μέχρι την ολοκλήρωσή τους και με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4, καθώς και οι αρμοδιότητες που αναφέρονται:

α. Στα έργα που εκτελούνται από τις Ειδικές Υπηρεσίες Δημοσίων Έργων (Ε.Υ.Δ.Ε.), που συνιστώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 679/1977 (ΦΕΚ 245 Α) και από ανώνυμες εταιρείες του άρθρου 5 του ν. 2229/1994.

β. Στα έργα που χαρακτηρίζονται ως Εθνικού Επιπέδου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ανωτέρω ν. 679/1977.

γ. Στα ειδικά έργα ή ειδικές κατηγορίες έργων που χαρακτηρίζονται ως τέτοια με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και έχουν προϋπολογισμό δέκα δισεκατομμυρίων (10.000.000.000) δρχ. και άνω.

δ. Στη συντήρηση όλων των έργων των ενταγμένων στα διευρωπαϊκά δίκτυα.

ε. Στον προγραμματισμό, την ιεράρχηση, χρηματοδότηση και παρακολούθηση της πορείας όλων των ανωτέρω έργων και μελετών.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις (β) και (γ) ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων με απόφασή του καθορίζει τα αποφαινόμενα όργανα, που μπορεί να είναι και οι αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των Περιφερειών.

6. Οι περιφερειακές υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού, οι Επιθεωρήσεις Μεταλλείων του Υπουργείου Ανάπτυξης, οι Οικονομικές Επιθεωρήσεις του Υπουργείου Γεωργίας, τα Κέντρα Ελέγχου και Πιστοποίησης Πολλαπλασιαστικού Υλικού και Ελέγχου Λιπασμάτων (Κ.Ε.Π.Π.Υ.Ε.Λ.), τα Αμπελουργικά Φυτώρια, οι Δενδροκομικοί Σταθμοί, τα Κρατικά Κτηματα, οι Συνοριακοί Σταθμοί Υγειονομικού Κτηνιατρικού Ελέγχου (Σ.Υ.Κ.Ε.), τα Κέντρα Γενετικής Βελτίωσης Ζώων και

τα πρακτικά Γεωργικά Σχολεία, οι γενικές και ειδικές αποκεντρωμένες μονάδες του Υπουργείου Γεωργίας, με εξαίρεση το Πρωτότυπο Κέντρο Κτηνοτροφίας και Εκπαίδευσης Κοζάνης, οι περιφερειακές υπηρεσίες της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας του Υπουργείου Εθνικής Στατιστικής Οικονομίας σε επίπεδο νομού ή νομαρχίας δεν καταργούνται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και εξακολουθούν να αποτελούν υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού, Ανάπτυξης, Γεωργίας, της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, αντίστοιχα. Οι πιο πάνω υπηρεσίες μπορεί να υπαχθούν στην Περιφέρεια με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου υπουργού κατά περίπτωση. Κύριος διατάκτης των πιστώσεων του προϋπολογισμού των ανωτέρω υπηρεσιών ορίζεται, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, προϊστάμενος υπηρεσίας, η οποία εδρεύει στο νομό.

Άρθρο 2 Οργάνωση

1. Σε κάθε Περιφέρεια συνιστάται μία (1) Γενική Διεύθυνση που ονομάζεται Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας και στην οποία προΐσταται ο Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του παρόντος άρθρου. Η Γενική Διεύθυνση Περιφέρειας συγκροτείται από όλες τις Διευθύνσεις και τα αυτοτελή τμήματα και γραφεία της Περιφέρειας που έχουν την έδρα τους μέσα στα διοικητικά της όρια.

Η πλήρης συγκροτηση των υπηρεσιών των Περιφερειών, η διάρθρωση σε Διευθύνσεις και Τμήματα, καθώς και η κατανομή των αρμοδιοτήτων στις οργανικές αυτές μονάδες και η τοπική τους αρμοδιότητα καθορίζεται στο Κεφάλαιο Β του παρόντος νόμου. Η εσωτερική διάρθρωση οργανικών μονάδων σε γραφεία, όπου απαιτείται, γίνεται με απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και γνώμη του κατά περίπτωση αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, επιτρέπεται να καταργούνται, ενοποιούνται, διαχωρίζονται οργανωτικές μονάδες της Περιφέρειας ή να ορίζεται διαφορετική έδρα και τοπική αρμοδιότητα ορισμένων, ώστε η οργάνωση της κάθε Περιφέρειας να προσαρμόζεται στις τοπικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες. Η σύσταση νέας υπηρεσιακής μονάδας σε επίπεδο διεύθυνσης ή κατώτερο επιτρέπεται μόνο, όταν η φύση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται το επιβάλλει. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα ορίζονται και η έδρα, η τοπική αρμοδιότητα, η διαρθρωση της οργανικής μονάδας.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη των διατάξεων των παρ. 5 και 6 του άρθρου 1 οι διανομαρχιακές και οι περιφερειακές υπηρεσίες των υπουργείων, καθώς και οι περιφερειακές υπηρεσίες σε επίπεδο νομού ή νομαρχίας καταργούνται αυτοδικαίως και οι αρμοδιότητές τους ασκούνται από τις αντίστοιχες υπηρεσίες της Περιφέρειας που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφασή του, να συγκροτεί από υπαλλήλους της Περιφέρειας Ομάδες Διοίκησης Έργου (Ο.Δ.Ε.).

Με την απόφαση συγκρότησης των Ο.Δ.Ε. ορίζονται ο υπεύθυνος και τα μέλη των Ομάδων και προσδιορίζεται το έργο και ο χρόνος περαίωσής του.

Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας μπορεί με απόφασή του να ανακαλεί κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου το Συντονιστή, τον υπεύθυνο ή οποιοδήποτε μέλος των Ομάδων Διοίκησης Έργου.

Επικεφαλής των Ο.Δ.Ε. μπορεί να τοποθετείται για ορισμένο χρόνο Συντονιστής Έργων που έχει τα εξής καθήκοντα:

α. Διοικεί και συντονίζει τις εργασίες για την εκτέλεση του έργου και έχει την ευθύνη, τη γενική εποπτεία και τον έλεγχο πορείας αυτού.

β. Διαμορφώνει σε συνεργασία με τους υπευθύνους των Ο.Δ.Ε. το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης των έργων και έχει την ευθύνη εφαρμογής του.

Σε κάθε Ομάδα Διοίκησης Έργου τοποθετείται υπεύθυνος διοίκησης έργου που έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό και τις παραδοτέες εργασίες του έργου, τον προγραμματισμό και την οργάνωσή του, τη διεξαγωγή του σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και γενικότερα την παρακολούθηση και τον έλεγχο πορείας του έργου.

Στο Συντονιστή και τους υπευθύνους διοίκησης έργου για όσο χρόνο διαρκεί το αντίστοιχο έργο, καταβάλλονται τα προβλεπόμενα από τις κείμενες διατάξεις επιδόματα θέσης για τους προϊσταμένους του επιπέδου υπηρεσιακών μονάδων που προσδιορίζεται με την απόφαση της συγκροτήσεως Ομάδων Έργου.

Η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης του προσωπικού των Ομάδων Διοίκησης Έργου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ..

Οι Γενικοί Διευθυντές των Περιφερειών συνέρχονται ανά διμήνο με ευθύνη του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εξετάζουν και αξιολογούν τη λειτουργία των υπηρεσιών της Περιφέρειας και επεξεργάζονται λύσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων.

3. Για τη στελεχωση των Περιφερειών μεταφέρονται αυτοδικαίως με τον παρόντα νόμο οι οργανικές θέσεις του πασης φύσεως προσωπικού των υπουργείων που είναι κατανεμημένες στις Περιφέρειες. Στις περιπτώσεις που δεν έχουν κατανεμηθεί θέσεις στις Περιφέρειες συνολικά ή ανά Περιφέρεια ή οι κατανεμημένες θέσεις είναι λιγότερες από το προσωπικό που υπηρετεί, μεταφέρονται σε κάθε Περιφέρεια οι θέσεις του προσωπικού, που υπηρετεί την 27η Φεβρουαρίου 1997. Οι μεταφερόμενες θέσεις κατατάσσονται στους αντίστοιχους κλάδους και ειδικότητες του άρθρου 8 η στην περίπτωση που δεν υφίστανται αντίστοιχοι σε συνιστώμενους προσωρινούς.

Σχετικά εκδίδονται διαπιστωτικές πράξεις των αρμόδιων υπουργών για τις θέσεις που μεταφέρθηκαν και των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών για το σύνολο των θέσεων που μεταφέρθηκαν στην Περιφέρειά τους και την κατάταξη αυτών στους αντίστοιχους κλάδους και ειδικότητες.

τύπου και δημοσίων σχέσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 1943/1991.

Όσοι επιθυμούν να διοριστούν σε θέσεις μόνιμων υπαλλήλων κατά τις διατάξεις της παραγράφου αυτής πρέπει να υποβάλουν αίτηση μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

2. Ο διορισμός γίνεται σε κενές οργανικές θέσεις αντίστοιχου κλάδου στις υπηρεσίες που υπηρετούν. Αν οι κενές οργανικές θέσεις δεν επαρκούν, συνιστώνται οργανικές θέσεις με την απόφαση διορισμού σε υφισταμένους ή συνιστώμενους με την ίδια απόφαση κλάδους, με αυτοδίκαιη μετατροπή των θέσεων ιδιωτικού δικαίου που κατέχει το διοριζόμενο προσωπικό σε θέσεις μόνιμων υπαλλήλων. Στους κλάδους που θα συσταθούν οργανικές θέσεις με μετατροπή θέσεων ιδιωτικού δικαίου, κάθε οργανική θέση που κενούται εφεξής καταργείται αυτοδικαίως έως τον αριθμό των θέσεων που συστάθηκαν επιπρόσθετα με μετατροπή.

3. Για τους υπαλλήλους που υπηρετούν με απόσπαση στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2218/1994, όπως συμπληρώθηκαν με το άρθρο 6 παρ. 8 του ν. 2240/1994, ο διορισμός γίνεται σε συνιστώμενες οργανικές θέσεις με την απόφαση διορισμού σε υφισταμένους ή συνιστώμενους με την ίδια απόφαση κλάδους με αυτοδίκαιη μετατροπή των θέσεων ιδιωτικού δικαίου που κατέχει

το διοριζόμενο προσωπικό σε θέσεις μόνιμων.

Οι υπαλλήλοι αυτοί εξακολουθούν να θεωρούνται αποσπασμένοι στις οικείες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2218/1994, όπως ισχύει.

4. Κατά τα λοιπα εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις του ν.1476/1984 (ΦΕΚ 136 Α):

- α. του άρθρου 2 παρ.1 περίπτ. β' και γ,
- β. του άρθρου 3 παρ.1, παρ. 2 εδάφια πρώτο, δεύτερο και τρίτο παρ. 6, 7 και 8.

Για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, όπου στο ν.1476/1984 αναφέρονται οι κατηγορίες και κλάδοι ΑΤ, ΑΡ, ΜΕ και ΣΕ και απαιτούμενος για προαγωγή χρόνος, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές ρυθμίσεις του κεφαλαίου Η' του ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28 Α').

Άρθρο 26

Οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 18 του ν.1735/1987 'προσλήψεις στο Δημόσιο κ.λπ.' (ΦΕΚ 195 Α') ισχύουν και για τους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, που δεν κατέθεσαν εμπρόθεσμα αίτηση επαναδιορισμού μετά τη λήξη της τελευταίας και προτελευταίας βουλευτικής περιόδου.

Η προθεσμία για την υποβολή της αίτησης αρχίζει από της δημοσίευσής του νόμου αυτού.

Άρθρο 27 Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του Μέρους Πρώτου του παρόντος νόμου αρχίζει από 1ης Σεπτεμβρίου 1997, με εξαίρεση τις διατάξεις του πέμπτου εδαφίου της παρ. 1 και της παρ. 3 του άρθρου 2 και της παρ. 4 του άρθρου 3 που ισχύουν από τη δημοσίευσή τους.

Η ισχύς των διατάξεων του Μέρους Δεύτερου του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Θ' ΕΠΙΤΡΟΠΗ: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΙΜΟΟΡΑΤΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟΣ Α'

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Ο Λ Ο Μ Ε Λ Ε Ι Α

Προεδρία

ΑΠΟΧΤΟΛΟΥ ΧΡ. ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗ

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

Συνεδριάσεις ΡΙΔ' - ΡΚΣΤ'

11 Απριλίου 1997 - 13 Μαΐου 1997

ΑΘΗΝΑ 1997

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρασχέθη η ζητηθείσα εξουσιοδότηση

Υπουργείου Δικαιοσύνης

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: 'Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών'.

Κρατείται η σύμβαση αυτή, γιατί ο κύριος Υπουργός υποσχέθηκε να κάνει κάποιες διευκρινήσεις προς το Σώμα και αυτήν τη στιγμή απουσιάζει.

Επανερχομεθα στη συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκεντρωσης: Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: 'Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις'.

Έχει ζητηθεί το λόγο επί του Κανονισμού ο κ. Κεδικόγλου.

Ορίστε, κυρίες Κεδικόγλου, σε τι συνίσταται η παραβίαση του Κανονισμού.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Ανακοινώθηκε ότι το νομοσχέδιο αυτό θα συζητηθεί σε πέντε συνεδριάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού, ύστερα από απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων.

Στο άρθρο 14, κυρίες Πρόεδρε, ορίζεται ότι η Διάσκεψη των Προέδρων μπορεί να καθορίζει τη συνολική διάρκεια των γενικών συζητήσεων και όχι τον αριθμό των συνεδριάσεων. Άλλο η συνολική διάρκεια των γενικών συζητήσεων και άλλο ο αριθμός των συνεδριάσεων.

Ότι αυτό ετσι είναι μαρτυρείται από το άρθρο 90, όπου ομιλεί περί των συνεδριάσεων και του αριθμού τους, δηλαδή αριθμός και διάρκεια των συνεδριάσεων των Επιτροπών. Αυτή η συνεδρίαση που προτείνετε, είναι οιονεί οργανωμένη συζήτηση. Και οργανωμένη συζήτηση σε νομοσχέδια, τα οποία έχουν σχέση με το άρθρο 72 του Κανονισμού, δηλαδή θεμελιώδη δικαιώματα δεν επιτρέπεται.

Κατόπιν αυτού -θα παρακαλέσω αυτό να γραφεί στα Πρακτικά- η απόφαση του Προεδρείου είναι αντισυνταγματική και αντικανονιστική. Ακόμη θα παρακαλέσω οι συνεδριάσεις να αφηθούν ελεύθερες, όπως πάει, και αν νομίζει η Βουλή ότι σε κάποιο όριο έχει εξαντληθεί το θέμα, μπορεί να μειώσει τους χρόνους των ομιλιών.

Άλλα επαναλαμβάνω, η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων σύμφωνα με το άρθρο 14 είναι αντίθετη με το πνεύμα, το γράμμα και το νόημα του Κανονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριε Κεδικόγλου, η διαταγή αυτή εφαρμόζεται από παλιά. Αφής τροποποιήθηκε εφαρμόζεται παγίως.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν είναι απάντηση αυτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είναι η τελευταία τροποποίηση του Σεπτεμβρίου, δεν είναι πολύ παλιά. Και όταν λέμε 'τη διάρκεια' εννοούμε και τη διάρκεια των συνεδριάσεων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Εγώ μίλησα συγκεκριμένα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Έχει διευκρινιστεί και έχει γίνει σαφές αυτό στη Διάσκεψη των Προέδρων. Δεν τίθεται θέμα αμφισβήτησεως της διάρκειας όπως προτείνεται από τη Διασκεψη των Προέδρων, η οποία πρόταση τελεί υπό την κύρωση της Βουλής και για αυτό εγκρίνεται από το Σώμα. Δεν είναι κυρίαρχη η Διάσκεψη των Προέδρων επί της Ολομέλειας, για αυτό προτείνει η Διάσκεψη των Προέδρων και το Σώμα αποφασίζει. Και πριν έρθω στην πρόταση, σπεύστε.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Δεν προβλέπεται απόφαση του Σώματος περί του αριθμού των συνεδριάσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κανονισμός διάβασα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Παρακαλώ Δευτερον, η απόφαση των Προέδρων πρέπει να ληφθεί μετά από γνώμη. Λέει

'καθορίζει τη συνολική διάρκεια των γενικών συζητήσεων μέσα στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της ημερήσιας διάταξης' -δηλαδή πόσες ώρες θα κανονίσουμε και τίποτε άλλο- 'λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής', η οποία δεν υπάρχει εν προκειμένω. Δεν μπορείτε συνεπώς ούτε καν να θέσετε το ερώτημα στην Ολομέλεια. Το νομοσχέδιο σύμφωνα με τον Κανονισμό οφείλετε να το φέρετε προς συζήτηση με ανοιχτό αριθμό συνεδριάσεων. Αυτή η διαδικασία της οργανωμένης συζήτησης, όπως τη φέρνετε, είναι μία παραβίαση του Κανονισμού και του Συντάγματος και θα παραμείνει στην ιστορία του Προεδρείου ως το Προεδρείο της παράβασης και της παραβίασης του Κανονισμού και του Συντάγματος, αν συνεχίσετε έτσι. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ. Πηρατε το λόγο πέραν του Κανονισμού. Δεν είχατε δικαίωμα δευτερολογίας και αυτό το γνωρίζετε. Το Προεδρείο, όμως, για την οικονομία της συζητήσεως, σας έδωσε το λόγο.

Η διάταξη που ψηφίστηκε το Σεπτέμβριο, προσδιορίζει και τον αριθμό των συνεδριάσεων που μπορεί να αποφασίζει η Διάσκεψη των Προέδρων και μετά πρόταση -και υπήρξε η σχετική πρόταση- της Επιτροπής στη Διάσκεψη. Η οργανωμένη συζήτηση αφορά άλλη διαδικασία και τη γνωρίζετε. Είναι πολύ αστηρροτερη πάσης άλλης διαδικασίας. Δεν την εφαρμόζει όπως αντιλαμβάνεστε, το Προεδρείο γιατί είναι κάποια διαδικασία, η οποία αναθέτει στα Κόμματα τον ορισμό των ομιλητών και εκεί περιορίζεται το δικαίωμα των συναδέλφων να μιλήσουν.

Συνεπώς δεν πρόκειται περί αυτής της διαδικασίας. Εγκρίνει το Σώμα την πρόταση της Διάσκεψης των Προέδρων για τη συζήτηση σε πέντε συνεδριάσεις.

Πριν δώσω το λόγο στον κ. Γεωργιάδη, στον εισηγητή της Πλειοψηφίας, αν θέλετε, κυρίες Σιούφα, πάρτε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κυρίες Πρόεδρε, και εγώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Άμεσα μετά, κυρίες Τσοβόλα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, με αφορμή την αντιδία που υπήρξε από την πλευρά Υπουργού της Κυβέρνησης με συνάδελφο της Αξιωματικής Αντιπαιδείσεως πριν από λίγο, θα μου επιτρέψετε να πω, ότι επειδή αυτά τα φαινόμενα των προκλήσεων λόγω έλλειψης της ψυχραιμίας των μελών της Κυβέρνησης και η χρησιμοποίηση απαράδεκτων εκφράσεων, που δεν αρμοζουν ούτε στα κοινοβουλευτικά ήθη και πολύ περισσότερο το να αφήνονται υπαινιγμοί για θέματα κοινοβουλευτικού ελέγχου ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Έχει λήξει αυτό το θέμα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Όχι, κυρίες Πρόεδρε, με συγχωρείτε.

Είναι η πολλοστή φορά που γίνεται αυτό μέσα στην Αίθουσα και θα ήθελα να παρακαλέσω τον Πρόεδρο και το Προεδρείο, την αστηρότητα την οποία δείχνετε προς τους συναδέλφους στην Αίθουσα, να την εξαντλείτε πρώτα προς την πλευρά εκείνων οι οποίοι προκαλούν. Και αυτοί είναι τα μέλη της Κυβέρνησης, όπως συνέβη με το περιστατικό απόψε, όπου απρόκλητα χρησιμοποίησε υπαινιγμούς εναντίον του συναδέλφου κ. Σούφλα, την ώρα που έκανε Κοινοβουλευτικό Έλεγχο για συγκεκριμένα θέματα και ιδιαίτερα γι' αυτό το θέμα, όταν επί δέκαπέντε μέρες ολοκλήρος ο Τύπος, το μόνο θέμα το οποίο έθετε είναι αυτό το οποίο ανέφερε ο συνάδελφός μου, υπο την εννοια ότι τα ζητήματα και οι εκκρεμοτητες αυτές έχουν παραλυσει το σύστημα της Χώρας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κυρίες Σιούφα, επανέρχασθε σ' ένα θέμα, το οποίο έχει λήξει από πριν και βεβαίως δε ζητήσατε το λόγο για να κάνετε τις παρατηρήσεις αυτές. Δεν έχετε το δικαίωμα να έχετε αυτήν τη στιγμή.

Το Προεδρείο -το έχετε διαπιστώσει και το γνωρίζετε- είναι αντικειμενικό προς πάσα πλευρά και προς πάσα κατευθυνση και το ίδιο κάνει και προς των Υπουργό και προς τους Βουλευτές. Δεν φειδόμεθα κανενός και το γνωρίζετε αυτό.

Να πει που υπαινιχθήκατε μεροληψία χωρίς να υπάρχει στην

Ο κύριος Υπουργός διευκρίνισε - εάν και δεν είχε αυτή την έννοια ο λόγος του και η αγόρευση του - ότι δεν είχε πρόθεση να θίξει τον κύριο συνάδελφο. Από εκεί και πέρα, ποιο θέμα μπορούσε να υπάρξει στη συνέχεια; Αποκαταστήσαν τα πράγματα στο βαθμό που είχαν κατά τη δική σας άποψη παραβιασθεί, εάν και δεν υπήρξε προσωπική αιχμη, κατά την άποψη του Προεδρείου, εναντίον του συναδέλφου κ. Σούρλα. Σας παρακαλώ, μην επαναφέρετε ένα θέμα που έχει ληξει.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Όχι επ αυτού του θεματος, κύριε Κορακα. Προηγείται, όμως, ο κ. Τσοβόλας. Θα σας δώσω μετά το λόγο.

Ο κ. Τσοβόλας, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος, έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.Κ.): Κύριε Πρόεδρε, στη συνέχεια του θέματος που τέθηκε από την πλευρά του κ. Κεδικογλου, θα επαναλάβω για πολλοστή φορά στην Ολομέλεια, ότι στη Διάσκεψη των Προέδρων οι εκπρόσωποι όλων των Κομμάτων της Αντιπολίτευσης, θέλοντας να περιφρουρήσουν και την ελευθερία του λόγου, αλλά κυρίως των Βουλευτών και των Κομμάτων, διατύπωσαν κατ' επανάληψη την άποψη ότι δεν είναι αυτό το πνεύμα του Κανονισμού.

Όταν λέει διάρκεια δεν νοείται οπωσδήποτε ή δεν εννοεί ότι πρέπει να είναι συγκεκριμένου χρόνου. Η διάρκεια είναι και συγκεκριμένου και οριστού χρόνου.

Εδώ, μέσα από αυτήν τη διάταξη, τελικά η Βουλή, τουλάχιστον σ' αυτήν την περίοδο, συνεχώς συζητεί νομοσχέδια μεγάλης σημασίας, όπως και αυτό το σημερινό, που είναι βασικής σημασίας για τη διάρθρωση του Κράτους, της Διοίκησης, της Αυτοδιοίκησης κλπ., πάντα σε περιορισμένο χρόνο. Και έτσι, έμμεσα, αλλά σαφώς, καταργείται αυτή η δυνατότητα της άνεσης του λόγου και της διαδικασίας, για να μπορέσουμε να συζητήσουμε και να εκφράσουμε σοβαρά, Κόμματα και Βουλευτές της Συμπολίτευσης και της Αντιπολίτευσης, τις απόψεις μας.

Νομίζω ότι αυτό δεν είναι σωστό να συνεχίζεται, διότι ναί μεν, κύριε Πρόεδρε, δεν υπάρχει ο περιορισμός του χρόνου και των ομιλητών που προβλέπεται για τις επείγουσες ή κατεπείγουσες διαδικασίες, αλλά όταν μπαίνει περιορισμός σ' όλα τα νομοσχέδια, σοβαρά και μη, στις μέρες διάρκειας της συζήτησης, στην ουσία μπαίνει περιορισμός και τελικά παμε στη διαδικασία του επείγοντος με άλλη μορφή.

Γι' αυτό εμείς διαμαρτυρόμαστε και στη Διάσκεψη των Προέδρων, αλλά και στην Ολομέλεια και καλούμε το Προεδρείο της Βουλής να αναθεωρήσει τις απόψεις του, γιατί δε συνάδουν προς την ελευθερία του λόγου, που πρέπει να διασφαλίζεται σ' όλους τους Βουλευτές, σ' όλα τα Κόμματα και κυρίως, στα Κόμματα της Αντιπολίτευσης, κατά τη συζήτηση των νομοσχεδίων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριε Πρόεδρε, τις απόψεις αυτές τις έχετε αναπτύξει και στη Διάσκεψη των Προέδρων και έχουν απαντηθεί και από τον Πρόεδρο της Βουλής τον κ. Κακλαμάνη. Είναι απόψεις σας και είναι σεβαστές. Αλλά η διάταξη του Κανονισμού είναι σαφής, κατηγορηματική και ρητή.

Θέλετε να τροποποιήσουμε τη διάταξη; Κάντε την πρότασή σας στη Διαρκή Επιτροπή Κανονισμού για να το εξετάσει, αν νομίζετε ότι παραβιάζεται η ελευθερία του λόγου ή τα δικαιώματα των Βουλευτών. Δεν παραβιάζονται τα δικαιώματα, αλλά ασκούνται, όπως αυτά προσδιορίζονται από το Σύνταγμα. Έχουμε στο Σύνταγμα επείγουσες διαδικασίες, κατεπείγουσες διαδικασίες, έχουμε συνεδριάσεις μιας ημέρας. Δεν τις έχει εφαρμόσει ποτέ το Προεδρείο, ούτε διανοείται να τις εφαρμόσει, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, εκεί που πραγματικά από το Σύνταγμα προσδιορίζονται, ορίζονται ή αφηνονται να εννοηθούν. Εδώ ασκείται το δικαίωμα ελεύθερα από όλους τους Βουλευτές.

επί της όλης κατά τρεις επί των αθέτων. Υπάρχει η δυνατότητα

κανονός. Πρέπει να κλείσει αυτή η συζήτηση.

Ορίστε, κύριε Κορακα, έχετε το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να διαφωνήσω μαζί σας σε ορισμένα ζητήματα. Το πρώτο είναι, ότι ο Κανονισμός καθορίζει σαφώς βεβαίως, ότι η Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίζει για τη διάρκεια της συζήτησης ενός νομοσχεδίου. Η διάρκεια, όμως, κύριε Πρόεδρε, είναι και η απόφαση να κυλήσει η συζήτηση στη Βουλή κανονικά, χωρίς τον καθορισμό ασφικτικών κυριολεκτικά χρονικών ορίων στη συζήτηση. Να αναζητήσετε εκεί κυρίως την αιτία των άδειων έδρων στη Βουλή. Διότι όταν ο Βουλευτής ξερει ότι δεν είναι δυνατόν, επειδή δεν έχει τα χρονικά όρια, να παρεμβεί για να διατυπώσει τις απόψεις του, και ότι και αν αυτό γίνει, θα γίνει κατά την πρώτη ή δευτέραν πρωινή, τότε πραγματικά υπάρχει ένα ζήτημα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ)

Δεύτερο ζήτημα. Ουσιαστικά τα νομοσχέδια, ολο αυτό το διάστημα, συζητούνται με τη διαδικασία του επείγοντος ή του κατεπείγοντος, με μια μόνο διαφορά, δηλαδή ότι το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο Κομμα δεν περιορίζονται στο ήμισυ του χρόνου των δυο πρώτων Κομμάτων, αλλά μιλούν κανονικά. Όμως, πέντε ημέρες για τη συζήτηση ενός τόσο σημαντικού νομοσχεδίου, που στην ουσία αποτελείται από τρία συναπτα νομοσχέδια, δεν είναι δυνατόν να αρκείσουν.

Θέλω να θυμίσω για άλλη μια φορά, αυτό που επανειλημμένα έχουμε πει ως Κ.Κ.Ε. στη Βουλή. Αυτό που νομοθετούμε ολο αυτό το διάστημα με αυτόν τον τρόπο, θα το βρούμε μπροστά μας στο μέλλον σοβαρά πολύ γρήγορα, διότι γίνεται νομοθετικό έργο κυριολεκτικά στο γονατό χωρίς τη δυνατότητα να διατυπωθούν ολοκληρωμένες, παρατηρήσεις τόσο επί της ουσίας, όσο και επί της διατύπωσης και επί του τύπου. Βεβαίως, ο Κανονισμός λέει ότι η Διάσκεψη των Προέδρων αποφασίζει. Ο Πρόεδρος με την κυβερνητική πλειοψηφία απεφάσισαν στη Διάσκεψη για πέντε ημέρες. Όμως, όπως μονότονα πηρούνται αυτές οι αποφασίες στη Διάσκεψη των Προέδρων και εμείς μονότονα θα επιμένουμε να διατυπώνουμε την αντίθεσή μας στην Ολομέλεια της Βουλής για να καταχωρείται στα Πρακτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λόγο έχει ο κ. Κουβέλης, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συνασπισμού.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι ακριβές, ότι κατά πλειοψηφία, απεφάσισε η Διάσκεψη των Προέδρων τη συζήτηση μέσα σε πέντε ημέρες. Είναι ένα ζήτημα που έτε το ερμηνεύει η πλειοψηφία στη Διάσκεψη. Έχουμε διαφορετική άποψη για τη συγκεκριμένη διάταξη του Κανονισμού. Εν πάσ περιπτώσει, το ολο ζήτημα είναι ζήτημα κοινοβουλευτικής ουσίας.

Θεωρούμε, ότι δεν είναι σωστό ένα τέτοιο νομοθετικό π. αφορα την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση, που φιλοδοξεί να αναδομήσει τη Χώρα, να εξαντλεί και να ασφικτιά μέσα σε πέντε ημέρες. Κάνουμε αυτή δηλώνση, διαφωνώντας με την απόφασή για συζήτηση μέσα πέντε ημέρες, διότι θεωρούμε, ότι είναι μια διαδικασία που δεν υπηρετεί την αποτελεσματική ανταλλαγή απόψεων με στο Ελληνικό Κοινοβούλιο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριε συνάδελφοι, για μια ακόμη φορά είμαι υποχρεωμένος υπενθυμίσω στο Σώμα τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού. Σύμφωνα με το άρθρο 107 του Κανονισμού, νομοσχέδια τα οποία έχουν διατεθεί τρεις τουλάχιστον συνεδριάσεις, Διαρκή Επιτροπή ή νομοσχέδια για τα οποία η Διαρκή Επιτροπή έχει δεχθεί σε ακρόαση φορείς κοινωνικού-αλλοιους φορείς.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Εδώ δεν δεχθήκα

ο **ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Γιατί με διαπτετε χωρίς λόγο. Είπα εάν έχει τρεις συνεδριάσεις δια-

η μια περίπτωση είναι αυτή. Η άλλη είναι αν έχει δεχθεί φορείς. Σεις με διακόπτετε για να μου πείτε ότι δεν έχει δεχθεί φορείς. Είπατε ότι εδέχθη φορείς.

Εάν δεν συζητούμε κατά τρόπο που να σεβεται ο ένας τον άλλο σ'αυτή την Αίθουσα δεν πρόκειται ποτέ να δώσουμε την εικόνα μιας σοβαρής συζήτησης.

Το άρθρο 107 αναφέρει: Εάν έχουν διατεθεί τρεις τουλάχιστον συνεδριάσεις στη Διαρκή Επιτροπή...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, για τα νομοσχέδια που δεν είναι της Ολομέλειας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Κεδικογλου, να μη διακόπτετε και να μη γραφεται καμία διακοπή του κ Κεδικογλου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, δεν είσατε μόνος σας και να εεβαστείτε καποτε αυτήν την Αίθουσα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Να σεβαστείτε καποτε την Αίθουσα αυτή Παρακαλώ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Κεδικογλου, περκαλώ πολύ. Είσατε απαράδεκτος και λυπωμαί παρα πολύ.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες κα, κύριοι συνάδελφοι, είμεθα τριακόσιοι στην ελληνική κοινωνία την οποία εκπροσωπούμε, υπάρχει και ένα υποσύνολο που μπορεί να το εκφράζει ο κ Κεδικογλου εδώ. Αυτό δεν σημαίνει, ότι η Αίθουσα αυτή θα κατεβει στο επίπεδο που μπορεί να θελει ο οποιοσδήποτε να την κατεβασει εδώ μέσα.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Μη με αναγκάζετε γιατί τεσσερα χρόνια δεν εχω εφαρμοσει...

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): ...αλλα αντιλαμβανωαι, ότι δεν σας ενδιαφereει εαν ανακληθείτε στην τάξη. Δεν σας ενδιαφέρει τίποτε απο όλα αυτά, τα θεωρείτε περιπου ως τιλο τμης. Γ'αυτό, λοιπόν, δεν εχει νοημα να εφαρμωσω σε σας τον Κανονισμο.

Αναφereει λοιπόν το άρθρο 107: Τρεις συνεδριάσεις στη Διαρκή Επιτροπή ή ακροαση φορεων, αυτό οδηγει σε οργανωμενη συζήτηση. Κατα την οργανωμενη συζήτηση ο χρόνος που διατίθεται σύμφωνα με τον Κανονισμο στα τρια μικροτερα Κομματα αυτής της Αίθουσας είναι τέτοιος που πραγματικά δεν επιτρεπει στα τρια Κομματα να διατυπώσουν τις απόψεις τους για το νομοσχέδιο που συζητούνται.

Γ'αυτό το λόγο εισηγουμεαι στις Διασκεψη των Προεδρων, αυτο ήταν αρχικως αίτημα των μικροτερων Κομματων, το οποίο τωρα το εχουν ξεχασει, αφού ικανοποιήθηκε, και συνήνεσαν τα δυο μεγαλυτερα Κομματα να γίνονται τακτικά αυτές οι συνεδριάσεις, ώστε να υπάρχει πλήρης ισότητα χρόνου και Αγορητών. Αυτό αποσιωπάται και λυπούμαι: διότι το Προεδρειο είναι υποχρεωμένο να μιλήσει και εξ' ονόματος των δυο μεγαλυτερων Κομματων, που νομιζω εχουν χρεος οι οποίες εντυπώσεις δημιουργούντα: σ'αυτή την Αίθουσα οι αρνητικες, να μην δημιουργούνται είτε σε βάρος του Προεδρειου είτε συνολικώς των διαδικασιών.

Δικαιούμαι και εγω να εγκολεσω απ'αυτή την θεση, τα δυο μεγαλα Κομματα και να πω γιατί δεν παρεμβαινουν να πουν την αλήθεια σ'αυτο το θέμα κα αφηνουν να δημιουργούνται αυτές οι εντυπώσεις με φωνασκίες του ενος και του άλλου και κατηγορίες σε βρος του Προεδρειου.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεύτερον, σε ότι αφορά το άρθρο 14 αναφereει το άρθρο ότι η Διασκεψη των Προεδρων καθορίζει, κατά την συνεδρίαση της τη διαδικασία και τη διάρκεια συζήτησης των σχεδίων ή προτασεων νόμων. Αυτό κανουμε, κύριοι συνάδελφοι, καθ'ημέριε με τη διαδικασία.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Εδώ θα εμιασε

κύριοι συνάδελφοι όλοι και θα διαπιστωθεί, ότι στο νομοσχέδιο αυτό που διετέθησαν πέντε συνεδριάσεις, πολύς χρόνος θα παραμεινει αναξιοποίητος. Και κάνω τη δηλωσή, ότι εγω θα προχωρησω στη συζήτηση του νομοσχεδιου και μετο την πρώτη συνεδρίαση και δεν θα διακόψω τη συνεδρίαση γιατί αποφασίσαμε πέντε συνεδριάσεις και να καθήσουν εδώ οι αγορητές των Κομμάτων για να μιλήσουν για το νομοσχέδιο.

Αυτά, για να είμαστε εξηγημενοι.

Δεύτερον, σε ότι αφορά την ποιότητα του νομοθετικού έργου, για την οποία μιλήσε ο κ. Κόρακας, νομιζω, ότι η ποιότητα του νομοθετικού έργου δεν διευκολύνεται και δεν ενισχύεται με τη μονότονη επανάληψη των ίδιων και των ίδιων αποψεων, όταν μάλιστα εχουν εκτεθεί επανειλημμένως, είτε από άλλες είτε από την ίδια πλευρά του ομιλούντος, αλλά με την εισφορά και πολιτικής άποψης και νομοτεχνικής άποψης, ώστε πραγματικά να βελτιώνεται το νομοθετικό μας έργο. Και αυτό νομιζω, ότι δεν το κάνουμε πάντοτε ή δεν το κάνουμε όσο πρέπει.

Σε κάθε περίπτωση, γνωρίζετε, ότι κατά τον Κανονισμο υπάρχει αυτό το όργανο που λεγεται Διάσκεψη των Προεδρων. Το όργανο αυτό έχει ορισμενες αρμοδιότητες. Το Σώμα, η Ολομελεια, έχει επίσης ορισμενες αρμοδιότητες. Αυτό κάνει το Προεδρειο, εφαρμόζει τον Κανονισμο.

Παρακαλώ πάρα πολύ για άλλη μια φορά, για πολλοστή φορά, όλους, να βοηθήσετε το Προεδρειο, διότι έτσι θα βοηθήσετε την καλύτερη λειτουργία του Σωματος.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ Μητσotάκης, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κυριε Πρόεδρε, όταν η Διασκεψη των Προεδρων, του Προεδρειου, αποφασίζει με την κυβερνητική Πλειοψηφία, χωρις να συμφωνησουν και τα Κομματα της Αντιπολιτευσεως, επι ενός τέτοιου θέματος, είναι προφανες ότι η Βουλη δικαιουται να συζητήσει το ίδιο θέμα, διότι αυτή τελικά θα αποφασίσει. Και αυτό νομιζω ότι γίνεται αποψε. Εγω δεν θα πω ότι παραβιάζεται κανεις Κανονισμος. Συμφωνά με τον Κανονισμο παρήκε η αποφαση.

Θα σας πω όμως, κυριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ότι πιστεύω ότι ο χρόνος των πεντε συνεδριάσεων δεν είναι επαρκης. Όχι μόνο γιατί το νομοσχέδιο αυτο είναι πολυ μεγαλης σημασίας -κάνει μια βαθυτατη τομή στην πολιτική και κοινωνική μας ζωή, τις συνεπειες της οποίας θα τις αισθανθουμε όλοι μας τους μηνες και τα χρόνια που θα ακολουθήσουν- αλλά γιατί το νομοσχέδιο αυτό, κύριε Πρόεδρε, ενδιαφereει τον κάθε μεμονωμενο Βουλευτή. Και θα επρεπε ειδικως σ'αυτό το νομοσχέδιο, να υπάρχει ευαισθησία να αφερθεί ο κάθε Βουλευτης της μακρινης ελληνικής επαρχίας να μπορεί να πει την αποψη του.

Γ'αυτό εγω προσωπικά, κυριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι θα επρεπε η Βουλη καθ'οτι έχει δικαίωμα, τροποποιουσα την αρχική αποφαση, να προσθεσει μία ή δυο μερες συνεδριάσεων παραπανω.

Κυριε Πρόεδρε, πεντε συνεδριάσεις δεν είναι καν δυο εβδομαδες. Εμεις οι παλαιστοτεροι γνωρίζουμε ότι υπήρξαν στο παρελθόν νομοσχέδια -δεν νομιζω ότι ήταν σωστό αυτό που γίνονταν- που συνεζητούντο επί μηνες ή πάντως επί πολλές εβδομαδες. Το να καλυπει ενα τετοιο νομοσχέδιο εστω δυο πληρεις εβδομαδες, είναι υπερβολη.

Εγω θα ζητούσα και απο το Προεδρειο και απο τους κύριους συνάδελφους να προσθεθεί στις πεντε μερες ένα διήμερο ακόμα, ώστε όλοι οι Βουλευτες να μπορούν να παραστούν με τις απόψεις τους. Θα εμιασε να πω, κύριε Πρόεδρε, ότι η απόψη σας, ότι εδώ η συζήτηση γίνεται για τη Βουλη και δεν γίνεται ούτε για τα Μέσα Μαζικής Ενημερωσης, ούτε για την κοινή γνώμη. Κατα συνειση, οι Βουλευτες πρέπει να είμαστε στοιμα να μιλήσουμε οποιαδήποτε ώρα αρχεται, η υπαρ μας, εντυπωση, ότι μελωνουμε τη δυνατοτητα του σωματος Βουλευτου να εκφρασει τη γνώμη του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Πρόεδρε, ό

ο Πρόεδρος τού Σώματος. Θέλω να προσπαθώ με κάθε τρόπο να διευκολυνθεί η συζήτηση, να διευκολύνεται η συμμετοχή όλων στη συζήτηση. Η μεγάλη προσωπική στεναχώρια μου είναι όταν δεν υπάρχουν αρκετοί συνάδελφοι να συμμετέχουν στη συζήτηση μέσα σ'αυτήν την Αίθουσα.

Θέλω να σας πω, όμως, ότι ο Κανονισμός του Σώματος και μάλιστα οι συγκεκριμένες διατάξεις, έχουν τροποποιηθεί -και η διάταξη του άρθρου 107 είναι διάταξη που εφαρμόζεται μία δεκαετία- επί τα βελτίω, επανειλημμένως, και κατά την προηγούμενη, την Περίοδο 1990-1993, τη Ζ' Περίοδο και κατά την Θ' και κατά την παρούσα Περίοδο.

Πάντοτε προσπαθούσαμε να βρίσκουμε το καλύτερο.

Η ρύθμιση η οποία υπάρχει και αφορά τη δυνατότητα της Ολομέλειας να αλλάξει την απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων, αφορά τη διαδικασία και μόνο, όχι τον αριθμό των συνεδριάσεων. Και προβλεπει πράγματι ο Κανονισμός, ότι, αν κατά την έναρξη της συζήτησης στη Βουλή προβληθούν αντιρρήσεις από το 1/20 του όλου αριθμού των Βουλευτών, η Βουλή μπορεί να αποφασίσει ότι δεν θα διεξαχθεί οργανωμένη συζήτηση, ακόμη και αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προανέφερα. Στην περίπτωση αυτή, η ολοκλήρωση της συζήτησης και της ψήφισης του σχεδίου της πρότασης νομου γίνεται υποχρεωτικά στο συνολικό αριθμό των συνεδριάσεων, που έχει ήδη καθορίσει η Διάσκεψη των Προέδρων. Δηλαδή, ο Κανονισμός αναθέτει στη Διάσκεψη να καθορίσει τον αριθμό των συνεδριάσεων και στην Ολομέλεια δίνει τη δυνατότητα να μετατρέψει τη διαδικασία της οργανωμένης συζήτησης σε διαδικασία συνήθους συζήτησης. Και αυτό κάνουμε, κύριε Πρόεδρε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Στην πράξη, κύριε Πρόεδρε, έχουμε προσέσει μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Πιστεύω, ότι είναι ικόνα συνήθης για το Ελληνικό Κοινοβούλιο, παρά για άλλα Ευρωπαϊκά Κοινοβούλια, να αναλίσκεται τόσος χρόνος κάθε φορά, για να επαναλαμβάνουμε επί της διαδικασίας πράγματα, για τα οποία ολόκληρους τόμους θα μπορούσε να συγκεντρώσει κανείς, που έχουν επαναληφθεί πεννομοιοτύπως σε πλήθος συνεδριάσεων.

Νομίζω, επειδή δε εσείς, και έχω θυμηθεί και το έχω ναφέρει πολλές φορές αυτό που είπατε, ότι, σ' αυτήν την αίθουσα, πρέπει η Κυβέρνηση να είναι ελεύθερη να νομοθετήσει και η Αντιπολίτευση ελεύθερη να ασκήσει τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Δεν θα πρέπει να υποστηρίζετε κι εσείς τη διαδικασία, που ουσιαστικά, όπως ξέρετε, μάλλον το πρώτο υποδίζει, παρά το δεύτερο διευκολύνει. Εδώ θα είμαστε, κύριε Πρόεδρε, την τετάρτη και την πέμπτη μερα, να δούμε πόσοι συνάδελφοι θα θέλουν να μιλήσουν και δεν θα έχουν χρόνο να μιλήσουν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μια φράση:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ορίστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αυτό το οποίο είπα εγώ, τουλάχιστον έχω την εντύπωση, ότι έχει γίνει άλλες φορές στο παρελθόν. Όταν προσετέθησαν τροπολογίες την τελευταία ώρα, η Βουλή απεφάσισε σε τέτοιες περιπτώσεις να προσθεσει. Άρα, δεν είναι σωστό αυτό το οποίο είπατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Το λέει ο Κανονισμός.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Εντάξει, εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Να σας πληροφορώ. Λέει ο Κανονισμός ότι, εάν έρθουν τροπολογίες πέραν είνων που έχουν κατατεθεί μέχρι την προηγούμενη μέρα της Διάσκεψης των Προέδρων, ο Πρόεδρος του Σώματος οτείνει επιπλέον χρόνο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Δεν το αρνούμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Θέλω να σας πω, εφαρμόζω τυφλά τον Κανονισμό. Είναι η μόνη ασπίδα για να.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Τότε, θα καταληξω σε 1 συμπέρασμα πολύ απλό, κύριε Πρόεδρε. Το να μπορεί η

Βουλή, η οποία είναι το παντοδύναμο όργανο, να κάνει το μείζον και να μην μπορεί να κάνει το ελάσσον, είναι λάθος του Κανονισμού και φροντίστε να τον διορθώσετε. Διότι, αφού η Βουλή μπορεί να προχωρήσει σε μια απλή συζήτηση, θα έπρεπε να μπορεί να προσθέσει και μια μερα. Είναι λάθος του Κανονισμού και φροντίστε να το φτιάξετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Σφυρίου, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει το λόγο.

ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, αν οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης νομίζουν ότι υπάρχουν λάθη στον Κανονισμό, υπάρχει θεσμοθετημένη διαδικασία να προτείνουν τροποποιήσεις του Κανονισμού. Δεν είναι όμως σωστό σε κάθε νομοσχέδιο, το οποίο πάει να ξεκινήσει μετά την απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων, να έρχεται και να επανέρχεται το ίδιο θέμα.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, δεν ζητήσαμε το λόγο, όταν το θέμα τέθηκε και κακώς μας εγκαλέσατε, για το λόγο ότι το θέμα έχει εξαντληθεί, κατά την άποψη μας. Έχει συζητηθεί τόσες φορές, έχει απαντηθεί τόσες φορές τεκμηριωμένα, που δεν νομίζω ότι υπάρχει λόγος κάθε φορά να επανέρχεται πριν από κάθε νομοσχέδιο. Και αυτός είναι ο λόγος, που θεωρούμε περιττό να κάνουμε την ίδια συζήτηση επί τόσες φορές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω τη χαρά να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα Δυτικά Θεωρεία παρακολουθούν την συνεδρίασή μας, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Εκθεση της Αίθουσας "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ", σαράντα μαθητές και δώδεκα συνοδοί τους από το Δημοτικό Σχολείο του χωριού Μπελογιαννης της Ουγγαρίας.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις Πτέρυγες)

Είναι ελληνοπούλα δεύτερης ή και τρίτης γενιάς πολιτικών προσφύγων, τα οποία φιλοξενεί η Βουλή των Ελλήνων για ένα οκταήμερο στην Ελλάδα. Θα επισκεφθούν, εκτός από την Αθήνα και άλλες πόλεις της Χώρας, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και θα τους δοθεί κάθε άνεση στη γη των πατέρων τους για το διάστημα αυτό και ελπίζουμε ότι θα συνδεθούν ακόμα περισσότερο με την πρώτη Πατρίδα τους που είναι η Ελλάδα.

Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, τις αδυναμίες της τελευταίας τροποποίησης του Κανονισμού περί της οποίας γίνεται σήμερα συζήτηση, τις έχουμε αρκετές φορές επισημάνει και στην Αίθουσα και στη Διάσκεψη των Προέδρων.

Από την πλευρά σας, καλώς κάνετε και επικαλείστε την εφαρμογή του Κανονισμού αλλά δεν μπορείτε να εγκαλείτε την Αξιωματική Αντιπολίτευση γιατί δεν παρεμβαίνει στο δικαίωμα το οποίο έχουν τα Κόμματα της ελάσσονος Αντιπολίτευσης, του πώς εκείνα αντιλαμβάνονται το ρόλο και το χρόνο εμείς να τοποθετηθούμε εναντίον των απόψεων ή των θέσεων ή του τρόπου με τον οποίο εκείνα επιθυμούν να λειτουργήσουν μέσα στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Αυτό θα ήταν ανεπίτρεπτη κοινοβουλευτική παρέμβαση και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο δεν πήραμε μέρος στη συζήτηση και στα θέματα τα οποία έθεσαν όχι μόνο η Πλευρα των Κομμάτων της ελάσσονος Αντιπολίτευσης. Το μείζον θέμα ετέθη από Βουλευτή της Συμπολίτευσης αγαπητή συνάδελφε, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ. Αυτό είναι το ένα θέμα, κύριε Πρόεδρε.

Ύστερα απ' όλη αυτήν τη συζήτηση, όπως διαμορφώθηκε αυτή τη στιγμή, εκτιμώ, κύριε Πρόεδρε, ότι εσείς με την πρώτη ευκαιρία θα πρέπει πάλι να ξαναδείτε αυτό το θέμα με την εξής παρατήρηση: Ότι συζήτηση νομοσχεδίου με πεντε συνεδριάσεις έχει τουλάχιστον δύο χρόνια να συζητηθεί στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Είναι από τις σπανίες περιπτώσεις που συζητείται νομοθετημα πέραν των τριών συνεδριάσεων.

Αυτά είναι τα ζητήματα τα οποία δημιουργήσαν τον προβληματισμό, την ανησυχία, αλλά και που μπαίνουν τα θέματα -κατά την δική μας εκτίμηση- από τα Κόμματα της ελάσσονος Αντιπολίτευσης.

Αυτά για την παρατήρηση την οποία κάνατε σχετικά με τη μη τοποθέτηση μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Ο κ. Κορακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, και αρχήν θα ήθελα να πω, ως προς την ποιότητα του νομοθετικού έργου, ότι διαπιστώνουμε καθημερινά με το φαινόμενο που έχει γίνει πια σύνηθες εδώ πέρα να τροποποιούνται νομοσχέδια που ψηφίστηκαν πριν από μερικούς μόλις μήνες, γιατί διαπιστώνουμε αντιφάσεις και άλλα προβλήματα.

Ως προς τη συνεισφορά του Κόμματός μας στην επεξεργασία των νομοσχεδίων και στις επιτροπές και εδώ νομίζω ότι κανένας δεν μπορεί να την αμφισβητήσει παρά τον μικρό αριθμό των Βουλευτών που έχουμε. Και θέλω ακριβώς πάνω σε αυτό το θέμα να θυμίσω ότι, εάν τα άλλα Κόμματα έχουν τη δυνατότητα να απασχολήσουν δεκα, είκοσι ή και περισσότερους Βουλευτές για κάθε νομοσχέδιο, εμείς δεν έχουμε τέτοια δυνατότητα. Έτσι λοιπόν, ο ένας ή δύο ή τρεις Βουλευτές που μπορούμε να απασχολήσουμε για κάθε νομοσχέδιο πρέπει να έχουν την άνεση χρόνου να κάνουν τις παρατηρήσεις τους και τις πολιτικές και τις νομοτεχνικές. Αυτή τη δυνατότητα, λοιπόν, δεν την έχουμε.

Θα αναφερθώ στο νομοσχέδιο αυτό, σαν παράδειγμα. Έχουμε άρθρα που έχουν μέχρι και σαράντα παραγράφους. Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο τριαντά έξι πυκνοτυπωμένων σελίδων -έτσι όπως το τυπώνει η Βουλή- και είναι όλα και όλα είκοσι, άρθρα. Υπάρχει άρθρο που έχει έξι τέτοιες σελίδες. Αυτό λοιπόν, θα συζητηθεί ή μόνο η σε μία ενότητα και θα πρέπει σε πέντε, ή δεκα ή εστω δεκαπέντε λεπτά να κάνει ο Βουλευτής μας όλες τις παρατηρήσεις του. Αυτό είναι αδύνατο. Αυτό εννοούσα όταν μιλούσα για την ποιότητα του νομοθετικού μας έργου.

Από εκεί και πέρα θέλω να επαναλάβω ότι θα πρέπει κάποτε να δοκιμάσουμε -έχει να γίνει πολλά χρόνια αυτό- να συζητήσουμε ένα νομοσχέδιο χωρίς να καθορίσουμε συγκεκριμένα χρονικά όρια συζήτησης. Και υπάρχει η ευθύνη και η δέσμευση και από τη δική μας την πλευρά και φαντάζομαι και από τους υπόλοιπους Βουλευτές, ότι θα κάνουμε ουσιαστικό έργο χωρίς διάθεση κωλυσιεργίας. Βεβαίως, θα θεσπίσουμε και πολιτικά ζητήματα και άλλης φύσης προβλήματα που νομίζουμε ότι πρέπει να τεθούν, αλλά όμως πάντοτε μέσα στο νομοσχέδιο. Ας το δοκιμάσουμε μία φορά για να δούμε πόσο καιρό θα μας πάρει. Μπορεί να μας πάρει και λιγότερο, μπορεί να μας πάρει και μερικές μέρες περισσότερες, αλλά κανείς Βουλευτής δεν θα μπορεί να παραπονεθεί ότι δεν είχε την δυνατότητα να μιλήσει εγκαίρως.

Για το χρόνο βεβαίως, μιλάμε, για το έργο, για την ουσία και όχι για τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Ωστόσο, όμως, θα συμφωνήσετε μαζί μου ότι έχει το δικαίωμα ο κάθε Βουλευτής να πιστεύει ότι οι αποψεις του θα φθάνουν μέχρι τον Ελληνικό Λαό και όχι μόνο μέχρι το τυπογραφείο της Βουλής για να τυπωθούν για τον ιστορικό ερευνητή. Γιατί, πώς να το κάνουμε, όλοι περιοδεύουμε στα χωριά μας, στις εκλογικές μας περιφέρειες και μας ρωτούν: "Γιατί δεν είπατε τίποτα, για το τάδε θέμα". Πρέπει, λοιπόν, κάθε φορά να έχουμε μια μεγάλη τσάντα μαζί μας με τα Πρακτικά της Βουλής για να λέμε: "Το είπαμε, αλλά το είπαμε στη μία το πρωί, στις δώδεκα τα μεσάνυχτα και έτσι δεν μπορούσατε να το ακούσετε ή να το δείτε σε κάποια εφημερίδα".

Αυτές είναι οι παρατηρήσεις μας, κύριε Πρόεδρε, καλοπροαίρετες, χωρίς διάθεση αντιπαράθεσης μαζί σας και πιστεύω ότι σε αυτό το πνεύμα πρέπει να συνεχίσουμε την κουβέντα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Θα κλείσουμε εδώ, κύριοι συναδελφοί, τη συζήτηση αυτή. Μόλις τώρα, στο τέλος, ο κ. Κορακας έθιξε αυτό που είναι πραγματικά το πρόβλημα, το ότι η Βουλή συζητά εν αγνοία του Ελληνικού Λαού. Αυτό το μέγιστο των προβλημάτων που οφείλουμε και οφείλουμε όλοι να το αντιμετωπίσουμε το αφήνουμε προφανώς να το αντιμετωπίσουν εκείνοι, που στην πράξη φέρνουν το ελληνικό Κοινοβούλιο, όταν δίνουν με το σταγονόμετρο την ενημέρωση στον Ελληνικό Λαό για τα πάρα πολλές αποψεις εκτιθενται από τους εκπροσώπους του μέσα σε αυτήν την Αίθουσα. Αυτό που είναι

το μέγιστο των προβλημάτων δυστυχώς, ελάχιστοι το αγγίζουμε. Δεν το πλησιάζουμε καν γιατί κλείει.

Όλα τα άλλα, επί της διαδικασίας, οι τριβές, αυτά που δίδουν περισσότερο γραφικές εικόνες, τις οποίες φροντίζουν κάποιοι να αναπαράγουν ώστε να δίδουν μια τέτοια συνολική εικόνα για το Κοινοβούλιο, σε αυτά είμαστε δυστυχώς όλοι συμμετέχοντες.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Να προχωρήσουμε, κύριε Τσοβόλα. Σας παρακαλώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ): Βάζετε ένα μεγάλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Δεν το έβαλα εγώ. Το είπε ο κ. Κορακας στο τέλος. Έκλεισε όμως. Παρακαλώ να προχωρήσουμε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ): Οχι, κύριε Πρόεδρε διότι με τον τρόπο που θέσατε το θέμα, απαντώντας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Διαφωνείτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ): Οχι. Ξέρετε πολύ καλά ότι ο υποφαινόμενος στην Διάσκεψη των Προέδρων έθεσε το θέμα και ζητήσα και από εσάς...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Είναι αλήθεια αυτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος ΔΗ.Κ.ΚΙ): ...και από τα Κόμματα να τοποθετηθούν και όλα μαζί τα Κόμματα και η Βουλή να αποφασίσουμε για αυτό το οποίο είπατε και το οποίο καταλύει στην ουσία την ίδια την Δημοκρατία και είναι εκείνο το οποίο αποδυναμώνει και την λειτουργία του Κοινοβουλίου, που είναι η πεμπτούσια της Δημοκρατίας.

Μάλιστα, εγώ έφθασα στο σημείο, κύριε Πρόεδρε, αφού το έθεσα και δεν πήρε θέση κανένα Κόμμα -μόνο εσείς πήρατε θέση λέγοντας ότι το έχετε θέσει και πράγματι το έχετε θέσει- πριν από δεκαπέντε ημέρες να στείλω ως Αρχηγός Κόμματος, κατά τον Κανονισμό της Βουλής, επιστολή, διαμαρτυρούμενος για την αντιουσιαστική και αντιδημοκρατική λειτουργία των ηλεκτρονικών Μέσων Ενημέρωσης.

Συγκεκριμένα, έστειλα επιστολές στον Γενικό Διευθυντή του "MEGA", του "ANTENNA" του "SKY", της "ET1", της "ET2". Και κοινοποίησα την επιστολή στον κύριο Πρωθυπουργό, στον Υπουργό Τύπου, στο Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο. Καμία φωνή μέχρι τώρα. Η Κυβέρνηση, επομένως, ως απαντήσει σ' αυτές τις αιτιάσεις, που εσείς κανατε, όπως και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, που έχουν γίνει υπάλληλοι των ιδιοκτητών των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, που ταυτοχρόνως είναι και εκείνοι, που παίρνουν τα μεγάλα έργα και τις προμήθειες δεκάτομμυριών.

Αυτή είναι η πεμπτούσια του ζητήματος και δεν είναι τα μικροπροβλήματα, όπως πολύ σωστά το βάλατε. Κι εμείς το λημέρησε ως ΔΗ.Κ.ΚΙ. -και ο Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ και οι Βουλευτές- και το θέτουμε καθημερινά. Και το θέτουμε κι αυτή τη στιγμή και καταγγέλλουμε την Κυβέρνηση ότι είναι υπάλληλοι των ιδιοκτητών των Μέσων Επικοινωνίας, αφού δεν είχαμε την τιμή να πάρουμε εστω μια απάντηση ούτε από το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο ούτε από τον κύριο Πρωθυπουργό, ούτε από τον Υπουργό Τύπου όπως δεν πήραμε από κανέναν Διευθυντή αυτών των Μέσων Επικοινωνίας.

Δεν έχουμε Δημοκρατία σήμερα, κύριε Πρόεδρε. Κατ'επίφαση υπάρχει δημοκρατία, ενώ κυβερνούν οι οικονομικοί παράγοντες, που ελέγχουν και την πολιτική εξουσία. Κι είναι ευθύνη μεγάλη των ηγεσιών των Κομμάτων και κυρίως των δυο μεγάλων Κομμάτων, που παίζουν αυτόν το ρόλο, με αποτέλεσμα να υποβαθμίζεται και η λειτουργία του Κοινοβουλίου και ασφαλώς να βλάπτονται τα συμφέροντα του Ελληνικού Λαού.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, -και καταλήγω- επειδή σηκώσαμε σημαία πάνω στο θέμα αυτό όπως κι εσείς και σας τιμα αυτό, δεν θα το αφήσουμε το θέμα. Εμείς θα το οξύνουμε παρα πολύ αυτό το θέμα γιατί θεωρούμε ότι είναι βασικό θέμα δημοκρατίας, που έχει σχέση με τα εθνικά συμφέροντα, με τα συμφέροντα του Ελληνικού Λαού και της Ελλάδας και

κυρίως με τη Δημοκρατία.

Και δεν μπορεί, κύριε Πρόεδρε, γιατί αυτά είναι τα ουσιαστικά ζητήματα, να στέλνει Αρχηγός Κόμματος, ο υποφαινόμενος, δεύτερη φορά επιστολή στον Πρωθυπουργό, για να μας ενημερώσει, τους Αρχηγούς των Κομμάτων, όπως ενημερώνει τουλάχιστον τους Αμερικανούς, τους Τούρκους και "χαριεντίζεται" ο Πρωθυπουργός, ο Υπουργός Εξωτερικών, ο Αναπληρωτής με Υπουργούς της Τουρκίας και εμείς να μην ενημερωνόμαστε ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Κύριε Τσοβόλα, δεν βοηθάτε τις απόψεις σας με τις εκφράσεις, που χρησιμοποιείτε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε, τελειώνω.

Και παίρνουμε την απάντηση από τον Πρωθυπουργό ότι δεν συζητάει με Αρχηγούς Κομμάτων, που εκλέχτηκαν από τον Ελληνικό Λαό. Αυτά είναι τα ουσιαστικά προβλήματα, που πρέπει να πάρει θέση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):...Βουλή, τα κόμματα και κυρίως η Κυβέρνηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Κύριε Τσοβόλα, δεν μπορώ να σας διακόψω, να σας αφαιρέσω το λόγο. Είσαθε Αρχηγός Κόμματος, αλλά πρέπει με ανάλογη -νομιζω- αίσθηση ευθύνης να απευθύνεστε στο Σώμα για ένα θέμα, το οποίο αφορά πράγματι τη λειτουργία της Δημοκρατίας, αφορά ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο.

Εσείς φροντίσατε αυτήν τη στιγμή να θεωρήσετε τους πάντες συνενόχους, υπαλλήλους, πλην υμών. Δεν είναι σωστό αυτό -νομιζω- και δεν βοηθάτε έτσι τις αποψεις, που υποστηρίζετε και με τις οποίες είμαι σύμφωνος, ότι δηλαδή υπάρχουν οικονομικά κέντρα, ότι αυτά τα οικονομικά κέντρα ελέγχουν την ενημέρωση του Ελληνικού Λαού, αλλά αυτά τα οικονομικά κέντρα δεν κάνουν διακριση. Θέλουν να καθυποτάξουν γενικώς την πολιτική. Δεν θέλουν να καθυποτάξουν καποιους προς όφελος κάποιων άλλων. Αυτό πρέπει να το συνειδητοποιήσουμε.

Οι δε αβάσμητες αλληλοκατηγορίες αυτής της μορφής, πιστεύω, ότι διευκολύνουν εκείνους, που θέλουν να απαξιωθεί συνολικώς η εικόνα του πολιτικού κόσμου στη συνείδηση του Ελληνικού Λαού.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Υφυπ. Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Κύριε Μαντέλη, ας ακουστεί και ο κ. Σιούφας και απαντάτε μετά.

Ορίστε, κύριε Σιούφα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, η συζήτηση μήκε σε ένα μεγάλο θέμα, το θέμα της λειτουργίας της Δημοκρατίας και ευκαιριακά βεβαίως...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Με συγχωρείτε, κύριε Σιούφα, ένα λεπτό, θα μιλήσετε.

Μετά τον κ. Μαντέλη, η συζήτηση αυτή θα κλείσει και θα βούμε στη συζήτηση του νομοσχεδίου. Να είμεθα εξηγημένοι, να μη ζητήσει κανείς άλλος το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Εκτός αν δώσει αφορμες για άλλου είδους συζήτηση ο κύριος Υπουργός.

Κύριε Πρόεδρε, η Πλευρά της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως, η Πλευρά της Νέας Δημοκρατίας, δεν δέχεται από πουθενά και από κανέναν μαθήματα σε ό,τι αφορά τα ζητήματα της προστασίας και της λειτουργίας του πολιτεύματος.

Και έχει δείξει και μέσα στην Αίθουσα αυτή και ιδιαίτερα τα τρισημια τελευταία χρόνια, δείγματα γενναιότητας, για να πιασει τα κάστανα από την φωτιά και να επιστράψει και τους κινδύνους και τις ευθύνες και τους συγκεκριμένους χώρους, οι οποίοι προσπαθούν να αποπροσανατολίσουν την πραγματική λειτουργία της Δημοκρατίας και του Κοινοβουλευτισμού.

Και δεν δεχόμαστε σε καμία περίπτωση ο ομιλών Αρχηγός του ΔΗ.Κ.ΚΙ. πριν από λίγο να θεωρεί για τον εαυτό του και

γελιών και του επικεφαλής του αγώνα εναντίον όλων όσων ανέφερε.

Πράγματι, είναι μεγάλο θέμα. Πράγματι, μας έχει όλους απασχολήσει και πράγματι πρέπει να το δούμε κάτω από τις πραγματικές συνθήκες που διαμορφώνονται μέσα στο γενικότερο πολιτικό σκηνικό και στις διαπλοκές, οι οποίες υπάρχουν.

Αλλά -επαναλαμβάνω και κλείνω με αυτό- η Πλευρά της Νέας Δημοκρατίας είναι υπερήφανη ότι ηγήθηκε αυτού του αγώνα, του χτυπήματος αυτών των κέντρων που προσπαθούν να ποδηγετήσουν την πολιτική ζωή και δεν χρειάζεται να κάνουμε περισσότερες αναλύσεις και μαλιστα ευκαιριακά για ένα τόσο πολύ μεγάλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Ο Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, κ. Μαντέλης έχει το λόγο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Υφυπ. Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, ακούστηκε προηγουμένως ένας ακατάσχετος λόγος του οποίου το βασικό χαρακτηριστικό ήταν ο ακρατος λαϊκισμός μέχρι αστειότητας και ως εκ τούτου, λόγω του ότι είχε αυτό το χαρακτηριστικό, του λαϊκισμού μέχρι αστειότητας, δεν χρειάζεται να αναφερθεί κανείς σ αυτόν.

Όμως, εκείνο που πρέπει να είναι σαφές και θέλω να δηλώσω αυτή τη στιγμή είναι ότι η Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, η Ελληνική Κυβέρνηση, δεν είναι υπάλληλος παρά μόνο του Ελληνικού Λαού και αγωνίζεται μόνο για το συμφέρον του Ελληνικού Λαού. Η ίδια δεχεται επανειλημμένως πληγήματα μέσα στα πλαίσια της λειτουργίας των μαζικών μέσων ενημέρωσης, αλλά είναι πληγήματα, τα οποία πρέπει να είναι έτοιμη να τα δεχθεί, διότι είναι και πρέπει να φαίνεται αξία του ρόλου της.

Επομένως, δεν δεχόμαστε αυτές τις λαϊκιστικές καταγγελίες και δηλώνουμε ότι θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε μόνο για το συμφέρον του Ελληνικού Λαού.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Εκλείσει η συζήτηση αυτή. Παρακαλώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Παρακαλώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Παρακαλώ πολύ τον κύριο Υπουργό την αποστροφή του περί λαϊκισμού που φθάνει στα όρια, να εξηγήσει που την απευθύνει, διότι η γενική αναφορά θίγει ολόκληρη την Αίθουσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Κύριε Σιούφα, παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Ούτε μπορεί με αυτόν τον τρόπο η Κυβέρνηση να αποσεισει τις ευθύνες, τις οποίες έχει, και τη συνενοχη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Παρακαλώ!

Κύριε Σιούφα, κατ' αρχην μιλάτε χωρίς να ζητήσετε το λόγο και βεβαίως χωρίς να σας δοθεί ο λόγος.

Δεύτερον, κάθε ένας διατυπώνει τις σκεψεις του που καταγράφονται στα Πρακτικά και οποιοσδήποτε ακροατής ή αναγνώστης θα κρίνει. Σας παρακαλώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Δεν έχετε δικίο, κύριε Τσοβόλα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Αναμένεται μετά την απάντηση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Κύριε Τσοβόλα, παρακαλώ! Μην βιάζεστε, θα σας εξηγήσω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Δεν έχω δικαίωμα. Δεν παραιτούμαι του δικαιώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμώνης): Μη βιάζεστε, θα σας εξηγήσω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Και επιμένω ότι είναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ!

Και εγώ σας λέγω, λοιπόν, ότι αυτό είναι το λιγότερο ύβρις, διότι, όταν μία Κυβέρνηση ή οποιοδήποτε πολιτικός κατηγορείται ως υπαλλήλος καποιων, το λιγότερο που μπορεί να κάνει είναι να διαμαρτυρηθεί ότι αυτό είναι απαράδεκτη ύβρις, ότι είναι συκοφαντία και βεβαίως ότι είναι λαϊκισμός. Αυτό σας απήντησε. Αυτή είναι η άποψη του.

Ο κ. Μαντέλης δεν αποδεχεται αυτό που του απευθυνετε και θεωρεί ότι αυτό που κάνετε είναι λαϊκισμός. Είναι μία πολιτική κρίση αυτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Και εγώ ζητώ το λόγο για να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ναι, μα δεν μπορεί να συνεχιστεί έτσι η συζήτηση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Δεν έχω δικαίωμα. Με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, κύριε Τσοβόλα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Ζητώ το λόγο, κυρίες Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, το είπα από πριν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Ζητώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Τσοβόλα, είπα από πριν, ότι θα κλείσει η συζήτηση εδώ και έκλεισε.

Εισερχομαστε στη συζήτηση του νομοσχεδίου...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι δυνατόν να μου αφαιρέσετε το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Τσοβόλα, δεν σας δώσα το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Δεν έχω δικαίωμα να παρεμβώ όσες φορές θέλω κατά τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι, κύριε Τσοβόλα. Σας παρακαλώ ακουστε με.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Δεν έχω δικαίωμα με το άρθρο 27 του Κανονισμού να παρεμβώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Δώστε του το λόγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αφήστε, έχει πείρα ο κ. Τσοβόλας. Κάνετε ησυχία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΡΑΣ: Ναι, έχει πείρα. Δεν υποκαθιστώ την πείρα του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Τσοβόλα, έγινε μια συζήτηση, κατά τη διάρκεια της οποίας πήρατε επανειλημμένως το λόγο. Είπα από πριν ότι θα δώσω το λόγο στον κ. Σιούφα, στον κ. Μαντέλη και θα μπω στη συζήτηση του νομοσχεδίου. Δεν έχουμε αυτή τη στιγμή θέμα περί της λειτουργίας των μεσων, του ρόλου των οικονομικών παραγόντων και το ποιος είναι αντιμέτωπος αυτών των συμφερόντων ή όχι.

Απευθύνετε, λοιπόν, μια βαρύτατη κατηγορία και σας εδόθη αυτή η απάντηση. Δεν νομίζω ότι μπορεί να συνεχισθεί πλέον έτσι η συζήτηση αυτή, διότι δεν οδηγεί πουθενά. Σας παρακαλώ, σεβαστείτε την επιμονή μου και ας αρχίσουμε τη συζήτηση του νομοσχεδίου.

Όπως ήδη προαναφέρθη, θα δοθούν δύο συνεδριάσεις για τη συζήτηση επί της αρχής και τρεις συνεδριάσεις για τη συζήτηση επί των άρθρων. Εάν κατατεθούν τροπολογίες από την Κυβέρνηση, θα δοθεί με προτασή μου περισσότερος χρόνος.

Κάνω τη δήλωση, ότι το τριήμερο για τη συζήτηση των άρθρων έχει την έννοια ότι θα προχωρούμε σε επόμενη συνεδρίαση εφ' όσον θα υπάρχουν ομιλητές μέχρι τέλους κάθε συνεδρίασης.

Διότι, αγαπητοί μου συναδελφοί, σας περιμένα εδώ από τις 18.00 η ώρα σήμερα, αλλά οι περισσότεροι αρχίσατε να μου έρχεστε μετά τις 18.30 - 19.00 και αργότερα. Αν πούμε πέντε ημέρες, μπορεί να είμαι μόνος εδώ να σας περιμένω

✓ Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Γεωργιάδης έχει το λόγο.
ΘΟΔΩΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συναδελφοί, ένας από τους τομείς στους οποίους το ΠΑ.ΣΟ.Κ. και οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έχουν παρουσιάσει μεγάλο έργο, είναι ο τομέας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ. Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΙΑΡΟΣ**)

Ο τομέας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το ΠΑΣΟΚ ήταν και παραμένει ένα από τα βάθρα της Δημοκρατίας. Είναι ένας τομέας, η ενίσχυση και η ενδυναμωση του οποίου, πιστεύουμε, ότι αποτελεί μοχλό ανάπτυξης της περιφέρειας, γι' αυτό και όλες οι Κυβερνήσεις τους ΠΑΣΟΚ εσκόψαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον πάνω σ' αυτόν.

Είναι κοινή διαπίστωση, ότι από την ίδρυση του Ελληνικού κράτους η διοικητική διάρθρωση και λειτουργία του δεν ανταποκρίνονται πλέον στις σύγχρονες απαιτήσεις. Η Ελληνική Διοίκηση αδυνατούσε να παρακολουθήσει τις μεγάλες και γρήγορες εξελίξεις, με αποτέλεσμα να αυξάνεται διαρκώς η απόσταση που χώριζε την Ελλάδα από τους ευρωπαϊούς εταίρους της.

Σε πολιτικό επίπεδο είχε γίνει ήδη από την δεκαετία του 1980, όταν έγινε Κυβέρνηση το ΠΑ.ΣΟ.Κ., συνείδηση ότι η αναμορφωση της Κεντρικής Διοίκησης περνάει μέσα από την ενίσχυση της περιφέρειας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ετσι, λοιπόν, η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προχώρησε στην αναζήτηση μιας νέας οργανωτικής δομής και στην αναπροσαρμογή των λειτουργιών στα νέα δεδομένα.

Το πρώτο μεγάλο βήμα για την αναβάθμιση του ρόλου της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έγινε με τους νόμους 1622/88 και 1828/89. Μέχρι τότε, η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελούσε το φτωχό συγγενή της Κεντρικής Εξουσίας, χωρίς πόρους και αρμοδιότητες. Ασφυκτιούσε κάτω από τον ελεγχό σκοπιμότητας των πράξεών της από το διορισμένο Νομαρχη.

Με τους παραπάνω νόμους η Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση άρχισε να ανοίγει τα φτερά της, απέκτησε πόρους, αρμοδιότητες και λόγο στη διαμορφωση και επίλυση των τοπικών υποθέσεων και προβλημάτων.

Μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι, από το 1981, άρχισε η χρυσή εποχή της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Το δεύτερο μεγάλο βήμα έγινε με τους νόμους 2218/94 και 2240/95 και με την καθιέρωση του Δεύτερου Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της λεγόμενης Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης. Σήμερα, μετά από την εμπειρία που αποκτήθηκε από τις παραπάνω προσπάθειες αμφισβήτησης του συγκεντρωτικού πρότυπου οργάνωσης που συνοδεύσει το ελληνικό Κράτος από την ίδρυσή του, έχουν ωριμάσει οι συνθήκες για την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησαν τότε, ώστε να διαγράφονται σαφέστερα τα χαρακτηριστικά μιας σύγχρονης Δημόσιας Διοίκησης.

Η Ελλάδα χρειάζεται μία κεντρική διοίκηση πιο αποτελεσματική, απαλλαγμένη από διαχειριστικές λειτουργίες και ικανή να επικεντρωθεί στον καθ' εξοχήν ρόλο της, που πρέπει να είναι επιτελικός. Ειδικότερα χρειάζεται μία διοίκηση με ικανότητα στρατηγικής δράσης, για ευέλικτη προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, μια διοίκηση ικανή να καθοδηγεί, να διαμορφώνει το πλαίσιο λειτουργίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, να εναρμονίζει τις προσπάθειες των δύο αυτών τομέων και να παρέχει τη δυνατότητα ανάπτυξης πρωτοβουλιών σε κάθε επίπεδο, ατομικό, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κοινωνικό, ώστε να υπηρετούνται καλύτερα οι ανάγκες της κοινωνίας και των πολιτών.

Όπως αναφέρθηκε πιο πριν, σε πολιτικό επίπεδο είχε γίνει πλέον συνείδηση, ότι η αναμορφωση της Κεντρικής Διοίκησης σημαίνει ενίσχυση της Αυτοδιοίκησης και της Περιφέρειας. Είναι σαφές, ότι η εξουσία δεν τεμαχίζεται με κάθετες και οριζόντιες τομές, ούτε θίγεται ο ενιαίος και κυρίαρχος χαρακτήρας του Κρατους, αλλά η εξουσία επιμερίζεται συμπληρωματικά και κατανομονται οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες. Οι μεταρρυθμίσεις στο κεντρικό, περιφερειακό νομαρχιακό και τοπικό επίπεδο, είναι συνεπώς συμπληρωματικές. Εκφράζουν τη νέα αντίληψη για την κρατική οργάνωση

και το ρόλο του Κράτους στα επιμέρους επίπεδα.

Μετά, λοιπόν, τα δύο μεγάλα προηγούμενα βήματα, που αφορούσαν την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' βαθμού και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, σήμερα η Κυβέρνηση, με το παρόν σχέδιο νόμου κάνει ακόμα ένα βήμα βαθείας τουής στην αναμόρφωση της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και ειδικότερα στην αναμόρφωση της περιφερειακής Διοίκησης, αλλά και στη ρύθμιση και βελτίωση μιας σειράς θεμάτων της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση έχει κάνει εδώ και δύο χρόνια τα πρώτα της βήματα και αποτελεί το φυσικό χώρο άσκησης σειράς αρμοδιοτήτων εγγύτερα στον πολίτη, που της μεταβιάσθηκαν με τους δύο νόμους που προανέφερα.

Το νέο σημαντικό βήμα, που γίνεται με το σχέδιο νόμου αυτό, θεμελιώνει τις προϋποθέσεις για περαιτέρω αποσυγκέντρωση στο επίπεδο της περιφέρειας. Ο εκσυγχρονισμός της Κρατικής Διοίκησης θα βοηθήσει τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση να πετύχει ταχύτερο και υψηλό επίπεδο αποτελεσματικού βήμα, αφού η ικανότητά της να ανταποκριθεί στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις του ρόλου της, εξαρτάται σε αρκετό βαθμό και από την ποιότητα της λειτουργίας της κεντρικής και περιφερειακής Κρατικής Διοίκησης.

Το παρόν σχέδιο νόμου αφ' ενός μεν επιχειρεί να δημιουργήσει τις κατάλληλες υποδομές για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων και λειτουργιών που θα ενισχύσουν τον επιτελικό ρόλο της Κεντρικής Διοίκησης, αφ' ετέρου δε, ενισχύει την ικανότητα της περιφερειακής διοίκησης να συμβάλει αποτελεσματικότερα στο σχεδιασμό της ανάπτυξης, προσαρμογής στις ιδιαιτερότητες της περιοχής, κινητοποίηση και στηριξη των τοπικών δυνάμεων σ' αυτήν την κατεύθυνση, αποτελούν στόχους που υπηρετεί η περιφερειακή διοίκηση μέσω του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Επισης, το σχέδιο νόμου αποσκοπεί να στηρίξει τη διαδικασία αποκέντρωσης, φέρνοντας την Κεντρική Διοίκηση στην Περιφέρεια και περιορίζοντας στο ελάχιστο τις εξαρτήσεις της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης από την κεντρική εξουσία. Υπ' αυτήν την έννοια η περιφερειακή Διοίκηση όχι μόνο δεν αναφεί τη μεταρρύθμιση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, αλλά ενισχύει τη δυνατότητά της να διαδραματίσει το ρόλο που της ανατίθεται. Σ' αυτό το πλαίσιο η ενίσχυση της περιφερειακής Διοίκησης αναδεικνύεται σε στρατηγικό σημείο αναφοράς της μεταρρύθμισης της κρατικής οργάνωσης.

Οι σημαντικότερες συνιστώσες του παρόντος εγχειρήματος είναι οι εξής:

α) Η αυτοτέλεια της περιφερειακής Διοίκησης, εναντι της κεντρικής Διοίκησης ενισχύεται με ρυθμίσεις που αφορούν την εσωτερική της οργάνωση και στελέχωση, καθώς και την οικονομική διαχείριση.

β) Η περιφέρεια ανάγεται σε ενιαία διοικητική μονάδα, ώστε να αποφευχθούν οι κάθετες εξαρτήσεις από την κεντρική Διοίκηση.

Κατ' αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται οι προϋποθέσεις οριζόντιας λειτουργίας της περιφερειακής διοίκησης με αξονα τις ιδιαιτερότητες της γεωγραφικής περιοχής και όχι συμπάρθεση κεντρικών καιομοιομόρφων πολιτικών

γ) Η περιφερειακή διοίκηση έχει δικό της προσωπικό. Η αποσύνδεση των υπηρετούντων υπαλλήλων από τις κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων ουσιαστικοποιείται αφού διορίζονται και εξελίσσονται στην περιφέρεια και προβλέπονται υπηρεσιακά συμβούλια, τα οποία είναι αρμόδια για τα θέματα υπηρεσιακής τους κατάστασης. Αυτό θα συμβάλει στην πληρύτερη αξιοποίηση του υπηρετούντος προσωπικού σε συνδυασμό με τη δυνατότητα συγκρότησης ομάδων διοίκησης έργου.

δ) Δημιουργείται η βασική διοικητική υποδομή για την υποδοχή των αρμοδιοτήτων που έχουν ήδη μεταφερθεί και προβλέπεται να μεταφερθούν με προεδρικά διατάγματα από την κεντρική διοίκηση προς την περιφέρεια σε έξι μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου. Το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει οργανωτική διάρθρωση, η οποία θα βελτιώνεται

την κατεύθυνση για τη συγκρότηση αξιοπιστής διοικητικής υποδομής, ώστε να διευκολύνει την ταχεία θέση σε λειτουργία της νέας περιφερειακής Διοίκησης.

Οι υπηρεσίες ενοποιούνται στο πλαίσιο μιας γενικής διοίκησης με επικεφαλής τον γενικό διευθυντή της περιφέρειας, μονιμο υπάλληλο που επιλέγεται από το ειδικό υπηρεσιακό συμβούλιο για τριετή θητεία.

ε) Η Περιφέρεια έχει έναν ρόλο διασύνδεσης των τοπικών με τις ευρύτερες κεντρικές προτεραιότητες. Παρέχει κατ'αυτον τον τρόπο το πεδίο ανάπτυξης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης εξασφαλίζοντας παράλληλα τη συνεργασία προς την κατεύθυνση των ευρύτερων στόχων για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στο πλαίσιο του δημοκρατικού προγραμματισμού.

Στο παρόν σχέδιο νόμου για τη στηριξη του νέου θεσμού περιλαμβάνονται και οι εξής ρυθμίσεις:

Προβλέπεται συμβούλιο περιφερειών που αποτελεί σημαντική καινοτομία για τη στηριξη της περιφερειακής διοίκησης της Χώρας και την εναρμόνιση των πολιτικών των περιφερειακών διοικήσεων. Σε τακτές ανά τρίμηνο, αλλά και έκτακτες συναντήσεις που συγκαλούνται από τον Προεδρό του, τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκεντρωσης παρέχεται η δυνατότητα συζήτησης και αντιμετώπισης θεμάτων της αρμοδιότητάς τους. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκεντρωσης στηρίζουν σε διοικητικό επίπεδο τη λειτουργία του συμβουλίου και μεριμνούν για την ομαλή επικοινωνία κεντρικής και περιφερειακής διοίκησης.

Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, μια άλλη σημαντική πρωτοτυπία θετική στο παρόν σχέδιο νόμου είναι το ότι σε αντίθεση με τη μέχρι τώρα πρακτική που ηκολουθείτο σε παρόμοια θεσμικά σχέδια νόμου, η διοικητική διάρθρωση της περιφέρειας, τα προσόντα και η διαδικασία πρόσληψης του ειδικού προσωπικού, οι μεταταξεις, οι αποσπάσεις, προαγωγές, αμοιβές δεν παραπέμπονται να ρυθμισθούν με προεδρικά διατάγματα, αλλά ρυθμίζονται λεπτομερώς στο κείμενο του παρόντος σχεδίου νόμου. Αυτό γίνεται για να τονισθεί από τη μεριά της Κυβέρνησης και του Υπουργείου η θέλησή τους να αρχίσει να λειτουργεί άμεσα ο νέος θεσμός της περιφερειακής Διοίκησης. Εάν κατά τη δημιουργία του νέου θεσμού διαπιστωθούν παραλείψεις, ανάγκη συμπλήρωσης και βελτίωσης του θεσμού, η επιτροπή, που συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκεντρωσης και αποτελείται από υπαλλήλους του Υπουργείου Εσωτερικών, ειδικούς επιστήμονες, εκπροσωπο της ΕΝΑΕ, της ΚΕΔΚΕ, της ΑΔΕΔΥ και έναν γενικό γραμματέα περιφέρειας, μπορεί να εισηγηθεί τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τις κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων ή αυτοτελών δημοσίων υπηρεσιών, στις περιφέρειες, στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή στους δήμους και στις κοινότητες.

Κυρίες και κύριοι συναδέλφοι, το παρόν σχέδιο νόμου αποτελείται από δύο μέρη. Τα όσα ανέφερα μέχρι τώρα αφορούν κατά κύριο λόγο την περιφερειακή Αυτοδιοίκηση και αποτελούν το πρώτο και θεσμικό μέρος αυτού.

Με το δεύτερο μέρος, το οποίο συνηθιζόταν να λέγεται 'σκουπά', εγώ θελώ να το ονομάσω 'επινομιδα', ρυθμίζονται διάφορα θέματα που αφορούν βασικά και κύρια τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση πρώτου βαθμού. Είναι ρυθμίσεις θεμάτων που προεκυψαν από τη λειτουργία και την ανάγκη βελτίωσης του θεσμού της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού.

Θα προσπαθώ να αναφερθώ συνοπτικά σε αυτές τις ρυθμίσεις μια και διεξοδικότερα θα αναφερθούμε σ' αυτές στην κατ'άρθρον συζήτηση.

Πρώτον, στους Δήμους με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων κατοίκων συνιστάται ειδική ταμειακή υπηρεσία για την καλύτερη εξυπηρέτηση συναλλαγών. Για την άμεση συγκρότηση και λειτουργία σταδιακής υπηρεσίας προβλέπεται η πληρωση τριών θέσεων προσωπικού με συντομή διαδικασία.

Επίσης στους Δήμους με πληθυσμό άνω των οχτώ

διεύθυνσης.

Δευτερον, μεταβιβάζονται κρατικοί βρεφονηπιακοί σταθμοί στους Δήμους και Κοινότητες που έχουν πληθυσμό πάνω από τέσσερις χιλιάδες κατοίκους.

Τριτον, μεταβιβάζονται κατά κυριότητα ή χρήση, τα εθνικά γυμναστήρια τα οποία χαρακτηρίζονται από την ειδική επιτροπή ως νομαρχιακής ή τοπικής σημασίας στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις στους Δήμους ή Κοινότητες.

Τεταρτον, περιέρχονται επίσης οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις στους Δήμους ή Κοινότητες και στα Συμβούλια περιοχής οι αρμοδιότητες και οι οικονομικοί πόροι των οικείων Λιμενικών Ταμείων τα οποία κατατάσσονται σε λιμάνια Νομαρχιακής ή Τοπικής σημασίας αντίστοιχα, με προεδρικά διατάγματα τα οποία εκδίδονται ύστερα από αίτηση των οικείων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ή των Δήμων και Κοινοτήτων και των Συμβουλίων περιοχής.

Πέμπτον, περιέρχονται στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις οι αρμοδιότητες σύστασης επιτροπών οριστικών διανομών αναδασμού και εμπειρογνημώνων.

Έκτον, περιέρχονται τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις αρμοδιότητες επι θεμάτων αλιευτικής παραγωγής διαχείρισης και εκμετάλλευσης ιχθυοτρόφων εν γενει υδάτων και λοιπων θεμάτων αλιείας.

Έβδομον, μεταφέρονται στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις τα αμπελοουργικά φυτώρια, οι δενδροκομικοί σταθμοί και τα κρατικά κτήματα του Υπουργείου Γεωργίας.

Όγδοον, για την έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας καταστημάτων, επιχειρήσεων κινηματογραφικών, θεάτρων και παρεμφερών επιχειρήσεων καθώς και των αδειών λειτουργίας μουσικής σε δημόσια κέντρα καταβάλλεται παραβολο υπέρ του Δήμου ή Κοινότητας που ορίζεται με υπουργική απόφαση.

Ένατον, οι Δήμαρχοι, οι Αντιδήμαρχοι, οι Πρόεδροι Κοινοτήτων και οι Πρόεδροι των Δημοτικών Συμβουλίων που έχουν περισσότερα από ένα αξιώματα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση έχουν δικαίωμα να εισπραττούν όλα τα εξόδα παραστάσεως μόνο από ένα αξίωμα και το μισό των εξόδων παραστάσεως από ένα ακόμα αξίωμα.

Δεκατον, για την έκδοση αποδεικτικού φορολογικής ενημερωτικής λαμβάνονται υποψιν και οι οφειλές προς τις Κοινότητες και Δήμους και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Με υπουργική απόφαση ορίζεται το ύψος των οφειλών αυτών κάτω από το οποίον δεν παρεμποδίζεται η έκδοση αποδεικτικού φορολογικής ενημερωτικής και η διαδικασία ενημέρωσης από το Δήμο ή Κοινότητα ή νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ή της αρμοδίας ΔΟΥ.

Ενδέκατον, από τις καθαρές επίσης εισπράξεις του φορου εισοδήματος που προέρχεται από φόρους καταθέσεων αποδίδεται στους Δήμους και Κοινότητες ποσοστό 15% από 1.1.99 και ποσοστό 20% συνολικά από το 2000.

Δωδεκατον, δήμοι και κοινότητες στην περιοχή των οποίων λειτουργούν εργοστάσια αφαλάτωσης δύναται να χρηματοδοτούνται από τους κεντρικούς αυτοτελείς πόρους ανεξαρτητως συστάσεως απ αυτούς δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης-αποχετευσης.

Δεκατον τρίτον, ο Νομαρχης με απόφαση του μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε βοηθους Νομαρχης στους οποίους καταβάλλεται το 50% των εξόδων παραστάσεως του Νομαρχη. Σε Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα των οποίων το νομαρχιακό συμβούλιο έχει μέχρι εικοσι πέντε μέλη, ορίζεται ένας βοηθος Νομαρχης. Μεχρι τριάντα ένα μέλη και στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις Κυκλαδων, Δωδεκανησου και στα νομαρχιακα διαμερίσματα Δράμας, Ξανθης, ορίζονται δύο βοηθοί Νομαρχης. Μεχρι τριάντα επτά μέλη ορίζονται τρεις βοηθοί Νομαρχης. Στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και στα νομαρχιακά διαμερίσματα, Αθηνών Πειραιώς, ορίζονται τέσσερις βοηθοί Νομαρχης. Η θητεία των βοηθών Νομαρχών είναι διετής και ακολουθεί κάθε διετία νομαρχιακής περιόδου. Οι βοηθοί Νομαρχης δεν δικαιούνται εξόδα κινήσεως για μετακινήσεις τους μέσα στο Νομό με εξαίρεση τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις με περισσότερα από ένα νησιά.

Δεκατον τέταρτον, καταργούνται οι νομαρχιακές επιτροπές

στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και στα νομαρχιακά διαμερίσματα και αντί αυτών συνιστάται μια νομαρχιακή επιτροπή σε κάθε Νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα. Η νομαρχιακή επιτροπή είναι μαζί με τον προεδρο πενταμελής σε συμβούλια μέχρι εικοσιπέντε μέλη, επταμελής στις λοιπες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και νομαρχιακά διαμερίσματα.

Δεκατον πέμπτον, επιτρέπεται η απόσπαση στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοικήσεως του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοικήσεως και Αποκεντρώσεως για διάθεση σε Ελληνες Βουλευτές, Ευρωβουλευτές και σε γραφεία Υπουργών και Υφυπουργών υπαλλήλων των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων.

Δεκατον έκτον, ο αριθμός των υπαλλήλων του Δημοσιου τ νομικών προσώπων που διατίθενται σε γραφεία Βουλευτών αυξάνεται κατά ένα, σε περίπτωση που ο Βουλευτής είναι τυφλός.

Δέκατον εβδομον, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και τα Συμβούλια περιοχής επιτρέπεται να απασχολούν προσωπικό με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου για αντιμετώπιση εποχιακών ή άλλων περιοδικών ή προσωρινών αναγκών με τις προϋποθέσεις του ν. 2190/1994.

Κυρίες και κύριοι συναδελφοί, ανέφερα όσο πιο συνοπτικά μπόρεσα τις βασικές αρχές και τους στόχους του παρόντος σχεδίου νόμου για τη διοίκηση, οργάνωση, στελεχωση της περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις και επειδή πιστεύω ότι αυτό το σχέδιο νόμου αποτελεί βαθειά τομή στον εκσυγχρονισμό της Δημοσιας Διοικήσεως και λυπει πολλά προβλήματα που απασχολούν εδώ και πολύ καιρό τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, τους Δήμους ή τις Κοινότητες, γι αυτό εισηγούμαι προς το Σώμα τη ψηφισή του. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσάρος): Ο Εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Προκοπής Παυλοπούλου έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συναδελφοί, η πρωτοβουλία της Κυβερνήσεως να φέρει ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας το προκείμενο σχέδιο νόμου, παρέχει την ευκαιρία να γίνει μια ανασκόπηση του παρελθόντος, αλλά και μία αποτίμηση της προοπτικής που μπορεί να έχει, υπο τις παρούσες συνθήκες, το σύστημα αποκεντρώσεως στη χώρα μας. Ένα σύστημα το οποίο -σπεύδω να τονίσω- από μόνο του δεν εγγυάται τη Δημοκρατία. Αλλά όταν υπάρχει δημοκρατικό καθεστώς απαραίτητη προϋπόθεση για την εδραίωσή του είναι η ύπαρξη και λειτουργία ενός ουσιαστικού αποκεντρωτικού συστήματος. Και το ζήτημα είναι πρώτον, εάν έχουμε αυτό το αποκεντρωτικό σύστημα σήμερα και δεύτερον, αν το εγγυάται αυτό το σχέδιο νόμου, το οποίο καλείται η Εθνική Αντιπροσωπεία να ψηφίσει.

Αν πάρουμε την ιστορία του Τοπου, από πλευρας αποκεντρώσεως, θα δούμε, ότι αυτή η ιστορία συνοψίζεται σε μια σειρά από μεγάλες προσδοκίες, χαμένες ευκαιρίες, αλλά κυρίως προσπάθειες εκμετάλλευσης Εκμετάλλευσης όχι μόνο πολιτικής, αλλά και κομματικής.

Θα πρέπει να θυμόμαστε ολοι ότι η ιστορία της αποκεντρώσεως στον Τοπο μας, αρχισε πολύ νωρίς. Μολις το 1828, όταν ο Ιωάννης Καποδίστριας, ο αυτην την τόσο παρεξηγημένη και τόσο ξεχασμένη σημερα προσπαθεια διοικητικης αναδιοργανώσεως της Χώρας, θεσμοθετησε τις δεκατριες θεματορχιες με επικεφαλής τον εκτακτο επιτροπο.

Το σύστημα του Ιωάννη Καποδίστρια διήρκεσε μέχρι το 1833, όταν η αντιβασίλεια του Όθωνα καθιέρωσε το σύστημα των Νομών. Και με μια βραχύβια διακοπή, ανάμεσα στο 1836 και το 1845, που αντικαταστάθηκε το σύστημα αυτό με τις διοικήσεις, με επικεφαλής τον Διοικητή, επανήλθε από το 1845 και επέκεινα το σύστημα των Νομών. Και το σύστημα αυτό διήρκεσε συνολικά περίπου ως την εποχή που καθιερωθηκε ο Β' βαθμός Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, ως την εποχή δηλαδή που ουσιαστικά καταργηθηκε ο Νομός για να μεταβληθεί σε Νομικο Πρόσωπο Δημοσιου Δικαιου αυτοδιοικούμενο. Και βεβαιως η μόνη ουσιαστική μεταβολή ελαβε χωρα που υπηρξε ο αυτο το χρονικό διάστημα της υπάρξεως των Νομών, επικουρήβη μόνο τηλ. περίοδο εκείνη κατά την οποία, -λόγω της επεκτασης

των ελληνικών εδαφών, κυρίως μετά τους Βαλκανικούς πολέμους - αυξήθηκε απλώς ο αριθμός των Νομών.

Σ' αυτή τη μεγάλη περίοδο από το 1845 ως σήμερα, δύο σημαντικοί σταθμοί σημάδεψαν την αποκεντρωση στον Τόπο μας. Ο πρώτος σταθμός συμπίπτει με το ν. 3200/1955. Ίσως το σημαντικότερο νόμο για την αποκεντρωση ο οποίος έδωσε πραγματικές και ουσιαστικές αρμοδιότητες στον Νομόρχη. Και ο δεύτερος σταθμός συμπίπτει με την ψήφιση και τη θέση σε εφαρμογή του ν. 893/49, ο οποίος θεσμοθέτησε για πρώτη φορά το θεσμό του ημιμόνιμου Νομόρχη, δηλαδή του Νομόρχη με θητεία.

Πρέπει να τονίσω - όπως θα επανέλθω στη συνέχεια - ότι ο θεσμός αυτός του αποκεντρωμένου οργάνου με θητεία, είναι απαραίτητη και ουσιαστική προϋπόθεση για τη λειτουργία της αποκεντρωσης στον Τόπο μας.

Ο θεσμός αυτός καταργήθηκε το 1953, επανήλθε το 1955, καταργήθηκε το 1967 και και υιοθετήθηκε εκ νέου με το ν. 266/76 επί Νέας Δημοκρατίας για να καταργηθεί οριστικά πλέον με το ν. 1235/82 του Π.Α.Σ.Ο.Κ. Το Π.Α.Σ.Ο.Κ. κατήγγειλε το θεσμό του ημιμόνιμου νομόρχη, του νομόρχη δηλαδή ως αποκεντρωμένου οργάνου με θητεία, και που διοριζόταν με συγκεκριμένα προσόντα. Ητοι οργάνου που εξασφάλιζε τη διάρκεια και τη συνέχεια της Δημόσιας Διοίκησης σε περιφερειακό επίπεδο.

Για να διαπιστώσετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη σημασία αυτού του γεγονότος, του π. σημαίνει νομόρχης με θητεία, με καριέρα σε περιφερειακό επίπεδο, αρκεί να σας πω, ότι σε άλλες χώρες που έχουν την ανάλογη διοικητική δομή με τη δική μας, όπως π.χ. η Γαλλία, όταν άλλαξε το πολιτικό καθεστώς και πήρε την εξουσία το σοσιαλιστικό κόμμα σε ολόκληρη τη Γαλλία άλλαξαν τρεις και μόνο νομόρχους και μόνο προαχθούν για να Αυτό είναι το σύστημα το οποίο εμείς αγνοούμε σήμερα και αυτό οφείλεται στο νομο 1235/82 που θεσμοθέτησε και πάλι το νομόρχη ως όργανο το οποίο είναι απλώς και μόνο μετακλητός υπάλληλος. Δηλαδή ένας μάντας ο οποίος μεταφέρει και εκτελεί τις εντολές της Κυβέρνησης και του Υπουργού στο νομό. Αυτός ήταν ο νομόρχης τον οποίο θεσμοθέτησε το 1982, το ΠΑΣΟΚ, κόβοντας έτσι μια παραδοχή οποία είχε ξεκινήσει η Νέα Δημοκρατία, μία παραδοχή η οποία ταιριαζε με την προοπτική εκείνη που είχε ξεκινήσει πριν ακόμα τα χρόνια της επτάχρονης δικτατορίας. Και το ζήτημα είναι, σήμερα με αυτά τα δεδομένα τα ιστορικά, με αυτή την κατάσταση την οποία έχουμε, αυτό το νομοσχέδιο το οποίο επιχειρεί να κάνει μία μεταρρύθμιση στο χώρο της αποκεντρωσης, άραγε πραγματώνει την έννοια της αποκεντρωσης και τη συνταγματική επιταγή της αποκεντρωσης;

Φοβόμαι, κυρίες και κύριοι, πως όχι απλώς δεν την πραγματώνει, αλλά μας παιει πίσω σε όλη την προσπάθεια την οποία έγινε σήμερα, για την αποκεντρωση. Γιατι αγνοεί - και το εννοώ κυριολεκτικά αυτό - την ίδια την έννοια της αποκεντρωσης και τις ίδιες τις αρχές της συνταγματικής κατοχύρωσης της αποκεντρωσης.

Βεβαίως, δεν είναι εδώ ούτε πανεπιστημιακή αίθουσα, ούτε βεβαίως κανείς κανενός είδους διάλεξη. Αλλά πολύ φοβόμαι ότι για την Κυβέρνηση είναι ανάγκη να τονίσει κανείς στα δύο-τρία επόμενα λεπτά π. σημαίνει αποκεντρωση και ποια είναι η επιταγή του ίδιου του Συντάγματος στο άρθρο 101.

Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι όταν λέμε αποκεντρωμένο σύστημα εννοούμε το σύστημα εκείνο κρατικής οργάνωσης στο οποίο συντρέχουν τρεις προϋποθέσεις. Περιφέρειες, όργανα με αποφασιστική αρμοδιότητα και ιεραρχικός έλεγχος νομιμότητας των κεντρικών οργάνων επί των περιφερειακών. Πρέπει δηλαδή πρώτον να υπάρχουν περιφέρειες, που καθορίζουν την κατά τόπο αρμοδιότητα των διοικητικών περιφερειακών οργάνων. Δεύτερον να υπάρχουν διοικητικά όργανα, που έχουν αποφασιστική όμως αρμοδιότητα. Και π. σημαίνει τούτο: Τη δυνατότητα να εκδίδουν εκτελεστές διοικητικές πράξεις των οποίων η ισχύς δεν εξαρτάται από την προηγούμενη έγκριση, ούτε από τον έλεγχο σκοπιμότητας

Και τέλος πρέπει να υπάρχει βεβαίως έλεγχος των κεντρικών οργάνων επί των περιφερειακών. Αλλά ο έλεγχος αυτός δεν μπορεί παρά να είναι μόνο έλεγχος κατασταλακτικός και έλεγχος νομιμότητας. Η ουσιαστική έννοια της αποκέντρωσης δεν συγχωρεί, δεν ανέχεται περιπτώσεις ελέγχου επί των αποκεντρωμένων οργάνων, που στην ουσία τα υποκαθιστούν και που στην ουσία τα μετατρέπουν, όπως τόνισα πριν, αποκλειστικά και μόνο σε έναν μόνιμο μεταφοράς εντολών και εκτέλεσης των εντολών αυτών.

Στην Ελλάδα η συνταγματική κατοχύρωση της αποκέντρωσης είναι δεδομένη και πολύ εκτεταμένη. Και έχει μία μεγάλη ιστορία. Ας μη λησμονούμε ότι η συνταγματική κατοχύρωση της αποκέντρωσης ξεκινάει από τα Συντάγματα του 1925 και του 1927, που είχαν ταυτόσημη διατύπωση. Και είναι εντυπωσιακό ότι εκείνα τα Συντάγματα, στο πλαίσιο μίας παγκόσμιας πρωτοτυπίας, στα άρθρα 105 και 108 αντίστοιχα, όχι απλώς θεσμοθέτησαν την αποκέντρωση, αλλά έλεγαν και ποιο είναι το πραγματικό νόημα της αποκέντρωσης. Ότι το περιφερειακό όργανο πρέπει να βρίσκεται κοντά στο Λαό για να μπορεί να αφουγκραζείται τα προβλήματά του και να μη εκτελεί απλώς τις εντολές των προϊσταμένων του, αλλά να μπορεί να ασκήσει μια αμφίδρομη δυνατότητα πληροφόρησης. Να δεχεται τις εντολές, αλλά να μπορεί να ασκεί και την επιρροή στα κεντρικά όργανα.

Μέσα από αυτήν την καταγωγή το Σύνταγμα του 1975, καθιερώνει στο άρθρο 101 την αποκέντρωση.

Και αυτή η αποκέντρωση πρώτου και δεύτερου βαθμού προϋποθέτει τα εξής: Πρώτον, εάν κοιτάξετε την παράγραφο 1 του άρθρου 101, θα δείτε, ότι το Σύνταγμα ορίζει πώς η διοίκηση του Κράτους οργανώνεται κατά το αποκεντρωτικό σύστημα. Που σημαίνει ότι η αποκέντρωση δεν αποτελεί επιλογή του κοινού νομοθέτη. Είναι επιταγή του ίδιου του συντακτικού νομοθέτη. Δεν εναποκειται στην Κυβέρνηση και στη Νομοθετική Εξουσία μόνο να καθιερώσει το αποκεντρωτικό σύστημα. Εναπόκειται σ' αυτή να πραγματώσει το περιεχόμενο της, που είναι δεδομένο από το Σύνταγμα. Άρα ο νομοθέτης μπορεί να πραγματώσει το περιεχόμενο της αποκέντρωσης, δεν μπορεί όμως σε καμία περίπτωση ούτε να το περιορίσει ούτε να το αποδιοργανώσει. Δεύτερον, το Σύνταγμα καθορίζει τα κριτήρια με βάση τα οποία γίνεται η αποκέντρωση. Και τρίτον, καθορίζει τις αρμοδιότητες των αποκεντρωμένων οργάνων. Και εδώ είναι το σπουδαιότερο, και η βάση της ολης συζήτησης, που πρέπει να γίνει στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Γιατί το άρθρο 101 ορίζει σαφώς, ότι τα περιφερειακά όργανα του Κράτους έχουν γενική αποφασιστική αρμοδιότητα επί των θεμάτων της περιφέρειάς τους, ενώ τα κεντρικά όργανα έχουν απλώς και μόνο την κατεύθυνση και βεβαίως το συντονισμό και τον έλεγχο. Αλλά ποιον έλεγχο; Τον κατασταλακτικό έλεγχο της νομιμότητας. Δηλαδή, με απλα λόγια το Σύνταγμα επιτάσσει, να υπάρχει αποκέντρωση και τα περιφερειακά όργανα να μην είναι απλοί εντολοδοχοί των κεντρικών οργάνων, αλλά να μπορούν να έχουν την αυτοτέλεια εκείνη, η οποία τους επιτρέπει να ενεργούν υπό τον έλεγχο νομιμότητας των κεντρικών οργάνων. Αυτή είναι η ουσία της αποκέντρωσης κατά το Σύνταγμα. Στο πλαίσιο αυτής της συνταγματικής επιταγής έρχεται το προκειμένο σχέδιο νομου να αποτελεσει εκτελεστικό του Συντάγματος νόμο. Και το ερώτημα είναι, π. απ' όλες τις επιταγές αυτές του Συντάγματος πραγματώνει. Σας διαβεβαιώνω κομμά. Και αυτο μπορεί να το δει κανείς μέσα από τα τέσσερα βασικά ελαττώματα, τα οποία έχει αυτό το σχέδιο νομου. Και καθένα από τα τέσσερα αυτά ελαττώματα από μόνο του αρκεί να καταδικάσει την αρχή αυτού του σχεδίου νομου. Καθένα από αυτά αποτελεί την αιτία με βάση την οποία δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό επί της αρχής αυτό το σχέδιο νομου.

Τα τέσσερα αυτά ελαττώματα είναι τα εξής:

Ελαττώμα πρώτον: Το σχέδιο αυτό νομου έρχεται να πραγματώσει το δεύτερο βαθμό αποκέντρωσης. Στην ουσία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχει στην Ελλάδα σήμερα πρώτος βαθμός αποκέντρωσης. Όταν θεσμοθετήθηκε

πρώτου βαθμού, η οποία είναι σημαντικότερη, η οποία είναι απαραίτητη για να μπορεί να λειτουργήσει η ενότητα του νομικού προσώπου του Κράτους έπαψε να υπάρχει. Υπάρχει απλώς και μόνο περιφερειακός διευθυντής ή ό,τι απέμεινε από τον περιφερειακό διευθυντή με ελαχίστες δημοσίες υπηρεσίες οι οποίες προσπαθούν μάταιως να ασκήσουν έλεγχο επί τίνος αυτήν τη στιγμή. Αρα η Κυβέρνηση κτίζει δεύτερο βαθμό αποκέντρωσης πάνω σε ανύπαρκτο πρώτο βαθμό. Είναι ποτέ δυνατόν να ευδοκιμίσει ένα τέτοιο σύστημα; Φαντασθήκατε ποτέ δεύτερο βαθμό αποκέντρωσης επί ανυπαρκτού πρώτου βαθμού;

Θα ήθελα, όταν θα έρθει η ώρα, ο Υπουργός να μας δώσει τις εξηγήσεις εκείνες που μπορούν να δικαιολογήσουν αυτή τη βάση. Να μας πει δηλαδή ποιές είναι οι πραγματικές αρμοδιότητες του πρώτου βαθμού αποκέντρωσης. Και ας μην πει ότι δεν είναι ανάγκη να υπάρξει αυτός ο πρώτος βαθμός αποκέντρωσης. Διότι τονίζω, ότι χωρίς τον πρώτο βαθμό αποκέντρωσης είναι αδύνατος ο έλεγχος νομιμότητας επί των πράξεων των οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού. Δηλαδή επί των δήμων και των Κοινοτήτων.

Αυτό το πρώτο ελάττωμα, το ότι κτίζει η Κυβέρνηση αποκέντρωση πάνω σε κινούμενη αμμο ή σε ανύπαρκτο πεδίο, μας δίνει να καταλάβουμε, ότι αυτή η θεσμική προσπάθεια της Κυβέρνησης είναι καταδικασμένη να αποτύχει.

Ο δεύτερος λόγος, για τον οποίο δεν είναι δυνατόν να γίνει επί της αρχής το σχέδιο νόμου δεκτό, αφορά τις αρμοδιότητες, τις οποίες καθορίζει για την περιφέρεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σύστημα που καθιερώνει -και εδώ δεν υπερβάλλω- κατά την εκτίμησή μου, αποτελεί μία παγκοσμια ερνητική πρωτοτυπία.

Η Κυβέρνηση θεσμοθετεί δεύτερο βαθμό αποκέντρωσης, θεσμοθετεί τις διευθύνσεις, το Γενικό Διευθυντή όπως θα δούμε, θεσμοθετεί θέσεις εκατοντάδες υπαλλήλων, χωρίς να καθορίζει τις αρμοδιότητες που έχει η Περιφέρεια. Και μας λέει, ότι θα συσταθεί Υπουργείο επιτροπή, που θα αποτελείται από εμπειρογνώμονες, εκπροσώπους φορέων και ειδικούς επιστήμονες, που θα μελετήσει ποιες αρμοδιότητες θα μεταφερθούν στην περιφέρεια. Και κατόπιν, εντός εξαμήνου, με προεδρικά διατάγματα θα μεταφερθούν αυτές οι αρμοδιότητες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι εύκολο να δεσμευθεί κανείς για κάτι, για το οποίο κινδυνεύει μετά από λίγο χρόνο να βρεθεί ανακόλουθος. Δέχομαι, όμως, την πρόκληση. Και ζητώ από τον Υπουργό, όχι στους έξι μήνες, αλλά στο τέλος του 1997, αν ψηφισθεί αυτός ο νόμος, να βρεθούμε εδώ όλοι και να συζητήσουμε ποιες αρμοδιότητες θα έχουν μεταβιβαστεί.

Το σύστημα αυτό πάσχει σε δύο σημεία. Και πρακτικά και νομικά. Πάσχει πρακτικά πρώτα-πρώτα. Γιατί είναι ποτέ δυνατόν να μεταφερθούν οι αρμοδιότητες έτσι όταν η προθεσμία των έξι μηνών είναι ενδεικτική; Και μην πει ο Υπουργός ότι είναι αποκλειστική, γιατί γνωρίζω ότι επηρέε να πει "εντός αποκλειστικής προθεσμίας". Εάν δεν το λέει ο νόμος, η προθεσμία είναι ενδεικτική. Άλλωστε δεν μπορούσε να βάλει αποκλειστική προθεσμία. Γιατί αν την υπερέβαινε, δε θα μπορούσε να μεταφέρει τις αρμοδιότητες.

Λέει επίσης ότι θα τις μεταφέρει με διατάγματα. Γνωρίζετε όλοι, ότι τα διατάγματα είναι κανονιστικά, πράγμα που σημαίνει, ότι απαιτούν επεξεργασία από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Γνωρίζω το Υπουργείο ποια είναι η θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας για τις αρμοδιότητες της περιφερειακής διοίκησης του Κράτους. Εδώ είμαστε και πάλι -και δέχομαι την πρόκληση- οποτεδήποτε θέλει το Υπουργείο, στην πρώτη επεξεργασία αυτού του διατάγματος που θα γίνει, να συζητήσουμε ποια θα είναι η θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Το ζήτημα, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι περισσότερο συνταγματικό. Τι μας λέει το Υπουργείο -και σπορώ πραγματικά για τον τρόπο με τον οποίο νομικά χειρίζεται το θέμα, ούτε λίγο ούτε πολύ λέει "θα μεταφερθούν αυτές οι αρμοδιότητες μεταβιβάζόμενες από τα κεντρικά

όργανα του Κράτους".

Παρατήρηση πρώτη: Η οι αρμοδιότητες αυτές ανήκουν στα περιφερειακά όργανα του Κράτους -μα αν ανήκουν, δεν χρειάζονται μεταφορά, γιατί με τη δημιουργία της περιφέρειας μεταφέρονται αυτομάτως- ή δεν ανήκουν στα περιφερειακά όργανα. Αν όμως δεν ανήκουν, δεν είναι δυνατόν να μεταφερθούν. Γιατί τα περιφερειακά όργανα μόνο αρμοδιότητες της περιφέρειάς τους μπορούν να ασκήσουν.

Παρατήρηση δεύτερη, την οποία θέλω να τονίσω στο σημείο αυτό: Πώς είναι δυνατόν να λειτουργήσει αυτό το σύστημα, όταν είναι γνωστό, κατά τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι όταν δημιουργείται μία αποκεντρωμένη περιφέρεια ή ένας Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, οι αρμοδιότητες που κατά το Σύνταγμα του αναλογούν -γιατί σας είπα, ότι το κριτήριο είναι συνταγματικό- περιέρχονται ευθέως χωρίς ανάγκη μεταφοράς.

Ξέρετε δηλαδή, τι θα συμβεί; Οι αρμοδιότητες θα περιέλθουν αμέσως από την ψηφισή του και δεν θα χρειάζεται να περιμένουμε τη μεταφορά. Γιατί το κριτήριο σας είπα ότι είναι συνταγματικό δεδομένο. Από ποιον θα ασκούνται στο μεταξύ αυτές οι αρμοδιότητες; Από τα κεντρικά όργανα. Με αποτέλεσμα όποιος προσβάλλει μία διοικητική πράξη που θα εκδίδεται αυτή να ακυρώνεται για λόγους αρμοδιότητας. Το χάος που δημιουργείται, το καταλαβαίνει κανείς; Αντιλαμβάνεται κανείς πού οδηγεί το σύστημα αυτό, το οποίο επιχειρείτε αυτήν τη στιγμή να εισαγάγετε;

Ως προς τα όργανα -για να μη μακρηγορώ - θεσμοθετεί πρώτον το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Πώς τον θεσμοθετεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Μετακλητό υπάλληλο, α ειδικών θέσεων κατα πάσα πιθανότητα, ο οποίος διορίζεται και παύεται κατά βούληση και χωρίς κανένα προσόν.

Πιστεύετε σοβαρά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι νοείται αποκέντρωση με μετακλητούς υπαλλήλους, που θέλει να τους χρησιμοποιήσει η Κυβέρνηση απλώς και μόνο για να μεταφέρουν εντολές; Πού είναι τα προσόντα που απαιτούνται για ένα τέτοιο όργανο με τέτοιες αρμοδιότητες και τέτοια ουσία; Πού είναι η θητεία του για να μπορέσει να αισθανθεί μία στοιχειώδη ανεξαρτησία; Όχι αυτοτελεία, αλλά για να μπορεί να αισθανθεί, εν πάση περιπτώσει, ότι δεν είναι απλώς και μόνο -όπως είπα και προηγουμένως- μίμντας, ο οποίος μεταφέρει εντολές στην περιφέρεια;

Είναι, λοιπόν, από την αρχή καταδικασμένο ένα σύστημα, το οποίο το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας -όταν θέλει να πραγματώσει ένα ουσιαστικό σύστημα αποκέντρωσης- τον φαντάζεται μετακλητό υπάλληλο χωρίς κανένα προσόν, ο οποίος άγεται, φέρεται, τοποθετείται και μεταπίθεται απλώς και μόνο όποτε αρεσει στον αρμόδιο Υπουργό. Δεν νοείται αποκέντρωση με τέτοια όργανα. Δεν φαντάστηκε ο συντακτικός νομοθέτης αποκέντρωση υπό αυτές τις προϋποθέσεις.

Ο Γενικός Διευθυντής Περιφέρειας, το δεύτερο όργανο: Είδε η Κυβέρνηση, ότι ο Γενικός Γραμματέας δεν είναι δυνατόν να κάνει τίποτα ουσιαστικό και αποφάσισε να βάλει ένα Γενικό Διευθυντή μήπως και ο Γενικός Διευθυντής καταφέρει και εξασφαλίσει κάποια συνέχεια. Γενικό Διευθυντή με προσόντα και με θητεία. Όλα αυτά αποδεκτά. Προσεξτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποση είναι η θητεία του Γενικού Διευθυντή; Τριετής. Ένα χρόνο μικροτερη από τη θητεία της Κυβέρνησης. Ξέρετε γιατί το κάνει αυτό; Το αντιλαμβάνεστε όλοι. Για να διορίζεται ο Γενικός Διευθυντής και να ξέρει ότι πριν τελειώσει η θητεία του, θα έχει να κάνει με την ίδια Κυβέρνηση, στην οποία θα πρέπει να δώσει λογαριασμό. Γιατί από αυτήν εξαρτάται η ανανέωση της θητείας του.

Και το σπουδαιότερο από όλα. Στην πρώτη εφαρμογή του νόμου, η προκήρυξη των θέσεων και όλη η διαδικασία θα γίνει από τον Υπουργό και όχι από την ειδική επιτροπή, που έχει κάποια ανεξαρτησία. Καταλαβαίνετε πόσο αντικειμενική είναι όλη αυτή η διαδικασία, την οποία επιχειρεί η Κυβέρνηση να φέρει ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Δύο άλλες σύντομες παρατηρήσεις:

Περιφερειακό συμβούλιο. Το θεσμοθετεί, αλλά λέει, ότι οι αρμοδιότητες θα τροποποιηθούν μελλοντικά. Δεν τις προσ-

διορίζει τώρα. Θα τις προσδιορίσει και αυτές με διάταγμα. Φτιάχνουμε το κελυφος, τη γραφειοκρατία, τους υπαλλήλους, τα κονδύλια, αλλά βεβαίως στο πλαίσιο αυτό δεν έχουμε καμία δυνατότητα να δούμε τι αρμοδιότητες θα ασκούν αυτοί.

Τέλος έχει ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας τη δυνατότητα να δημιουργεί Ομάδες Διοίκησης Έργου. Αμειβόμενες ομάδες από υπαλλήλους που εκείνος επιλέγει, υπερκαλύπτοντας τις υπηρεσίες, κάνοντας ό,τι ακριβώς θέλει. Κάνοντας διακρίσεις μεταξύ υπαλλήλων, σπέρνοντας το διχασμό μέσα στην ίδια την περιφέρεια.

Μια τελική παρατήρηση ακόμη. Υπάρχουν δεκάδες διατάξεων που αφορούν την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ποιος ο λόγος, όταν η Κυβέρνηση επαιρείται ότι πρόκειται να φέρει σχέδιο νόμου ειδικό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το σχέδιο που θα πραγματοποιεί υποτίθεται το "Πρόγραμμα Καποδιστριας";

Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να έχω μόνο ένα λεπτό παραπάνω. Ίσως υπερβώ κατά μερικά δευτερόλεπτα το χρόνο μου.

Είπα ελάχιστα πράγματα σχετικά με την αρχή του σχεδίου νόμου. Οι συνάδελφοι από τη Νέα Δημοκρατία, που θα ακολουθήσουν, θα πουν σαφώς περισσότερα και θα γίνουν περισσότερες αναφορές στην κατ'άρθρον συζήτηση.

Κλείνω λέγοντάς σας το εξής. Και δεν είναι πολιτική αποστροφή. Η πραγματικότητα είναι μία. Ο λόγος, που φέρνει αυτήν τη στιγμή ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας αυτό το σχέδιο νόμου η Κυβέρνηση, είναι σαφές. Είναι το πρώτο βήμα για μια προσπάθεια την οποία κάνει, για να αντιμετωπίσει το τεράστιο ζήτημα που έχει δημιουργηθεί με τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. Η Κυβέρνηση, κάνοντας την πρόχειρη μεταρρύθμιση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, οδηγήθηκε σε μια τερατογονία. Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ανεξελεγκτές, που επιχειρεί αυτήν τη στιγμή να τις ποδηγήσει και εκ των άνω με το Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, ο οποίος είναι απλώς και μόνο όργανο του Κράτους και από κάτω με την αναγκαστική συνένωση Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στην πραγματικότητα είναι -επιτρέψτε μου την έκφραση- ένα θεσμικό σάντουιτς, με μόνο σκοπό να παψει να υπάρχει ο δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Επειδή δημιούργησε ένα κακό, την Αυτοδιοίκηση δεύτερου βαθμού, μέσα σε φέουδα που έχουν νοοτροπία συγχρονου κοτζυμπασισμού, επιχειρεί να το άρει, κάνοντας δύο άλλα πραγμάτωνοντας, δηλαδή, το ρητό "ένος κακού, μύρια έπονται".

Αυτή είναι η θεσμική παρέμβαση την οποία επιχειρεί να κάνει η Κυβέρνηση αυτήν τη ώρα.

Ίσως βεβαίως ο Υπουργός, ο κ. Παπαδόπουλος, να πει, ότι δεν είναι αυτές οι φιλοδοξίες του. Γιατί, πράγματι, μας είχε συνηθίσει σε μια άλλη νοοτροπία. Ίσως λοιπόν, πει ότι τον αδικεί αυτό του είδους η κριτική που γίνεται στο σχέδιο νόμου. Ίσως μας πει, ότι δεν είναι αυτές οι προθέσεις, που προκύπτουν μέσα από το σχέδιο νόμου. Να αναγνωρίσω ευθες, ότι μπορεί οι προθέσεις του να είναι καλές.

Να μου επιτρέψετε, όμως, να θυμίσω και σ'αυτών και στους συνεργάτες του κάτι το οποίο προσφώς έχει λεχθεί στο παρελθόν: "Ο δρόμος για την κόλαση είναι σπαρμένος πάντοτε με αγαθές προθέσεις."

Ευχαριστώ πολύ και, κύριε Προεδρε, και ευχαριστώ και για την ανοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την Πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Κολοζώφ ορίζει ως Ειδικό Αγορητή το Βουλευτή κ. Αχιλλέα Κανταρτζή.

Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου ορίζει ως Ειδική Αγορήτρια τη Βουλευτή Β'Αθηνών κα Μαρία Δαμανάκη.

Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημήτριος Τσοβόλας ορίζει ως Ειδικό Αγορητή το Βουλευτή κ. Ιωάννη Καρακώστα.

Ο κ. Κανταρτζής έχει τον λόγο.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι

συνάδελφοι, το πώς ερχεται για συζήτηση το παρόν νομοσχέδιο, δείχνει ακριβώς και τον τρόπο, πώς εννοεί το διάλογο η Κυβέρνηση.

Με ευθύνη της Κυβέρνησης, με απόφαση της κυβερνητικής Πλειοψηφίας, απορρίφθηκε η πρόταση να εμφανισθούν στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή, κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου, οι εκπρόσωποι της ΕΝΑΕ, της ΚΕΔΚΕ, της ΑΔΕΔΥ, για να καταθέσουν τις απόψεις τους.

Συζητάμε ένα νομοσχέδιο με είκοσι άρθρα, που το κάθε άρθρο έχει από είκοσι, τριάντα, μέχρι και σαράντα παραγράφους, που η κάθε παράγραφος ελάχιστη σχέση έχει με την προηγούμενη και με την επόμενη.

Θα μπορούσε η κάθε παράγραφος να αποτελεί και ένα άρθρο και φθάσαμε να το συζητάμε στη Διαρκή Επιτροπή, σε τέσσερις συνεδριάσεις. Φθάσαμε μάλιστα στο σημείο να συζητήσουμε τα δεκαπεντε άρθρα σε μία συνεδρίαση, σε δύο ενότητες, η μία ενότητα από το πέντε μέχρι το δέκα και η άλλη ενότητα από το δέκα μέχρι το είκοσι, που με αυτά τα άρθρα ρυθμίζονται ένα σωρό ζητήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή τη συζήτηση του νομοσχεδίου για την περιφέρεια, θα ήθελα να πω, ότι πολύς λόγος έγινε για τις αλλαγές που έχει ανάγκη ο Τόπος μας, για να βγει από τη βαθιά κρίση από την οποία μαστιγείται, την οικονομική, την κοινωνική, την πολιτική.

Την ανάγκη αυτών των αλλαγών στη διοικητική διάρθρωση της Χώρας επικαλείται η Κυβέρνηση για την ψηφισή του νομοσχεδίου, που συζητάμε σήμερα.

Επικαλείται ακόμα -το ακούσαμε αυτό και επαναλήψη να προβάλεται από τους Βουλευτές της κυβερνητικής Πλειοψηφίας κατά τη συζήτηση στην αρμόδια Επιτροπή- ότι με το νομοσχέδιο, που συζητάμε, ενισχύεται δήθεν η αποκέντρωση και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούνται δήθεν οι προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του Τοπού μας, ότι δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για ανάπτυξη, όσον αφορά τη διοικητική διάρθρωση.

Κατ'αυτών, όμως, τον τρόπο μπαίνει στο περιθώριο το ερώτημα για τις κατευθύνσεις, τις προοπτικές και τα μέσα της ανάπτυξης της Χώρας μας, με στόχο την εξυπηρέτηση των αναγκών του εργαζομένου ανθρώπου.

Με άλλα λόγια αποφεύγεται η συζήτηση για την ουσία του ζητήματος, για τις κεντρικές επιλογές που ακολουθεί η σημερινή, όπως και οι προηγούμενες κυβερνήσεις, επιλογές που στηρίζονται στις επιταγές των μονοπωλίων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ακόμα και αν αυτές οι αλλαγές κινούνταν σε θετική κατεύθυνση, καμία ανάπτυξη του Τοπού μας δεν θα μπορούσε να γίνει με τη συνέχιση της ίδιας πολιτικής, με την πολιτική που υπαγορεύεται από τα μονοπώλια και τις πολυεθνικές. Και βεβαίως το νομοσχέδιο αυτό δεν κινείται σε τέτοια κατεύθυνση.

Για μας είναι καθαρό, ότι η συνέχιση αυτής της πολιτικής, όχι μόνο δεν πρόκειται να βγάλει τον Τοπο μας από την κρίση, αλλά αντίθετα θα την οξύνει ακόμα περισσότερο. Θα επιδεινώσει πιο πολύ τη ζωή και τα προβλήματα των εργαζομένων. Βεβαίως θα αυξηθούν τα κέρδη των μονοπωλίων των πολυεθνικών, χειροτερεύοντας όμως την κατάσταση των εργαζομένων, των μισθωτών, των αγροτών, των επαγγελματιοβιοτεχνών.

Ίσχυρίζεται η Κυβέρνηση, ότι η κοινωνικοοικονομική κρίση θα ξεπεραστεί με το αποκεντρωμένο, από τεχνοκρατική πάντα όψη, οργανωτικό σχήμα που προωθεί. Αυτό, όμως, που προωθεί δεν είναι δημοκρατική αποκέντρωση.

Για το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, η δημοκρατική αποκέντρωση είναι συνυφασμένη με το γενικότερο εκδημοκρατισμό του Κράτους και τις ριζοσπαστικές αλλαγές στο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, αλλαγές που θα προωθούν την εθνική ανεξαρτησία και όχι την εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων της Χώρας μας στα υπερεθνικά κέντρα των Βρυξελλών και την υποτέλεια στους άλλους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς, αλλαγές που θα περιορίζουν το καθεστώς της ασυδοσίας και κυριαρχίας των μονοπωλίων, αλλαγές που θα προωθούν τον εκδημοκρατισμό στον κρατικό μηχανισμό και

συναδελφο του ΠΑ.ΣΟ.Κ., νομίζω τον κ. Κεδίκογλου, και μου θύμισε τη συγκρότηση της Γερουσίας του Συντάγματος του 1927 που επειδή ήθελε και εκπροσώπηση συντεχνιών με τη γενικότερη έννοια, προέβλεπε ειδική εκλογή εκπροσώπων επιμελητηρίων. ΓΣΕΕ, και διαφόρων άλλων οργανώσεων κοινωνικών και επαγγελματικών που να παριστάνται και αυτοί, αλλά να έχουν ένα τρόπο εκλογιμότητας, δηλαδή όχι να διορίζει το εργατικό κέντρο όποιον θέλει. Να εκλέγεται και να έχει τη δημοκρατική νομιμότητα παραστασης του στο συγκεκριμένο συλλογικό όργανο.

Κύριε Πρόεδρε, με αυτές τις παρατηρήσεις καταψήφισαμε τη συζητούμενη ομάδα άρθρων του νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κύριοι συνάδελφοι, ήθελα να κάνω την εξής πρόταση στο Σώμα: Μπορούμε να ακολουθήσουμε την κανονική διαδικασία του Κανονισμού, δηλαδή να πάρουν το λόγο τώρα οι Υπουργοί εκ περιτροπής, και μετά να πάρουν το λόγο οι υπόλοιποι συνάδελφοι για να δευτερολογήσουν και να υπαρξει και τριτολογία εκ μέρους των Υπουργών. Εγώ όμως προτείνω αυτοί που ζήτησαν το λόγο να δευτερολογήσουν, δηλαδή η κα Δαμανάκη, ο κ. Παυλόπουλος ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος στη θέση του κ. Σιούφα, ο κ. Σπυριδιούνης, ο κ. Κανταρτζής και ο κ. Μπρατάκος, να κάνουν τη δευτερολογία τους και να κλείσει ο κύριος Υπουργός συνοψίζοντας για να μπορέσουμε να κερδίσουμε χρόνο.

Εάν πάμε με την κανονική διαδικασία, πιστεύω ότι μέχρι τις 16.30 η ώρα δεν θα έχουμε τελειώσει. Σας κάνω αυτήν την πρόταση. Εσείς θα μου πείτε.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ: Να μιλήσει πρώτα ο κύριος Υπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Να μιλήσει πρώτα ο Υπουργός, μετά εσείς και στη συνέχεια πάλι ο Υπουργός.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΡΑΤΑΚΟΣ: Να μιλήσουμε εμείς και να κλείσει ο κύριος Υπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Εγώ αυτό πρότεινα, κύριε Μπρατάκο.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ (Υφυπ. Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ο,τι είναι συντομότερο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παυλόπουλος έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Θα προσπαθήσω να εξοικονομήσω χρόνο και να μην τον εξαντλήσω αν και νομίζω ότι μου αναλογούσε δεκάλεπτο με την ιδιότητα του Κοινοβουλευτικού Εκπρόσωπου.

Πρώτα-πρώτα ήθελα να διευκρινίσω το εξής: Υπήρξε μια κάποια αναφορά από συνάδελφο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. προηγούμενως στο γεγονός, ότι υπήρξαν ορισμένες παρεμβάσεις που είχαν καθηγητικό χαρακτήρα. Δεν ήξερα ότι το να μεταφέρεται ενδεχομένως το επίπεδο που επικρατεί στις Αίθουσες του Πανεπιστημίου και στο Κοινοβούλιο, μειώνει το Κοινοβούλιο.

Θα ήθελα επίσης να πω ότι -και στο σημείο αυτό, αν και δεν ήταν στις προθέσεις μου, θα επανέλθω- όπως τόνισα προηγούμενως -και άλλοι συνάδελφοι άλλωστε από αυτό το χώρο- ζητούμε να υπάρχουν στοιχειώδη προσόντα για το γενικό γραμματέα της Περιφέρειας. Δεν ήξερα όμως ότι θα υπήρχε αυτός ο φόβος που εκφράστηκε από το συνάδελφο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ότι, δηλαδή, ενδεχομένως τα προσόντα αυτά θα μπορούσαν να επεκταθούν και στους Βουλευτές.

Πρώτα-πρώτα θα ήθελα να πω ότι κάτι τέτοιο δεν θα ήταν επιτρεπτό συνταγματικά και ότι ο φόβος αυτός δεν υπάρχει.

Ας μην μακρυγορώ, όμως. Ελπίζω να καταλαβαίνει ο κύριος συνάδελφος ότι η παρέμβαση του στο σημείο αυτό υπήρξε ατυχής. Ούτε να τον θίξουμε θελήσαμε και ελπίζω και αυτός να μην είχε την προθεση να θίξει κανέναν από εκείνους που ομίλησαν.

Θα πω όμως, τούτο: Δεν ξέρω σε πόσες χώρες του κόσμου το Υπουργείο έχει τη δυνατότητα να αναφερθεί, για να δει πως λειτουργεί ο αντίστοιχος θεσμός της αποκεντρώσης, με ποιο τρόπο διορίζονται οι κεντρικές ως περιφερειακά όργανα, με ποιο τρόπο διορίζονται οι περιφερειακές ως αποκεντρω-

μένα όργανα, με ποια διαδικασία, με ποια θητεία και με ποια προσόντα. Ας πάρουμε το παράδειγμα της Γαλλίας από την οποία έχουμε πάρει πολλά από τα στοιχεία της Δημόσιας Διοίκησης.

Εκείνο που θα ήθελα να τονίσω είναι ότι η καριέρα την οποία έχουν τα αποκεντρωμένα όργανα, είναι πραγματικά υποδειγματική. Και θυμηθείτε, κύριοι Υπουργοί, ότι πρωτοβουλία του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ήταν η δημιουργία της Σχολής Δημόσιας Διοίκησης, η οποία φιλοδόξησε να φτιάξει και νομάρχες -τότε δεν είχαμε δεύτερο βαθμό ακόμα- ως νομάρχες καριέρας.

Μας λείπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, αυτό το πρότυπο υπαλλήλων υψηλού επιπέδου, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να είναι και πολιτικοποιημένοι όσο πρέπει, αλλά και άνθρωποι οι οποίοι γνωρίζουν να εξασφαλίζουν τη συνέχεια της Δημόσιας Διοίκησης.

Στην πατρίδα μας δεν έχουμε αντιληφθεί, τουλάχιστον σε κυβερνητικό επίπεδο, την τεράστια σημασία την οποία έχει να εξασφαλιζεται η συνέχεια του κράτους απέναντι στη φυσική και ως ένα σημείο απαιτούμενη ασυνέχεια της πολιτικής. Η πολιτική σε υψηλό επίπεδο είναι εκ φύσεως ασυνεχής. Διότι αυτό επιβάλλει η λαϊκή ετυμηγορία. Την εναλλαγή των Κομμάτων και την εναλλαγή της πολιτικής. Πρέπει όμως, να υπάρχει ένα minimum Δημόσιας Διοίκησης που εξασφαλίζει τη συνέχεια του κράτους. Και αυτήν τη συνέχεια του κράτους πρέπει να την εξασφαλίζουν και τα αποκεντρωμένα όργανα, τα οποία είναι κρατικά όργανα. Είτε θέλουμε να τα καταλάβουμε, είτε όχι, τα αποκεντρωμένα όργανα είναι κρατικά όργανα και οφείλουν αυτά τα όργανα να εξασφαλίζουν αυτό το minimum της συνέχειας.

Γι'αυτό το λόγο απαιτούμε τη θητεία και τα προσόντα. Και ελπίζω το ΠΑ.ΣΟ.Κ. να αντιλαμβάνεται, ότι εν πάση περιπτώσει έχει στους κόλπους του ορισμένους ανθρώπους που μπορούν να έχουν τα προσόντα εκείνα που και πολιτικοί του φίλοι να είναι και να μπορούν να ασκήσουν τις δραστηριότητες αυτές όπως πρέπει.

Αυτά σε πολύ γενικό επίπεδο. Θα ήθελα όμως να κάνω δύο παρατηρήσεις επί της ουσίας.

Η πρώτη παρατήρηση αφορά τις ομάδες διοίκησης έργου. Όπως τις έχετε βάλει, υπάρχει ένα πολύ σημαντικό πρόβλημα που το τόνισα στην πρωτολογία μου και είναι το πρόβλημα επικάλυψης αρμοδιοτήτων. Δηλαδή να υπάρχουν οι διευθύνσεις και τα τμήματα και να δημιουργούνται ομάδες διοίκησης έργου που να τα επικαλύπτουν. Να δεχθώ ότι δεν είναι στις προθέσεις σας. Κοστίζει τίποτα να βάλετε διάταξη μέσα στο σχετικό άρθρο στην οποία να λετε ότι εν ουδεμία περιπτώσει η δημιουργία ομάδας διοίκησης έργου είναι δυνατόν να θίξει τις αρμοδιότητες των τμημάτων και των διευθύνσεων, όπως αυτές οι διευθύνσεις και τα τμήματα λειτουργούν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Η δεύτερη παρατήρηση αφορά το θέμα της δυνατότητας να μεταφέρονται μετά από δυο χρόνια οι υπάλληλοι από την περιφέρεια στο κέντρο. Λέτε ότι αφού διανύσουν μια διετή θητεία στην περιφέρεια εκείνοι που κατατάσσονται και μετατάσσονται στην περιφέρεια είναι δυνατόν να πανε στο κέντρο είτε σε κενές υφιστάμενες θέσεις, είτε σε δημιουργούμενες προσωποπαγείς θέσεις. Αντιλαμβάνομαι το λόγο για τον οποίο το κάνετε. Είναι για να δημιουργήσετε κίνητρα να ενταχθούν και να μεταταγούν σε πρώτη φάση υπάλληλοι στην Περιφέρεια.

Θα σας παρακαλέσω να μην σκεφθούμε τόσο βραχυπρόθεσμα. Καταλαβαίνω ότι αυτό μπορεί να εξυπηρετεί αυτή τη στιγμή τα πράγματα. Σκεφθείτε όμως μετά από δυο χρόνια τι θα γίνει. Σκεφθείτε ποσους υπαλλήλους θα φορτωθεί το κέντρο. Σκεφθείτε τι θα γίνει σε επίπεδο προσωποπαγών θέσεων, πόσες δεκάδες ή εκατοντάδες υπαλλήλων είναι δυνατόν να υπηρετούν στο κέντρο.

Υπο αυτές τις προϋποθέσεις πιστεύω ότι, εστω και αν τώρα εξυπηρετεί αυτή η ρύθμιση τα σχέδιά σας -θέματα σχεδία- θα αποτελέσει ένα μπουμέραγκ ύστερα από λίγα χρόνια. Και μάλιστα σε κάποιο βαθμό ώστε να δημιουργηθεί ένα τεράστιο ζήτημα στην ήδη βαριά από πλευράς οργάνωσης κεντρική διοίκηση των διαφόρων Υπουργείων.